out of the Mahayana system But for these works, these phases of the religion would have remained only a name A large number of works of the *Paścimāmnāya System* of the Tantra *are to be found* here These literatures and these unique works will be described in their proper places

The present volume contains the descriptions of 119 Buddhist works of the northern school The ancient works among these were translated into Chinese and the mediaeval works into Tibetan Some of the Sanskrit originals of these translations have been, for the first time, brought to light in this collection The few modern works of Buddhism in the collection are unique, showing that the religion lingered long in north eastern India, and is still lingering in some quarters In the mediaeval and modern works is to be found the condition of Buddhism in India, after the Chinese ceased to visit the country

The special feature of this volume of the catalogue is *that an attempt has been made in it* to arrange the works in chronological order No cataloguist of Sanskrit MSS has, as yet, made the attempt The difficulties of such an arrangement are very great indeed, and the only sure guide is the quotations When one book quotes from another, or cites it as an authority, that work is sure to be subsequent in age to that cited But this helps only in the ascertainment of the succession of works If the date of any work is ascertained from other *evidences, the dates of previous* and subsequent works *are approximately fixed* In the case of Buddhist works the dates of translations of some works are known from Chinese and Tibetan sources That gives a clue to the dates of other works too

It is known from Chinese sources that Asvaghosa was the Guru of Kaniska who, in the opinion of prominent Orientalists founded the Śaka era The first work in this catalogue, Saundarananda Kāvya, is by Asvaghosa Therefore its date is known Nāgārjuna flourished in the second generation after *Asvaghosa*, and he is said to have recovered the

Prajñāpāramitā (Aṣṭasāhasrikā) from the nether world The Pañcaviṃsati sāhasrikā was a modification of the Aṣṭa sāhasrikā, according to the doctrines of Maitreyanātha's Kārikās, known as Abhisamayālaṃkāra kārikās The Pañca viṃsātikā, again, was translated into Chinese between the years 265 A D and 316 A D So the Kārikās and the Pañcaviṃ śatikā must necessarily come between Nāgārjuna and the date of the translation Arguing in this way, an attempt has been made to find the chronological order of the works As the grounds in each case have been either set forth or indicated in the description of every work, they need not be repeated here in the preface

Eggeling's catalogue of manuscripts in the India Office has been accepted as model in this catalogue But he has never described a Buddhist work The only good Buddhist cata logues in English are the Cambridge Catalogue by Prof Ben dall, and the Nepalese Buddhist Literature by Rājā Rājendra lala Mitra Prof Bendall has also described a few Buddhist works in his *Catalogue of MSS in the Bodleian Library* I have also described some in my Nepal catalogues I and II I have not unnecessarily duplicated the description of any work fully described in these catalogues, contenting myself simply with references. But when, as in the mediaeval and modern periods, they could give me no guidance, I have arranged my quotations and colophons in such a way as to give a fair idea of what the books contain In describing these manuscripts, I had always an eye to the needs of the Iconographist and have tried to quote in full the descriptions of the gods and goddesses, as given in their *dhyānas* or *sādhanas*, or formulas of meditation

The different yānas that developed out of Mahāyana are, in a loose and vague way, called Tantras, which discard asceticism and austerities, and teach the enjoyment of the senses, as according to Mahāyāna the universe, both material and spiritual, has no existence and these enjoyments have, too, no existence Why should, then, people who are con

vinced of the evanescent character of the universe, shrink from the enjoyment of the good things of the world? But if they do the same before they are so convinced, they become responsible for their acts This is the quintessence of the teachings of mediæval Buddhism The different yānas vary the doctrine a little, but the essential point is the same

It is a matter of regret that in India very little help can be obtained in these studies, and, therefore, I am bound to express my cordial obligations to my assistants Babu Nani Gopal Banerjee and Pandit Ashutosh Tarkatirtha, for their devotion to these studies and their hard work

ALPHABETICAL INDEX

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF SANSKRIT MANUSCRIPTS.

1

8050. **सौन्दरनन्द-काव्यम् ।** *Saundarananda Kāvyam*

By Aśva Ghosa

Substance, modern Nepalese paper white on one side and yellow on the other Folia 83 12×5 inches Lines, 7 on a page Character Nāgara by a Nepalese hand Appearance fresh Complete Incorrect

Last Colophon: सौन्दरनन्दे महाकाव्ये आज्ञाव्याकरणो नामाष्टादशमः सर्गः ॥ १८ ।

आर्यसुवर्णाक्षीपुत्रस्य साकेतकस्य भिक्षोराचार्यभदन्ताश्वघोषस्य महाकवे र्महावादिनः कृतिरियमिति । शुभम् ।

Printed in the Bibl. Ind. Series. The manuscript was used in preparing the Bibl Ind Edition, along with the palm leaf MS I 1585C of the Durbar Library, Nepal, and a paper MS belonging to the same library

2.

4718 **अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Aṣṭa-Sāhasrikā Prajñāpāramitā*

Substance seasoned palm leaf 21⅜ × 2¼ inches Folia, 203 of which the following are missing —22, 33, 34 38, 42 43, 45 47, 76 83, 84 86, 119 15- 155 to 158, 178 and 180, while the foll marked 172—175 are a restoration. Character Kuṭila of the 11th century Appearance, well preserved Five illustrations in the first two and as many in the last two leaves

The manuscript was copied in the sixth year of Mahi pāla Deva at Nālanda

Last Colophon इत्यार्य्याष्टसाहस्रिकाया प्रज्ञापारमिताया परीन्दना परिवर्त्तो नाम द्वात्रिंशत्तम ॥ ३८ ॥

स[मा]प्ता चेय भगवत्यार्य्याष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता सर्व्वतथागतजननी सर्व्वबोधिसत्त्वप्रत्येकजिनश्रावकाणा माता धर्म्ममुद्रा धर्म्मोल्का धर्म्मनाभिर्द्धर्म्मभेरी धर्म्मनेत्री धर्म्मरत्ननिधानमक्षयो धर्म्मकोशो धर्म्म[ा]चिन्त्याद्भुतदर्शनमहाश्चमाला सर्व्वसुखहेतुरिति । सदेवमानुषासुरगन्धर्व्वश्च लोकवन्दिता प्रज्ञापारमिता सम्यगुद्गृह्य पर्य्यवाप्य च धारयित्वा वाचयित्वा प्रवर्त्त्यैनां विहरन्तु सदार्थिन इति ।

Post Colophon statement —

ये धर्म्मा etc

देयधर्म्मोय प्रवरमहायानयायिनः ताडिवाड़िमहाविहारीय श्रावस्थितेन शाक्याचार्य्यस्थविरसाधुगुप्तस्य यदत्र पुण्य तद्भवत्वाचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वङ्गम कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानफलावाप्तय इति

परमभट्टारकमहाराजाधिराजपरमेश्वरपरमसौगतश्रीमद्विग्रहपालदेवपादानुध्यातपरमभट्टारकमहाराजाधिराजपरमेश्वरपरमसौगतश्रीमन्महीपालदेवप्रवर्द्धमानकल्याणविजयराज्ये षष्ठसम्वत्सरे अभिलिख्यमाने यत्राङ्के सवत् ६ कार्त्तिक कृष्णत्रयोदश्या तिथौ मङ्गलवारेण भट्टारिका निष्पादितमिति ।

श्रीनालन्दावस्थितकल्याणमित्रचिन्तामणिकस्य लिखित इति ।

या सर्व्वज्ञतया नयत्युपशम शान्त्यैषिण[] श्रावकान
या मार्गज्ञतया जगद्धितकृता लोकार्थसम्पादिका
सर्व्वाकारमिद वदन्ति मुनयो विश्व य(ज)या सङ्गता
तस्यै श्रावकबोधिसत्त्वगणिनो बुद्धस्य मात्रे नम ।
प्रज्ञापारमिता भवत्रयपराशेषप्रजादुर्म्मति
ग्रासध्वसविधानबन्धुरधिय सत्ते(त्त्व) स्य य(ज)न्मे शुभ ।
क्लेशाम्भोधिनिमग्नकर्म्ममकरग्रामीलदुःखैकभू
स्तेनाप्ता जगदवरोदरधर पार्श्व मुनीना श्रिय ॥
प्रज्ञापारमिता —

Often described. Printed in the Bibl. Ind. Series, edited by Rājā Rājendralāla Mitra. Translated into Chinese in A.D. 659, by Yuan Chwang (see Nanjio Col. 3, Sec E.) and into Tibetan (see Beckh, p 8B). Nanjio says (Col. 3, Sec D.), "But it is really Daśa-sāhasrikā Prajñāpāramitā," the earliest translation of which into Chinese was made between A.D. 25—220 (Col 4, para 5)

3.

1203 **अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Asta-Sāhasrikā-Prajnapāramitā*

Substance seasoned palm leaf 15 × 2½ inches Folia 296 Lines, 7 on a page Extent in ślokas, 8000 Character Newari Date N S 208 The first two leaves contain four illustrations

Post Colophon statement —

ये धर्म्मा etc
याह्यग्राहकभाग + + रहितं त्रैधातुकं भासते
बुद्धा यामधिगम्य दुर्द्दमतमक्लेशान् विधु[न्व]न्ति च ।
सत्त्वेभ्योऽपि कृपावशंवदतया धर्म्मं दिशन्त्यद्भुतम्
भूयादष्टसाहस्रिका भगवती सा वः सदा श्रेयसे ॥
विपदविततकीर्त्तिः सज्जनानन्ददायी
प्रणयिजनसमीहापूरको धैर्य्यसिन्धुः ।
सुकृतविनयशौर्य्यत्यागशीलादियुक्त-
स्तिलक इति हि नाम्ना विश्रुतो यः पृथिव्याम् ॥
कार्मीरनगरा [त्] तेन निर्गतेन महात्मना ।
जगज्जिगीषु [णा] बोधिं नेपालमधितिष्ठता ॥
दृग्वसुसुगनयुक्ते वत्सरे पौषमासे
ऽश्विनिशिरकिरणवारे पौर्णमास्यां स्वपेक्षे ।
भुवमवति समस्तां श्रीमदानन्ददेवे
लिखितसुगतमातुः कारितास्याः प्रतिष्ठा ॥

यावन्न लभते लोक इत्युक्ता बोधिमनुत्तराम् ।
तावत् तिष्ठत्विय कीर्त्ति सर्वोधिफलदायिनी ॥

Then in a later hand—

अब्दे उज्जवह्निश्वसमायुक्ते स-
युक्ते तपस्यर्कदिने स्वकार्मीत् ।
यशोधरास्थो बुधदेवतुल्य
रत्नेशनामा स्वकाश्रमेषा ॥ (?)

The manuscript was copied at the instance of Tilaka who came from *Kāsmir* and settled in *Nepala*. The chronogram दृगृतुभुजग, referring to Ananda Deva, King of Nepal, is to be counted from the right, instead of the left as usual. For, that would give the date as 268 of the Nepal era, and it is known from Professor Bendall's list, given as a supplement to the preface of my Nepal Catalogue, 1905, that the first MS copied in *Ananda's reign* is dated *Mágha 267*. *In Śaka* 1786, Ratnesa of Yasodhara consecrated the MS.

4

9978 **अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Asta Sahasrika Prajñāpāramitā*

Substance seasoned palm leaf. 2 ½ × 2 inches. Folia, 211. Lines 6 on a page. Character old Newar. Date N S 240 = AD 1120. Appearance old but well preserved. Complete.

Colophon —आर्य्याष्टसाहस्रिकायां (औकासिकासत्त्व परी)न्दनापरिवर्त्त-
नाम द्वात्रिंशत्तम ३८ ।

The bracketed portion has been retouched.

समाप्तेयं भगवत्यार्य्याष्टसाहस्रिकायां प्रज्ञापारमिता । सर्व्वतथागतजननी सर्व्वबोधिसत्त्वप्रत्येकजिनश्रावकाणाञ्च माता धर्म्ममुद्रा धर्म्मोल्का धर्म्मनाभि धर्म्म मेरो धर्म्मनेत्री धर्म्मरत्ननिधानमक्षयो धर्म्मकोशो (स धर्मात retouched) माङ्गल दर्शननयसुप्रमाला सर्व्वसुखहेतुरिति सदेवमानुषासुरगन्धर्व्वसर्वलोकवन्दिता प्रज्ञा-पारमिता सम्यद्वया पर्य्याप्य च धारयिता प्रवर्त्तिता विवरस्तु सदार्थिन इति ।

देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः परमेश्वरपरमभट्टारकमहाराजाधिराज

पर[म]सोगतश्रीमत्‌सिंहदेवस्य विजयराज्ये श्रीउदयापुर्य्यां महामावन्तश्री विघु श्रीत्रस्य विजयराज्ये तस्मिन् चेन्द्रकोटकाधिवासिनो विद्याकरचन्द्रस्य यदत्र पुण्य तद्भवत्वाचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वङ्गम कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरफलावाप्तयेति । श्रीललितक्रमायां श्रीमानीग्वल परमगुप्त्यां कुलपुत्रजयचन्द्रवर्म्मणा लिखितमिति । सम्वत् ध्याम [२४०] चैत्रशुक्लपौर्णमास्यां अङ्गारदिने ।

Then there was something by a scribbling later hand now very much faded

There is no Sinhadeva in N S 240 in Bendall's list of Nepal kings (see p 22 of his "History of Nepal and surrounding Kingdoms" published as a historical introduction to my Nep Cat 1905 But there is a Śivadeva in that year—N S 240 However in his note 1 p 28, he speaks of a Sihadeva, undoubtedly a corrupt form of Sinhadeva, as the father of Anandadeva who had a long reign commencing between 261 and 267 N S Sinhadeva might have been therefore a rival of Śivadeva—both reigning in different parts of Nepal in N S 240

5

9989C **अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Asta Sahasrika-Prajñāpāramita*

Substance seasoned palm leaf Fol 11 -1½ × 2 Character Newari of the 11th century The leaf marks in letter numeral are 64 68 101 141 142 143 144 145 146 147 149

101B आर्य्याष्टसाहस्रिकाया प्रज्ञापारमिताया अचिन्त्यपरिवर्त्तोनाम त्रयोदश । १०४ ।

144A • तथतापरिवर्त्तोनाम षोडश । २३६

6

9989B **अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Asta Sāhasrika Prajñāpāramitā*

Substance seasoned palm leaf 20½ × 2 Fol 23 marked 28 8 79 80 81 82 83 94 116 117 119 120 121 1 3 124 12 127 128 12 130 131 1 8 199 Character Newari of the 14th century

Colophons —

79B आर्य्याष्टसाहस्रिकाया प्रज्ञापारमिताया विशुद्धिपरिवर्त्तो नामाष्टम । १८४ ।

82B ॰ स्तुतिपरिवर्त्तोनाम नवमः । ११२

116A + + + + दशं । १२५ ।

126B आर्य्याष्टसाहस्रिकाया प्रज्ञापारमिताया तथतापरिवर्त्तो-नाम षोडश । २३४ ।

199A ॰ धर्म्मोद्गतपरिवर्त्तोनाम एकत्रिंशत्तम । २३१ ।

Many of the leaves are partially pasted with paper

7

9989A **अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Asta Sāhasrikā Prajñāpāramitā*

Substance seasoned palm leaf Folium 1 21 × 2 Line 5 Character Kutila of the 12th century With three illustrations of Lutrika deities

धारयित्वा वाचयित्वा पर्य्यवाप्य प्रवर्त्तयिष्यन्ति विहरन्तु सदार्थिनः ।

ये धर्म्मा इत्यादि ।

देयधर्म्मोयं प्रवरमहायानयायिनः खागोदकीयपत्तराधुरावस्थाने स ॥ ० ॥ दानपतिश्चान्तिरक्षितस्य यदत्र पुण्यं तद्भवत्वाचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगमं कृत्वा सकलसत्वराशेरनुत्तरज्ञानफलावाप्तय इति ॥ ७ ॥

श्रीमद्गोविन्दपालदेवस्यातीते + + सम्वत् १८ कार्त्तिकदिन १५ चट्टपाटकावस्थितखागोदकीय पत्तरापुरे आचार्य्य प्रज्ञा + + +

Only this leaf was acquired, out of a number of leaves of Astasahasrika offered for sale, because it contained an important date, the 18th year of Srimad Govindapāla Deva He had then lost his kingdom as he was not called in the post colophon statement by his royal titles

The leaf is pasted with paper on the reverse side

8

8058 अभिसमयालङ्कारकारिका। *Abhisamayālamkāra kārikā*

By MAITREYA NATHA

Substance [illegible] paper 9¼ × 4¼ Folia 3[illegible] lines to [illegible] yellow on the other [illegible] page Extent sloka 3[illegible] Character Nagari Appearance fresh Date Samvat 1 6[illegible] Complete Very correct

Last Colophon अभिसमयालङ्कार नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्र समाप्तम्।

कृतिरार्य्यमैत्रेयनाथस्य।

Post Colophon इति सवत् १९६४ साल मिति आषाढवदि १ रोज ४ शुभम्।

The other Colophons

10A, अभिसमयालङ्कारे प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे सर्व्वाकारज्ञताधिकार प्रथम समाप्त, 13B, • मार्गज्ञताधिकारो द्वितीय परिच्छेद:, 15B • सर्व्वज्ञताधिकार तृतीय परिच्छेद, (The scribe has omitted the fourth colophon) 27A, • मूर्द्धाभिसमयाधिकार पञ्चम, 27B • अनुपूर्व्वाभिसमयाधिकार षष्ठ, 28A, • एकक्षणाभिसमयाधिकार सप्तम, 88A, • धर्म्मकायाधिकारो ऽष्टम।

Beginning —

ॐ नमो मैत्रेयनाथाय।

या सर्व्वज्ञतया नयत्युपशम शान्त्यैषिण श्रावकान्
या मार्गज्ञतया जगद्धितकृता लोकार्थसम्पादिका।
सर्व्वाकारमिद वदन्ति मुनयो विश्व यया सगता
तस्यै श्रावकबोधिसत्त्वगणिनो बुद्धस्य मात्रे नम।
सर्व्वाकारज्ञतामार्ग शासिता योत्र देशित।
धीमन्तो वीक्ष्य स्वीर्ं न यनालीढ परैरिति।
स्मृतो आ(रा)धाय सूत्रार्थं धर्म्मचर्य्या दशात्मिका।
सुखेन प्रतिपत्सीरन् इत्यारम्भप्रयोजनम्।

प्रज्ञापारमिताष्टाभि पदार्थैं समुदीरिता ।
सर्व्वाकारज्ञता मार्गज्ञता सर्व्वज्ञता तत ॥
सर्व्वाकाराभिसम्बोधो मूर्द्धप्राप्तानुपूर्व्वि[को] ।
एकक्षणाभिसम्बोधो धर्म्मकायश्च तेऽष्टधा ।
चित्तोत्पादोऽववादश्च निर्वेधाङ्ग चतुर्विध ।
आधारः प्रतिपत्तेश्च धर्म्मधातुस्वभावक ॥
आलम्बनसमुद्देश सन्नाहप्रस्थितिक्रिये ।
सम्भाराश्च सनिर्य्याणा सर्व्वाकारज्ञता मुने ॥

Between the eighth and the last colophon there are the *following lines* —

लक्षण सत प्रयोगस्तत्प्रकर्षस्तदनुक्रम ।
तन्निष्ठा तद्विपाकश्चेत्यन्य षोढेर्थसंग्रह ॥
विषयस्त्रिविधो हेतु प्रयोगश्चतुरात्मक ।
धर्म्मकायफल कर्म्म चनाख्येधार्थसंग्रह ॥

Then comes the last colophon

This is a work in eight chapters in Kārikā form It is generally found at *the beginning of manuscripts of* Pañcavinsati Sāhasrikā Prajñāpāramitā, at the end of which there is a *statement* that the Asta sahasrikā Prajñāpāramitā is converted into the Pañcavinsati sāhasrikā, according to Abhisamayālamkāra-karikā As the Kārikās have eight chapters only the Pancavinsati, too, has eight chapters and not 32 as in the Asta sāhasrikā

The Pañcavinsati sāhasrikā was twice translated into Chinese between the years A D 265—316 In both the translations there is a remark by Nanjio "with the first chapter on," that is, with the Abhisamayālamkāra kārikās on—which were taken for the first chapter of the Pañcavinsati sāhasrikā But in the translation of Kumārajiva (A D 384—417) no such remark occurs From this it

appears that most of the Chinese translators of the Pañcavinśati-sāhasrikā took the Abhisamayālaṃkāra Kārikās for the first chapter of the work See Nanjio, column 4

Rājendralāla in his Nep Bud Lit, p 194, could not distinguish the Kārikās from the prose Prof Bendall noted that in the beginning of the Pañcavinśatikā, there is a work in Kārikās in eight chapters But he could not explain why that work should be there See Prof Bendall's Cam Cat, pp 144—145.

Translated into Chinese, as the first chapter of Pañca vinśati sāhasrikā prajñāpāramitā between the years 265 to 316 A D See Nanjio, Col 4, paras 2 and 4

9.

9977 **चतुःशतिका ।** *Catuhśatikā*

By ĀRYADEVA

With a commentary by CANDRA KIRTI

Substance country made paper 22 × 2½ inches Leaves are marked from 15 to 3… by the last owner who effaced the original marks Of these again the leaf marked 29 does not belong to the Catuḥśatikā at all Written in the Newari character of the 11th century Appearance old and worm eaten

A fragment containing, out of 87ঌ slokas, distributed *over sixteen chapters,* 129 *only* The highest number of verses in a chapter in this fragment is 21 and the lowest is 0

For the Tibetan translation of the text see Tengur য ১৮ ১ – ১৮ and for that of the commentary see the same য ২৪, ২৪ —২৫৪ See also my printed edition of the work, based on *the present manuscript* in the *Memoirs* of the Asiatic Society of Bengal, Vol III, No 8 Not in Nanjio

10.

10756. **पञ्चविंशतिसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Pañca-viṅśati sāhasrikā Prajñāpāramitā*

Substance, Nepalese paper 14½ × 4 inches Folia, 2 to 40 of which the 33rd is missing Lines, 9 to 11 on a page Character, Modern Newari Appearance fresh A fragment, containing a portion of the eighth parivartta only

The portion of the 8th covers foll. 384B to 406A of the Hodgeson MS. No $\frac{A}{10}$ in A.S.B.

There are two stray leaves marked 1 and 41. Leaf No 1 is on Viniyogapravarttana, and No 41 is the last leaf of the third parivartta

Col. — आर्य्यपञ्चविंशतिसाहस्रिकायां भगवत्यां प्रज्ञापारमितायामभि-
समयालङ्कारानुसारेण संशोधितायां सर्व्वज्ञताधिकारे धर्म्मविशेष-
परिवर्त्तस्तृतीयः ॥ ३ ॥

पत्र ४१४ शुभपुस्तकपद्मच ।

Thrice translated into Chinese, see Nanjio, Col. 4, paras 2, 3 and 4 For the Tibetan translation, see Beckh, page 8

For the description of the work see Rājendralāla's Nep Bud Lit, pp 193 194, and Bendall's Cam Cat, pp 144-145.

11.

10768. **पञ्चविंशतिसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।** *Pañca viṅśati sāhasrikā Prajñāpāramitā*

Substance, Nepalese paper 15 × 4 inches Folia, 102 of which the first leaf contains the beginning of Abhisamayālaṅkāra and the last half the end of the 8th parivartta, the rest of the leaves 2—101, containing a part of the 4th parivartta Lines, 10 on a page Character, Modern Newari Appearance fresh

Col] l ı l ıf 102 —

आर्य्यपञ्चविंशतिसाहस्रिकायां (सम्भिकायां) भगवत्यां प्रज्ञापारमितायां अभिसमयालङ्कारानुसारेण संशोधितायां धर्म्मकायाधिकारः स्थित्यापरिवर्त्तोऽष्टम

Last Colo] h n —

ये धर्म्मा etc यथादृष्ट etc
शुभमस्तु सर्व्वजगताम्

The portion of the 4th parivartta covers ff 20)B to 277B of MS ⁴⁄₈ of the Hodgeson Coll ction in A S B reference to which is given in the absence of any printe l e liti n

For the work see Rajen lralila's Nep Bud Lit pp 193 194 and Bendall's Cam Cat, pp 144 145

12.

1079 सद्धर्मपुण्डरीक। *Sa ldlai p ıdı ıkı*

S a N p l s p p c 15¾ × 4 F l 1 7 0 a
pa Ext 1 k 478 Cl N D N 8 8 0 801
Appea n f l F g l] to p l

Last Colo] l ı —आर्य्यसद्धर्मपुण्ड[री]कधर्मपर्य्याय समविंशतिम परिवर्त्त

P t C ol —यद्वारकपूंगाद्धित्वा आक्रम्य खरसम्भरम्
गम्तव्य कुलपुत्रेण यत्र सूत्रमिद भवेदिति ॥
ये धम्मा etc etc नेपालाब्दे गगनविन्दुनागाश्विनकृष्णनयोदशी
हस्ता रविदिने सम्पूर्ण प्रतिकारिता।
श्रीमत् मध्ये पुर स्थाने सत्यः धर्म्मार्थ आगमे।
श्रीघननाथशराध्यः वीरवर्म्मेण लेखया ॥
सद्धर्मपुण्डरीकाख्य महायानसपुस्तक ।
सर्व्वसत्वहितार्थेन लिखित आगमुत्तमम् ॥
मातापितागुरुकल्याण सच्चसबान्धुजने वा।
सर्व्वेद् खच्चान्तेन पूर्व्वक्रमेणानुमोदितम् ॥

श्रामयैश्च महायानैः प्रत्येकैर्बोधिसत्त्वभिः ।
अतीतानागताश्च प्रत्युत्पन्नैस्तथैरपि ॥
स्वेदजाण्डजा वापि उद्भिज्जसत्त्वपि ।
षट्पारमिता परिपूर्णेन सर्व्वधर्म्मफलं लभेत् ॥

नेपालभाषा संवत् ८०१ आश्विन वदि १३ आदित्यवार कुन्हु सम्पूर्ण दिन ।

अन्यवादी क्रियादेषि नोपस्थायी निरन्तरः ।
अकुप प्रपलायी च पठेते भक्तलक्षणम् ॥
मद्यपो व्यसिहस्तश्च लुतदैवश्च कर्कसः ।
अशास्त्र लोभबुद्धिश्च न हि शान्तिः प्रमाणतः ॥
उदकानलचौरेभ्यः etc etc

The work has been translated into French by Bernouf and into English in the Sacred Books of the East series. It has recently been published in the Bibl. Bud series.

See Nepalese Buddhist Literature of Rājendralāla, p. 203, and Bendall's Catalogue of Buddhist Sanskrit Manuscripts, pp. 24, 48, 172, 178.

Translated into Chinese four times. See Nanjio, Col 44 and 45, paras 134, 136, 138 and 139. The first translator was Kumārājiva, who lived between the years 384—417 A.D. For a Tibetan translation, see Beckh, p 31B, para. 1.

13.

4199. **सद्धर्म्मपुण्डरीक ।** *Saddharmapundarika*

Substance Nepalese paper 16¼×4 inches Folia, 137 Lines 7 on a page Character, Newari Date N S 833=1713 A.D. Appearance fresh Complete

Last Colophon :—

समाप्तं सद्धर्म्मपुण्डरीकं धर्म्मपर्य्यायं सूत्रान्तं महावैपुल्यं बोधिसत्त्वाववादं सर्व्वबुद्धपरिग्रहं सर्व्वबुद्धरहस्यं सर्व्वबुद्धनिगूढं सर्व्वबुद्धजाति सर्व्वबुद्धगुह्यस्थानं सर्व्वबुद्धबोधिमण्डलं ॥ सर्व्वबुद्ध-

धर्म्मचक्रप्रवर्त्तनं सर्व्वबुद्धैकघनशरीरमसर्व्वोपायकौशलमेकयान-
निर्द्देशं परमार्थनिर्हार निर्द्देशमिति । १ ।

Post Colophon —

येऽभ्यागता इह सुरासुरनागयक्षा
गन्धर्व्व-किन्नर-नरा[ ] श्रवणाय धर्म्मं ।
रक्षन्तु ते जगदिदं जिनशासनञ्च
धर्म्मं मुनीन्द्रकथितञ्च चरन्तु नित्यम् ॥
शीतलतोयसमापूर्णं प्रभास्तम्भसमन्वितं ।
महोदधिमिवागाध विहरध्वं यथासुखम् ॥
जनां [वि]मुञ्चन्तु यथेप्सितं घना
प्ररोहतां सस्यमुपैतु च क्षितौ ।
प्रजाश्च धर्म्मेण तपोऽभिरक्षता
चिरञ्च धर्म्मं सुगतस्य तिष्ठतु ॥

ये धर्म्मा etc

श्रीयोस्तु सम्वत् ८११ पौषमासे कृष्णपक्षे द्वादश्यान्तिथौ ज्येष्ठापरमूला-
नक्षत्रे व्याघातयोगे सोमवासरे मकरराशिगते सवितरि धनुराशिगते चन्द्रमसि
स्वकुक्ष श्री१ सुवर्ण चैत्य, श्री१ सद्धर्म्मपुण्डरीकापुस्तक प्रतिष्ठा दिन शुरो।
सुवर्णचैत्य स्व सद्धर्म्मपुण्डरीकापुस्तक ।

14.

4806. **मैत्रेयव्याकरणम् ।** *Maitreya Vyākaranam*

Substance seasoned palm leaf 12×2 inches Lines 6 on a page Folia 7 of which the first two are missing Extent in slokas 200 Date the 57th year of Gopal Deva of the Pala dynasty of Bengal Character Kutila of the tenth century Appearance old and soiled

Colophon —मैत्रेयव्याकरणं समाप्तं ।

ये धर्म्मा • ॥ चौयदेयधर्म्मोविनिर्गतभिक्षुपुण्यकीर्त्तियंदत्र पुण्य तद्
भवत्वाचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वङ्गमं कृत्वा सकलसत्वराशेरनुत्तर-
ज्ञानफलावाप्तय इति । श्रीमद् गोपालदेवराज्य सम्वत् ५७ फाल्गुन

दिने ८ घोषलीग्रामे लिखितं। ॐ हारीती महायक्षिणी हर हर मम सर्व्वपापान् हा स्वाहा ॥ ० ॥ हारीती पिण्डद्य ॥

This gives, in the form of a prophecy, the life of Maitreya, the future Buddha, and his teachings. There will be in the Bārāsipura in Gāndhāra, a king named Mahāvana (?) His priest will have a wife named Brahmāvatī. Maitreya will come out from the right side of this lady and will be caught by Indra. He will renounce the world on seeing the Rājā giving away numbers of Yūpas to Brāhmaṇas. He will attain supreme knowledge, while sitting under a Nāga tree.

Thrice translated into Chinese, the first translation being by Kumārajīva between 384—417 A.D. See Nanjio, Col 61, paras 205, 206, 207. For a Tibetan Translation see Beckh, p 68A, para 5. The Sanskrit MS. is unique.

15

1197 **सप्तशतिका प्रज्ञापारमिता ।** *Saptaśatikā Prajñā-pāramitā*

Substance Nepalese paper 10½ × 3½. Folia 13 to 44. Lines 7 on a page. *Extent in ślokas 700. Character Newari of the 18th century.* Appearance fresh. Complete.

Colophon —आर्य्य सप्तशति [का] प्रज्ञापारमिता समाप्ता ।

Post Colophon —ये धर्म्मा इत्यादि ।

Beginning —ॐ नमो रत्नत्रयाय । नमो भगवत्यै प्रज्ञापारमितायै ॥

एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् श्रावस्त्यां विहरति स्म जेतवने अनाथपिण्डदस्यारामे महता भिक्षुसंघेन सार्द्धं परिपूर्णनाह भिक्षुसहस्रेण बोधिसत्वानां महासत्वानां महासन्नाहसन्नद्धानां परिपूर्णैर् बोधिसत्वशतसहस्रैः सर्व्वैरविनिवर्त्तनीयैरनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधे । तद्यथा । मञ्जुघोषा च कुमारभूतेन मैत्रेयेण च असङ्गप्रतिभानेन च अनिक्षिप्तधुरेण च एवप्रमुखैर्बोधिसत्व-

शतसहस्रैः। अथ खलु मञ्जुश्रीः कुमारभूतो ऽन्यतीत्कालसमये स्वकाद्विहाराद्विनिष्क्रम्य येन तथागतविहार तेन उपसंक्रामदुपसंक्रम्य विहारस्य बहिर्द्वारे स्थितोऽभूत्। तथागतस्य दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय॥

Translated into Chinese by Yuan Chwang in 659 A D See Nanjio, Col 3, section (G), also Col 8, paras 21 and 22 The *last two translations were made between the years* 502—557 A.D For a Tibetan translation see Beckh, p 10, para 3

16.

10757B **स्वल्पाक्षरा प्रज्ञापारमिता।** *Svalpākṣara Prajñā pāramita*

Folia 3 marked 2—4 with 5 lines on a page 10½"×2 Soiled and worm eaten

An abstract of Prajñā pāramita

Leaf 2 begins —

येन भगवांस्तेनाञ्जलिं प्रणम्य प्रहसितवदनो भूत्वा भगवन्तमेतदवोचत्

देशयतु भगवान् प्रज्ञापारमितां स्वल्पाक्षरां महापुण्यां यस्याः श्रवणमात्रेण सर्व्वसत्त्वाः सर्व्वकर्म्मावरणानि क्षपयिष्यन्ति नियतं च बोधिपरायणा भविष्यन्ति ये च सत्त्वाः मन्त्रसाधने उद्युक्तास्तेषाञ्चाविघ्नेन मन्त्राः सिध्यन्ति।

अथ खलु भगवानार्य्यावलोकितेश्वरो बोधिसत्त्वाय महासत्त्वाय महाकारुणिकाय साधुकारमदात्। .. .

8A. अथ खलु भगवांस्त + + + + + + पारमिता भाषते स्म

तद्यथा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन समचित्तेन भवितव्य सर्वसत्त्वेषु मैत्रचित्तेन भ + + + + + भवितव्यम् कृतवेदिना च भवितव्य सर्व्वपापविरतचित्तेन भवितव्यम्। इदञ्च प्रज्ञापारमिताहृदयमा + + + + + + + + + तव्यं।

नमो रत्नत्रयाय नमः शाक्यमुनये तथागतायार्हते सम्यक्सम्बुद्धाय।

तद्यथा ॐ मुने मुने महामुनये स्वाहा + + + + स्या प्रज्ञापार· मितायां लाभात् मयानुत्तरा सम्यक्संबोधिरनुप्राप्ता सर्वबुद्धाश्चास्यां निर्याता यथापीयमेव प्रज्ञापारमिता श्रुता, etc

Not in Nanjio, at least under this name

17.

9985 **नारायणपरिपृच्छा ।** *Narayana Paripṛcchā*

Substance seasoned palm leaf 11¼ × 1¼ inches Folia, 3 marked 2 3, Lines on a page Character Newari Date N S 481 = A D 1361 Appearance, well preserved

Colophon —

नारायणपरिपृच्छा आर्य्यमहामायाविजयवाहिनी नाम धारणी प[रिपृच्छा समाप्ता only the tops of these letters are perceptible]

Post Colophon —

ये धर्म्मा· etc स ४८१ भाद्रपद सुदि २। [लिखित, only the tops of the three letters are perceptible]

5A यश्च पुनर्नारायण इमान्धारणीं धारयमाय कुलपुत्रो वा कुलदुहिता वा भिक्षुर्वा भिक्षुणी वा उपासको वा उपासिका वा राजा वा राजपुत्रो वा ब्राह्मणो वा स्वत काल्यत सद्धर्म्मभाणको वा दग्धास्या भस्मीभूतोऽस्थिः मृतस्य स्त्री वा पुरुषो वा श्चार स्पृशेत् स एव नियतो जातिस्मरो भविष्यति। बोधिसत्त्वसमरीयो नारायणो यदो आश्चर्यमिति ज्ञात्वा शङ्ख-चक्र-गदा-वनमाल्ययुक्तः सगणैव भगवन्त त्रिप्रदक्षिणीकृत्य प्रणम्य प्रहसितवदनो भूत्वा भगवन्त गाथया स्तौति स्म।

नमो सुरदेवाना लोकानाम्प्रेक्षणोद्युत्तरीक ।

शिव शान्तोपायाख्य लोकातीत नमोऽस्तु ते ॥

अभावः सर्व्वधर्म्माणां भूतधर्म्मप्रकाशक ।

धर्म्माधर्म्मविमुक्तो त्वं धर्म्म सत्य नमोऽस्तु ते ॥

अथ नारायणो भगवन्तं प्रणम्यैवं भगवदिति ज्ञात्वा प्रक्रान्तोऽभूत् ॥ • ॥

इदमवोचद्भगवानात्तमनाः (त्तमनाः) ते च देवनागयक्षगन्धर्व्वासुरगरुडकिन्नर-महोरगविद्याधराप्सरादय सा च सर्व्वावती पर्षत् सदेवमानुषासुरगरुडगन्धर्व्वश्च लोको भगवतो भाषितमभ्यनन्दन्निति। Here ends leaf 6 and the work

8A. तेन भारायता गृह्ण त्वं महामायाविजयवाहिनीनामधारणीमन्त्रपदानि ॥ • ॥

नमस्त्र्यध्वानुगतप्रतिष्ठितेभ्य सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्य सर्व्वमुद्रामन्त्रपदेभ्य । तद्यथा :—

ॐ मायै महामाये महामायाधारणी इय सा महामायालक्ष्मेण महामायारूपेण भ्रम भ्रम मम सर्व्वसत्त्वाना च ये विरूपक चिन्तयन्ति सर्व्वदुष्टसत्त्वा तान् भ्रामय भ्रामय मोहय मोहय मूर्च्छापय मूर्च्छापय मारय मारय विध्वसय विध्वसय मर मर महामाये चलललने महामायाजालसहस्रमुखि सहस्रशिरे सहस्रभुजे ज्वलितनेत्रे सर्व्वतथागतहृदयगर्भे असिधनुपरशुपाशतोमरकनयप्रक्षिप्तमुण्डीहस्ते मदरचक्रहस्ते एहेहि सर्व्वतथागतसत्येन देवऋषिगणसत्येन महामायाविजयवाहिणी स्मर स्मर सर्व्वतथागतज्ञानरूपेण गच्छ गच्छ सर्व्वावरणक्षयकरि परसेनाविद्राविणि मोहय मोहय मम सर्व्वसत्त्वानाञ्च सर्व्वदुष्टान्। रक्ष रक्ष मा सर्व्वसत्त्वाये सर्व्वभयोपद्रवेभ्य स्वाहा।

Quoted in Śikṣā Samuccaya of Śāntideva See Bendall's edition of the work in the Bibl Bud series, pp 21 1, 147 1 1897

Not in Nanjio

18.

10765

Substance Nepalese yellow paper 16 × 3¼ inches

The first leaf is in a modern hand It belongs to the first part of Guhyasamāja, often called Tathagatguha (see Bendall's Cam. Cat , pp 15—17)

The rest of the leaves, except the two lines in the last leaf, are written in the Newari character of the seventeenth century This is a *fragment of a very large work of the Vaipulya* class, hitherto unknown

There were several attempts made by owners to restore

the order of the leaves of this manuscript, sometimes by marking at the lower corner of the right hand side, sometimes at the upper corner of the left hand side, and sometimes at the middle of the right hand side. At last a bold attempt was made by marking the leaves from 2 to 40 in consecutive order, without taking into consideration the fact that there are a large number of gaps here and there.

From a careful perusal of the leaves, it appears that they were copied from a defective manuscript with long lacuna.

Thus foll 2—7 read together, then a lacuna. In leaf 5B we have the colophon

महावैपुल्ये तथागतकायगुह्यपरिवर्त्तस्तृतीय ।

Foll 8—21 are in consecutive order. These contain the following colophons —

9B वाग्गुह्यपरिवर्त्तोनामश्चतुर्थः 11A, चित्तगुह्यपरिवर्त्त[ः] पञ्चम , 21A, तथागतविकुर्व्वणसन्दर्शनपरिवर्त्त षष्ठ ।

Foll 22—25 are consecutive. There is, in leaf 28B, the colophon —

व्याकरणपरिवर्त्तोनाम सप्तम ।

Foll 26—29 read together. But they contain no colophon.

The 30th again ends in a lacuna. But it gives the colophon —

स्तवलयपरिवर्त्तोनाम नवम ।

Foll 31—37 read together. There is, in leaf 31B the colophon —

अजातशत्रुपरिवर्त्तोनाम दशम

The leaf 37 has a curious history. The obverse side (37A) reads with the reverse of leaf 36 (36B). But it was pasted with another leaf written by a later hand on both sides which does not form a part of the work, as that leaf is wholly in slokas and the work under notice is mainly in prose. Curi

ously enough that leaf also is marked 87. In the main work, however, there is also a leaf marked 87.

Foll. 37—40 read together. 40B contains a colophon which falls within the last two lines written by a much later hand.

The Colophon runs thus —

इति तथागतगुह्यकविकुर्व्वन् सन्दर्शनपरिवर्त्त एकादशपटल समाप्त ॥

Post Col. —शुभमस्तु सवत् २२४ चैत्रशुक्लदशमि आदित्यवार सिद्धय कागुल ।

It is impossible to explain the early date.

To indicate the nature of the work, the first portion of the fourth parivartta is given here.

पुनरपरं वज्रपाणिर्गुह्यकाधिपति शान्तमति बोधिसत्त्व महासत्त्वमेतद वोचत् । तत्र शान्तमते कतमत्तथागतस्य वाग्गुह्य वाककर्म्मपरिशुद्धि । याञ्च शान्तमते रात्रि तथागतोऽनुत्तरां सम्यकसम्बोधिमभिसबुद्ध याञ्च रात्रिमनुपादाय परिनिर्वास्यति । अस्मिन्नन्तरे तथागतेनान्तश एकाक्षरमपि नोदाहृतम् । नापि प्रव्याहरिष्यति । तत्कस्माद्धेतोः सततसमाहितो हि शान्तमते तथागत न तथागत उच्छ्वसति वा प्रश्वसति वा वितर्कयति वा विचारयति वा न चासत्सु वितर्कविचारेषु वाचिमुदीरयति तत्र तथागतो न वितर्कयति न विचारयति न कल्पयति न विक ल्पयति न भाषयति नोदाहरति न प्रव्याहरति सत्वानां चैव भवति भाषते तथा- गत इति । तथागतस्यात्यन्तसमापन्न [ ] सर्व्वेष सर्व्वंमक्षरविज्ञप्ति न विज्ञापयति अक्षरगुह्यकायां च सत्वानामेव भवति तथागतोऽस्माकं धर्म्मं देशयति वयञ्च तथागतस्य धर्म्मं देशितमाजानीम । तत्र च तथागतो निर्व्विकल्प उपेक्षक । न खलु पुन शान्तमते तथागतस्य दन्तोष्ठतालुजिह्वामुखद्वारात शब्दो निश्चरति । श्रूयत च निश्चरति स च तथागतस्य वागरूतनिश्चार[ः] आकाशान्निश्चरति, सत्वाना चैव भवति तथागतस्यैव मुखद्वारान्निश्चरतीति । तथागतस्य खलु पुन शान्तमते वाक षष्ठ्याकारवरोपेता निश्चरति । कतमै षष्ठ्याकारै तद्यथा स्निग्धा च निश्चरति मृदुका च निश्चरति मनोज्ञा च मनोरमा च शुद्धा च विमला च प्रभास्वरा च वल्गु श्रवणीया च अनेला च कला च विनीता च अकर्कशा च अपरुषा च सुविनीता च

कर्णसुखा च कायप्रह्लादकरी च। चित्तोदिल्लजननी च हृदयसन्तुष्टिकरी च प्रीतिसुखसंजननी च निष्परिदाहा च आज्ञेया च विज्ञेया च विस्पष्टा च प्रेमकरणीया च अभिनन्दनीया च आज्ञापनीया च विज्ञापनीया च युक्ता च सहिता च पुनरुक्तदोष जहंनी मोहविधमनी च मारप्रसनी च सिंहस्वरवेगा च नागस्वरशब्दा च मेघस्वरघोषा च सागरगर्ज्जितस्वरा च नागेन्द्ररुता च किन्नरसङ्गीतिघोषा च कलविङ्करुतस्वरा च ब्रह्मस्वररुतरचिता च जीवञ्जीवकस्वररुतरचिता च देवेन्द्रमधुरनिर्घोषा च दुन्दुभिस्वरा च अनुन्नता च अनवनता च सर्व्वशब्दानुप्रविष्टा च अपशब्दविगता च अविकला च अलीना च प्रमुदिता च प्रसृता च सखिला च सरिता च लुडिता च मधुरा च स्फुटा च दर्शनीया च सर्व्वस्वरपूरणी च सर्व्वेन्द्रियतोषणी च अनिन्दिता च अचपला च अचपला च सर्व्वपर्षदनुरचिता च रागप्रमर्दनी च द्वेषविनयनी च मोहविधमनी च मारप्रसणी च सर्व्वाकारवरोपेता च निश्चरति।

तथागतस्य शान्तमते वागेभि सर्व्वाकारैरुपेता निश्चरति। पुनरपर शान्तमते तथागतवाक् दशदिक्सर्व्वधातुस्फुरणी सर्व्वसत्त्वाशयसन्तोषणी न खलु पुनः शान्तमते तथागतस्यैव भवति इदमहं सूत्रं वा गेयं वा व्याकरणं वा गाथोदाननिदानेतिवृत्तकजातकवैपुल्याद्भुतधर्म्मोपदेशान् वा दृष्टान्तं वा पूर्व्वयोगं वा अवदानं वा आख्यायिका वा आदेशयेयं प्रज्ञापयेयं प्रस्थापयेयं विभजेयं विवृणुया उत्तानीकुर्य्यां सम्प्रकाशयेयं वेति।

अपि तु यादृशी पर्षत् तथागतस्य सन्निपतिता भवति भिक्षुपर्षद्वा भिक्षुण्युपासकोपासिकापर्षद्वा देवनागयक्षगन्धर्व्वासुरगरुडकिन्नरमहोरगपर्षद्वा तेषां यादृशी इन्द्रियवीर्य्यविमात्रता यादृशेन च तेषां धर्म्मश्रवणेन कार्य्यं तादृशमेव धर्म्मं तथागतस्य मुखद्वारान्निश्चरन्तं सजानंतस्य सा धर्म्मदेशना अन्योन्येषामन्योन्यवचनविभक्तिमुपहन्ति सर्व्वे च स्वकस्वका धर्म्मविज्ञप्तिमाजानन्ति इदं शान्तमते तथागतस्य वाग्गुह्यं।

The interlocutors are Vajrapāṇi Guhyakādhipati and Bodhisattva Śāntamati The subjects treated of are *Vāg guhya, Kāyaguhya, Cittaguhya and so on* The work is named on the left-hand corner of foll 2—10 and 38—40, तथागत गुह्य, तथागत कायगुह्य and तथागत गुह्यकाय। Hence a conjecture is hazarded here that this Vaipulya work is the original Tathāgata

Guhyaka and that the first book of *Guhya Samāja* and sometimes the second also are called Tathāgata Guhyaka only by an analogy This is a Vaipulya sūtra belonging to the Mahayāna school while that belongs to the later Mantrayāna school, which may also be called Vajrayāna

Quoted in Śikṣāsamuccaya of Śāntideva See Bendall's edition of Śikṣā in the Bibl Bud series, pp 7 20 126 [illegible], 158 16 212 7 271 8 316 5 357 1

19

8067 बोधिचर्य्यावतार। *[illegible]*

By Śāntideva

[illegible] 1492=1436 [illegible] Appearance old [illegible]

The work is well known It is a compendium of Mahāyāna teachings

The post colophon [illegible] —

सोद्दिघरीयामावस्थितकुटुम्बिकश्रोघउद्धमहत्तम श्रीमाधव[मि]त्र
सुत महत्तम श्रीरामदेवस्वार्थपरार्थहेतवे बोधिचर्य्यावतार
पुस्तिका लिख्यापिता। महौद्धकरणाकायस्तठक्कुर श्रीअमिताभेन
लिखितमिदं वेनुग्रामे विक्रमादित्यदेव स १४६२ फाल्गुनसुदि
४ कुजे। शुभमस्तु सर्व्वजगतः परहितनिरता भवन्तु सत्त्व।

Then in a later hand —लिखित गुणकीर्त्ति भिक्षुदेवपादान १५।

In the post colophon statement of the present manuscript we have a clear evidence of the prevalence of Buddhism in Bengal in the 15th century of the Christian era

Not in Nanjio

The work was first published in the Journal of the Russian Academy of Science for the second time in the

Buddhist Text Society's Journal, and for the 3rd time in the Bibl Ind series with the commentary by Prajñākaramati.

20.

1198. **शिक्षासमुच्चय ।** *Siksā Samuccaya*

By Śāntideva

Substance Nepalese yellow paper 13 × 5' Folia 181 Lines, 9 on a page Character, Newari of the 19th century Appearance, fresh Complete

Printed by the late Prof Cecil Bendall of the Cambridge University, in the Bibliotheca Buddhica series. The present manuscript is simply a copy of the Cambridge manuscript on which that edition is based, leaving lacunæ where they occur in that manuscript and even copying the post colophon statement of the same That manuscript was copied by Vibhūti Candra of the Jagaddala Vihára, who was an ardent advocate of the Kālacakrayāna form of Buddhism

Professor Bendall thought that his manuscript was copied in the 14th century A D. But as translations of Vibhūti Candra's works are included in the Tangyur, he can not be later than the twelfth century

Not in Nanjio

21.

9980 **जातकमाला ।** *Jātakamāla.*

Substance palm leaf and paper cut in the form of palm leaf 21' × 2 Folia 8 on paper and 16 on palm leaf The paper is a modern restoration, and the palm leaves are written in the Newari character of the 11th century The palm leaves with one exception are marked from 17 to 31 in letter numerals on the left hand side and in figures in the first of the two blanks in the middle

In paper—4B, इति अविषह्य श्रेष्ठिजातकं पञ्चमं, 7B, शशजातकं षष्ठं ।

In palm leaf—19B, अगस्तिजातकं सप्तम; 24B, मैत्रीबलजातकमष्टमम्;

Printed in the Harvard oriental series

Translated into Chinese between the years 960—1127 A.D. See Nanjio, col 290, para 1812.

22.

9882A. **दिव्यावदान माला ।** *Divyāvadānamālā*

Substance seasoned palm leaf 21½ × 2 inches Folia 130 to 1[illegible]1 of which fol 154 is missing + 215—232 Marked in letter numerals The figures in one of the blanks in the middle are not reliable Written in the Newari character of the 11th century Appearance old and dilapidated Lines 6 on a page

182A, कनकावदानं विंशतिमः स्रोश थम ३ (=१२३)

189B, सहस्रोद्गतस्य प्रकरणावदान नाम एकविंशतिमं – स्रोशत थाचु ३ (=२६३)

140B, चन्द्रप्रभबोधिसत्वचर्य्यावदाननामद्वाविंशतिमः स्रो थाचुऊ (=२६५)

158A. संघरक्षितावदानं त्रयोविंशतिम स्रो था (then the letter for 90) (=२८०)

231A. सुधनुकुमारावदानमेकविंशत्तमम् स्रोक शत श्रचु १ (६६१)

Printed in Roman character by Professors Cowell and Neil

Not in Nanjio

23.

9982B. **सुधनावदान (?)** *Sudhana kumārāvadāna*

Substance seasoned palm-leaf 21½ × 2 inches One leaf of Sudhana Kumārāvadāna, with 5 lines on a page Character Newari of the 10th century

B 1 5 अथ खलु सुधनः श्रेष्ठिदारकः इमानेवामप्रमाणाचिन्त्यगुणसमुदितान् महोद्यानव्यूहान् बोधिसत्त्वकर्म्मविपाकपरिनिष्पन्नान् लोकोत्तरविपुलकुशलमूल नि .. Here the leaf ends

24.

10845 **मणिचूडावदान ।** *Maṇicūḍāvadāna*

Substance Nepalese paper 11 × 3 inches Folia 49 Lines 6 on a page Extent in slokas, 900 Character Modern Newari Appearance fresh Complete

Colophon : इति श्रीमणिचूडावदानं समाप्तम् । ये धर्म्मा etc.

For a description of the work, see Rajendralāla's Nep. Bud Lit , page 162

25.

10755. अशोकावदानम् । *Asokāvadāna*

Substance Nepalese yellow paper $17\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{2}$ inches Folia 316 Lines 8 on a page Character Modern Newari Appearance fresh

For the beginning of the work see Rajendralāla's Nep Bud Lit , p 16

Colophons —

10A, इति उपगुप्ताशोकराजावदानं समाप्तम्; 76B, इत्यशोकावदाने अशोकदेशनावदान समाप्तम् ३, (although this Colophon is marked *3, we do not find that marked 2)*, 84A इति अशोकावदाने अशोकन्टपतिपांशुप्रदानावदानं चतुर्थोऽध्याय समाप्तमिति ४, 98B, इति श्रीमदशोकावदाने कुणालावदान समाप्तमिति ५, 119A, इति वीतशोकावदानं समाप्तम् ६ ; 125A, इति त्रिरत्नभजनानुशंसावदानं समाप्तम् ७; 149B, इति चैत्यव्रतानुशंसावदान समाप्तम् ८, 151A, इति बोधिचित्तानुशंसा; 153B, इति पापदेशना द्वितीयपरिच्छेद ; 154B, बोधिचित्तपरिग्रहो नाम तृतीय परिच्छेदः; 156B, बोधिचित्ताप्रमोदो नाम चतुर्थः परिच्छेदः; 160A, इति संप्रजन्यरक्षण पञ्चमः परिच्छेदः; 164A, इति क्षान्तिपारमिता षष्ठः परिच्छेद ; 166B, इति वीर्य्यपारमिता सप्तम परिच्छेदः; 172B इति ध्यानपारमितानामाष्टमः परिच्छेदः; 177B, इति प्रज्ञापारमिता नाम नवम परिच्छेदः; 180B, इति बोधिचर्य्यावतारानुशंसावदान समाप्तम् ९ ; 188B, इत्यशोकराजचैत्योत्सवानुशंसावदान समाप्तम् १० ; 205A, इति सप्तकुमारिकावदानं समाप्तम् ११ ; 218B, इति भवशुभ्रकावदानं समाप्तम् १२ ; 217A इति पुण्यरात्र्यवदानं समाप्तम् १३ ; 228A, इति श्रेष्ठिमहाजनावदान समाप्तम् १४ ; 230B, इति दिव्यान्नप्रदानावदानं समाप्तम् १५ ; 230A, इति वणिक्सरावदानं समाप्तम् १६ ; 242A, इति भाण्डानावदानं समाप्तम् १७ ; 247B, इति संसा-

वदानं समाप्तम् १८, 254B, इति मल्लपताकावदान समाप्तम् १६; 268B, इति सकुरम्यावदान समाप्तम् २०, 271B, इति राष्ट्रपालावदानं समाप्तम् २१; 278B, इति प्रकक्षयनावदान समाप्तम् २२; 295A, इति पुण्यसेनावदानं समाप्तम् २३, 290B, इति भवशर्म्मावदान समाप्तम् २४; 298A, इति मधुरस्वरावदानं समाप्तम् २५; 805A, इति पद्मकावदान समाप्तम् २६—after this we have -

अथाशोको महीपाल उपगुप्त यतिं गुरु ।
कृताञ्जलिपुटो नत्वा पुनरेवमभाषत ॥
भदन्त श्रोतुमिच्छामि पुनरन्यत् सुभाषितम् ।
तद्यथा गुरुणा ख्यातं तथा देशु त्वमर्हसि ॥

The MS ends abruptly

रत्नावदानमालेय यत्र लोके प्रवर्त्तते ।
सर्व्वदा तत्र सर्व्वेष भूयात् सद्धर्म्ममङ्गलम् ॥
सत्त्वाः सन्तु सुखापन्नाः सम्बोधिसाधनोद्यता ।
चिरन्तशरणा यातास्चरन्तु सर्व्वदा शुभे ॥
विलयं यान्तु सर्व्वत्र दुष्टा मारगणा क्वपि ।
सर्व्वे सत्त्वाश्च सद्धर्मे साधयन्तु समाहिता ॥
काले वर्षन्तु मेघाश्च भूयाच्छस्यवती मही ।
बहुक्षीरप्रदा गाव' सत्त्वाः सर्व्वे शुभाशया ॥
बहुभि . .

This is evidently the last chapter, and its number is 26 The MS described by Rajendralāla, referred to above, has 10 chapters more, being complete in 36 chapters The work appears to be more or less a metrical version of Divyāvadānamāla, a prose work. The whole of Śāntideva's Bodhicaryāvatāra is included in this

I am not sure how far the name Asokāvadāna is justified, as the compiler, at the end of the work, seems to call it "रत्नावदानमाला"।

26.

4778. पानीयावदानं । *Pānīyāvadāna*

Substance, palm leaf. 11¼ × 1¾ inches. Folia, 3. Lines, 4 on a page Character, Newari Date, N S 429 Appearance, old and discoloured Complete

Colophons :—पानीयावदानं समाप्तम् ।

It begins :—पानीय इति बुधो भगवान् सत्स्थतो...

Post-Col. :—यथादृष्ट ० ॥ श्रेयोस्तु ॥ सम्वत् ४२६ फाल्गुनि शुभे पूर्णमास्या कायस्थ श्रीजेतसिंहसन घोषा (?) शुभमस्तु सर्व्वजगतां ।

27.

4786. पिण्डपात्रावदान । *Pindapāttrāvadāna.*

Substance, Nepalese paper 8¾ × 2½ inches Folia, 38 by counting Lines 5 on a page Character, *Newari of the 16th century* Appearance worm eaten throughout

Col. .—इति पिण्डपात्रावदानं समाप्तम् ।

For a work of this name see Nep. Bud Lit p. 195

28

10786 भगवत्याः प्रज्ञापारमितायाः रत्नगुणसञ्चयगाथा ।

Bhagavatyāḥ Prajñāpāramitāyāḥ Ratnaguṇasañcayagāthā.

Substance, seasoned palm-leaf 10 × 2 inches Folia, 29 Lines 6 on a page *With two holes equally distant from the centre Extent in ślokas, 1072 Character old Newari, Bhujimo Date, N S 295 = 1175 A D* Appearance, old Generally correct Complete. The first leaf is a restoration

It begins with the hymn to Prajñāpāramitā by Rāhula bhadra in 20 stanzas, with the *phalaśruti* forming the 21st

Then 2B. नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः ।

अथ खलु भगवांस्तासां चतसृणां पर्षदां संप्रहर्षणार्थं पुनरपीमां प्रज्ञापारमितां परिदीपयमानस्तस्यां वेलायां इमां गाथा[] अभाषत ।

वरप्रेम गौरवु प्रसादु उपस्थपित्वा
प्रजहित्व आवरणक्लेशमला निग्रान्ताः ।
शृणुता जगान्धमभिप्रस्थित शूरताना
प्रज्ञापारमित यत्र चरन्ति शूरा ॥ इत्यादि ।

Prof. Bendall speaks of a Ratnagunasameaya (Cam Cat., p 188) which is divided into 32 sections and which applies to Astasāhasrikā, divided into 82 parivarttas. It seems that when it applies to Satasāhasrikā, it is divided into 84 parivarttas, though that work is divided into 72 parivarttas

The Last Colophon —

भगवत्यां रत्नगुणसञ्चयगाथायां परीन्दनापरिवर्तो नाम द्वात्रिंशतितम' । गाथा faded ॥ शतसाहस्रिकाया भगवत्या प्रज्ञापारमिताया सञ्चयगाथापरिवर्तश्चतुरशीतितम समाप्त ।

Post Col —ये धर्म्मा इत्यादि ।

महाराजाधिराजश्रीरुद्रदेवस्य राज्ये संवत् २८५ आषाढ़ा पूर्णमास्या आदित्यदिने लिखापितमिदं पुस्तकमिति ।

Nanjio in his catalogue, col 197, para 864, speaks of a Prajñāpāramitā-Sancaya-Gāthā translated into Chinese between A D 980—1000 For a Tibetan translation, see Beckh, p 10, para 1.

29

9974 **कारण्डव्यूह ।** *Karanda vyūha*

Substance, unseasoned palm leaf 15×2 inches Folia 58, of which foll 54 and 55 are missing Lines, 5, 6 on a page Character Newari Appearance soiled Complete Dated N S 713 = A D 1593

Colophon :—आर्य्यकारण्डव्यूह नाम महायानसूत्ररत्नराजं समाप्तम् ।

Post-Colophon statement :—ये धर्म्मा हेतुप्रभवा , etc , etc.

देयधर्म्मोयं प्रवरमहायानयायिनो परमोपासक श्राक्यवंशचन्द्रज्योतिकस्य

यदन्त पुण्य भवत भवचार्य्योपाध्यामातापितृपूर्व्वंगम कृत्वा सकलराशिरासिनुत्तल-ज्ञानफल प्राप्नुयात ।

राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारक श्रीश्रीजयस्थितिसिंहमल्लदेवविजयराज्यम् ।

दानपतिश्रीकाष्ठमण्डपमहानगरे चैत्यमगुडितोरमन्नश्रीनकविहारावस्थित-चनोरपामकवाशिभूचन्द्र + + + + + + + + तस्य पुत्री लक्ष्मीमयि द्वितिय पुत्र चन्द्रज्ञानस्य भारिमनिकलक्ष्मी तस्य पुत्र + + + + + + । एते आत्ममानपुत्रपरिवारस्य आयु आरोगजनधनलक्ष्मीवृद्धिरस्तु ।

श्रेयोऽस्तु सम्वत् ७१२ माघमास्य शुक्लपक्ष सप्तम्याया + + + परिघयोगे गुरुवासरे एतद्दिने प्रतिष्ठा कुरो ।

लिखितेय श्रीकाष्ठमण्डपसयोतारपूर्व्वपार्श्वे तलमूरमहाविहारावस्थित खण्डचूकलि + + + महायानकुलवज्राचार्य्यश्रीयचन्द्र लिखितमिति । यथादृष्टं तथालिखित etc , etc

+ + + + + +शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

The work was printed in 1873 in Calcutta by Satyavrata Sāmaśrami in a series of Jaina works

A full description of its contents is to be found in Nep Bud Lit of Rājendralāl, p 95, where it is named Guna Kāranda vyūha The *full name* of the work is Avalokiteśvara Guna-Kāranda vyūha

See also Bendall's Cam Cat, pp 9 81, 88, 47, 52, 77 and 174, and my Nep Cat for 1905, p 89, and that for 1915, pp 9, 157 and 207

Translated into Chinese between the years 980—1001 A D (see Nanjio col 181, para 782) and into Tibetan (see Beckh 32A, para 4)

30.

1785 **कारण्डव्यूह ।** *Kāranda vyūha*

Substance Nepalese paper 11 × 3 inches Fol a ( ) Lines 6 on a page Character Newari Date N S 773 Appearance old a 1 pasted Complete

Colophon.—आर्य्यकारण्डव्यूह महायानसूत्ररत्नराज समाप्तम् ।

Post Colophon —

ये धर्म्मा हेतुप्रभवा हेतुस्तेषां तथागतो ह्यवदत् तेषाञ्च यो निरोध एवं वादी महाश्रमण । श्रीयोऽस्तु सम्वत् ७७१ सम्पूर्ण लिखित वयाव शुक्लपञ्चमि कुन्हु शुभलिखित श्रीवज्राचार्य्यबोध । त्व कारण्डव्यूह . . श्रीमहाबुद्ध वज्राचार्य्य यात दानविया शुरो शुभ ।

31.

1725 कारण्डव्यूहम् । *Karandavyuha*

Substance seasoned palm leaf 13 × 1½ inches Folia 7? of which ?1 61 62 63 *are restorations Lines 5 on a page Character Newari* Date N S 515 Appearance old and discoloured Complete

The MS appears to have been restored and given away in N S 7?? as there is a statement to that effect in an extra leaf

Colophon —आर्य्यकारण्डव्यूह महायानसूत्ररत्नराज समाप्तम् ।

ये धर्म्मा • । श्रेयोऽस्तु । सम्वत् ५१५ माघशुक्लतीयायां तिथौ पुनर्व्वसुनक्षत्रे सिद्धियोगे आदित्यवासरे सम्पूर्णदिने । दानपति श्रीललितक्रमायां श्रीमानीग्लस्थाने श्रीपुनेश्वरविहारमहाधिवासित अभयमालभारोकस्य पुस्तकमिद । राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारक श्रीश्रीजयस्थितिराजमल्लदेवस्य विजयराज्ये श्रीनेपालमण्डले । लिखितमिद यथि विहालि + + + रामदत्तेन । शुभ ।

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥
शुभमस्तु सर्व्वदा ।

32.

9975 कारण्डव्यूह । *Karandavyūha*

Substance unseasoned palm leaf 16 × 2 inches Folia 96 according to the pagination on the right hand side and 98 according to that on the left

Two leaves 20 and 16 are missing hence the difference Lines 5 4 on a page Character Newari Date N S 744 (Sagara yuga muni) Appearance dis coloured Complete

Colophon —आर्य्यकारण्डव्यूह नाममहायानसूत्रराज समाप्त ।

Post-Colophon statement —

ये धर्म्मा *etc etc* सम्वत् सागरयुगमुनि सम्मताते वैशाख दिवश सप्त दिने अथ ग्रन्थ आरकोविहारावस्थित श्रविदेश्वराचार्य्य वासुतवज्रनाम्ना धर्म्मसिद्धदेवेन लिखित इद ग्रन्थ गृह्ने प्रविष्ट मात्रेण ये वाक्ता पुत्रधन्य वधू आयुरारोग्ये कामनार्थ आह्लोक्त फलकामनार्थमनेन वाञ्छितसम्पूर्णकारणार्थ अर्चयोत्त स्वाध्यायीतव्या । शुभ ।

33.

10746

Substance seasoned palm leaf 12¾ × 2 inches Folia (by counting) 51 Lines 6 on a page Written in the Bengali character of the latter part of the XIIth century which well agrees with that of the last photograph of the third plate in Bendall's Cam Cat

It appears that the leaves were much longer than 12¾ inches, because it is clean cut at both the ends, cutting even the writing When the leaves were entire, there seems to have been two holes for the strings, one to the right and one to the left of the centre The leaves have been so cut that the portions of the right hand holes are still visible and a portion of the blank space round the hole is visible in every leaf Under the circumstances, it is difficult to describe the MS, which has *no beginning, no end, no colophons* and *no leaf marks* I have left the leaves as I found them and, to preserve the present arrangement, I have put down, in the blank round the left hand hole, Bengali numerals from 1—51.

That the book is a Buddhist Nyāya tract is apparent

Leaf 1st

Line 1 प्रतिषेध्याभावस्य व्यवहारयोग्यता वस्तुभूतैव प्रदेशस्य साध्यत इति न स्वभावहेतो स्वभावानुपलब्धिर्भिद्यत इति, यत्त्वनपेक्षितार्थान्तरसमर्ग-प्रतिषेधमात्रमनुपलब्ध —

Line 2 सर्व्वसामर्थ्यविरहलक्षणस्य साधनस्य सिद्धिहेतुत्व सिध्यति । सर्व्व समार्थ्यविरहरूपस्य तदयोगात् । हेतुत्वे वा कथन्नु सामर्थ्ययोगिताभावरूपता वा सामर्थ्यलक्षणत्वादय

Leaf 1B

Line 3 मन्यभावस्तदभावो येनैवमभिधीयते । न चैतद्युज्यते भावाभाव योर्विरोधात एकात्मतानुपपत्तेरिति, कुमारिलोप्येव मन्यते, येय शाटवेयधर्मोलस्

Leaf 6 A

Line 2 मतेनेत्यादि । कुमारिलस्य तु सलिलोपलम्भनिवृत्तिमात्र तुच्छ रूपमभावप्रमाणतयाभिमतमेव । प्रत्यक्षादेरनुत्पत्ति प्रमाणाभाव उच्यते सात्मनो परिणामो वा विज्ञान वा—

Leaf 9B

Line 8 उच्यते तदा पटविविक्तप्रदेशज्ञान वा अनुपलब्धि ननु यथेश्वरसेनो मन्यते उपलब्ध्यभावमात्रमनुपलब्धिरिति वक्ष्यमाणदोषात , पटविविक्तप्रदेशस्तभावो

10A

Line 2 परमार्थतोऽपेक्षैकत्वात् इतरस्य च अन्यत्वादिति । ननु चेश्वर सेनेन सह विचार प्रक्रान्त तत् किमिति नैयायिकाभिमतस्यापि सम्बन्धस्य अन्य भावतदभावयोरसम्भव उच्यते सत्य प्रसङ्गेन तु त

14A

Line 3 + पलब्ध्यभावमात्रमनुपलब्धिमभावस्य प्रसज्यप्रतिषेधात्मन प्रमा णान्तरत्वेन गमिकामिच्छन्ति ईश्वरसेनप्रभृतय अपरे तु प्रतिषेध्यविषय

14B

Line 8 शक्यते कर्तुं यदाह भाष्यकारो नानुमानत उपलभ्यमानस्य प्रत्यक्षतोऽनुपलब्धिरभावहेतुरिति, इन्द्रियत्वात वेगादिवत किल प्राप्य कारित्वस् मित्यनुमानतश्च ।

25A

Line 6 प्रसङ्गात् क्षणिकतायामेव सत्वमिति यत् सत्तत्क्षणिकमेवेति सतो नश्वरात्मतासिद्धेरन्वयव्यतिरेकरूपव्याप्तिसिद्धिरिति। तदेवं स्वभावहेतौ तादात्म्यसिद्धि

42B

Line 4 विरु इति सम्बन्ध। अयञ्च पक्ष किल दिङ्नागाचार्यस्यापि अभिमत इति परो दर्शयितुमाह। यथाह दिङ्नागाचार्य्य किमाह यदा तद्दीयादि। श्रावणत्वस्य न च।

Line 5 अभ्युपगच्छति तदाय श्रावणत्वमसाधारण पक्षधर्मो हेतुरेव स्यात्। नित्य शब्द श्रावणत्वात् शब्दत्ववदिति। एव मदेवोक्ते सति आचार्य्योक्त यदाण शब्दाख्ये धर्म्मिणि अनित्य .. ..

34.

1711 अपोहसिद्धि। Apohasiddhi

By RATNAKIRTI

Substance seasoned palm leaf 11 × 2 inches Folia 8 Lines 7 on a page Character, Bengali of the 12th century Appearance old discoloured and worm eaten Complete The right end of the leaves is mouse eaten

Colophon —कृतिरिय महापण्डितरत्नकीर्त्तिपादानाम्।

Post Colophon statement —

भवत्यपोहे कृतिना प्रयत्नो

+ न्तु स्वरूपास्फुरयन्तु मर्म्म।

तथापृते सर्व्वमयत्नधीयो

ऽस्ते तु सौर्स्य नतु तावतैव॥

सम्पूर्ण शान्तिभद्रदयेन कौतेरपोहो लिखितः सुखेन।

त्रैलोक्यदत्तेन महाम्हेतोर्मल्लाहतोऽस्य परिरक्षणीय॥

शब्दैस्तावन्मुख्यमाख्यायतेऽर्थस्त्वपोहस्तद्गुणत्वेन गम्यः।

अर्थश्चैको ऽध्यासतो भासतोऽन्य स्थाप्यो वाच्यस्तत्वतो नैव कश्चित्।

Printed in the Bibl. Ind. Series
Not in Nanjio, nor in the Bstan-Hygur.

35

4744 क्षणभङ्गसिद्धि । *Ksanabhaṅgasiddhi.*

By RATNAKĪRTI

Substance seasoned palm leaf 11¾ × 2¼ inches Folia (Part I Anvaya mukha) 1 to 11 of which the 4th is missing and (Part II Vyatirekamukha) 1 to 9 (incomplete) Lines 7 8 on a page Character Bengali of the twelfth century Appearance old and mouse eaten at the right hand side in consequence of which three or four letters in each line are lost

The Colophon of Anvayamukha —

पत्रपुस्तके दृष्ट्वा शुभमस्तु १०२७ आषाढ़कृष्णत्रयोदश्यां मङ्गल-
दिने सम्पूर्णम्मया लिखितम् ।

This is a work on the analysis of sentences, called Siddhabodha in Sanskrit, belonging to the Buddhist school

It begins —

ॐ नमः मञ्जुनाथाय।

सुप्तिङन्तं पदं अत्र सुपिति स्वादयः सप्तविभक्तयो गृह्यन्ते, तत्र प्रथमा अभ्यगता, प्रथमं प्रथमैव तावद्विचार्य्यते। का पुनरियं प्रथमा? स्वौजस इति प्रथमा। तस्याः पुनरेतत् लक्षणम्। प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवच[न]मात्रे प्रथमेति। तत्र प्रातिपदिकार्थं सत्ता सत्ताद्वैतवादिनामेतद्दर्शनम्। सत्ता प्रातिपदिकार्थ इति तथाच तेषां दर्शनम्। सत्ता नाम काचिदनादिनिधनरूपा नित्यतया व्यवस्थिता सर्व्वैः शब्दैरभिधीयते तदुक्तम्

सम्बन्धिभेदात् सत्तैव भिद्यमाना गवादिषु।
जातिरित्युच्यते तस्या[ं] सर्व्वशब्दा व्यवस्थिताः॥
प्राप्तक्रमविशेषेषु क्रिया सैवाभिधीयते।
क्रमरूपस्य संहार[े] तत् सत्त्वमिति चोच्यते॥
अतस्तां प्रातिपदिकार्थं धात्वर्थं च प्रचक्षते
सा नित्या सा महानात्मा तामाहु + तलादयः॥

यद्येवमभावप्रधविषाणादिशब्देभ्यः प्रथमा न प्राप्नोति तेषामभाववाचकत्वेन सत्ताया अभावात्। नष्टो घट इत्यादौ च प्रथमा न स्यात् घटस्य सत्ताया अभावात्। अङ्कुरो जायते इत्यादौ च प्रथमा न स्यात् सतो अभावात्। अत्रोच्यते। नेह वस्तु सत्ताभिप्रेता। का तर्हि? अभिधेयसत्ता

The original being worm eaten this manuscript is full of lacunæ.

It describes the meanings of cases, vibhaktis or case endings and so on.

It ends —

अत्रोच्यते यथा क्रियया यानि कारकाणि सम्बध्यन्ते, तत्क्रियासम्बन्धद्वार एव तेषामपि परस्परसम्बन्धाख्या + दोष (?) परमत विषय एकक्रिया पूर्व्वकत्वेषां सम्बन्ध इति पारम्पर्येण व्यवस्थितः सम्बन्धः क्रियया तु साक्षादिति। तदुक्तं। साक्षात्क्रियस्तु सम्बन्धः कारकाणां क्रियाकृत

क्रियायाः कारकैरेव साक्षादेवोऽभिधीयते।

Not in Nanjio

37.

10751 **सुगतजन्मरत्नावदानमाला ।** *Sugatajanmaratnāvadānamālā*

Substance Nepalese paper 17 × 3½ inches Folia 108 (by counting) of which the 12th is missing Lines 8 per page Character modern Newari Appearance new

The MS is very defective Between the second leaf and the *next leaf now marked 3rd there is a long gap* There is another gap between the leaves now marked 5 and 6, and a third is between the leaves now marked 91 and 92 A former owner of the MS, in order to make it appear to be complete, obliterated the original leaf marks and put new ones, from the leaf now marked 3 to the end In the 3rd leaf we have the colophon of the 21st chapter and that of the 26th in leaf 18B

It goes over the same ground as the Lalitavistara but it is in verse and is in the form of an *avadāna*

Colophons —

3B, इति (श्रीललितविस्तरे ? added by a different and a later hand) पुराभिनिष्क्रमणपरिवर्त्तो नामैकविंशतितमोऽध्याय समाप्त, 18B इति भगवतो दुष्करव्रतचर्य्यापरिवर्त्तो नाम षड्विंशतितमोऽध्याय, 19B, इति बोधिसत्त्वव्रताभिपालनभोजनाहरणपरिवर्त्तो नाम सप्तविंशतितमोऽध्याय, 26B, इति बोधिसत्त्वाभिगमनपरिवर्त्तो नाम अष्टाविंशतितमोऽध्याय समाप्त, 33B, इति बोधिसत्त्वसर्व्वलोकपूजाभिगमनमहाव्यूहपरिवर्त्तो नाम एकोनत्रिंशत्तमोऽध्याय, 58B, इति मारधर्षणपरिवर्त्तो नाम त्रिंशतितमोऽध्याय, 59B, इत्यभिसम्बोधनपरिवर्त्तो नाम एकत्रिंशत्तमोऽध्याय, 65A, इति सप्तवदपरिवर्त्तो नाम द्वात्रिंशत्तमोऽध्यायः, 100B, इति धर्म्मचक्रप्रवर्त्तनपरिवर्त्तो नाम पञ्च-त्रिंशत्तमोऽध्याय समाप्त, 104B, इति सम्बुद्धजन्मछायायाग्लानभाषणाश्र-यादिपुण्यप्रसङ्गपरिवर्त्तो नाम षट्त्रिंशत्तमोऽध्याय, (Last colophon) इति

सुगतजन्मरत्नावदानमालायामानन्दबोधिचर्य्यावतसधारणपरिवर्त्तो नाम सप्तत्रिंशदध्याय समाप्तः ।

Post Colophon —

शुभमस्तु जगता सदा ।

Then there are seven lines of Āśīrvada and phalaśruti

The work begins —

ॐ नम श्रीरत्नत्रयाय सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यो नम ।
यो भगवान् महाबुद्ध प्रशन् पाति सदा जगत् ।
जयन्तु शासनान्यस्य सर्व्वलोकेषु सर्व्वदा ॥
या श्रीप्रज्ञा महादेवी भद्रश्री सद्गुणाकरी ।
सद्धर्म्मसाधनोत्साह दत्त्वा लोकान् सदावतु ॥
ये जगद्धर्म्मभर्त्तारो बोधिसत्त्वा जिनात्मजा ।
ते सर्व्वे सर्व्वलोकाना भद्र कुर्व्वन्तु सर्व्वदा ॥
त्रिरत्नशरणासीनो महाबुद्धानुभावत ।
वक्ष्यामि त्रिशरणख्यातबुद्धजन्मावदानकम् ॥
तत् सन्तो ये महासत्त्वाः सम्बुद्धगुणलालसा ।
ते सर्व्वे श्रद्धया भक्त्या शृणुध्व बोधिसाधनम् ॥
तद्यथा भगवान् बुद्ध शाक्यसिंहो मुनीश्वर ।
श्रावस्त्यां जेतकारण्ये विजहार ससाङ्घिक ॥
भिक्षुकादिसमाहूते साङ्घे तत्र जगद्धितम् ।
सद्धर्म्म समुपाख्यातु सभासने समाश्रयत् ॥
तद्दृष्ट्वा साङ्घिका सर्व्वे आनन्दप्रमुखा मुदा ।
तत् सद्धर्म्मसुधां पातुमुपाचरन् प्रसादिता ॥
तथा सन्तो महासत्त्वाः बोधिसत्त्वा शुभार्थिन ।
सद्धर्म्मसाधनोत्साहा समाययु प्रहर्षिताः ॥
श्रावका भिक्षवोऽर्हन्तो यतयो ब्रह्मचारिण ।
योगिनश्चैलकाश्चापि तथान्ये चाप्युपासका ॥
भिक्षुण्यो ब्रह्मचारिण्यश्चैलिकाश्चाप्युपासिका ।
एवमन्येऽपि लोकाश्च ब्राह्मणा क्षत्रियोऽपि च ॥

राजानो राजपुत्राश्च वैश्याश्च मन्त्रिणो तथा ।
अमात्या श्रेष्ठिनो भृत्या योद्धसैन्याधिपा अपि ॥

..   ..

..   .

2A. सर्व्वे ते समुपागत्य समीक्ष्य त मुनीश्वरम् ।
सभामध्यसमासीनं प्रणत्वा समुपाचरन् ॥
तत्र सर्व्वेऽपि ते लोका समुपेत्य समादरात्
यथाविधि समभ्यर्च्य साञ्जलय प्रणेमिरे ॥

.

तान् सर्व्वान् समुपासीनान् दृष्ट्वा स भगवान् जिन ।
आर्य्यसत्य समारभ्य सद्धर्म्म समुपादिशत् ॥
तत् सद्धर्म्मामृत पीत्वा सर्व्वलोका प्रबोधिता ।
सद्धर्म्मसाधनोत्साहं समास्थायाभिनन्दिरे ॥
तत सर्व्वेपि लोकास्ते श्रीघनस्य महामुने
बुद्धजन्मावदानञ्च सश्रोतुमभिलेषिरे ।

38.

1700 **अपरिमितायुर्नाम महायानसूत्र ।** *Aparimitāyur nāma mahāyānasutra*

Substance Nepalese yellow paper [illegible] 14 × 4 inches [illegible] Lines on a page [illegible] Extent in slokas 3[illegible]0 Character Newari [illegible] century Appearance fresh Complete

Colophon —आर्य्य सद्धा अपरिमिताय् नाम महायानसूत्र समाप्त

Post Colophon —शुभमङ्गल भवन्तु सर्व्वदा कल्याण भवन्तु । वज्राचार्य्य धर्म्मदेवोनथवता नामन दयका जुरो । शुभ ।

Beginning —

ॐ नमो रत्नत्रयाय ।

एव मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् श्रावस्त्या विहरति स्म जेतवने अनाथपिण्डदस्यारामे महता भिक्षुसङ्घेन सार्द्धमर्द्धत्रयो-

दशभिर्भिक्षुशतैः सार्द्धमर्द्धत्रयोदशैः संबहुलैश्च बोधिसत्त्वै महासत्त्वैः । तत्र खलु भगवान् मञ्जुश्रीय कुमारभूतो मामन्त्रयते स्म । अस्ति मञ्जुश्री भूपरिस्या दिशि, उपरिमिता दिशि गुणसञ्चयो नाम लोकधातु, तत्रापरिमितायु ज्ञानसुविनिश्चिततेजोराजानाम तथागतोऽर्हन्त सम्यक्सम्बुद्धविद्याचरणसम्पन्नसुगतो लोकवित् अनुत्तर, पुरुषदम्यसारथि शास्ता देवानां मनुष्याणां बुद्धो भगवान् एतर्हि तिष्ठति ध्रियते यापयन्ति सत्त्वानां च धर्म्मं देशयति । शृणु मञ्जुश्रीकुमारभूत इम जम्बुद्विपका मनुष्या अल्पायुषो वर्षं शतायुश्च भविष्यति । तेषां बहूनि न कानि मरणानि दृष्टानि । ये च खल पुनर्मञ्जुश्रीय तस्यापरिमितायुषस तथागतस्य गुणवर्णपरिकित्तन नाम धर्म्मपर्य्याय लिखिष्यन्ति लिखापयिष्यन्ति नामधेयमात्रमपि श्रोष्यन्ति धारयिष्यन्ति वाचयिष्यन्ति यावत् पुस्तकगतामपि कृत्वा गृह धारयिष्यन्ति पुष्पधूपदिपगन्धमाल्य विलेपनचूर्णचिवरच्छत्रध्वजघण्टापताकादिभि पूजयिष्यन्ति ते परिक्षीणायुष पुनरता वर्षशतायुषा भविष्यन्ति ।

5B तेन खलु पुन समयेन गङ्गानदीवालुकोपमानां बुद्धकोटीना एकमेतेनैकस्वरेण इदमपरिमितायुसूत्र भाषितम् । ॐ नमो भगवते अपरिमितायु ज्ञानसुविनिश्चिततेजोराजाय तथागतायार्हत सम्यक्सम्बुद्धाय तद्यथा ॐ पुण्यपुण्य महापुण्य अपरिमितपुण्य अपरिमितायुपुण्य ज्ञानसम्भारोपचिते ॐ सर्व्वसंस्कारपरिशुद्धे धर्म्मतथागतसमुद्गते स्वभावविशुद्धे महानयपरिवारे स्वाहा ।

For a Chinese translation see Nanjio, Col 21, para 27, and for a Tibetan translation see Beckh, p 122, para 75, also p 189, para 5

Tibetan translations of several commentaries are mentioned in Cordier, pp 283 284

See Bendall's Cam Cat, p 30, in which it is stated, "If this be the work referred to in Beal's Bud Trip, p 16, the sūtra was translated into Chinese before 1278 A D"

After the Aparimitāyurmahāyānasūttra, which ends in 12 A, there is another short work, named Manasīpūja, added in a later hand of which we give the whole text below :—

ददामि चात्मानमहं जिनेभ्यः
सर्व्वेषु सर्व्वेषु ददाम्यजेभ्य ।
परिग्रहं मे कुरुताग्रसत्वा
युष्मासु दासत्वमुपैमि भक्त्या ॥
परिग्रहेणास्मि भवत्कृतेन
निर्भिभवे सर्व्वहितं करोमि ।
पूर्व्वञ्च पापं समतिक्रमामि
नान्यच्च पापं प्रकरोमि भूय ॥
इति मानसी पूजा समाप्ता ॥

39.

1716 **आर्य्यापरिमितायुर्नाम महायानसूत्र ।** *Aryaparimitayurnama mahayanasutra*

Substance seasoned palm leaf 12 × 2 inches Folia 6 Lines, 6 on a page Character Kutila Appearance, old and discoloured Leaves 5B 8B and 9A contain faded illustrations

The leaves are marked 3, 4, 5, 7, 8, 9

The third leaf begins —अपरिमितायुःसूत्र भाषितम् ।

ॐ नमो भगवते अपरिमितायुर्ज्ञानसुविनिश्चित तेजोराजाय ...

etc etc etc

The same mantra as quoted under No 38

40.

10781 **अपरिमितायुर्नाम महायानसूत्रम् ।** *Aparimitayurnama mahayanasutra*

Substance, Nepalese paper with black ground Written in silver Folia 25 Lines 5 on a page Character ornamental Newari Date N S 760 Appearance, old Complete

The last Colophon —

आर्य्यापरिमितायुर्नाम महायानसूत्र समाप्तम् । ये धर्म्मा इत्यादि ।
देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिन परमोपासकशाक्यभिक्षुश्री-

त्रिभुवनरत्नस्य यदत्र पुण्यं तद्भवत्वाचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगमं कृत्वा सकलसत्त्वराश्यनुत्तरज्ञानमोक्षफलं प्राप्नयेऽस्तु।

महाराजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकश्रीजयज्योतिर्मल्लसिंहमल्लदेव, तस्य पौत्र श्रीर पट्टापमल्लदेव पुत्र ठाकुरस्य विजयराज्य दानपति कीर्त्ति-पुण्य महाविहाराधिष्ठितखाड़ाच्छक्ष्ण्शाक्यभिक्षु श्रीत्रिभुवनरत्नस्य भार्य्यापुत्रपुत्री सगणपरिवारस्य न+ अपरिमितपुण्यकथोपका जुरो। श्रेयोऽस्तु।

संवत् ७६० मार्गं शुक्ल दशमि तिथि बृहस्पतिवारे सुदिन कुन्हु संपूर्ण जुरो। लिखितेयं तत्पुत्रमहाविहाराधिष्ठितजणुपोकश्चवज्राचार्य्यश्रीरत्नत्रयस्य पुत्र महायान++वज्राचार्य्य श्रीधर्मसिंहदेवेन लिखितं संपूर्णमिति।

यथादृष्टं तथा लिखित इत्यादि।

शुभमंगलं भवतु।

41.

1716 **आर्य्यदुर्गतिधारणीपरिसूत्र।** *Aryadurgatidhāraṇī-parisūtra*

Substance Nepalese paper 14 x 4 inches Folia 7, numbered 84—90 Lines 6 on a page Character, Newari Date N S 845=1725 A D Appearance good Complete

This is a very short work, calling itself a Mahāyāna sūttra, of which the next number, a much bigger work, is evidently an amplification It gives simply a number of *mantras* which are credited with the power of bringing relief to suffering humanity

It agrees with the next number (see below) up to the mantras under the heading of Vajrasphota mantras, the last of which is numbered 28 (समस्तभद्राय स्वाहा)।

Then it goes on.

89A अनेन देवेन्द्र महाज्ञानसूत्रम सर्व्वदुर्गतिविध्वंसना माहायानसूत्रं यो धारय वाचयेत् ... ... [स] सुखावतिमनुगच्छति ... ...

Then follow three more mantras with the colophon,

अनेन दुर्गतिधारणि गाथा।

Then comes the phalasruti.

चाण्डालो वा गर्दभो वा स्वेदजो वा ... .

... ... सर्व्वदुर्गति + + मुखावया मेवापात् ।

ॐ मुनि मुनि महामुनि स्वाहा

नमस्ते शाक्यसिंहाय धर्म्मचक्रप्रवर्त्तिने ।

त्रिधातुकम्पिते सर्व्वं शोधय सर्व्वदुर्गति ॥

मार्गशोधन मुद्रा—

इदमवोचद्भगवानात्तमना स्तेच भिक्षवो भगवतो भाषितमभ्यनन्दमिति ॥

Then comes the Colophon.

Colophon :—आर्य्यदुर्गतिधारणिपरिसूत्र समाप्त ।

Post-Col. :—ये धर्म्मा (इत्यादि)

शुभमस्तु सर्व्वदा कल्याणं भवन्तु । सम्वत् (संवत्) ८७३

फाल्गुनशुक्ल[त्रयो]दश्यायां तिथौ पूर्व्वभाद्रनक्षत्रे शुभयोगे

यथाकर्म मुहूर्त्ते वृहस्पतिवासरे मीनराशिगते सवितलि कुम्भ-

राशि चन्द्रमसि थकुतु दिन कुन्ह चोयसिधयका जुरो शुभ ।

42.

1848. **सर्व्वदुर्गतिपरिशोधन ।** *Sarvadurgati parišodhan.*

Substance, Nepalese paper 14 × 4 inches Folia, 9 to 83 Lines, 6 on a page Character, Newari Date, N S 873 Appearance, old and discoloured Although the leaves are numbered 9—83 the MS is complete

For the work see Bendall's Cam. Cat, pp. 78, 79, 81, 94, 142. *For a Tibetan translation see Beckh, p. 91B, para 2; p. 92, para. 4.*

12B, अथ खलु भगवान् शक्रब्रह्मादिदेवपुत्राणां सर्व्वतथागतहृदयाना धिष्ठानार्थममोघवज्राधिष्ठानं नाम समाधिसमापन्न ॥ ॐ वज्राधिष्ठान समय हूँ ... ... सर्व्वदुर्गतिपरिशोधनराजं नाम तथागतहृदयानिश्चारयेत् ॥ ॐ शोधन २ सर्व्वपापविशोधनि + +, सर्व्व-कर्म्मावरण विशुद्धे स्वाहा । अस्या विद्याया भाषणानन्तरमेव सर्व्वसत्वान् दुर्गति

विनिपाति पुनरपर देवेन्द्र इद सर्व्वतथागतहृदय

ॐ सर्व्वापापविशोधनि ॐ फट 18A, मालाया मन्त्र मालाया मन्त्र, गीताया मन्त्र, नृत्याया मन्त्र, 18B, धूपाया मन्त्र, पुष्पाया मन्त्र दिपाया मन्त्र, गन्धाया मन्त्र, वज्राङ्कुश मन्त्र, वज्रपाश मन्त्र, वज्रस्फोट मन्त्र, वज्रवेशस्य मन्त्र

15A अथ देवेन्द्रो भगवन्त पथन् प्रदक्षिणीकृत्य वन्दित्वैवमाह भगवान् सर्व्वदुर्गतिविनिभूतानां हिताय सुखाकराय यथा सर्व्वे सर्व्वदुर्गति एषि करमाया अथ खलु भगवान् शाक्यमुनि सर्व्वदुर्गति परिशोधनज्ञानवज्र नाम समाधि समापद्य सर्व्वतथागतदुर्गतिपरिशोधनतशो राजा नाम मण्डर भावयत् प्रथम तावत् योगी विजन मनोऽनुकूले प्रदेशे मृदुकुसुमास्तने (सुकुमारासने ?) निसद्य सुगन्धमण्डलक कृत्वा यथोपहारपूजा कारयित्वा तत सर्व्वधर्म्मनैरात्मा भावयित्वा आकाश ङकारेण वज्रज्वाराक भावयेत् तस्य कर्ण्णे गौवकारेण पद्म तस्योपरि रकारे आका लेन चन्द्रमण्डल तस्योपरि ङकारेण पद्मसुविकवज्र तद्वज्र जिह्वाया हिम भवति वज्रजिह्वेति तेन जिह्वा भवति मन्त्रजापक्षमो भवति । etc etc

77B ततः स्वय वज्राचार्य्य वज्र शिष्यमूर्द्धि स्थाप्य एव वदेत् अय ते समयो वज्र etc

Colophon —82B आर्य्य सर्व्वदुर्गतिपरिशोधनराजोराजस्य तथा गतस्यार्हन सम्यक्सम्बुद्धस्य कल्पैकदश समाप्त ।

ये धर्म्मा हेतुप्रभवा (इत्यादि)

देय धर्म्मोय प्रवरमहायानयायिन परमोपासक परमधार्म्मिक धर्म्मात्मा वज्राचार्य्य श्रीधर्म्मदेवप्रमुखादिसमन्ताया । यदत्र पुन्य (इत्यादि)।

स्वस्ति। श्रीमत् पशुपतिचरणादि रघुकुलोत्पन्न महाराजाधिराजरविवंशो[द्]भवश्रीश्रीजयरत्नजित्तमल्लदेवदेवानां सदासमरविजयिनां प्रभुठाकुरस्य विजयराज्य ।

दानपति श्रीमल्लापुरमहानगरस्थाने श्रीप्रद्युम्नमहाविहारेस्थित श्रीदेवता लोके खलवरनधर्म्मापितावज्राचार्य्य गुनदेवस्य भार्य्या

इद सर्व्वदुर्गतिपरिशोधनपुस्तक लिखितदान् ।

एतत् पुण्यानुभावेन जजमानस्य सगणपरिवाराणां

रुद्रिरस्तु। ... ... शुभ समत् ८०३ आषाढमास्य शुक्लपक्ष एकादश्याया तिथौ अनुराधनक्षत्रे। शुक्रमजोगे यथाकममुहूर्त्ते बुधवासरे कर्कराशि सविभरौ। वृश्चिकराशि चन्द्रमसि। एतद्दिने लिखितं सम्पूर्णमिति॥

यादृशं पुस्तकं दृष्टा etc., etc.

Then there are four leaves marked 91 to 94, written mostly in the Newari language

There is one more of a shorter size, containing the beginning of some other work, with space for an illustration.

43.

1836 **वसुधारानामधारणीपरिसूत्र।** *Vasudhārā nāmadhāraṇīparisūtra.*

Substance, Nepalese yellow paper 10 × 2½ inches Folia 30 Lines, 5 on a page Extent in ślokas, 400 Character Newari Date N S 814 Appearance discoloured Complete

Colophon :—

आर्यश्रीवसुधारानामधारणीपरिसूत्र समाप्त।

Post-Colophon —

ये धर्म्मा हेतुप्रभवा etc संवत् ८१४ चैत्रमस्यशुक्लपक्ष प्रतिपद्याया तिथं रेवतिनक्षत्रयोगे यथाकमसाथरे शुक्रवासरे मिनराशिगते सवितरि मेषराशि चन्द्रमसि।
लिखिति श्रीवज्राचार्य धर्म्मदेव यवनादयका पुथिचोय धुनकादिन जुरो॥ शुभमस्तु सर्व्वदा। यथादृष्टं तथालिखितं लेखको नास्ति दोष.। See below.

44.

10757.

Three batches of seasoned palm-leaves, all written in the Newari character of the 14th century

I

11 × 2½ Folia, 17, of which the 5th and 12th are missing Lines 7 on a page Appearance soiled

Beginning —

श्री भगवती थार्य्यवसुधारायै
कल्पोदितेन विधिना परिपठ्यमाना
या धारयन्ति विविधरत्नसुवर्णमय्या ।
पूर्णं करोति भवनं सहसैव सर्व्वं
तां सर्व्वलोकजननीं प्रणमामि भक्त्या ॥
त्वं देवि सर्व्वगुणरत्नमहानिधान
सत्वार्थकार्य्यधनधान्यसमृद्धिहेतो ।
हाराद्धंहारमुक्तामणिकल्पवृक्षा
त्रैलोक्यनाथसुधा वसुधारे नामा ।

एवम्मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् कौशाम्ब्यां महानगर्य्यां विहरति स्म
तत्र खलु भगवान् सर्व्वदारिद्राद् खाणवपरि
घोषणं नाम धर्म्मपर्य्याय देशयति स्म ।

आदौ कल्याणं मध्ये कल्याणं पर्य्यवसाने कल्याणं स्वर्थ सुव्यञ्जन केवल परि
पूर्णं परिशुद्धं पर्य्यवदातं ब्रह्मचर्य्यं सम्प्रकाशयति स्म

45

10767 II

11×2 ... Fo ... 1 of ... 1-17 ... n
Sol ... a page ... N S 10= 1309

Colophon —

इति थार्य्यश्रीवसुधारा नाम धारणी समाप्ता ।

Post Colophon statement —

ये धर्म्मा etc etc

देयधर्म्मोय प्रवरमहायानयायिन परमोपासक श्रीश्रीललित
द्रुमायां श्रीमाणीगणीत्तरमहाविहारे वगारच्छ अधिवासित
राजकनककारभोलता रोकस्य सदत्र पथ्य तद्धवलाचार्य्योपाध्याय
मातापितृपूर्व्वङ्गम कृत्वा सकलसत्वराशेनुत्तरफलप्राप्तमिति
राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकश्रीश्रीजयार्ज्जुनदेवस्य विजय

राज्ये । [अपो]ऽस्तु । संवत् ४६६ चैत्रशुक्लपादद्योपरन्पोदश्या पूर्व्वफाल्गुणीपरे उत्तरफाल्गुणीनक्षत्रे ध्रुवयोगपरे ध्रुवयोगे बुध वारे लिखितमिदं सहस्रमिदुस्तकम् ।

श्रीयोग्यस्थंवहारलाच्छवयट वज्राचार्य्यश्रीय्रामसमतिना लिखितम् ।

शुभमस्तु ।

There is one stray leaf, with writing much effaced.

46.

10785 **सर्व्वतथागतोष्णीष सितातपत्रोनामापराजिता महाप्रत्यंगिरा विद्या राज्ञी ।** *Sarva tathāgatoṣṇīṣa-sitātapatronāmāparājitā mahā pratyamgirā vidyā rājñī.*

Substance Nepalese black paper Written alternately in gold and silver Folia 22 marked in letter numerals Lines 5 on a page Character Newari Date, N S 933 Appearance old Complete With an illustration in the first leaf

21A आर्य्यसर्व्वतथागतोष्णीषसितातपत्रोनामापराजितामहाप्रत्यंगिराविद्या राज्ञी समाप्त ।

Then there is a short Dhāraṇī entitled (22A) आर्य्यविलो किलेश्वरस्य अभयकरि नाम धारणी ।

Post-Colophon —

ये धर्म्मा इत्यादि ।

संवत् ६३३ मिति ज्येष्ठ शुक्ल ४ सम्पूर्ण लिखित मया दानपति कार्य्यसाय ...... The other side of the leaf is completely faded

47.

9987. **षण्मुखी नामधारणी ।** *Sanmukhīnāma dhāraṇī*

Substance seasoned palm leaf 12"×2" Folia 4 Lines 5 on a page Character Newari of the 14th century Appearance, old and soiled There are holes on the right and on the left of the centre

A Tibetan translation of a comm is known from Cord , p 297

1 नमो बुद्धाय ।

न दिवि भुवि वा नास्मिल्लोके न वैश्रवणालये
न भवभुवने दिव्यस्थाने न दिक्षु[वि]दिक्षु वा ।
भरतु बहुधा स्फीता छत्त्वा समर्थितकारका
पुरुषवृषभभक्तस्तुल्योऽन्यो महाश्रमण कुत ॥

एक गाथा ।

सर्व्वबुद्धान् नमस्यामि जिनानप्रतिपुद्गलान् ।
शरीराणि च सर्व्वेषां सबुद्धाना यशस्विना ॥
जायन्ते यत्र सबुद्धा बोधि यत्र स्पृशन्ति च ।
प्रवर्त्तयन्ति शिव चक्र परिनिर्वान्त्यनास्रवा ॥
यत्र स्थितास्च + + + + + + स्व तथागता ।
कल्पिता सिंहशय्यास्च तान् देशान् प्रणमाम्यहं ॥
ऊर्द्ध तिर्य्यगधस्ताच्च (स्वस्तास्) दिशासु विदिशासु च ।
सशरीराऽशरीरेषु स्तूपेषु प्रणमाम्यहम् ।
पूर्व्वोत्तरे दिशो भागे तिष्ठते द्विपदोत्तम ।
जिनो दुन्दुस्वरो नाम तेनेमा गाथ भाषिता ॥
याभिस्चतसृभिर्गाथाभि 2 यैस्तुवन्ति तथा गतान्
कल्पकोटिसहस्रेभि न ते गच्छन्ति दुर्गतिम् ।

चतुर्गाथा ।

बुद्धे धर्म्मेऽवज्ञा कौसीद्य सुप्तिरल्पमात्रेण ।
रागे माने चरित कौकृत्य चानियतभेद ॥
सत्वानामावरण तत्प्रतिपक्षोऽप्रयाणसभावा ।
सर्व्वान्तरायदोषप्रशमनमेषा तथा भवति ॥

तद्यथा ।

ॐ वज्रप्राकारा वज्रप्राकारा वज्रचक्रदृढा
भयानके अमले विमले निमले
चले चुले चुलुके चुलुके चुलु चुलु बुद्धे स्वाहा ।
यो यश्चनोऽर्थिनो वा गाथाद्वयधारणी प्रयुञ्जीत ।

सहि दशविधमनुशंसं लभते सत्त्वोत्तमो धीमान् ॥
स्मृत्वा च धातुपुष्टिं प्रामोद्यं चोत्तमं मरणकाले ।
जन्म च यथाभिकामं जातिस्मरणता च सर्वेत्र ।
बुद्धैश्च समवधानं तेभ्य श्रवणं यथाशयानस्याधिमुक्तिं ॥
सह बुद्धादय 2A. सुखतामाशु बोधिश्च ॥
स्वयं हि गच्छन्ति महानिधाना राजाग्निचौरोदकविप्रलब्धा. ।
श्रुतं निधानं हि तथागतानां अविप्रनाश्य बहुकल्पकोटिभि ॥
संघेऽप्रमादो ह्यमृतस्य मूलं
सत्त्वार्थयुक्तस्य च बोधिचित्तम् ।
यथोनिशश्चैव विवेकचित्त-
मपरिग्रहः सर्व्वसुखस्य मूलम् । गाथाद्वय ।

एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् शुद्धावासोपरि गगनतलप्रतिष्ठिते सप्तरत्नप्रविभक्तचित्ररत्नव्यूहे महामण्डलमाडे विहरति स्म असंख्येयेन बोधिसत्त्वगणेन सार्द्धं । तत्र खलु भगवान् बोधिसत्त्वानामन्त्रयते स्म । उद्गृह्णीध्वं यूयं कुलपुत्रा इमां षण्मुखीं नाम धारणीं सर्व्वजगद्धितसुखार्थे । तद्यथेदम् । संसारे संसरतो यो मे कश्चित् दुःखानुभव समानुभूतमेऽ 3 सत्त्वसमताऽप्रतिसम्विदित-लत्वया. यच्च मे कश्चित् लौकिकसम्पत्तिसुखानुभव स भवतु सर्व्वसत्त्वसाधारण-परिभोग' यच्च मे किंचित् पापकर्म कुशलमूलं कर्म्मावरणं तन्माभूदप्रतिदेश्यानुत्तरया प्रतिदेशनया यानि च मे मारकर्म्माणि तानि मा भूवन्नपरिज्ञातान्यनुत्तरया परिज्ञया . ...

. . . ...

3B आर्य्यषण्मुखी नाम धारणी समाप्ता ।

The rest of the MS is taken up with a number of Gāthās, uttered by Samantabhadra Bodhisattva, in mixed Sanskrit. The MS ends in the middle of a verse.

48.

10741.

D *A number of Dhāraṇīs with illustrations.*

Substance Nepalese paper. Character Newari, [illegible] hand. Folia 11+2.

I. Complete in eleven leaves; the rest separately paged, being in 22 leaves

Colophon —

11B. आर्य्यपञ्चमात्रका नाम धारणी समाप्त ।

II 4A इति श्रीवसुधाराया नामाष्टोत्तरशतं बुद्धभाषित समाप्त ।

III 8A आर्य्यवज्रविदारणहृदयमन्त्रधारणी समाप्त ।

IV 11A आर्य्यश्रीगणपतिहृदयनामधारणी समाप्त ।

V 15A. आर्य्यउष्णीषविजया नाम धारणी परिसमाप्त ।

VI 17A आर्य्यापर्णशवरीधारणी समाप्त ।

VII 19B. आर्य्यमारीची नाम धारणी समाप्त ।

VIII .

इति श्री आर्य्यपञ्चमात्रका नाम धारणि समाप्त ।

Post Colophon Statement —

ये धर्म्मात्यादि । शुभ

49.

8830 **बोधिचर्य्यावतार पञ्जिका ।** (*Bodhicaryāvatāra Pañjika*)

By PANDITA BHIKSU PRAJÑĀKARAMATI

The MS has been lent to Professor Louis de la Vallee Poussin of Ghent but owing to the war, the MS cannot be obtained for the purpose of cataloguing. The following description of the manuscript is given from my paper entitled — *On a new find of old Nepalese manuscripts* in pp 245 249 J A S B 1894

Substance palm leaf Character, Newari Date N S 198=1078 A D In good state of preservation With the first leaf and 2? others missing

Colophon —बोधिचर्य्यावतारे प्रज्ञापारमितापरिच्छेदटीका समाप्ता ।

कृतिरियं पण्डितभिक्षुप्रज्ञाकरमतेः ।

Post Colophon —

टीकेयं परमा सुयन्त्रितपदा शुद्धा मनोह्लादिनी
संसारार्णवपारगामिनि जने नौयानयानोपमा ।
व्याख्याप्राप्तिकरी जिनस्य पदवी साद्योल्लिखित्वा मया
प्राप्तं यत् कुशलं सुसम्पदि परं तेनास्तु बुद्धो जनः ॥
अष्टानवतिसंयुक्ते ग्रहसम्वति वत्सरे ।
कृष्णे श्रावणपञ्चम्यां वासरे कुजसाह्वये ॥
श्रीमच्छङ्करदेवस्य राज्ञो विजयशालिनः ।
बोधिचर्य्यावतारस्य टीका लिख्यामिदं शुभम् ॥
श्रीललितपुरे रम्ये श्रीमानीगलकसंज्ञके ।
यच्छ्रीराघवनाम्नस्य विहारे सुगतालये ॥
धन्यस्थविरभिक्षोस्य बुद्धचन्द्रस्य पुस्तकं ।
तत्पुण्याद्बोधिसत्त्वत्वं लभते परमं पदं ॥ इति ॥
विसृजतु सलिलं घनो यथेष्टं भवतु मही बहुशस्यसम्प्रयुक्ता ।
अवतु नरपतिः प्रजा विनम्रा भवतु वयमपते सुखाभिवृद्धिः ॥ इति
कायस्थ भुवनाकरषेण लिखितमिति ॥

50

9979 **बोधिचर्य्यावतार ।** *Bodhicaryāvatāra*

and the Pañjikā commentary

By Śāntideva

Four seasoned palm leaves 20 × 2 Written in old Newari Character

I Bodhicaryāvatāra with six lines on a page, faded, containing the colophon —

बोधिचर्य्यावतारे ध्यानपारमिताऽष्टमः परिच्छेदः ।

II Two leaves with five lines on a page—one is marked on the left-hand side ध्यान ६ = 127—the other without leaf mark contains the colophon बोधिचर्य्यावतारपञ्जिकायां ध्यानपारमिता परिच्छेदोऽष्टम ।

III The fourth leaf is written in a smaller hand with five lines, and on one side only. It quotes the following *matikas*—एका पितेत्यादि, सत्त्वं रजः इत्यादि ।

51.

3829 **बोधिचर्य्यावतारटीका ।** *Bodhicaryāvatāra-tikā*

By PRAJÑĀKARAMATI

(The ninth or the Prajñāpāramitā Section only)

Substance, palm leaf 12×2 inches Folio 100 Lines 6 on a page Extent in slokas 2725 Character Bengali of the 12th century Appearance fresh but worm eaten in places Complete Written in a neat and small hand

Colophon —

बोधिचर्य्यावतारे प्रज्ञापारमितापरिच्छेदटीका समाप्ता । कृति-रियं पण्डितभिक्षु प्रज्ञाकरमतिपादानाम् ।

Post Colophon —

लिखापितेयमनवधिगुणगणविविधरत्नराशिपरिध्यानगम्भीरपरमा
प्रतापजलसागरैः श्रेष्ठकर्म्मावरणपरिकलितभव्यजननिचयोद्धरणा-
ख्यातसङ्कल्पैः धर्म्मसाकव्यगलरत्नधाराप्रवाहपरितर्पिताशेषजन-
मार्गैः श्रावकभिक्षुमहास्थविरश्रीवनरत्नैरिति । लिखितेयं मञ्जुश्री-
घरवारविन्दरजोरञ्जितोत्तमाङ्गैः करणिककायस्थश्रीनिधापरै-
रिति ।

Printed in the Bibl. Ind. Series. Not in Nanjio

52.

9990.

Substance seasoned palm leaf Folia 3 20 × 2" Lines 5 on a page Character, Newari of 14th century Complete

Post Colophon —काष्ठमण्डपीयेन भिक्षुश्रीकीर्त्तिपण्डितेन लिखितमिद पुस्तकम् ।

Except the 3rd leaf the other leaves have been retouched It gives a life of Śāntideva It begins

+ + + + + + नगरे श्रीमञ्जुवर्म्मनाम्नो राज्ञ पुत्र पूर्व्वजिनकृताधिकारः प्राप्तमोक्षभागीयकुशलमूल सम्यक् महायानगोत्र सर्व्वकलाकुशलो यौवराज्याभिषेकसमये कुलिशयोगिन्निर्म्माणरूपया जनन्या राजमहिष्या अभितप्तोदकैस्तप्यमानस्तापमसहमान उक्त । पुत्र अथ स्वर्गं न गच्छन्ति, राजा चित्रकर कविरिति । नरेश्वरीभूय पाप कृत्वा मृतस्य निरयगतस्य अतोऽपि तीव्रतरं दुःख ते भविष्यत्यनेन राज्येन । गच्छ वत्स बुद्धबोधिसत्त्वदेश श्रीमञ्जुवज्राधिष्ठानं, तत्र भद्र भविष्यतीत्युक्त स मातुर्वादेश शिरसि निधायाकुटिलहृदयो हरिदश्वतरमभिरुह्य चलित । स अनेकदिनान्यतिक्रम्य गच्छन् भोजनपानादिक मनस्यकुर्व्वन् तदादेशैकतानमानस क्वचिदरण्ये कन्यारत्नमपश्यत तया वाजिन वितत्यासौ सुखमवतारित । स तृषार्त्तो जल दृष्ट्वा पातुमुद्यतः । तया विषोदकमेतदित्युक्त्वा निवार्य्यान्यदमृतोदक पायितो मासखाभिन । दग्ध्वा भोजितः । तस्य स तामाह । कुतस्त्वमागतासीति । सा प्राह । इहावस्ते स महाकरुणावशविपश्य सद्गुणगणाभरण सिद्धश्रीमञ्जुवज्रसमाधिरस्मद्गुरुः, तत्सकाशादहमागतास्मीत्युक्तो लब्धरत्न इव दुःखितो जनः परमप्रमोदप्राप्त, तमेव दर्शयेत्युक्त्वा तयादृतो घोटकमादाय गतो गुरुगुणगणाधारधीरगम्भीर प्रमदमथ प्राप्त गुरुमालोक्य तुरङ्गममात्मानञ्च नमस्कृत्य गुरवे नित्या[नि]त्य दुरन्तभवदुःखाब्धेरुपदेशदानेन मा त्वधीष्टवान् तेन च परिपाटीक्रमादुपदिष्टो द्वादशवर्षान्तेनैव समाधार्थ्यं मञ्जुवज्रमध्यर्चीकृत्य मञ्जुश्रीज्ञान लब्ध्वा गच्छ मध्यदेशमिति गुरुणा समादिष्टो गत्वा मगधराजान सेवते स्म ।

राउतुल्येन अचलसेननामा देवदारुखड्गेन कोषगतेन राउतुधर्थ्येय धर्म्मारामो विहरति स्म । कालान्तरेण तत्सम्पत्तिमसहमानैरन्यै राउतै राजान विज्ञप्य देव देवदारुखड्गेन अचलस्य सेवेति युद्धकाले कथमसौ यध्येत । तदेव निरूपयाम्य ङ्गमिति अप्युच्योऽसौ न शक्यते नियोक्तु इतीर्ष्याशल्यचित्त[पी]डमानमर्म्मभिर्मिलित्वा सर्व्वेषा खड्गो द्रष्टव्य इति राजाज्ञया व्याजेन सर्व्वेषां करवालमालोक्याचलसेनस्य निस्त्रिंशदर्शनमुपगात । अचलसेन आह न मे खड्गो द्रष्ट, युज्यते

त्रिधा निद्रायितोऽपि निश्चलात् स्वपतो चक्षुरेकं पिधाय तमेव पश्येति विभने दर्शिते तत्खड्गस्यायया राजचक्षुरेकं भूमौ पतित। प्रभावदर्शनादावर्जित स्वय विचिन्त्य . प्रशान्तचित्तके निक्षिप्य (?) निर्व्विण्णीकृत्य श्रीनालन्दामहा विहारं गत्वा वेशान्तरेण प्रव्रजित। शान्तिदेवनामा प्रशान्तत्वात् पिटकत्रय श्रुत्वा ध्यायति स्म। भुञ्जानोऽपि प्रभास्वर सुप्तोऽपि कुटिं गतोऽपि तदेवेति भुसु-कुसमाधिसमापन्नत्वात् भुसुकुनामाख्यात सङ्घेऽपि कालान्तरेण कैश्चिदालै कुतूहलिभिरालोचित। किमय किञ्चिज्जानाति नवेति निरूप्यतां तावत्। तत्र च प्रत्यब्द ज्यैष्ठमासि शुक्लपक्षे ऋद्धिप्रातिहार्य्यैः पुरणप्रभृतय शास्त्रा पूर्व्वं निराकृता इति तदनुकाराय पाठ क्रियते तत्रैवाय निरूप्यता इत्ययमादिष्ट आह किञ्चिज्जानामीति तेन पुन पुनपरिहारे मधीष्ट (?) तैर्विहारादहि पूर्व्वोत्तरस्या विस्तीर्णाया धर्म्मशालायां महापण्डितमण्डलमध्ये स च स्वय चिन्तयति स्म पूर्व्वकृत सूत्रसमुच्चय शिक्षासमुच्चय बोधिचर्य्यावतारारव्य ग्रन्थत्रयमस्तीति चेतसि कृत्वा सिहासनगत प्राह किमार्षं पठामि चार्यार्षं वा। तत्र ऋषि परमार्थज्ञानवान् ऋषणतावित्यच धीयादिकं किं ऋषिणा जिनेन प्रोक्तमार्षं ननु प्रज्ञापारमितादौ सुभूत्यादिदेशित कथमार्षं इत्यत्रोच्यते युवराजार्य्यमैत्रेयेण॥

यदर्थवद्धर्म्मपदोपसंहित
त्रिधातुसङ्क्लेशनिवर्हणं वच ।
भवेद् भवच्छान्त्यनुशंसदर्शक
तदत् क्षमार्षं विपरीतमन्यथा ॥

तदाकृष्टमार्ष्यादैरर्थार्षं सुभूत्यादिदेशना तु भगवदधिष्ठानादित्यदोष। कुतूहलात्तैश्चक्त चार्यार्षमेव तावत् पठ्यतामिति चर्य्यावतार पठति स्म॥ तत्र च पाठे।

यदा न भावो नाभावो मते सन्तिष्ठते पुर
तदान्यगत्यभावेन निरालम्ब[ ] प्रशाम्यति ॥

इत्येत श्लोके भगवान् मञ्जुश्री पुर आविर्भूतः, स च तेनैव सार्द्धं गगन-गोचरगत क्रमादन्तर्हित॥

तत्र भद्रदर्शनसविमैत्तस्यनविचारे पोठकुक्ष्या ततपुस्तकत्रय सूत्रसमुच्चयादि लब्ध्वा पण्डितैर्लोके प्रचारितम्। तत्र सुगतेत्यादिरुक्त।

53.

9998 **आदिवाग्वज्रचिरत्नविम्ब ।** *Adivajrajra Ciratna Vimba*

Substance, unseasoned palm leaf 11×1½ inches Folia 2—7 Lines 4 on a page. Extent in slokas 0 Character Modern Newari written in a scribbling hand Appearance oldish Incomplete in the beginning

Fol 2 begins —

+ + भूमिश्वरोनाथो दशभूमि [:] प्रतिष्ठिता ।
सर्व्वलो[का]स्तथा भक्त्या चिरत्नशरणं गता ॥
सत्कारैः श्रद्धयाभ्यर्च प्राभाजन् सर्व्वदा मुदा ।
तदा तत्र सदा भद्र महोत्साह समन्ततः ।
प्रावर्त्तत निरुत्पातमेतद्धर्मानुभावत
इति मे गुरुणा ख्यात श्रुत मया तथोच्यते ॥

...

2A इति तेन समाख्यात जयश्रिया सुधीमता ।
श्रुत्वा ते श्रावका सर्व्वे प्राभ्यनदन् प्रबोधिता[] ।
तदा रत्या प्रसन्नात्मा जिनश्रीराज उन्मना ।
चिरत्न शरण गत्वा यथार्हितद्दत सदा ॥
ततसथा यतयश्चापि चतुर्म्मद्विहारिण ।
चिरत्नभजनं कृत्वा व्रतमेतत् सदा चरन् ॥
ततस्ते व्रतिन[:] सर्व्वे परिशुद्धत्रिमण्डला[:] ।
चार्हन्तो निर्म्मलात्मानो बभूवु र्भोगिभागिन ॥
ये वापीद चिरत्नं प्रथितगुणमयं श्रावयन्ते च लोकान् ।
श्रद्धाभक्तिप्रसन्ना[:] 8 प्रमुदितमनसा ये च शृण्वन्ति सर्व्वे ।
ते सर्व्वे बोधिसत्त्वा सकलगुणभृत श्रीसमृद्धा सुधीरा ।
भुक्ता सौख्यं सदा ते दशबलभुवने सम्भजाता रमेयु ।

तद्यथासौ महाबुध शाक्यमुनिर्जगद्गुरो ।
धर्म्मराजा महाभिज्ञः सर्व्वज्ञोऽर्हन् मुनीश्वर ॥
भगवान् श्रीघनः शास्ता तथागतो विनायक ।
मारजित् सुगतो नाथस्त्रैधातुकाधिपो जिनः ॥
श्रीमन्तो नाथनाथस्य गृहस्थस्य महामते [ः]।
विहारे जेतकोद्याने विजहार ससाङ्घिका ॥
तदा तत्र महासत्त्वा बोधिसत्त्वा जिना . ।

3A ++++++ सर्व्वे सद्धर्म्मं श्रोतुमागता ।
तत्र त श्रीघन दृष्ट्वा सुप्रसन्नाश्रया मुदा ॥
तत्पादाब्ज प्रणम्या सु सभायां समुपाश्रयेत् ।
सर्व्वे प्रत्येकबुद्धाश्च अर्हन्त[ ] समुपागता ॥
भगवन्त समानम्य तत्रैकान्ते समाश्रयन्
श्रावका भिक्षवश्चापि यतयो ब्रह्मचारिण ॥
शास्तार त प्रणत्वा तत्सभायां समुपाश्रयन्

•

ब्रह्मादयो महाभिज्ञा भासयन्तः समन्तत ।
दूरात्त सुगत दृष्ट्वा प्रणमन्त[ ] समागता ॥

•

4 तत्र स भगवाञ्छास्ता दृष्ट्वा सर्व्वान् सभास्थितान्
सर्व्वसप्रोषण नाम समाधि विदधे तदा ॥
तस्मिन्नवसरे तत्र रश्मयन्ते प्रभास्वराः
भुवनस्य दिश सर्व्वाः भासयन्त 4A समागता ॥
तदा तत्रास्ति सस्पृष्ट विहारं तत्र सर्व्वतः ।
हेमरत्नमया आसन् स्तम्भा सर्व्वे प्रशोभिता ॥
कूटागाराश्च सर्व्वेऽपि सुवर्णरत्नशोभिता ।
द्वाराणि तत्र सर्व्वाणि हेमरूप्यमयानि च ॥

5 एतन्महाद्भुतं दृष्ट्वा सर्व्वलोकाः सुरादय ।
विस्मयाक्रान्तचित्तास्ते पश्यन्त समनुस्मृता[ः] ॥

. ... .

तदालोक्य सुधीमान् स बोधिसत्त्वो जिनात्मजः ।
इतो सर्व्वस्य वरदो विष्कम्भी 5A सविलोकयन् ॥
य श्रीमान् महाभिज्ञ आर्य्यावलोकितेश्वर ।
बोधिसत्त्वो महासत्त्व सर्व्वलोकाधिपेश्वरः ॥
भाजितस्यामिताभस्य सुताज्ञा करुणामय ।
लोकधाता सुखावत्या सत्त्वानुद्धर्त्तुमागतः ॥

एवमसौ महासत्त्वो महापुण्य मर्हद्धिमान् ।
6 इहापि पापिन सत्त्वान् समुद्धर्त्तुं समागतः ॥
इत्यादिष्ट मुनीन्द्रेण श्रुत्वा स सुगतात्मज ।
धीमान् सर्व्वनीवरण[] विष्कम्भी विस्मयान्वितः ॥
भगवन्त मुनीन्द्र त समालोक्य सकौतुक ।
लोकेशपुण्यमाहात्म्य दृष्टमेवमभाषत ॥
भगवन् नरकेऽवीचौ महाग्निस्तदोज्ज्वल
वीचीर्न जायते तस्य ज्वालया महतोऽर्चिष ॥
तत् कथ स महासत्त्वो लोकेश्वर कृपान्वित ।
तत्र सत्त्वान् समुद्धर्त्तुं प्रविशति जगद्गुरु ॥
वज्रप्राकारपर्य्यन्तमयोमय महीतलम् ।
6A स्तमहदमिखदा तत्र प्रोज्वलाग्निशिखाकुला ॥
तस्या सम्पोषिता कुम्भी महती तैलपूरिता ।
तस्या गत्वा दुरात्मान पापिष्ठा दुरितारता ॥
एव ते प्राणिनो दृष्ट्वा असह्यवेदनातुरा ।
स्वदुष्कृताभिभुञ्जन्ते तिष्ठन्ति परितापिता ॥
तत्राप्यसौ महासत्त्वो लोकनाथो जिनात्मज
प्रविष्ट कथमुद्धृत्य सम्प्रेषय शुभे मते ॥
बोधिमार्गे प्रतिष्ठाप्य प्रेषणीया सुखावती ।
ये चापि पापिनो दुष्टास्तानपीत्थं प्रयत्नत ॥

7A पमोधय समालोक्य चारयस्व शुभे सदा ।
इत्येव वचनं श्रुत्वा सबोधि यदि वाञ्छसि ॥
बोधिचर्य्याव्रत धृत्वा सञ्चरस्व जगद्धिते ।
यद्येव कुरुषे लोके दयाधर्म्मरतो वसन् ॥
तत सप्तमेराणन्त लोकेश्वर जिनात्मज
समीक्ष्य माञ्जलिनंत्वा सम्प्रयाति स्वमाश्रयं ॥
इत्यादिवाग्मञ्जरिरत्नचित्र समाप्तम् । शुभम् ।

There is also a leaf marked 1, containing the following —

श्रीभगवत्यै वज्रवैरोचनीदेव्यै नमः
देवीं त्वमेव गिरिजा कमला त्वमेव ।
पद्मावती त्वमसिता विद्य + + माता
ख्याता त्वमेव भुवने जगदेकरूपा ।
तुभ्यं नमोऽस्तु म[न]सा वपुषा गिरा च ॥
यानत्रयेषु दश पारमितेति गीता
विस्तीर्णयानगमनाकुलशून्यतेति ।
प्रज्ञाप्रमक्रमतुलाम्रतपूर्णदात्रा

64

9988

The first leaf of a MS. of seasoned palm leaf. Written in the Newar character of the sixteenth century. It contains the following —

मत्वार्थएव मम भक्तिरभक्तिरन्या
भक्तिस्तु तस्य मयि यो न कृपां जहाति ।
ख्याता कृपा विचरत स्खलितानि यानि
प्रोद्दर्शमर्हति कृपेव तु तानि नान्य ॥
नेवार्चितोऽस्मि स च शासनधुर्य्यरो मे
सत्वेषु यस्य करुणानुगता प्रवृत्तिम् ।
प्रीणि श्रुतस्व करुणा च मतिश्च यद्वो
यस्यास्ति तेन सुगतोऽर्चित एव नित्यम् ॥

सत्त्वोपकारमधिकृत्य मतोऽस्मि सिद्धिं
सत्त्वार्थमेव तनुमेष समुद्वहामि ।
सत्त्वान् छिनत्ति मनसापि हि यश्च कस्मात्
मामेव संश्रयति+मयि निर्घृणेश्च ॥
पूजा तु सा भवति सत्त्वहिता कृतापि
पूज्यस्तान् विहेठयति तेन विहेठितोऽहं ।
सत्त्वोपकारपरमा हि ममाग्र्यपूजा
सत्त्वापकारपरमश्च पराभव स्यात् ॥

55

10782 लोकेश्वरशतकटीका *Lokesvara sataka tika*

By Dharmarāja

Substance Nepalese paper 8×6 inches Folia 61 Lines 10 on a page Character Newari Date ? Appearance discoloured

Lokeśvaraśataka is a century of verses in praise of Lokeśvara by Vajradattācārya The present MS contains a commentary on the first 31 verses of Lokeśvaraśataka, by Dharmarāja

It begins —

ॐ नमः श्रीलोकनाथाय ।
नमो गुरवे ।
प्रणम्य धर्मराजेन पश्चादेवीं जिनप्रसू ।
क्रियते शतकस्यैव टीका लोकेश्वरी मया ।
.. .. .
श्रीवज्रदत्तकविराधीश्वरविपूर्वक श्रीमल्लोकेश्वरावयवमाहात्म्य
वर्णयति स्म । भास्वदित्यादि ।

The 60th leaf contains 8 lines and a half only. Then there is a leaf written on one side only

For Tibetan translations see Beckh, p 110A, para 11, p 125A, para 12, and p 141A, para 55

56

10741C **परमार्थनामसंगीति ।** *Paramartha nāma Sangiti*

Fol a 21 Substance Nepalese paper Character modern Newari See the text number

Colophon —

इति आर्य्यमायाजालात् षोडशसाहस्रिकात् महायोगतन्त्रात् पातिसमाधिजालपिटलाद्भगवन्तनथागतश्रीसाक्यमुनिभाषिता भगवतो मञ्जुश्रीज्ञानसत्त्वस्य इयपरमार्थनामसंगीति परिसमाप्त ।

Post Colophon —ये धर्म्माद्यादि etc

लिखित वज्राचार्य्य चिरत्नभद्रेनेति ।

दानपति ते भूमाकोया साक्यभिक्षुभाजवद्यात चोमाविया जुलो ।

यादृश पुस्तक etc

शुभम् ।

Other Colophons —

8B आर्य्येषयाज्ञानगाथा षोडशः ।

1A प्रतिवचनगाथा षट ।

4B षट्कुलावलोकनगाथा द्वे ।

6B वज्रधातुमहामण्डलगाथाश्चतुर्दश ।

9B सुविशुद्धधर्म्मधातुज्ञानगाथा पञ्चविंशति ।

10B आदर्शज्ञानगाथा पादोन सार्द्धदश ।

15B प्रत्यवेक्षणाज्ञानगाथा द्वाचत्वारिंशत् ।

18B समताज्ञानगाथाश्चतुर्विंशति ।

20A कृत्यानुष्ठानगाथा पञ्चदश ।

21A पञ्चतथागतज्ञानगाथाश्चतिपञ्च मन्त्रविन्यास ।

Printed in Russia along with Mahāvyutpatti in 1887 Described by Raja Rajendralal Mitra in Nep Bud Lit, p 175

There is an illustration of Manjusri with 8 hands

Beginning —ॐ नमो मञ्जुनाथाय ।

अथ वज्रधर[ ] श्रीमान् दुर्दान्तदमक[ ] पर ।
त्रैलोक्यविजयी वीरो गुह्यराट्कुलिशेश्वर ॥
विबुद्धपुण्डरीकाक्ष प्रोत्फुल्लकमलानन [ ]।
प्रोल्लालय वज्रवरो स्वकरेण मुहुर्मुहु ॥
भ्रकुटितरङ्गप्रमुखै रत्नै वज्रपाणिभि ।
दुर्दान्तदमको वीरो वीरवीभत्सरूपिभि ॥

For a Tibetan translation see Beckh, p 72, and for the Tibetan translations of its various commentaries see Cord, pp 265—267

57.

10760 **परमार्थनामसंगीति ।** *Paramartha nama Sangiti*

Substance Nepalese paper with black ground 9 × 3½ inches Folia 13—23 and 28—31 (14 by counting) Lines 5 on a page of which the first third and the fifth are in gold and the second and the fourth are in silver The silver lines are mostly faded *Written in the Newari character of the 15th century*

Fol 16B प्रत्यवेक्षणाज्ञानगाथा द्वाचत्वारिंशत् ४२ ।

Fol 19B, समताज्ञानगाथा चतुर्विंशति २४ ।

The 24th verse runs —

अनङ्गकायाग्र कायाग्र कायकोटिविभावक ।
अशेषरूपसन्दर्शी रत्नकेतु महामणि ॥

22A पञ्चतथागतज्ञानस्तुतिगाथा ।

28A इतीयचक्रस्येयमनुशंसापदानि द्वापञ्चाशत् ५२ ॥

58.

10759 **अभिधानोत्तर ।** *Abhidhanottara*

Substance Nepalese paper yellow on one side and white on the other 11¾ × 3½ inches Folia 116 Lines 9 on a page Character Modern Newari Copied from an original dated N S 418 = A D 1298 Appearance fresh

A work of Buddhist Tantra See Nep Bud Lit, pp 1—8 For a Tibetan translation of Abhidhānottara, see Beckh, p 75, para 5

It is complete in 3 + 66 patalas The manuscript noticed by Rajendralāla is defective as it contains 65 patalas

2A, इत्यभिधानोत्तरे श्ववतारसमयमुद्रारहस्यपटल प्रथम, 4B, ॰ भावनापटलो द्वितीय, 8B, ॰ हृदयतत्त्वपरमार्थपटलस्तृतीय।

15A, इति कायसम्वरविधिपटल प्रथम 18A, महासुरतपद्मजालसम्वर अभिधानोत्तरपटलो द्वितीय, 20B, अभिधानोत्तरे सम्बरगुह्यपालिपटलस्तृतीय, 23B, इत्यभिधानोत्तरसमये सम्बरपटलश्चतुर्थ, 24B, इत्यभिधानोत्तरे पीठ पर्यङ्कमपटल पञ्चम, 29B, ॰ सर्व्व श्ववस्थितक्रममंदविधानो नाम षष्ठ पटल, 38A, ॰ मन्त्रवश्वविधिपटल चित्रक्रोध्वित्समम, 40A, इत्यभिधानोत्तरोत्तरे यागीनीपीठसिद्धिक्रमनिमित्तनिर्द्देशो नाम नवम पटल, 48B, ॰ कोपप्रस्ताव पीठसम्प्रदायपटलो दशम, 49B, ॰ पीठादियोगिनी एकादशपटल, 50A, ॰ श्चौहेतुकडाकिन्या वीरयागिन्या डाकिन्या भावनोत्पत्ति द्वादशम पटल, 51A, ॰ आदिकर्मक्रयोगभावनापटल त्रयोदशम, 52A ॰ मध्येन्द्रियभावनो पदशपटलश्चतुर्दश 54B, ॰ लौह्लोन्द्रियभावनोपदेशपटल पञ्चदशम, 55B, ॰ चतुर्डाकिनीयोगसम्बरविधिपटल षोडशम, 58A, इत्यभिधानोत्तरे योग सम्बरविनयपटल सप्तदशम, 59A, अभिधानोत्तरेत्तरे प्रत्यङ्गिरापटलोऽष्टादशम, 60A, ॰ श्वम्टतसञ्जीविन्या सर्वकर्मकरी नाम भावनापटल ऊनविंशतितम, 61B, ॰ यागिनीगुह्यसमयतत्त्वावनारत्नपटलो विंशतितम, 63B, ॰ कुलघट-चक्रवर्तिसम्प्रदायपटल एकविंशतितम, 64A is left blank 67A, ॰ कायवाक्चित्तपीठानुक्रमपटलो द्वाविंशतितम, 68B, ॰ समयोल्यायनबुद्धका यान्नोत्पत्तिस्त्रयोविंशतितम, 69B, ॰ वज्रमन्त्रोत्पत्तिपटलश्चतुर्विंशतितम, 70A, ॰ मन्त्रवश्वसाधनपटल पञ्चविंशतितम, 71A, इत्यभिधानोत्तरे डाकवश्वसाधनपटल षड्विंशतितम, 72B, ॰ महारहस्य श्वालिङ्गाकस्य साधनपटल सप्तविंशतितम, 73B, अभिधानोत्तरोत्तरे प्रभरडाकसिद्धि निमित्तनिर्द्देशपटलो नामाष्टविंशतितम, 76B, ॰ समयसम्वरोद्भवे महा-मण्डलराजा नाम ऊनविंशतितम पटल २८ (This should be the 29th

—a clerical error) 77B, ० भूतगुणोत्पत्तिपटलस्त्रिंशतितम , 79A, ० वर्षापणविधिपटल एकत्रिंशतितम , ० विश्वरूपसाधनपटलो द्वात्रिंशत्तम , 80A, ० श्रीगुह्यसमयोत्तमपटल त्रयस्त्रिंशत्तम , 81B, ० कवचदयायोगोत्पत्तिभावनापटलश्चतुस्त्रिंशत्तम , 82A, ० क्षोभपटल पञ्चत्रिंशत्तम , 83A, ० योगिनीलक्षणपटल षटत्रिंश , 83B, ० डाकिनीलक्षणपटल सप्तत्रिंशत्तम , 84B, ० लामालक्षणपटलो अष्टत्रिंशत्तम , 85A, ० खण्डमुद्रालक्षणपटलश्चत्वारिंशत्तम ० डाकिन्यङ्गमुद्रापटलः एकचत्वारिंशत्तम , 86A, ० डाकिनीच्छोमालक्षणपटलो द्वाचत्वारिंशत्तम , 87B, ० भूतसौख्याम्बुपरतलत्रिचत्वारिंश , 88A, ० डाकिनीवीरकर्मप्रसरसाधकयोगिनीवीरहृदयादयपटलश्चतुश्चत्वारिंशतितमः , 89B, ० पटप्रतिमाविधिप्रतिष्ठाधिवासन पञ्चचत्वारिंशपटल , 91B, ० मण्डलविधिपटल षटचत्वारिंशतम , 92B, गायत्र्या सन्ध्यापटल सप्तचत्वारिंशत , 93A, ० उपहृदयसाधनोत्पत्तिभावनापटलोऽष्टचत्वारिंश , 95A, ० द्वात्रिंशत्युत्तरहृदयोत्पत्तिभावनापटल एकोनपञ्चाश , 96A, ० मण्डलविधिपटल पञ्चाश , 97A, ० धर्मधातुपुरभावनापटल एकपञ्चाश , 97B, ० गुह्यभावनापटलो द्वापञ्चाशत्तम , 100A, ० गुह्याच्चरोत्पत्तिसाधनपटल त्रिपञ्चाश , 102A, ० मूलमन्त्रखटिकोद्धारपटल चतुःपञ्चाश , 104A, ० कवचहृदयभावनापटल पञ्चपञ्चाश , 104B, ० हृदयमन्त्रकवचो देव्या हृदयभावनापटल षटपञ्चाश , 106A, रक्षाचतुर्मुखाधिष्ठानलिपिमण्डलचतुःक्रोधवज्रडाकारोत्पत्तिखटिकोद्धारपटल सप्तपञ्चाशः , 106B, ० वर्णयोगपटलोऽष्टपञ्चाशः , 109A ० चागगुह्यपटल षष्टितम , 110A, ० चतुर्देव्या सम्पुटगुह्यपटल एकषष्टितम , 110B, भवभैरवक्रोधाधिपतिसम्पुटोद्घाटपटलो द्वाषष्टितम , 112B, ० मन्त्रजन्मपञ्चसाधनपटलस्त्रिषष्टितम , 114B, ० स्वाधिष्ठान स्वधर्मोत्तरोत्पत्तिभावनापटलश्चतुःषष्टितम , 115B, ० चाक्रभावपूजापटल पञ्चषष्टितम , (*Last Colophon*) इत्यभिधानोत्तरोत्तर नाम महा गुह्यातिगुह्यरहस्यमहातन्त्रराजानभिकोक्तचत्वोपदेशभावनापटल षटषष्टितम ।

अभिधानोत्तरोत्तरा नाम महातन्त्रराज समाप्तः ।

Post Colophon —ये धर्मा इत्यादि ।

शुभ श्रेयोऽस्तु संवत ४१८ मिति आश्विनकृष्ण अमावास्यां तिथौ आदित्यवासरे लिखित सम्पूर्ण ।

End —एवमवोचद्भगवान् वज्रसत्त्वस्ते च सर्व्वतथागतक्रोधराजाभिधानो-त्तरोत्तरे डाकडाकिनीजालसंवरं भगवतो भाषितमभ्यनन्दन्निति ।

59

10846 **हेरुकतन्त्र (सम्बरोदय)।** *Heruka Tantra (Sambarodaya)*

A Tantra of the Sahaja sect—purporting to be an extract from Heruka Tantra, extending over 300,000 verses

Substance thick Nepalese paper with black ground 13½ × 3½ inches Folia, 82 Lines, 5 on a page Extent in Ślokās 1600 Appearance fresh Complete Written in gold in N S 948 = A D 1828

Last Colophon —

इति श्रीहेरुकाभिधाने तन्त्रराजे चित्तोद्भवसद्भावोदयकल्पे श्रीमहासम्बरोदयतन्त्रराजे सर्व्वयोगिनीरहस्यविरचितसिद्धे त्रयो-त्रिंशतितम पटल समाप्त ।

Post-Colophon statement —

ये धर्म्मा° etc शुभसंवत् ६४८ मि आषाढकृष्ण षष्ठमि भृगु देवलि कुकुत्यते पुस्तक सिधयकादिन जुरो ॥

दानपति जयमान महतारथ पु सा रयलाखा वाहाल यातामकार वीरध सिंह पुत्र वीरनरसिंह ध्वजविरसिंह चिकिधिधन पौत्र धनसि विरभद्रसिं आन-विरसिं पुत्रपत्नी भागेलक्ष्मी सुर्थलक्ष्मी लक्ष्मी पौत्रपत्नी दयालक्ष्मी पौत्री जितालक्ष्मी वसुन्धरी शुभलक्ष्मी विश्वलक्ष्मी थुते परिवारसमुच्चयेन चोढावरस वीरधसिंहन यथोनामनं दिव गत स्वभार्य्या चन्द्रलक्ष्मीनामन सम्बरोदयतन्त्रराज पोथक दयका जुरो ॥

थ्वयलेया पुण्यन सकरपरिवारया इह लोकससुखसंपत्ति परजन्मससुखावती सवास जुयमाल जुर शुभं ॥

श्रीऽ महावैरोचन प्रतिमा दयका जुरो ।

लिखितेयं सुवर्णपत्रादि महानगरस्मै श्रीएर महाविहारस्य श्रीवज्राचार्य्य धिर्म्मरसिंहेन लिखिता ।

यथा दृष्ट तथा लिखित यदि शुद्धमशुद्ध वा शोधनीय बुधैर्गुणैः ॥

For a Tibetan translation, see Beckh p 76, part 2

Beginning —

ॐ नम श्रीवज्रसत्त्वाय

एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् सर्व्वतथागतकायवाक्‌चित्तवज्रयोगिनीभगेषु विजहार । आर्य्यानन्दप्रभृति वीतरागप्रमुखैरार्य्यावलोकितेश्वरादिषष्टिकोटियोगिभी च मध्ये वज्रपाणि अवलोक्य स्मितमकार्षीत ।

वज्रमाल्युत्थायासनादेकांसमुत्तरासङ्ग कृत्वा दक्षिणजानुमण्डल पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य कृतकरपुटो भूत्वा भगवन्तमध्येषयामास ।

श्रोतुमिच्छामि भगवन् उत्पत्तियोगलक्षणं ।
उत्पन्नं च कथ देव सर्व्वाकारैकसम्वर ॥
कथ वायु आपश्च पृथिव्याकाशमेव च ।
पञ्चाकार कथ देव चक्रिभश्च तत प्रभो ॥
कथ त्रिकायमधिष्ठान बाह्याभ्यन्तरे स्थितिः
कथ त देवतारूप कथयस्व देवतो प्रभो ॥
चन्द्रसूर्य्यं कथ देव पथ पथ्य कथ भवेत् ।
कथ ते शरीरस्वभावस्तु नाडीरूप कथं तत ॥
के ते नाडी प्रमाणस्य शनिरपिण्ड तत् कथ ।
समयसङ्केतच्छोमस्य कथयस्व मम प्रभो ॥
के ते पीठादिसङ्केत बाह्याध्यात्मकमेव च
कथ भूम्यादिलाभस्य कथ निमित्तदर्शनम् ॥
कथ ते द्वादशकर्म्मा मन्त्रजापं कथ भवेत्
अक्षमाला कथ युक्ति कि ते जापस्य लक्षणम् ॥
के ते मण्डलमावर्त्तं देवताकारयोगत ।
सिद्धिमन्त्र कथ देव कौमारीतर्पण कथ ॥
के ते दिवसेन कर्त्तव्य बलिबलि कथ प्रभो ।
पञ्चामृतादि कथ देव पञ्चाङ्कुशश्च तद् भवेत् ॥

कथयस्व मण्डलालेख्यं सूत्रपातं कथं भवेत् ।
कथं ते भूमि संशोध्य रक्षाचक्रं कथं भवेत् ॥
आचार्य केन कर्त्तव्यं कथं शिष्यस्य लक्षणं ।
के तेऽभिषेकं प्रमाणश्च चतुर्थश्च कथम्भवेत् ॥
कथं कालस्य नियमं मृत्युवञ्चनमेवच ।
के ते चतुर्युगाङ्गस्य चतुर्द्धीपं कथं भवेत् ॥
युगे युगे कथं सिद्धि धर्माधारि कथं भवेत् ।
के ते योगिनीतन्त्रस्य योगतत्त्वं कथं भवेत् ॥
कथं सूत्रान्तः प्रमाणस्य के ते पारमिता तथा ।
प्रतिष्ठाहोमयागस्य सिद्धिमन्त्रं कथं भवेत् ।
रसायनं कथं देव मद्यपानं कथं भवेत् ।
मन्त्रोदयं कथं देव मन्त्रोद्धार कथं भवेत् ।
निग्रहश्च कथं देव अनुग्रहश्च कथं भवेत् ।
तत्त्वाश्च कथं भगवन् शून्यता करुणा कथं ॥
कथ शून्यस्वभावत्वं कथं तथतास्वरूपकम् ।
देवरूपं कथं नाम योगिनीलक्षणं वशी ॥
सर्व्वधर्म्मपरित्यागं भावाना कथय प्रभो ॥

3A. इति श्रीसम्बरोदयतन्त्रस्य अध्येषनापटल प्रथम ।
5A. इति उत्पत्तिनिर्द्देशपटलो द्वितीय ।
6A. इति उत्पत्तक्रमनिर्द्देशपटलस्तृतीय ॥
8A. इति चतुर्भूतपञ्चाकारपञ्चविषयदेवताविशुद्धिपटलश्चतुर्थ ।
12B. इति चन्द्रसूर्य्यक्रमोपदेशपटल पञ्चम ।
13B. इति पञ्चपञ्चकनिर्द्देश षष्ठमः ।
15A. इति नाडीचक्रक्रमोपायपटल सप्तम ।
18A. इति समयमङ्गलविधि पटल अष्टम ॥
20A. इति क्षोमपीठाङ्गितभूमिनिर्द्देशपटलो नवमः ।
24A. इति कर्म्मप्रसरोदयो नाम पटलो दशम ।
26A. इति मन्त्रनामनिर्द्देशपटल एकादशम ॥

27A. इति मन्त्रशापाद्भावानिर्देशपटलः द्वादश ।

30B इति श्रीहेरुकोदयनिर्देशपटलस्त्रयोदशम ।

32A इति वज्रयोगिनिपूजाविधिनिर्देशपटलश्चतुर्दश ।

33B इति पावनध्यानिर्देशपटल पञ्चदश ।

34B इति पञ्चामृतसाधननिर्देशपटलःषष्ठदश ।

37B इति मण्डलसूत्रपातनविधिलक्षणोनिर्देशपटल सप्तादश ।

40A इति अभिषेकपटल अष्टादश ।

43A इति स्वकुनिमित्तिदर्शन उत्क्रान्तियोगपटल एकोनविंशति ।

43B. इति चतुर्भुजनिर्देशपटल विंशति ।

45B इति चर्य्याव्रतनिर्देशपटल एकविंशति

47A इति देवताप्रतिष्ठाविधिपटलो द्वाविंशति ।

51B. इति होमनिर्देशपटलस्त्रयोविंशति ।

56A इति कर्म्मप्रसरौषधिप्रयोगनिर्देशपटलश्चतुर्विंशतितम ।

58A इति रसायणविधि पटलः पञ्चविंशति ।

62A. इति वाहणीनिर्देशपटल षड्विंशतिम ।

66A. इति मन्त्रोद्धारणविधिपटल सप्तविंशति ।

68B. इति होमविधि पटल अष्टाविंशति ।

70A. इति तत्त्वनिर्देशपटल एकोनत्रिंशति ।

72A इति चित्रादिस्थानलक्षणनिर्देशपटलस्त्रिंशति ।

75B इति चतुर्योगिनीनिर्देशक्रमबोधिचित्तमक्रमनपटलः एकत्रिंशतिः ॥

78B. इति वज्रपद्मारनिर्देशपटलो द्वात्रिंश

The last colophon has been quoted above All the queries put to *Bhagavan* are thus fully answered in the thirty three patalas

The work ends thus —

> अहो सौख्य अहो सौख्य अहो गुह्य कथ कथ ।
> अहो सहजमाहात्म्य सर्वधर्म्मस्वभावना ॥
> दृश्यते च जगज्जलेन्दतदत
> प्रदृश्यते च प्रतिध्वनिकसदृत ।

यथ्यते च नक्षत्रौर्मिमण्डिता:
व्याप्तमागगनोदरमोदरा ।
यदा जिघ्रते न भाति सुगन्धवत्
चलते च स्रतः प्रायो भूम्यं यथा ।
संस्थिताश्च गिरिमेरुसमुन्नतं
आलम्बनसम्प्राप्तमालिका तथा ॥
मायेन्द्रजालस्वप्ना मायागता
एवं यथा सहजसौख्योदयं तथा ।
भावश्चभावरहिता विचित्ररूपा
नित्योदितं सुगतमार्गवरं नमोऽस्तु ॥
सर्व्वपूजां परित्यज्य गुरुपूजां समारभेत् ।
तेन तुष्टेन तल्लभ्यते सर्व्वज्ञज्ञानमुत्तमं ॥
किं तेन न कृतं पुण्यं किंवा नोपासितं तप: ।
अनुत्तरकृताचार्य्यवज्रसत्त्वप्रपूजनात् ॥
अयं पापहराश्चैव + + + + + सात्त्विक: ।
समयाचाररक्षाधकसमयं तस्य प्रदर्शयेत् ॥
श्रीहेवज्राविधानतन्त्रस्य पाठस्वाध्यायचिन्तनात् ।
सिद्धिमद्धिश्च सौभाग्यं बोधिसत्त्वस्य प्राप्नुयात् ॥
श्रीसम्वरोदयतन्त्रस्य भाविते चिन्तिते यदा ।
महाभाग महासौख्यं दारिद्रादु ख नश्यति ॥
सर्व्ववीरसमायोगडाकिनीजालसम्वरं ।
नानाधिमुक्तिका सत्त्वाश्चर्या नानाविबोधिता ।
नानानयविनेयान्समुपायेन तु देशिता: ।
गम्भीरधर्म्मनिर्द्देशे नानाधिमुक्तिका यदि ॥
प्रतिज्ञया न कर्त्तव्या अचिन्त्या सर्व्वधर्म्मता ।
शून्यताकरुणाभिन्नं अचिन्त्यो बुद्धनाटकं ॥
श्रीहेवज्रसमायोगं डाकिनीवृन्दमालीनं ।
सत्त्वावलारमुक्तिस्तु तत्र सर्व्वत्र रता इव ॥
सर्व्वडाकिनीसमायोगा श्रीहेवज्रपदे स्थिता ॥

60.

9986 **हेरुकतन्त्र (सम्बरोदय) ।** *Heruka Tantra (Sambarodaya).*

Substance, seasoned palm leaf 12"×2" Folia, 9—marked 2 11, 12, 13 (the first two completely effaced) 17 21, 23, 26 28 Written in the Newari character of the 11th century, except the leaves 2, 23 26, 28 which seem to be a restoration by a much later hand Appearances, faded Lines, 5 on a page There are two holes, one on the right and the other on the left of the centre

Colophons :—

2B, इति सम्बरोदयतन्त्रस्य श्रर्थेषणा पटल प्रथम ; 11A, इति मयमपञ्चकनिर्देशपटलः षष्ठम ; 18B, इति पीठापीठसंकेतभूमिनिर्देशपटलः नवम ; 21B, इति मन्त्रजापनियमनिर्देशपटल एकादशम ; 28A, इति हेरुकोदयनिर्देशपटलस्त्रयोदशम , 28B, इति मात्रकाद्यार्णनिर्देशपटल पञ्चदशम ।

See pp 76 and 177 of my Nep Cat for 1915

61.

9988 **तत्त्वज्ञानसंसिद्धि ।** *Tattvajñāna Saṃsiddhi*

Substance, seasoned palm leaf 12 × 1½ Folium one, very nearly faded Character, Newari of the 11th century

The last leaf of the work

Colophon.—इति तत्त्वज्ञानसंसिद्धि समाप्ता ।

शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

Two commentaries on this work are known from my Nep. Cat 1915, pp 15 and 16—one, entitled Marma Kaṇikā, a Pañjikā commentary, written by Bhikṣu Vīrya Śrī Mitra of Vikramaśila, which has a Tibetan translation (see Cord., p 63), the other, Mahāsukhaprakāśikā by Dhyānacandra with the title of Madhyamakarṇe

The first is a palm-leaf manuscript in the Durbar Library (No. IV, 864E.). The second is a paper MS. in the same library (No. III, 592) This is a fragment of the text, not yet found.

62.

3828. **सम्पुटतिका** or **सम्पुटोद्भवकल्पराजः ।** *Samputatikā* or *Samputodbhava Kalparāja.*

Substance, seasoned palm-leaf 12¾×3 inches Folia, 81 of which the last seems to be a restoration There are two leaves marked 11 Lines, 8 and 9 on a page Extent in ślokas, 2,200 Character, old Newari Date N S 145 = 1025 A D (of the restored leaf) Complete

The first two leaves are injured but the injuries have been repaired by pasting paper and writing the lost portion in a later hand. Generally the ink is fresh except in the last but one leaf.

Last Colophon —इति श्री सम्पुटोद्भवसर्व्वतन्त्रराजे सर्व्वकल्पनिदान-तिलके एकादशमः । इति सम्पुटतिलका नाम महातन्त्रराज-समाप्तः । ये धर्मा इत्यादि ।

Last Colophon statement:—संवत् १४५ भाद्रपद सुदि १२ त्रिना-धरि (?) संपूर्णं देय + + + + श्री गुणवर्ण्णमह[स्था]विर श्रीमहाजुरी पौतक ।

For a Tibetan translation see Beckh, p 77, para. 8.

It begins.—

एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् सर्व्वतथागतकायवाक्-चित्तवज्रयोषिद्भगेषु विजहार । तत्र खलु भगवानशीतिकोटि-योगीश्वरमध्ये वज्रगर्भमवलोक्य स्मितमकार्षीत् । समनन्तरस्मितेऽ-स्मिन् वज्रगर्भ उत्थायासनादेकांशमुत्तरासङ्गं कृत्वा दक्षिणं जानुमण्डलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य कृताञ्जलिपुटो भगवन्तमेतदवोचत् । श्रोतुमिच्छामि ज्ञानेन्द्र सर्व्वतन्त्रनिदानं रहस्यं सम्पुटोद्भवलक्षणं । अहो वज्रगर्भ साधु साधु महाकृप साधु साधु महाबोधिसत्त्व साधु

साधु गुणाकराः यद्रहस्य सर्व्वतन्त्रेषु तत्सर्व्वं पृच्छतेच्छया।
अथ ते वज्रगर्भप्रमुखा महाबोधिसत्वा प्रहर्षोत्फुल्ललोचना
पृच्छन्तीह ससन्देहान् प्रणिपत्य मुहुर्मुहु सर्व्वतन्त्र किमुच्यते
निदान कथम्भवेत् रहस्येत्यत्र किमुच्यते सम्पुटोद्भव कथ नाम
लक्षण, तन्त्र कथम्भवेत्। भगवानाह।

सर्व्वे च ते तन्त्राश्च सर्व्वतन्त्राः सर्व्वतन्त्रशब्देन समाजादय तेषां निदानभूत निश्चितमित्यर्थः। हरिहरहिरण्यगर्भश्रावकप्रत्येकबुद्धानामगोचरत्वात् रहस्य। सम्पुट प्रज्ञोपायात्मक तदेवोद्भव सम्पुटसमाधिरित्यर्थ। उद्भव उत्पत्तिः एवम्भूत स्थिरचलभावस्वभावात्मक लक्ष्यत इत्यनेन लक्षण।

3B इत्यभिधानाभिधेयबोधिचित्तात्याद्यादिभाजनात्मप्रकरण प्रथमः, 5B, इति पञ्चेन्द्रिय पञ्चबल सप्तबोध्यङ्गाष्टाङ्गमार्गपर्य्यन्तादिविवरण बोधिचित्तावतार नाम द्वितीयप्रकरणम् 8B, इति सर्व्वतन्त्रनिदानरहस्यात् सम्पुटोद्भवकल्पराज प्रथम समाप्त।

10B, इति बोधिचित्ताभिषेका द्वितीयस्य प्रथम प्रकरणम, 11B प्रज्ञोपायार्थभावना द्वितीयस्य द्वितीय प्रकरणम् 12A, द्वितीयस्य तृतीय प्रकरणम्, 14B, सर्व्वतन्त्रनिदानरहस्यात् श्रीसम्पुटोद्भवकल्पराजो द्वितीयः।

16A, इति हेरुकोत्पत्तिस्तृतीयस्य प्रथम प्रकरणम्, 17A, इति तृतीयस्य द्वितीयम्, 18A, इति तृतीयस्य तृतीय प्रकरणम्, 21B, इति सम्पुटोद्भव कल्पराजस्तृतीय।

22A, चक्रवाकक्षोभा चतुर्थस्य प्रथमप्रकरणम्, 22B, इति कूट पूजनीचिह्नमुद्रा चतुर्थस्य द्वितीय प्रकरणम्, 24A इति चिह्नमुद्रा चतुर्थस्य तृतीय (प्रथम (?)) प्रकरणम, 24B, इति सम्पुटोद्भववज्रडाकिनीसंजेन कल्पराजश्चतुर्थ।

25A, इति मेलापकस्थान पञ्चमस्य प्रथमप्रकरणम्, 27A, इति स्कन्ध धात्वायतनविशुद्धि पञ्चमस्य द्वितीय प्रकरणम्, 28B, चर्य्यानिर्देश पञ्चमस्य तृतीय प्रकरणम्, 30A, इति सम्पुटोद्भवचर्य्याकल्प पञ्चम।

32A षष्ठस्य प्रथम प्रकरणम्, 33A, देशन्यास षष्ठस्य द्वितीय प्रकरणम्, 35A, षष्ठस्य तृतीय प्रकरणम्, 37A, इति श्रीसम्पुटोद्भवमहातन्त्रे वसन्ततिलक नाम कल्पराज षष्ठ।

41A, अथ कर्म्मविधिं वक्ष्ये येन सिध्यन्ति साधकाः ; 41B, अथ रसायनविधिं वक्ष्ये सर्व्वमात्सतृप्तयम् ; 42B, उद्वर्तनविधि ; 43A, इति सर्व्वज्ञानोदयो नामप्रयोगः सप्तमस्य प्रथमं प्रकरणम् ; 45A, इति होमविधि सप्तमस्य द्वितीयप्रकरणम् ; 49B, सर्व्वकर्म्मप्रसरप्रकोदयो नाम सप्त[म]स्य तृतीय प्रकरणम् ; 55B, इति श्रीसम्पुटोद्भवे महातन्त्रे सर्व्वकर्म्मध्यानोदयो नाम कल्पराजः सप्तम समाप्त ।

56A, इति मण्डलतत्त्व अष्टमस्य प्रथमप्रकरणम् ; 57A, इति मण्डलाप भावना अष्टमस्य द्वितीयं प्रकरणम् ; 58A, इति तीर्थिकाज्ञानापनयनं नाम अष्टमस्य तृतीयं प्रकरणम्, 59B, इति सम्पुटोद्भवसर्व्वक्रियासमुदयकल्पराजोऽष्टम ।

60B, इति सर्व्वतथागतोत्पत्ति नवमस्य प्रथम प्रकरणम् ; 61B, इति वज्रपञ्जरो नवमस्य द्वितीयं प्रकरणम् ; 62B, इति पटपुस्तकनिर्णयो नाम नवमस्य तृतीय प्रकरणम्, 63A, इति सम्पुटोद्भवचतुर्थक्रियातत्त्वराज नवम कल्प ।

63B, इति आचार्य्यमहासाधनं दशमस्य प्रथमं प्रकरणम्, 64A, इति महायक्षसिद्धिपूजामन्त्रो नाम दशमस्य द्वितीयं प्रकरणम्, 64B, इति बुद्धमायाविकुर्व्वितं नाम दशमस्य तृतीयं प्रकरणम्, 65A, इति सम्पुटोद्भवसर्व्वतत्त्वनिदानमहाराज दशम समाप्तः ।

There are no sections in the eleventh chapter the colophon of which is quoted above

63.

1851 **सम्पुटोद्भवकल्पराज ।** *Sampuṭodbhava Kalparāja*

Substance palm leaf 12×2 inches Folia 91 Lines 6 on a page Extent in ślokas 2200 Character Bengali of the early 12th century Appearance old and discoloured Complete

Colophon —इति सं श्रीसम्पुटोद्भवसर्व्वतत्त्वनिदानमहाकल्पराजः दशम समाप्त ।

In a later Newari hand

ॐ मनिपद्मङ्कारं धर्म्मधातुसमुद्भवं ।
यावतोदयपर्य्यन्तं नादह्रोधिकरणकं ॥
मनिप्रायाः वज्राधाराः पद्मसानन्दसुखप्रदं ।
प्रज्ञाचार्य्यनिसंयुक्तं स्य + + + + । (?)

The same work as the preceding ending in the tenth chapter

64.

8070 गुह्यसमाज। *Guhyasamāja*

Substance palm-leaf 11¾×2 inches Folia 73 Lines 5 to 7 on a page Character old Newari The script agreeing with that of A D 1025—1065 as shown in Bendall's Table of Letters (Catalogue of the Buddhist Sanskrit Manuscripts in the University Library Cambridge) Appearance old worn out and discoloured *Complete*

There are two restorations in this MS The original was written in the beautiful Newari of the 11th century This portion comes up to fol 46 marked in letter numerals The rest of the work up to 68 is a restoration on palm leaf in a different and a later hand Among the original 46 leaves 10, 12, 13, 28 were lost and they have been restored in 9 paper slips Hence the work is complete now in 78 leaves The left hand marks do not agree with the right-hand ones as the latter includes restorations The work is complete in 18 paṭalas

This is the first of the three parts of Guhya Samāja Tantra See Rajendralāla's Nep Bud Lit, pp 261—264; Cambridge Catalogue of Bendall, pp 15—17 It consists of 18 chapters (paṭalas) For the other parts of Guhyasamāja see Cam. Cat, pp 70—78 and pp 140—141

For a Tibetan translation see Beckh, p 85, para 11, where it is called Sarva Tathāgata Kāya vāk citta rahasya Guhyasamāja-nāma-Mahā kalpa rāja

65.

10761. वसुधारणी or वसुधारासंगीति। *Vasudhāranī or Vasudhārāsamgīti*

Substance Nepalese paper, with black ground Folia 14 (by counting), marked (with letter numerals on one side and figures on the other) 1 2 3 5 6

8 and 12 to 19 Lines 5 on a page of which the first third and the fifth are in gold and the second and the fourth are in silver The silver lines have faded away more or less everywhere Character Ornamental Newari (Ranja) of the early 13th century

A ritual of Vasudhārā—the mother-earth—in the form of a Saṃgīti

After invocation and preface it begins in 8A

एव मया श्रुतमेकस्मिन समये भगवान् महानगर्यां विहरति स्म

तस्मिन् खलु पुन समये कौशाम्बयां महानगर्यां सुचन्द्रो नाम गृहपति प्रतिवसति स्म ।

See Bendall's Cam Cat, p 65

66.

4727 **लघुकालचक्रतन्त्रराजटीका ।** *Laghukāla cakra Tantarāja Ṭīka* entitled *Vimalaprabha*

Substance palm leaf 19×2½ inches Folia 55 Lines 6 on a page Character Newari of the 15th century Appearance old and discoloured Incomplete at the end

The text was translated into Tibetan See Beckh, p 78, para 8 For the Tibetan translation of the Commentary see Cord p 15, Bundles 109, 110

Beginning —

नमो मञ्जुनाथाय ।

नम श्रीकालचक्राय शून्यताकरुणात्मने ।
त्रिभवोत्पत्तिक्षयाभाव ज्ञानज्ञेयैकमूर्त्तये ॥
साकारा च निराकृति भगवती प्रज्ञा तयालिङ्गित
उत्पादव्ययवर्ज्जितोऽक्षरसुखो हास्यादिमौल्योज्झित ।
बुद्धाना जनकस्त्रिकायसहित त्रैकाल्यसवेदक
सर्व्वज्ञ परमादिबुद्ध (द्ध) भगवान् वन्दे तमेवाद्वयम् ॥

शुद्ध सिंहासनस्थ त्रिभुवनमहित वज्रयोगैर्विशुद्ध
तत्त्व[ं] कायप्रभेदे न भवभवगत षोडशाकारमेकम् ।
ज्ञानश्चैकभूत जिनवरसमय द्वादशाकारमेकं
सत्त्वाय बोधिचित्त जिनकुलिशपद कालचक्र प्रणम्य ॥
सर्वज्ञो ज्ञानकायो जिनपतिसहजो धर्मकायस्तथा च
सम्भोगो निर्म्माणकायोपि दिनकरवपुषः पद्मपत्रायताक्ष ।
योगशुद्धो विमोक्षे मतिभवविभवे कायवाक्चित्तरागै
प्रज्ञोपायोऽद्वयो यो स्फुरदनुसुत तं प्रणम्यादिबुद्धम् ॥
शून्यताज्ञानसम्बुद्ध विशुद्ध ज्ञानमक्षरम् ।
अनिमित्तज्ञानसंशुद्ध धर्म्मात्मा चित्तमद्वयम् ॥
वागप्रणिहितज्ञानशुद्धो मन्त्रोच्चयोऽध्वनि ।
एवमनभिसंस्कारज्ञानशुद्धोऽप्यनाविलः ॥
प्रज्ञोपायात्मको योग सज्ञानकायकञ्जित ।
वज्रसत्त्वो महासत्त्वो बोधिसत्त्वो तथागत ॥
उद्धसमयसत्त्वो यो भावाभावाद्वयो विभु ।
अनादिनिधनः शान्तो बोधिचित्त प्रणम्य तम् ॥
निर्म्माणकायवाकचित्तज्ञानैक योगसम्बरम् ।
सम्भोगकायवाकचित्तज्ञानैक योगसम्बरम् ॥
श्रीधर्मकायवाकचित्तज्ञानैक योगसम्बरम् ।
सहजकायवाकचित्तज्ञानैक योगसम्बरम ॥
आयतनप्रसूतन्तु न तूर्येन्द्रियज सुखम् ।
न ज्ञानचित्तवाककायधतु स्थानेषु संस्थितम् ॥
कर्म्ममुद्रापरित्यक्त ज्ञानमुद्राविवर्ज्जितम् ।
महामुद्रासमुत्पन्न सहज नाथया सह ॥
विकल्पभावनातीत महामुद्राक्षर सुखम् ।
ग्राह्यग्राहकसंस्थानकल्पजल्पविवर्ज्जितम् ।
गन्धर्वनगराकार प्रतिसेनास्वरूपकम् ॥
प्रज्ञोपायात्मक योग एवकार प्रणम्य तम् ।
परमाणुधर्म्मतातीता प्रतिसेनास्वरूपिणीम् ॥

सर्व्वाकारवरोपेतां महामुद्रां प्रणम्य ताम् ।
जननीं सर्व्वबुद्धानां उत्पादव्ययवर्ज्जिताम् ॥

चर्य्यां समन्तभद्रस्य विश्वमातां प्रणम्य ताम् ।
आलिकालिसमापत्तिहुंफट्कारादिवर्ज्जितं ॥

अक्षरोद्भवकायस्य कालचक्रं प्रणम्य तम् ।
सर्व्वज्ञं ज्ञानकायाख्यं मार्त्तण्डवपुषं विभुम् ॥

पद्मपत्रायताक्षं तं तत्त्व षोडशभेदत ।
चतु कायात्मक बुद्ध वज्रसिंहासनस्थितम् ॥
स्तुतं सुरासुरैर्नत्वा सुचन्द्राद्यैषित पुरा ।

शुद्धज्ञानैकयोगो जिनवरममयश्चित्तधर्म्मैकयोगो
वाक्सम्भोगैकयोगस्त्रिभुवनमहितः कायनिर्म्माणयोगः ।
ज्ञानज्ञेयोदयोसौ गतभवविभवो वज्रसत्त्वश्चतुर्द्धा
प्रज्ञोपायात्मकं तं स्वसुरदनुनुत वज्रयोग प्रणम्य ॥

एकं पद वज्रमणौ रजोऽर्क्कै
उष्णीषमुक्ते शशिनि द्वितीयम् ।
न्यस्त महाच्छेद्यमभेद्यमिष्ट
भर्तुस्त्रिलोकमहितं शिरसा प्रणम्य ॥

वामं त्रिवार्णवनिमग्नजमेरुपद्म-
चन्द्रार्कतेज उपरीश्वरमारमूर्द्धि ।
न्यस्त पदं भुवनमात्मपदेन सार्द्धं
चक्रं सुरेन्द्रनमितं शिरसा प्रणम्य ॥

एवं यो वज्रयोगोऽपरिमितसुगतैः सेवितो दर्शितश्च
सङ्गीतो बोधिसत्त्वैर्वरकुलिशधरैः मन्त्रविद्भिः समस्तैः ।
तं मार्गं वक्तुकामोऽक्षरपरमसुखं कालचक्रे गतोऽहं
ह्याकाशे शीघ्रगामी व्रजति खगपतिः किमसौ ह्यन्यपक्षी ॥

यस्मिन् समस्तभुवनं प्रकटं स्वदेहे
गीतं समन्तमलिविश्वधरैर्जिनेन्द्रैः ।
तस्मिन् महाजलनिधिं प्रविशु प्रविश्य
पारं प्रयामि यदि तत्र जिनानुभाव ॥

यद्व्याख्यातं दशबलेन पुरास्य तन्त्रं
शुद्धाधिपस्य गदितात् परमादिबुद्धात् ।
तस्मात्लघुक्रमलघुतन्त्रमिदं कालीये
मञ्जुश्रिया निगदितं सकलं मुनीनाम् ॥
टीका सुचन्द्रलिखिता सर्व्वयानार्थसूचिका ।
षट्साहस्रिका यासीत् पुण्डरीकेण सा मया ।
लिख्यते लघुतन्त्रस्य मूलतन्त्रानुसारिणी ।
ग्रन्थद्वादशसाहस्री सवध्यपदभेदिनी ।
श्रुत्वा तन्त्रमिदं जिनोक्तविधिना सेक गृहीत्वोत्तर
योगी वा लघुतन्त्रराजमखिल व्याख्यानमार्गे स्थित ।
त्यक्त्वा मानमनेकभोगविभव चित्तं गुरोरर्पितो
बुद्धत्वाय परोपकारचरित टीकां प्रद्योति प्रभो ॥
योऽभिज्ञारहित करोति महती श्रीवज्रयाने स्थित
शास्त्रानेकविकल्पधर्म्महृदय पाण्डित्यदर्पान्वित ।
टीका सोऽर्थगम प्रमत्त इव तत् तन्त्र स्वकं ध्वंसयेत्
श्रोतोन्मत्तजनाय यत् स्थितमिदं पापस्य बन्धु सदा ॥
पाण्डित्येनाभिमानी जिनपतिवचनाज्ञातशील सदार्थे
टीका कृत्वाग्रयाने प्रविशति नरकं घातयित्वा परार्थान् ।
कौकृत्ये प्राणिघातायकुशलपथिनि स्त्रीसुखाकृष्टचित्त
श्रीपञ्चाशीतिनष्टः कुलिशपदहतो वाह्यभोगाभिभूत ।
शास्त्राश्च व्याकृता ये जिनपतिसुखदे वज्रयाने समस्ता
टीका सत्प्रीतिकारा वरकुलिशधरा मादृशा बोधिसत्त्वा ।
तेऽस्मिन् बुद्धानुभावं सुरभुजगमर्त्या पावनार्थं भवन्ति
षडाभिज्ञान येषामन्तमिति जिनेन्द्रा वय ते भवन्ति ॥
नानाबुद्धिरनागतेऽध्वनि सदा तर्कादिशास्त्रार्पिता
बौद्धाना परतर्कसङ्क्रमवशान्मिथ्या भविष्यत्यपि ।
तर्कादर्पितया तथेष्टविषये ये मार्गसन्देशका-
स्तेषामेव कुबुद्धिदोषमथनी टीका मया लिख्यते ॥

रागानलज्वले विवेकरहितदेशादिवनाकुले
मोहोर्मिप्रचुरे गतागतघनश्रीणोभवेलातटे ।
कौशल्यादिवपादिकर्मवडवाग्न्यावर्तरौद्रेऽध्वे
नो टीका कर्णधा[रा] भवदवनिधौ श्रीवत्रयाने सदा ॥

Colophons —

7A, इति श्रीमूलतन्त्रानुसारिण्या द्वादशसाहस्रिकायां लघुकालचक्रतन्त्रराजटीकायां विमलप्रभायां सकलसार + + विनाशन परमेष्टदेवतासम्मार्गनियमो महोद्देशः प्रथम ।

16B, इति • अभिधेयाभिधानसम्बन्धप्रयोजनप्रयोजनप्रयोजनमभिसन्धी भगवतस्तन्त्रदेशनोद्देशो द्वितीयः ।

22A, इति • देशकाध्येषकमुपनन्तनक्षत्रसम्बन्धोद्देशस्तृतीय ।

80B, इति • सर्वक्लेशादिना तन्त्रराजदेशकाध्येषकसाधनोद्देशश्चतुर्थ ।

88B, इति • देशकादिसङ्ग्रहोद्देश पञ्चम

38A, इति • मण्डलाभिषेकादिसङ्ग्रहोद्देश षष्ठ ।

45A, इति श्रीपरमादिबुद्धोद्धृतश्रीकालचक्रतन्त्रराजटीकायां द्वादशसाहस्रिकायां विमलप्रभायां लोकधातुसङ्ग्रहोद्देश सप्तम

46B, षडङ्गक्रमादिविश्वमन्त्रसङ्ग्रहोद्देश

The Extent of Buddhism and its Literature

इह तथागताभिसम्बुद्ध आर्यविषये भगवति परिनिर्वृते सति सङ्गीतिकारकै यानत्रय पुस्तके लिखितं । तथागतनियमेन पिटकत्रय मगधभाषया । सिन्धुभाषया सूत्रान्त । संस्कृतभाषया पारमितानय । मन्त्रनय तन्त्रतन्त्रान्तर संस्कृतभाषया प्राकृतभाषया अपभ्रंशभाषया अर्थस्फुटशबरादिम्लेच्छभाषया । इत्येवमादि सर्वदेशेन देशिनो धर्म सङ्गीतिकारकै लिखितं । तथा भोटविषये यानत्रय भोटभाषया लिखितं । चीने चीनभाषया । महाचीने महाचीनभाषया । पारसिकदेशे पारसिकभाषया । सीतानद्युत्तरे चम्पकविषयभाषया । वानरविषयभाषया । सुवर्णद्वीपविषयभाषया । तथा सीतानद्युत्तरे बहुधान्यविषयभाषया । तथा हिमवन्तस्योत्तरे सुरम्यविषयभाषया । एव कोटिकोटिग्रामात्मकेषु षण्णवतिविषयेषु षण्णवतिविषयभाषया लिखितं । एव द्वादशखण्डेषु सर्वसत्त्वपातालेषु नानासत्त्वै

सङ्गीतिकारकै र्यानत्रय लिखितमिति । श्रावकै श्रावकयान, प्रत्येकै प्रत्येकयान बोधिसत्त्वै पारमितामहायान मन्त्रमहायान हेतुफलात्मक नानासङ्गीति कारकै सत्त्वाना वैनेयार्थ । अनया नानासङ्गीतिकारकै नानाविषयभाषया लिखितागमयुक्त्या विचार्य्यमाणो बुद्धो भगवान् सर्व्वज्ञ सर्व्वज्ञभाषया धर्म्म देशक नान्यो हरिहरादीना । 30A ,

The Relation of Buddhist and Kalacakra Ritual

तस्मादिदानी रत्नत्रयशरण गत्वा कालचक्रतन्त्रराजे लौकिकलोकोत्तरसिद्धि साधनमार्गाभिषेकार्थेषणा कुर्म्म । सकलसत्त्वाना सम्यक्सम्बुद्धत्वलाभाय इहैव जन्मनीति । 21A,

The Buddhist did not care for Correct Sanskrit

तेषाञ्च सुशब्दवादिना सुशब्दग्रहविनाशाय ग्रर्थशरणतामाश्रित्य क्वचित् वृत्ते अपशब्द । क्वचित वृत्ते यतिभङ्ग । क्वचित् अविभक्तिक पद । क्वचित् वर्णसन्धि लोप । क्वचित् वृत्ते दीर्घो ह्रस्व । ह्रस्वोऽपि दीर्घः । क्वचित् पञ्चम्यर्थे सप्तमी, चतुर्थ्यर्थे षष्ठी । कुत्रचित परस्मैपदिनि धातौ आत्मनेपद आत्मनेपदिनि परस्मैपदम् । क्वचित् एकवचने बहुवचन । बहुवचने एकवचन, पुलिङ्गे नपुसक लिङ्ग, नपुसके पुलिङ्ग । क्वचित् तालव्यशकारे दन्तमूर्द्धन्यौ । क्वचित् मूर्द्धन्ये दन्ततालव्यौ क्वचित दन्तेतालव्य मूर्द्धन्यौ । एवमन्येऽपि अपशब्दास्तथा । तन्त्रदेश कोपदेशेनेति । तथा मूलतन्त्रे भगवान् आह ।

सचन्द्र सर्व्वबुद्धाना देय नित्येष्टवस्तुक
शिष्येभिश्च गुरुभ्याश्च भार्य्यादुहितृपुत्रक
गन्धो भवति मेदिन्या तोये रूप रसोऽनिले
वायौ स्पर्शोऽनले शब्द धर्मधातु स्वखाग्रभे ॥
गन्धधूपादिदीपेभि खानपानादिवाससै
पूजयित्वा सदा मुदा गुरार्द्दति सत्सुतः ॥

इत्येवमादयोऽपशब्दास्तदाद्येऽपि योगिनावगन्तव्या आगमपाठात् इति । एव टीकायां अपि सुशब्दाभिमाननाशाय लिखितश्च मया अर्थशरणतामाश्रित्य इति । अथ येन येन प्रकारेण कुमन्त्रिणाशुशब्दाभिमानक्षयो भवति तेन तेन

The following was added by a different hand:—

षट्चत्वारिंशतिगते वत्सरे हरिवर्म्मण ।
माघस्य कृष्णसप्तम्यां एकादशदिने गते ॥
सुतया पुण्यदुकया गौर्य्या स्वप्नेन दृष्टया ।
कनिष्ठाङ्गुलिमादाय एतयेदमुदीरितम् ।
पूर्व्वोत्तरे दिशोभागे वेंगनद्यास्तथा कुले ।
पञ्चत्वं भाषितवतः सप्तसम्वत्सरैरिति ॥ *

For a Tibetan translation of the commentary see p. 15 of P Cordier's Catalogue Du fonds Tibetain

The text is divided into 5 Patalas and, in the commentary, Patalas again are subdivided into Uddesas

I.

4B, इति मूलतन्त्रानुसारिण्या द्वादशसाहस्रिकाया लघुकालचक्रतन्त्रराज-टीकाया विमलप्रभाया सकलमारविघ्नविनाशन परमेष्टदेवतासन्मार्गनियमो[मुद्दे]देश प्रथमः ।

II. Begins इति प्रथमं तावत् मूलतन्त्रानुसारेण अभिधेयाभिधान-सम्बन्धार्थकं लघुतन्त्रार्थव्याकरणमुच्यते ।

8B, इति मूलतन्त्रानुसारिण्यां द्वादशसाहस्रिकाया लघुकालचक्रतन्त्रराज-टीकायां विमलप्रभाया अभिधेयाभिधानसम्बन्धप्रयोजनप्रयोजन(?) तन्त्रदेशनोद्देशो द्वितीय ।

III. Begins —इदानीं पुनर्देशकाध्येयकसम्बन्धोऽभोच्यते Col. missing.

---

* From these extremely obscure verses, we may glean that the original tantra was attributed to *Mañjuvajra Bodhisattva* who got it from *Paramādi Buddha*. The commentator was Puṇḍarīka, the son of Yaśāh, at whose request the commentary was undertaken. The Patron of the author was Kalki a Rājā of Kalapa

The present MS. was copied on the 29th of Āṣāḍha in the 39th year of Harivarma deva, King of Bengal, whose minister's Praśasti is to be found in the temple of Ananta Vāsudeva at Bhuvanesvara in Orissa. He is said to have reigned during the last *half of the 10th century* A D.

The addition in a later hand seems to indicate that the MS was five times recited in seven years after the copy was made, on the banks of the *river Veng in Jessore*

16B, • सर्व्वक्षेत्रादिना लग्नराजदेशकाध्येषकसाधनोद्देशश्चतुर्थ ।

इदानीं वज्रयोगसङ्ग उच्यते ।

18B, • देशकालादिप्रश्नोद्देश पञ्चम ।

21B, • मण्डलाभिषेकसंग्रहोद्देश षष्ठ ।

26B, • इति परमादिबुद्धोद्धृतलघुकालचक्रतन्त्रराजटीकायां • लोकधातुमयचोद्देश सप्तमः ।

Here ends Patala I called Lokadhatupatala

II

46B, इति श्रीमहादिबुद्धोद्धृतलघुकाल • अभिज्ञानविधिमतोद्देश प्रथम ।

62B, इति मूलतन्त्रा • समुदयसत्यादिमतोद्देशो द्वितीय ।

65B, • अध्यात्म[ा]दिचक्रोत्पत्तियुद्धकालचक्रकुलनाडी ल+ + + महोद्देशस्तृतीय ।

75B, • अरिष्टमरणलक्षणनाडीच्छेदमतोद्देशश्चतुर्थ ।

81A, • लोकसदृशोत्पादनिरोधहेतुभूतप्राणलक्षणकालचक्रसंयममहोद्देश पञ्चमः ।

89A, • रसायनादिवालतन्त्रमतोद्देश षष्ठ ।

94B, • स्वपरदलनन्यासविचारमहोद्देश सप्तम ।

Here ends the Second Patala entitled Adhyatma patala

III

101A, • वज्राचार्यादिसर्व्वकर्म्मप्रमत्तसाधनालक्षणमहोद्देशोऽभिषेकपटले प्रथमः ।

109B, •रक्षाचक्रपूर्व्वङ्गमभूम्यादिग्रहणमहोद्देशो अभिषेकपटले द्वितीय ।

118A, • मण्डलवर्त्तनप्रमाणमहोद्देशस्तृतीय । ७० ।

128A, • १०६ मण्डलाभिषेकमहोद्देशश्चतुर्थ ।

187A, १६५ • • प्रतिष्ठागणचक्रविमयोगचर्य्यामहोद्देश पञ्चम ।

141B, सुदादृष्टिमण्डलविसर्ज्जनहोमभोज्यविधमहोद्देश षष्ठ ।

Here ends the third Abhisekapatala

IV

118B, ॰ ध्यानस्थापादेशनादिमहोद्देशः प्रथम ।

151A, ॰ उत्पत्तिक्रमेण कायनिष्पत्तिमहोद्देश साधनापटले द्वितीय ।

157B, ॰ प्रागदेवतोत्पादमहोद्देशस्तृतीय ॥

162A, ॰ उत्पन्नक्रमसाधनमहोद्देशश्चतुर्थ –

169A, ॰ नानासाधनमहोद्देश प्रथमः ।

Here ends the fourth Sādhanapatala

V

182B, योगिनीतन्त्रस्कारणमहोद्देशः प्रथमो ज्ञानपटले ।

186B, ॰ चतु कायादिशुद्धिनिर्णयमहोद्देशो ज्ञानपटले द्वितीयः ।

206B, ॰ परमाक्षरज्ञानसिद्धिर्नाम महोद्देशस्तृतीय –

212B, ॰ देशकाध्येयकमूलतन्त्रलघुतन्त्रसम्व + + + + + शस्तृतीय (?)

Here ends the fifth Jñānapatala

The commentator Pundarika is regarded by the Thibetans as an incarnation of Avalokitesvara

68.

4801 चतुराभरण । *Caturābharana*

By Bhusukupāda

Substance palm leaf 12× nches Fol a 7 L nes 5 6 on a page Character Newar Date N S 415 Appea a ce ol l a d l s oloured I con plete at tl e e d

It begins thus —

नम श्रीभुसुकपादाय ।

गुरु नत्वा महायोग योगिनीहृदिनन्दन []

व्याकृतं प्रयनयोगञ्च भुसुकुपादेन योगिना ॥

अथ तत्त्वविपर्य्यासाद् यदि देहो न सिध्यति [।]

कुर्य्यात्तदाविधान यावज्जिज्ञासयेत्र हि ।

भोज्य विशन प्रयन मुद्राधिष्ठानक तथा []

वेध नाडयमारण चन्द्रसूर्य्यस्य निश्चय ॥

कालवेलाद्यथ ज्ञानं न्यूक्ष वायुप्रवेशक [।]
बन्धन षट्चक्राणा चवहरणं स्थानस्थान्यत ॥
एतत् सर्व्वं समाख्यामि यथास्य सार्थभूमिकैः ॥
चहवरणे तु तुर्भि ग्राह्य । (?) सुबोधे गुरुमुखोद्भवे [।]
प्रातरुत्थाय अलिन कुटीशालाया विशेषतः ।
परा नि सारणं मूत्रं पश्चात् पुरीषत्यागन [॥]
वामदक्षिणहस्ताभ्या विजन मुष्टिबन्धन [।]
तनोति बाड़दण्ड इति कृत्वा चाथ चक्र स्थापयेत् ।
चचक्रपादद्वय तवधकायप्रतानक [।]
वितस्तिपादसस्थान विजनस्य लक्षण विदु ॥
चित्तकन्यस्य कण्ठे तु शून्यचित्त नियोजयेत् ।
न पीडयेद्गुदचक्र च कुम्भनञ्च कारयेत ॥
कुम्भिते वहते प्राण चहर्निश क्षीरसम्भवं [।]
गुरुगोचप्रसङ्गेण (?) पूर्णच्छिद्रघटो यथा ॥
रविकला मेलह, शशिकला वारह, वेनि वाट वहन्त [।]
तोउह समता, समरस जाड, न जायत काराण जमकला खाय ॥

इति कुटीशालाविधिः ।

चत परं प्रवक्ष्यामि पानयोगस्य निश्चय [।]
येन विज्ञानमात्रेण कायो चायुर्विवर्द्धनम् [॥]
चन्द्रस्य गति त्यक्त्वा यदा वहति दक्षिणे [।]
तथा वज्रासन कृत्वा पानमेतत् समारभेत् ॥
दन्तो दन्ताग्रं एस्य च सश्लिता चधरयलव्य [ ]
नासाग्रे सर्वप पद्ममात्रामध्ये नियोजयेत् [॥]
चकृत्वा पासक कृत्वा शिरोबन्ध न कारयेत ।
चपानमूर्द्धगद्[त्वा] मणिपूर नियो(?)जयेत् ॥
रसना घण्टिकां नीत्वा रोद्ध त्रिवेणिकक्रम [।]
चिन्ताविनिर्मुक्तमतत [श्रेय] पानस्य लक्षणम ॥

तावत् कालन्तु कर्तव्य यावत् सचरते रवि [।]
रविप्रकाशनिशयो प्राणस्य योजन पुनः [॥]

इति सूर्य्याभरणं समाप्तः ।

अथ प्राण प्रवक्ष्यामि सोपान तत्त्वमुत्तम [।]
यस्य युञ्जितमात्रेण कालो दूर पलायते ।
अनुत्तान सम काय उत्तान करमेव च [।]
सुप्रसार इय पाद द्वादशाङ्गुलमात्रया ॥
नियाद्विता भवेत् पाद नाभौ चित्त नियोजयेत ।
सूर्य्यरश्मिखरज्वले ज्ञतोऽग्न भमगुमाक ॥
स्थिरचला दग्धा सर्व्वे देवदानवराक्षसाः [।]
पाताले च दग्धा नागा ये केचिद्भावनि स्तला ॥
प्रभास्वरमय सर्व्वं द्वादशार्कसमप्रम ।
आकाशे भ्रमते वह्नि सप्तब्रह्माण्डतोमय ॥
मातुषासुरान सह्वार्य्य नभौ प्रविशते पुन [।]
अमृतवृष्टि ततो भूत्वासितेन प्लाविता मही ॥
पुन सजायते रश्मि सर्व्वलक्षणपूरक ।
दिव्यरूपधराकाः षोडशकला चन्द्रवत ॥
देवासुरा यथा मानुषा स्थला तथा ।
पुनरेव सृष्टिसम्भूता पाताले नागमण्डले ॥
एवविद्ध सदा ध्यानमापानयोगमारभेत ।
नाशाप्रसारणा कृत्वा दत्ताय चन्द्रणा सदा ॥
अपान सयोज्य यावत मूर्च्छते तु समीरण ।
दक्षिणायन यदा भूत्वा चन्द्रस्थाने गत रवि ॥
रेचकपूरकदयो कुम्भवायु प्रवशयेत ।
तदा प्राण परित्यज्य वज्राय प्रयोजयेत ॥

इति भुसुकुपादविरचितः रुपाभरणं ।

अथातः संप्रवक्ष्यामि वज्रासनक्रममय [।]
यस्य प्रकृतिमात्रेण शरीरे व्यायुरर्द्धनम् [॥]
वज्रासनसमारूढस्तस्माकारशरीरक [।]
किञ्चिन्नमति गात्रेण ज्ञानक्लिमितमुत्तम ।
हृदिकमलमध्यस्थमसिसूर्य्येन्दुमण्डले ।
तत्र मध्ये सदात्मान वर्त्तितवायुमण्डल ॥
ईडला पिङ्गला चैव उभयो कम्भरोपितौ ।
प्रशादेवी ततो वद्धा लीय[ति]भ्रमते मही ।
चम्पु प्रसरतु चन्दन वारह, अक्काहेठ्ठ कमल करि शयन [।]
थक्क सुर चापि शशिसमरस, जाई राउतु बोले जरमरण भय ॥
वेचदण्ड चउद्यचर्य्यह सुर काय च्छाडि न जाई सो दूर [।]
योगी एत न जानह खोज गुरुनिन्दा करि बुढन्ति योग ॥

इति भुसुकूपादविरचितदेहिगणभरपटलः समाप्त ।

पुनरपर वक्ष्यामि वामस्य क्रममुत्तम [।]
यस्य पृक्षितमात्रेण कायो वर्द्धते चन्द्रवत् ।
शशिकला चन्द्रिका त्वरविद्योति प्रकाशयन् [ ]
नाभिमूलादधोभाग शून्याकार विभावयेत् ॥
निश्चितकुन्दसमारूप इन्द्रायुधसमन्वित ।
त्रिसून्येन हताः सर्व्वे सोधितेन पूरिता मही ।
तत्र मध्ये गताश्वा[श्व] मन्त्रा सर्व्वत्र शोधयेत्
पीत्वा कृता सुक दिव्य प्रविशत् सूर्य्यमण्डले [॥]
चतु पीतसमायुक्तमेतत् शयनलक्षणम् ॥
एव ज्ञात्वा सदा योगी भ्रमते तु महीतले ।

देवयान सर्व्वाभरण समाप्तं ॥

यजन विजनवामि शयनञ्च तथा पुना [।]
वामेन गमनकाय सूर्य्यमिथुनभोजन ॥
काकोभुक्त तत कृत्वा यानयानेन योजन ।
सूर्य्याभरणकेवल ब्रमा-ब्रह्माच्च मायाङ्के ॥

भोजनान्ते दुग्धपानं पूर्वमुक्तमागतं [।]
देशापातादिकाले च पानं शर्करमिश्रितं ॥
गच्छेदकुटिलमलामाकण्ठे दुग्धपानकं [।]
तदा निर्म्मलसङ्काशो गच्छतु स्रवते चङ्गः ॥
सूर्य्यभोजनमैथुनं अन्यकाले च खडगषट्क् [।]
अभिचाराणि सर्व्वाणि तदा गच्छति पातनम् ॥
ऋतुदानादि चानेन क्षुद्ररोपणमेव च [।]
वाणिज्यं सर्व्वकर्म्माणि श्वासेनैव प्रशस्यते ॥
मुक्तान्ते दक्षिणे सूर्य्यभमणाक्षिसतत्रय [।]
क्रमेण शयनं कार्य्यं पूर्वोदितविधानकैः ॥
रजवीज समायुक्तो + + + + समन्वित ।
गौरीपथ समालोक्य नश्य चैव समारभेत ॥
कमलोन्मूलनं कृत्वा ऊर्द्ध्वशाखाव्यवस्थिता [ ]
शोषणं पोषणं कृत्वा तथा वेधादिताड़न ॥
अनुगच्छावलायोगी मूढकायो महाबली [।]
सुनेत्रसिद्धिसम्पूर्णो लोकानाञ्च प्रियङ्कर ॥
प्रथम सूर्य्यभरणं द्वितीय वृषमेव च [।]
सप्त तृतीयक ज्ञेय सर्व्वभरणं चतुर्थक ॥
चक्रप्रधान सूर्योपि वृषमणिपूरक विदु ।
सप्तविसिद्धिचक्रञ्च आज्ञाचक्रञ्च मस्तके ॥
स्वपादम्भ तथा सर्व्वं श्रुत्वा सोत्कर्षपौरुष [।]
वङ्गशानाभिमानन्तु श्रूयतां शयनक्रम ॥
दम्भेनैव मता सर्व्वे पण्डिता गर्व्वरञ्जिता ।
स्वपादम्भविनाशार्थं तेषाञ्च कथित मया ॥
वने प्रविश्य स्वता के च केचित्तु वनमध्यतः [।]
मिथ्या चोड्डीयनं कृत्वा योगिनो स्वता कान्यथा ॥
एव युक्ता खला सर्व्वे निन्दन्ति ज्ञानरूपक [।]
कुमार्गं प्रथमं कृत्वा नियन्त समाविश्य मध्यग ॥

आलोकमकलां कला प्रथमतः । (?)
तैरथा विद्यया आदि प्रदर्शं योगमुत्तमं ।
प्रज्ञालेन पवीतञ्च तेन विद्धिर्न जायते ।
सोम्याल्पेन प्रदर्श्य यदन्ति भौगित नु+[।]
षट्पद्म षट्चक्र हामुद्राधारं निम्मार्गं योगपद्मकं ।
सर्वाश्रमनाभेद सर्व्वंशुभमन्वतः ।
षट्चक्र षट्पद्म तत्स्थाने पृथक् पृथक् ।
आधेका सर्वाकारं उदार्कविनमभ ।
स्वानान्तपूरितं चक्र षट्कुम्भेन समन्वितं ।
जलकोमलित्रिकोणाकारं गुह्याधारं समुद्घाटन ।
सर्वविधं सदा ध्यान न कारेन निवेशन ।
पुनरेव प्रवक्ष्यामि मणिपूरस्य लक्षणं ।
नाडीस्तु वाहनाकारं सूर्य्यस्योपरि । सङ्गिन ।
अपानं पूरितं नाभौ वृक्ष + संसमन्वितं ।

6A, इति श्रीचक्रलक्षण समाप्तः ; 6B, श्रीचक्रविधि समाप्त ।
अत परं प्रवक्ष्यामि कायचक्रस्थित लक्षणं ।
मध्याङ्गुष्ठाङ्गमात्रञ्च + + + + + + + + + ।

Bhusuku is another name of Śānti Deva, the Author of Śikṣā Samuccaya and Bodhicaryāvatāra. Professor Bendal says that Śikṣā-Samuccaya contains hints of degenerate rites in Mahāyāna. The present work by Bhusuku contains much that is degenerate and mystic. Hence a long extract is given here. But this Bhusuku seems to be another writer of a later age.

69.

4763 *The last leaf of the above*

Fol 1 —अद्विषिद्धमरायुक्त सर्वेषां देवीमयि ।
या करोति न सिद्धन्ति अरायाकेन योगिनोम् ।

Colophon —वैशाखी पूर्णमायां सुसुकपारविरचितचतुराभरण समाप्त ।

Post-Colophon —सम्वत् ४१५ जेष्ठ शुक्लदशम्यां बुद्धवारे । शुभमस्तु ।

70.

1818 योगाम्बरीप्रभेदः । *Yogāmbarīprabheda.*

Substance palm leaf 11½×2 inches Folia 10, of which the ninth is missing Lines, 7 on a page Character Newari of the 17th century Appearance, old and discoloured Incomplete at the end

Beginning —ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

एव भाषितसर्व्वेश योगीनां श्रामगीश्वरम् ।

मुद्रावासिकवशान योगिनीजालसम्बरम् ।

पूतगुण । भीमम्मी । लम्बक । हकाण्डकः मेरु । मेरुशिखर । मन्दोदर ।
वज्रपाणिना च ।

एभि योगीश्वरश्चैव योगशास्त्राभिलाषक ।

अथ भगवान्, अशीति कोटियोगीश्वरमध्ये वज्रपाणिमवलोक्य ।

अथ खलु वज्रपाणि उत्थायासनादेकासमुत्तरासङ्गं कृत्वा दक्षिण जानु-
मण्डल पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य कृतकरपुटो [भू]त्वा भगवन्तमेतदवोचत् ।

न तु योगरहिता भगवन्तं क्षितमकार्पीत् ।

श्रोतुमिच्छामि ज्ञानेन्द्र रहयोगस्य लक्षणम् ।

ज्ञानध्यानविधा, चैव नाडीस्तता यथाक्रमा ।

Colophons —2A, इति योगाम्बरीप्रभेदे स्थानलक्षणपटल प्रथम ।

3A; इति ॰ कार्म्मपटलो द्वितीय ।

4A, इति ॰ कर्म्मपटल तृतीय ।

4B, इति अष्टाक्षरविधान चतुर्थ पटल ।

5B, इति दोलाहारप्रयोगपटल पञ्चम ।

6A, इति मृत्युदूतीचिह्नपरीक्षापटल षष्ठम ।

7A, इति योगाम्बरिप्रभेदे नाडीचक्रपटल सप्तम ।

10A, इति ॰ अमृतयोगपटल एकादशः ।

10B, इति ॰ आत्माङ्गुलिपटल द्वादशम ।

The page marks are in letter numerals Three colophons, viz. the eighth, ninth and tenth are lost in the missing leaf.

71.

8056 डाकार्णव । *Dākārṇava*

Substance, Nepalese paper white on one side and yellow on the other 11×5 inches Tolia 197 Lines, 7 on a page Extent in slokas 3800 Character, Modern Newari Appearance fresh Copied in 1907 and r orders Complete

For a description of an old MS of the twelfth century, see my Nep Cat 1915, pp 165—166 For a Tibetan translation see Beckh, p. 76, para 1.

Colophons —

6A, इति श्रीडाकार्णवे महायोगिनी-तन्त्रराजे ज्ञानार्णवावतार प्रथम-पटलः ; 20A, • वज्रवाराह्युत्पत्तिनायको च पञ्चचक्रमण्डलभावनादिलभाव-पटलो द्वितीय , 28A, • डाकिन्युत्पत्तिलक्षणसुखसंचारकर्मतन्त्रव्यवस्था-विधिपटलस्तृतीय , 26B, • नामोत्पत्तिलक्षणमन्त्रन्यासषट्चक्रवर्गादिभाव-निर्वाणादिव्यवस्थापटलश्चतुर्थः ; 29B, • चण्डरोहणलक्षणोत्पत्तिचतुश्चक्र-नाडीव्यवस्थानामोद्देशमन्त्रन्यासादिविधिपटल पञ्चम , 32B, • महायोगिनी-तन्त्रराज्ये हृत्पिण्डीकलक्षणस्वभावनाडीचक्रस्वभावव्यवस्थानव्यवस्थातत्त्वलक्षणविधिपटल षष्ठ , 34B, • काकास्यादिप्रादुर्भावोत्पत्तिलक्षणविधिपटल सप्तम ; 37A, • उलूकास्यानिर्णयसम्बिधानोत्पत्ति प्रयोगादिलक्षणपटलोऽष्टमः , 39A, • श्वानास्यालक्षणसुखाधरव्यवस्थाविधिपटल नवम ; 42B, • शूकरास्योत्पत्तिसाधना-दनादयादिपटल दशमः ; 43B, • यमदाडीयमोत्पत्ति कलाग्रामपटल एकादश ; 45B, • यमदूत्युत्पत्तिलक्षणादिमन्त्रसुचक्रभावनोपदेशलक्षणपटलो द्वादशः ; 48A, • यमदंष्ट्रिणीप्रयोगाराधनादिमन्त्रसुचक्रादिपटलस्त्रयो-दशम ; 50A, • यममथन्युत्पत्ति कालमन्त्रसुचक्रादिविधिलक्षणचतुर्दशा-व्यवस्थाभावपटलश्चतुर्दशमः ; 66A, • भगवान् सर्वकामसमाधिव्यवस्थितमन्त्रसाधा-रणसुचक्रपटलः पञ्चदशम ; 82A, • मूलमन्त्रोद्धारविधिलक्षणपटलः षोडशम ; 83A, • कर्मोत्पत्तिलक्षणवज्रसत्त्वाराधना विधिपटल सप्तदशम ; 84A •

धर्म्मिणीमूर्च्छीकरणप्रयोगविधिलक्षणमण्डलचक्रभावनावीरावदयो[ग]राधनमाकार-यन्त्रचक्र नाम पटलः पञ्चचत्वारिंशतिमः, 137A, • सुवीरायाः शान्तिककर्म्म प्रयोगविधिलक्षणयन्त्रचक्रभावनास्तम्भमन्त्रस्य कर्म्मप्रसरं नाम पटल षट्चत्वारिंशतिमः, 138B, महाबलाया योगेन महारक्षाकीलनमन्त्रस्य कर्म्मबोधि-समस्य यन्त्रभावनोपायविधिलक्षणोनाम पटल सप्तचत्वारिंशतिमः, 141B, चक्रवर्त्तिणीप्रयोगादिनानासाधनकर्म्मयन्त्रचक्रभावनामार्गमूलमन्त्रोद्देशविधिलक्षण सर्व्वकर्म्मक नाम पटल अष्टचत्वारिंशतिमः, 146A, • महावीर्य्याया प्रयोगलक्षणगुह्यरसायनादिपुष्टिककर्म्मयोगिन्यक्षसमाधिचैतकमूलमन्त्रस्य विधि नाम पटल एकोनपञ्चाशतमः, 194B, • पञ्चविंशतितत्त्वात्मासर्व्वतन्त्राया-मर्थसूचक सर्व्वरहस्य नाम विधिपटल पञ्चाशतितम, 196A, • स्तुति पूजादिसमयसेवादयपटल एकपञ्चाशतम, 197A, (the last colophon) • योगज्ञानसम्बरक्रियातत्त्वार्णवाभीत डाकार्णवादिना नामगुह्यतन्त्रराज समाप्तम् ।

Post-Colophons —

वन्दे सर्व्वज्ञगमा यत श्रेय + + + ष्पादिष्टानि ।
मैत्राया कुरु त्वमदैव मार्गे विशामि साद्दैः ॥
ये धर्म्मा हेतुप्रभवाः etc

The Scribe's note

इद पुस्तक पुरातनपुस्तके दृष्टा लिखापिता । इति श्रीशुभमस्तु ।

The first three chapters in their entirety have been published elsewhere by me, because they contain long passages in a curious dialect, absolutely unknown to the world. The fifth chapter is here quoted in its entirety, because it contains the names of Devis, called after different districts of India.

Leaf 27A

अत परं प्रवक्ष्यामि सत्वानां हितकाम्यया ।
खण्डरोहापदे स्थित्वा वज्रडाक स्वयं प्रभु ।
मनुष्यकसरोजेषु भावोधान च विशति ।
तेषु नाम यथान्याय्य वक्ष्यते तत्त्वभाजनाः ।

१ २ ३ ४
मध्यदेशी कलिङ्गी च श्रोड्र कर्णाटकौसली ।

५ ६ ७ ८ ९
सौराष्ट्री मलयी वङ्गी द्रवडी च कलि[ङ्ग] को ॥

१० ११ १२ १३
मालवी तु महाराष्ट्री वरन्द्री कामरूपिणी ।

१४ १५ १६ १७ १८
डोहली छविदेशी च मराड़ी राढ मागधी ॥

१९ २० २१ २२
तिरभुक्ति (तक्ति) दहुगढ़ी नेपाली शरवासिनी ।

२३ २४ २५ २६ २७
राढ़ी टिक्कारी वङ्गाली खाड़ी च हरिकेलकी ॥

२८ २९ ३० ३१
सुवर्णदीपी सिंहली च डामडी च कतोरकी ।

३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७
सिन्धु हिमालयी कुडी कुरती जडरी पर्थी ॥

३८ ३९ ४० ४१
भञ्जवती वरुणा च चोरियाशलम्पाककी ।

४२ ४३ ४४ ४५ ४६
जालन्धरी अर्बुदी च कश्मीरि कोशली फक्ती ॥

४७ ४८ ४९ ५० ५१
जयती त्रिशक्ती पश्ची लहरी पूररोहिका ।

५२ ५३ ५४ ५५
मुम्बनी काम्बोजकी च भट्टाशिकी ग्रहदेवती ॥

५६ ५७ ५८ ५९
प्रेतपुरी वलभी च (वभभीच) पेलवी चोपपेलवी ।

६० ६१ ६२ ६३
श्मशानगी उपश्मशानगी महोदधितटी खगी ॥

६४
म्लेच्छी च सर्व्वदेशकी देवी चतुःषष्टिः क्रमात् ।
नाभिचक्रेषु योगिन्य विज्ञेया कुलनाड़िका ।
हृदयचक्रे तथा चतुःषष्टिका सर्व्वगामिनी ॥

१ २ ३ ४
प्रथमदेवकोटाख्य उज्जयिन्यां महालक्ष्मी ।

५ ६ ७ ८
ज्वालामुखी सिद्धसिम्भली माहिलो कौमारी पौरिकी ।

एवं सर्व्वं हृदिस्थाने मायाकारसुचेत्रिणी ।

कण्ठचक्रस्य देवी च वर्ण्यते वरनायकी ।

षोडशैव महाभागा धातुना षोडशैव तु ।

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८
रक्ता शुक्रा मज्ज स्वेदा मेधा चर्म मासा अस्थी च

९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६
आयु पूया चक्त लयभुव विट्मूत्र पित्तश्लेष्मिका ॥

रहस्यादिपदैर्यातु ताभि मदवाहिनी ।

मस्तकेषु महादेवि चक्रे द्वात्रिंशतात्मिका ।

होमकर्मेषु सर्व्वत्र सर्व्वसिद्धि महद्भुता ।

१ २ ३ ४ ५ ६
क्षमा[।] कराली भीमभक्षी नन्दी तीता विशायिका ।

७ ८ ९ १०
चामुण्डी घोररूपा तु उमादेवी सरस्वती ।

११ १२ १३ १४
भद्रकाली महाकाली स्थूलकाली पराजिता ।

१५ १६ १७ १८ १९
जया विजया अजिता जयन्ती घोरदंष्ट्री च ।

२० २१ २२ २३ २४
इन्द्री चण्डी चतुष्पथी ग्रामवासिनी रौद्रिकी ॥

२५ २६ २७ २८ २९ ३०
काम्बोजी शाम्बरी चण्डाली मातङ्गी आद्याणी सुदिका ।

३१ ३२
राजपुत्री महर्द्धिकी दिव्यमदपूरिका ।

इत्येवं नाड़िचक्रेषु षण्डरोचालगामिनी ।

कथयन्तु मम स्वामी किं संघा[त]त्र गामिका ।

धातु सर्व्वशरीरं तु स्वतुल्यकाश भावया ।

भूभागैवर्णैर्नानीयात् देशभिन्ना भूम्येक तु ।
खण्डखण्ड गतो धातुरथवा देशवीरय ॥
गङ्कारः सूचितो तेन खण्डगर्भेषु लक्षणात् ।
रोप्यते ह्यत्र विज्ञान यादृशा यस्य धातुषु ॥
ज्ञात्वा त विजानीयो कर्म्मचण्डरोहिका स्वयम् ।
द्यर्थमात्र मन्त्रापाय मारणे सर्व्वधातुकं ।
तैश्च सत्वान् विनाशैव खण्डरोहा सर्व्वकर्म्मिको ।
नायको वरयोगिन्यः स्वकाला धितौ पराम् ॥
मीनचोदयकाले तु मासि (कामा) फाल्गुनके परे ।
ख्यातगोदावरीदीपे महाराजसभाविनि ॥
नाभावकारको देवो ह्यदयपदमाश्रिता ।
सप्तविधात्मकमध्ये उत्पद्यन्ति स्वमन्त्रजाम् ॥

ॐ वसमर्वखगुरुद्धरोवहिनकाहायेकि ह्रूंगौह्रैंये फट् व फट्गंसानो ह्राये
ह्रूं २ फट् २ स्वाहा ॐ ।

इद मन्त्रप्रयोगेन मण्डल सर्व्वकामिकम् ।
एकैकस्य देवीना मध्येषु चतुश्चकर्णा ।
उपायप्रज्ञात्मक सर्व्वे धर्मोदयेषु मध्यतः ।
चतुर्द्वारसमायुक्त तोरण तद्विभूषितम् ॥
खाद्यमान महामास भैरवनादनादितम् ।
नामाधश्च तु गोमास डाकिनी दन्तिमासकम् ॥
वाराहि सर्व्वमासञ्च समयसम्बरयोगतः ।
मन्त्रसद्भावतो ज्ञात्वा न मन्त्राचारवाचकम् ॥
सर्व्वसत्त्वेषु यद्वाक्य तन्मन्त्र योगिनी स्मृतम् ।
यदि ध्यक्षरिक मन्त्र सिद्धयोगैव सन्निभम् ॥
नालिकारन्ध्ररन्ध्रेषु श्वासाकारसञ्चकम् ।
मन्त्रयान तु चित्त हि ध्यापादान्तनिरोधनात् ॥
देशे देशे तु सचार मध्यदेशेषु चागतान ।
इति कुर्य्या स्वयन्त्रेषु घटवत् पानयान्वयेत् ॥

यन्त्रं स्वासने स्थित्वा तु भ्रामयेत् प्राणचक्रकम् ।
चिन्तनाभ्याममाणे तु मणिरन्ध्रं च पीड़येत् ॥
नवरन्ध्रेषु वीजं च भावयेद्गुरुदिना ।
अथवा सर्व्वनाडीषु मन्त्रन्यासमिहाचरेत् ॥

म क क्षी क सौ म व ह क मा म व का डा ह भ रा म। ति द ने म र ढि श खा च सु सिं डा क सिं चि वु कु न प ज न यो सं। ना च का कौ कं ज चि घ ल पु मु का भ ट्र ग्रे व पै ड ग्र ड म ख ले। इति नाभि ।

प्र दे ड म च्चा सि मा क्षौ। इति हृदये ।

र स म स्रे मे घ मा थ सा पू ध म वि मू पि झे। इति कण्ठाय च ।

हा क भी न ती वि चा धो ड म भ म म्यू ध ज वि ख ज धो द च च या दौ का डो च मा श्रा सू रा [म]। इति मस्तकचक्रस्य ।

अथवा अभेद्यादि नामकम् ।

तेषु चायत्तर मर्व्वं देय मस्तकचक्रके ।
इद यन्त्रं महाधीमान् प्राणवायु विधार्य्यते ॥
चक्रक्रमे सूत्रयेत् कोष्ठ चतुष्पञ्चदशाक्षरिम् ।
वर्त्तुलाकारसर्व्वस्थ पञ्चसूत्राणि पातयेत् ।
अष्टषोड़शचौषष्ठि द्वात्रिंश कोष्ठक मतम् ।
कर्णिकाख्यामसासाद्य भ्रमत प्राणशक्तिभि ।
यावद्वध्नौ वायु तावद्यन्त्रमिहोच्यताम् ॥
यदि वा चैव कुर्व्वीत मन्त्रं गौपति कालिकाम् ।
शनिः प्राणसमाकीर्णां नवनाडी तु रोधयेत् ।
न रोगं न जरा कष्टं न क्षुत्पिपासकं सदा ।
एवमादिमनन्त च न व्याधिं मरणादिकम् ॥
पञ्चमण्डलके चाथ वाहयेत् सर्व्वयन्त्रकम् ।
चातुरायतनान्यादि भक्षयेदमृतयोगवान् ॥
इत्याह भगवान् स्वामी वगुडाकाक्षयागत ।
सर्व्वधीरसमायोगात् वज्रसत्त्व परं सुखम् ॥

Then comes the fifth colophon

The first list of deities has sixty four names, of these the majority are formed after the countries where the shrines are The fifty second name Mumbani seems to be derived from Mumbai or Bombay If so, this is the earliest mention of Bombay in Sanskrit Literature *The initial letters of these names are given in the same order to form a mandala or* mystic diagram of which these are the naval The initial letters of another list of eight Dhūtikās or nymphs of different cities form the heart Those of thirty two different deities form the neck and those of sixteen humours of the body form the head of the diagram The deity celebrated in this patala is Khandarohā Her Mantra is in 87 letters These letters with the four sets of initials form the diagram

The Holy places are thus enumerated —

64A अथ पीठोपपीठादि यथाक्रमाणि च खाह ।
पीठ पूर्णगिरिश्चैव जालधरमोड्या[य]न ।
अर्व्वुदश्च तथा पीठ गोदावर्य्योपपीठकम् ।
रामेश्वरदेविकोट मालवश्चोपपीठकम् ।
कामरूप तथा क्षोत्र चित्रकुन कोशलक ।
क्षेत्रकालिगोपक्षेत्र सम्पाक काश्चि हिमालयम् ।
प्रेतपुरी गृहदेवी सौराष्ट्र सुवर्णद्वीपकम् ।
छन्दोहश्चोपच्छन्दोह नगर सिन्धुमेखला ।
कुलिताचोपच्छन्दोह नदीतीर मेलापक ।
उद्यान सागर प्रोक्तस्तुप्यथ चोपमेलक ।
गिरिमूर्द्धि ग्राममध्य वृन्दा कोमारिपर्य्यंक ।
कुलद्वीपोपमेलक श्मशान मुमुनियत ।
चरित्र हरिकेलश्च मायापुरी श्मशानक ।
उपश्मशान पर्व्वतान्त नगरखेट सुरः पुरम् ।
कर्णाटपाटकश्चैव पीलव तु निगद्यते ।
ग्रामान्त कुकरश्चैव कर्मारपाटक विम ।
योगिनीघनपारिश्च उपपीलव तथाम च ।

सिद्ध (सिन्द) वन ग्रहपार्श्वे तडाग पुष्करणी च तु ।
एषु स्थानेषु या कन्या सहजाश्च स्वयोनिजाः ॥
देवी देवी विजानीयात् ज्ञानयुक्तास्वस्थिताः ।
द्वादशानां तु चक्राणां सम्भेदेन तु पीठजाः ॥
द्वादशपीठादयः प्रोक्ता षट्त्रिंशधातुकारणात ।
एकैकस्य तु धातूनां चतुरायतनानि च ॥
द्वादशाकारसर्वार्थं विज्ञेया सह योगिभि ॥

The favourite places of Kankālinis or skeleton deities are enumerated here —

151B अथ कङ्कालयोगेन देवी देवी स्वयोनिजम् ।
ज्ञानयुक्ता विजानीयाद्योगिनी वीरनायिका ॥

१
अट्टहासे रमादेवी नायकी सर्व्वयोगिनी ।
तस्मिन् स्थाने स्थिता देवी महाप्रचण्डा कदम्बद्रुमे ॥
तस्य देवी सदावीर क्षेत्रपालो महानिल ।
कङ्कालमुखमाया सा सम्भवन्ति महात्मनां ॥
मुख्यं तेषु कङ्कालमोड्डानरतोद्गत ।
स्वधातुस्थितविज्ञान सर्व्वदेशगत क्रमात ।

२ ३ ४ ५
कोल्लागिरि वरुण्यां च देवीकोट विरजक ।

६ ७ ८ ९
एकाम्रां ततपुरे तु एलापुरे काश्मीरके ॥

१० ११
मरुनगरे तथा च पुण्ड्रवर्द्धनक्षेत्रके ।

१२ १३ १४ १५
जयन्त्यां एडापुरे तु सोपारे चरित्रे तथा ।

१६ १७ १८ १९
ओड्डायणे जालन्धरे चौरिके तु मायापुरे ।

२० २१ २२
चम्पुके राजगृहे च भोट्टे विषयेभिस्तथा ।

२१ २४
मालवे पुष्णीरादे तु चतुर्विंशतिपीठके ।
पर्व्वताग्र तालवृक्षं वटांतु काञ्चनस्तथा ॥
नटिवृक्षं पराक्रमा पर्व्वताग्रसमाश्रिता ।
महास्थलौ भेडुगर्भो अश्वत्थकूटागारकम् ॥
औदुम्बर ग्रामलौ तु करञ्जाशोकमाश्रिता ।
कनककन्दग्रामन्तु चूडधाह च दिक्षकौ ॥
तिलकूटमधुवृक्षेषु च समाश्रिता पुरात् ।
रजयोनि उच्छुष्माङ्गं महाबलयोगालयम् ॥
कपालं रजप्रचण्डा योनिवीर उच्छुष्माङ्गं ।
महाबलरक्षा तथा योनिवीरश्मशिभवा ॥
योनिसोमसम्भवा तु महाबला कुलोद्भवा ।
भौमचक्रोद्भवा चैव भेदमहाद्वातंभकं ॥
कुसुमयोनिभ्यां तथा पुनरेव मदं रसतम् ।
एषु कुलोद्भवा देवी सहजरूपी कन्यकाम् ॥
महालक्ष्मी अग्निमुखी च क्षेत्रपालो वरानन: ।
अग्निमुखमिति ख्यातो कङ्कालसुखभेदक: ॥
तस्य चवनग्रहणो योगिनी हृयसंस्फुरेत् ।
तेन सम्पुटयोगेषु वीराद्वयसमाश्रिता ॥
सर्व्वेषु चितहेत्वर्थो स्थिता च वर्णमण्डले ।
महारागनिरूपेषु जायते सर्व्वदेशका ॥
कंकेश्वरी घोर्द्धकेशी क्षेत्रपालो महोत्कट: ।
ऊर्द्धकेशो इति ख्यातो कङ्कालसुखहेतुकम् ॥
शेषपूर्व्वोक्तविच्चेयं विशेषं च योगिनी ।
कर्णमोटी च रौद्रा तु क्षेत्रपालो महारव: ॥
हेतुक: परमेश्वर महारौद्र अथापि वा ।
कङ्कालसुखमूल्येषु विज्ञेया परमं पदम् ॥
सौम्यरूपा चानना च क्षेत्रपालाट्टहासकम् ।
महानादोऽपि विज्ञेया चनला च महर्द्धिको ॥

कङ्कालचण्डालिनी तु ज्वालामध्ये महासुखम् ।
अभिमुखी महावीर्य्या क्षेत्रपालो घण्टारवः ॥
महावीर्य्या इति ख्यातो कङ्कालसुखसम्भवः ।
पिङ्गलाख्या भीषणाक्षी क्षेत्रपालो महाजङ्घक ॥
महाभयत्रोधना वा कङ्कालसुखपूरक ।
महाभीमा महाबला क्षेत्रपाला महागज ॥
अथवा गजकर्णा तु क्षेत्रपालो गजकर्णक ।
कङ्कालसुखमारूढ़ सर्व्वनाडीषु तन्मयम् ।
गोकर्णा च पर्व्वताग्री क्षेत्रपालो महाभीमक ।
नाडीनङ्गामथापि वा कङ्कालसुखलीनकम् ।
कमणी भीमवक्त्रा च क्षेत्रपालो करालक ।
मोहकरो बहत्मुख कङ्कालसुखमानक ॥
157B. सर्व्वचक्रजयाश्चैव भयानकक्षधापरा ।
सौम्यास्या दिव्यरूपी च साधकानां प्रियङ्गम ॥
यक्षिणी प्रयक्षिणी एवं सर्व्व यथाक्रमम् ।
अट्टहासे तु चक्रस्था कोलगिर्य्यामङ्गस्थिता ॥
वक्रस्था सिद्धि[भि]लस्था देवीकोटेषु प्रेतस्थाम् ।
विरजायां पट्टस्था तु अरण्ये शूकरस्थिता ॥
ततपुरे प्रेतस्था तु खरस्था च एकापुरे ।
काश्मीरे धातवस्था तु मरुदेश महिस स्थिता ॥
नगरे मुण्डपृष्ठे तु मण्डस्था पुण्ड्रवर्द्धने ।
कमनया कारण्डस्था तु एकापूरे कूटस्थिता ॥
सोपारे प्रेतस्था तु करकुस्था चरित्रके ।
ओड्डियने मारस्थातु मण्डस्था तु जालन्धरे ॥
सौरिका अग्निस्थिता च मायापुरे मडोपरि ।
मधुरो सिंहस्थिता च चक्रस्थिता राजगृहे ॥
भोटविषये प्रेतस्था मड्स्थो मालवे तथा ।
एव क्षेत्रेषु सिद्धि स्यात् कङ्कालेषु प्रयोगत ॥

करपद्मामृतरूपसौख्य फल्गुनालसमुत्थितम् ।
व्याप्त सर्व्वेषु सत्त्वेषु ज्ञानमेतत् स पश्यति ॥

72.

3825 **वज्रडाकतन्त्र ।** *Vajradāka-Tantra.*

Substance palm leaf 12 × 2 inches Folia 126 Lines 7 on a page Extent in slokas 3600 Character Newari of the 14th century A D Appearance, old and worm eaten *Incomplete*

For a Tibetan translation see Beckh 75, para 6

It begins —

रहस्ये परमे रम्ये सर्व्वात्मनि सदा स्थित ।
सर्व्वडाकिनीमय सत्त्वो वज्रडाक सुखं परम् ॥
असौ खयम्भू र्भगवानेक एवाधि दैवत ।
सम्भवासादश्रयादिनिष्क्रान्तात्ममयाचाद्गोचरा ॥
दुर्लभ त्रिषु लोकेषु आदिमध्यान्तसंस्थितम् ।
न रागो न विरागश्च मध्यमो नोपलभ्यते ॥
सर्व्वासनामसुमेव अद्वयज्ञानमुत्तमम् ।
दुश्चारिणोऽपि सिध्यते सर्व्वलाभसुखोत्सवे ॥
सर्व्वाकारधरा सिद्धिर्डाकिनीति प्रसिध्यति ।
सर्व्वतो विश्वमुद्रा तु सर्व्वतो विश्वसम्बरे ॥
सर्व्वडाकिनीसमायोग वज्रडाक प्रसिध्यति ।
अतत्त्वाग्रयोगात् दैवताक्षमन प्रति ॥
प्रतिबिम्बसमायोगो निधिखड्गादिषु जायते ।
आत्मयोग खसमय सिध्यते परमाक्षर ॥
बोधिचित्तसमायोगमर्ष्याधिपप्रमुख यम् ।
बोधिचित्तमिद वज्रं सर्व्वबुद्धस्वभावत ॥
तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन पूजयेद्विश्वरूपिणम् ।
अगादरस्वभावेन व्याप्य विश्व व्यवस्थितम् ॥

आत्मा वै सर्व्वबुद्धत्वं सर्व्वसौरित्वमेव च ।
आधिदैवत्वयोगेन तस्मादात्मैव साधयेत् ॥
अनेन सर्व्वबुद्धत्वं सर्व्वसौरित्वमेव च ।
सर्व्ववज्रधरत्वञ्च सिध्यन्तीहैव जन्मनि ॥
इत्याह भगवान् श्रीवज्रधरस्तथागत ।
सर्व्वडाकिनीसमायोग वज्रडाक पर सुखम् ॥
आकाशलक्षण सर्व्वमाकाशञ्चाप्यलक्षणम् ।
2 आकाशमनन्तसर्व्वं वै त्रैधातुकमशेषत ॥
दृश्यते स्पृश्यते चैव यथा माया हि सर्व्वत ।
न चोपलभ्यते चैव सर्व्वस्य जगतः स्थितं ॥
अनया मुद्र[य]ा योगी भक्षयेद्भुवनत्रयम् ।
येनैव मूढा बध्यन्ते बुद्धाः क्रीडन्ति तैरिह ॥
सत्त्वसम्पूर्णयोगेन नान्यथा याति दीपवत् ।
रूप वैरोचनो बुद्धो वज्रसूर्य्यस्तु वेदना ॥
पद्मनर्त्तेश्वर संज्ञा संस्कारो वज्रराट् तथा ।
विज्ञान वज्रसत्त्वस्तु + + + + ।
सर्व्वरूपस्वरूपोसौ वज्रडाक प्रसिध्यति ॥
एक एव महाभूत सर्व्वानन्दप्रदायक ।
विरज रजनिर्मुक्त महामायास्वभावत ॥
पृथिवी पातनी चैव अपान्तु मारणी तथा ।
आकर्षण्यग्निधातुश्च वायुर्नर्त्तेश्वरी तथा ॥
आकाशधातुरूपस्तु महामायास्वगामिनी ।
पञ्चभूतस्वभावेन स्थिता सा वज्रनायिका ॥
सर्व्वभूतसमायोगडाकिनी परमोज्ज्वला ।
चतुर्णी मोहवज्राद्य देशवज्रा द्विधा स्मृति ॥
ईर्ष्याविज्ञस्तथाप्राप्य रागवज्रमुख स्मृतम् ।
स्पर्शमात्सर्यवज्रस्तु + + + + ॥

सर्व्वायतनसमायोग वज्रडाक परं सुखम् ।
शून्यरूपमिदं सर्व्वं शून्याकारेण चक्षुषा ॥
पश्यता निर्व्विकल्पेन सतां नि प्रसृता भवेत् ।
व्योमरूपाणि सर्व्वाणि व्योमरूपेण चेतसा ॥
नि सर्व्वभावनायुक्तो निर्व्विकल्प प्रजायते ।
इत्याह भगवान् वज्री वज्रसत्त्वस्तथागत ॥

21 सर्व्वतथागतसमेघप्रतिहतसमयमहासुख नाम समाधि नाम ध्यानेदमुवाच ।

यावत संसारवासस्था भवन्ति वरसूरय ।
तावत सत्त्वार्थमतुलं प्राप्ता कर्त्तुमनिर्हता ॥
एत एव हि सत्सत्त्वा सर्व्वार्यार्थे सदाभया ।
अविषण्णाः सुसत्त्वार्थं महावीर्येण कुर्व्वते ॥
व्याकाशनिष्ठवासन्तु भवप्राणिविशुद्धये ।
सत्त्वार्थोद्यतचित्तानां सौरिण्यां भवशुद्धये ॥
एषास्तु देवपुत्राणां नित्य राग प्रमादिनाम् ।
अन्येषां रागिणामर्थे मन्वरागविशुद्धये ॥
दास्यामि कल्पविसरं महासुखप्रसिद्धये ।
अनादिनिधनं चाद्यं सर्व्वकल्पादिभावितम् ॥
भूतपूर्व्वमतीते पि कल्पादौ हि महासुख ।
वज्रसत्त्वमहातत्त्व आसीदेकोऽधिदैवतः ॥
सर्व्वसत्त्वोद्भवाधार सर्व्वलोकाधिधातुषु
गीतवाद्यादिनृत्यञ्च तत्सर्व्वं[स्य] भवाधिपः ॥
सुरलोके हि सम्भूत सर्व्वसत्त्वसमुद्भव ।
तत प्रसूता सत्त्वास्तु कामरागविवर्ज्जिता ॥
तथास्तु विनय ज्ञात्वा वाक्यरोहरवर्ज्जित ।
अनाम महता धाम्नु निराकारं गगनोपमाम् ॥
भूय कश्चिन्न सत्त्वार्थं न बुद्धार्थमनुत्तरम् ।
प्रमाद कर्त्तुमाकाशे पराणं हि ततः परम् ॥

तत सर्व्वं जगदर्थं मागत शून्यता सदा ।
असत्स्वार्थतया सर्व्वं प्रयात नरकात् पुन ॥
तत शून्येषु सर्व्वेषु लोकधातुषु संस्थिता ।
सर्व्वबुद्धसमानेन चोदयामासु मां लघु ॥

ॐ महासुखवज्रसत्त्व ऊ बहो सुरतस्त्वम् ।

8 सर्व्वोदितमात्रे तु मयि सर्व्वसुखप्रद ।
शुद्धकामार्थसिद्ध हि जातं सर्व्वसुखी जगत ॥
यद्वच्च कामरूपाय सर्व्वबुद्धैरधिष्ठित ।
ममापि धर्म्मकायाय सर्व्वबुद्धाधिप[ः] पतिः ॥
सर्व्वबुद्धमहाराजः सर्व्वबुद्धमहासुख ।
सर्व्वबुद्धमहाकाय सर्व्वबुद्धसरस्वति ॥
सर्व्वबुद्धमहाचित्त सर्व्वबुद्धमहामह ।
सर्व्वबुद्धमहाराजा सर्व्ववज्रधराधिप ॥
सर्व्वलोकेश्वरपतिः सर्व्वरत्नाधिपेश्वर ।
सर्व्वडाकिनीसमायोगात् सर्व्वबुद्धसमो भवेत् ॥
सर्व्वबुद्धमयत्वाच्च वज्रडाक प्रसिध्यति ।
अथ महामण्डलयोगेन सर्व्वमण्डलमालिखेत् ॥
तस्य मध्ये यथान्याय वज्रसत्त्व निवेशयेत् ।
सम्भ्रितं चन्द्रवर्णन्तु रत्नज्वालाकुलन्तथा ॥
बुद्धमालाविरचित सर्व्वाभरणभूषितम् ।
चतुर्व्वक्त्र चतुर्भुजं (त्रिनेत्र) जटामुकुटमण्डितम् ॥
चतुर्विंशसमायुक्त बुद्धबिम्बोपशोभितम् ।
दक्षिणमसितसौम्य वामे रक्तन्तथापरम् ॥
पश्चिम पीतसन्निभ कपालस्थं ताण्डवान्वितम् ।
(त्रिदशभयकर) वज्र खड्गधरश्चैव घण्टाकपालमेव च ॥
[illegible] ।
सर्व्वडाकिनीसमायोग वज्रडाकः पर सुखम् ॥

इत्याह भगवान् वज्री वज्रसत्त्वस्तथागत ।
माता [च] भगिनी चैव दुहिता बान्धवी तथा ॥
कामयेद्वन्द्वयोगेन सर्व्वसिद्धिप्रसाधकः ।
3A गोमांस हयमांसानि भक्षयेदविशङ्कित ॥
[वा]माचार सदा लोके वामतर्पणभक्षणम् ।
वामोद्भवं जगत्सर्व्वं स्थावराद्या मजङ्गमम् ॥
दूती त्यक्ता तु गच्छेत् सर्व्वकामविमोहितः ।
दूती रक्ता महामोक्ष लभ्यत्येव न संशयः ॥
ब्रह्म[स]ग्र मसपूर्णः साधक कृत्यसत्पर ॥
समयकुलाचारो वै एकत्र वरभोजक ॥
पञ्चवर्णसमाचार एकवर्णन्तु भक्षयेत् ।
मधुरक्तं सकर्पूरं रक्तचन्दनयोजितम् ॥
कुलिशाम्बुजसमायुक्तं + + + + ।
पञ्चामृत भवेदेतत् सर्व्वसिद्धिप्रसाधकम् ॥
अनामाङ्गुष्ठचक्राभ्यां लेहयेत् योगवित् सदा ।
सोमपान सदासाद्य सिद्धिमाप्नोति शाश्वतीम् ॥
एतत् परमं समये कथितं तव वरानने ।
सोपायसर्व्वकर्माणि निर्व्विशङ्केन स्थापयेत् सदा ॥
निर्व्विकल्पेन भावेन सर्व्वकर्म्माणि सर्व्वदा ।
आचरेन्निर्व्विशङ्केन तत्त्वामृतमोत्तम ॥
विषयान् सेव्यमानस्य निर्व्विशङ्केन चेतसा ।
केलौकारुणभावेन तन्मयो दुरतिक्रम ॥
यस्तु सर्व्वाणि कर्म्माणि प्रज्ञया विनियोजयेत् ।
सा च शून्यपदे योज्या तथा ह्येतन्महात्मनाम् ॥
प्रज्ञामङ्गमरूपाणि निर्व्विकल्पेन चेतसा ।
निषद्धाचारसञ्चारस्तपस्विना महात्मनाम् ॥
प्रज्ञोपायविनान्यत्र यदि चित्तं न संक्रमेत् ।
नियतं तत् समुद्दिष्ट महाबोधिप्रदायका ॥
योगिना अभियुक्तानां निर्व्विकल्पानुगामिनाम् ।

4 तेषां सर्व्वाणि भूतानि प्रज्ञापारमितानि च ॥
प्रज्ञादर्पणसङ्काशं तदाकारं वासंस्कृतम् ।
प्रज्ञायत्ता स्मृता तेषां निर्व्विकल्पात्मचेतसा ।
दर्पणप्रतिबिम्बञ्च स्वप्नमायार्थबुद्बुदोपमम् ।
इन्द्रजालवादृश्यं च पश्येत् स प्रभु स्मृत ॥
तडिद् गन्धर्व्वनगरं विपाकश्चैव संस्कृतम् ।
यथाकारं प्रपश्येद्व तस्यायत्ता प्रज्ञा स्मृता ॥

तेन न कस्यचित् स्थितिरस्थिर्येनाभिनिवेश स्यात । एवञ्च वज्रस्मूतेरपि मायोपमैर्भावै विशिष्टो सम्भोगसङ्घातसुखपरिणामनया किञ्चिद्विशिष्टसम्भोग-सङ्घात सुखपरपरिणामनया किञ्चिद्विशिष्टफल प्राप्यते न चेत स्थिरपक्षा भावा किन्त्वाभासमात्रलक्षणा यद्येते विशिष्टभावनाभ्यासबलात् विशिष्टसुखसम्भोगमनस्कारादिक कार्य्यमुत्पाद्य अनुत्तरफलावाप्तौ हेतुभाव प्रतिपद्यते तदाह्याभवनदेव नाकश्चिद्दोष (?)

तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन पूजयेत् सर्व्वगामिनी ॥
दुष्करैर्नियमैस्तीव्रैर्मूर्त्ति शुष्यति दुःखिता ।
दुःखात् विक्षिप्यते चित्तम्विक्षेपो सिद्धिरन्यथा ॥
मनोमूर्त्तिदृढत्वाच्च सर्व्वसौख्यैर्दृढीभवेत्
दुःखेश्वरत्वमायाति निरोधमाधिगच्छति ॥
कायवाक्सौख्यित्व प्राप्तौ बोधिमवाप्नुयात् ।
अन्यथाकालमरणं पच्यते नरके ध्रुवम् ॥
इत्याह भगवान् वज्री वज्रसत्त्वयामन ।
वज्रडाकिनीसमायोग वज्रडाक पर सुखम् ॥

4B इति वज्रडाकमहातन्त्रे परतत्त्वावलोकविषयावतार ज्ञानपटल प्रथम ।

अथ भगवन्त पुनरपि पूजा कृत्वा प्रणिपत्यैवमाह ।
भाषस्व भगवन् देव सर्व्वदुःखप्रभञ्जन ।

हृदयं येन सर्व्वदुष्टा सर्व्वतथागतशासनद्रोहका इन्द्रदेवादय सर्व्वसत्त्वा दाम्यन्ते शाम्यन्ते विनेय यास्यन्ति पात्यन्ते । आबोधिमण्ड[ल] मपोद्धृत्य कुर्व्वतेति । अथ भगवान् सर्व्वगतकायवाक्चित्तवज्राधिपतिरिदमदाहृत ।

आइट्ठइ वैरोयण तसु वग्गान्तराइ ॥
तह पह चण्डसवरा दिट्ठा भइ ॥
तियसरसिरसि भुयियो ॥
सव्वारमण्डलय मञ्झासनो वेलिवाण परिउसियो ॥
आचरसरपरिसंठियो सवरो ।
पुणोवि सवरो पञ्चशाणामनो खण्डेन्दुविन्दुसोहियो ॥
लसमञ्झाठियो वीओ ।
दह वाम परिभोसियो सभ मञ्झाठियो
तिय वयण । पणवि घरट्ठय पडिहासइ ।
हुँ हुँ फणइ णवसरपरिपूरियइ
फणय लए विग् । सेसहएय परिपूरियइ
पह मञ्झाट्ठियो तत्तो ॥ हायादइ ॥
सवरो रवसुरुदो । इसरसिरसंठियो पुणोवि पहन्तो । णवसर-
परिभोसियो ॥ सीसवरो रवगो रुदो । एमारकलो भरगो ।
ईसरखण्डेन्दु भूषियो । सोहइ सवरो । रवमोरुदो ॥
पुणोवि मच्चासर जीवइ । सवरो खण्डेन्दु विमड दमयियो ।
पुणोवि सव्वलतत्ववरो याहो ॥ कयारच्चयविहसणो सेसो ।
वैरोयण विविह पञ्चवर पूरियो विहिया ।
इत्याह भगवान् वज्री वज्रसत्त्वस्तथागत ।
षड्वीरसमायोगडाकिनीजालसम्बरः ।
तस्मिन् हूंकारनिर्जातविश्वपद्मार्कमण्डलम् ॥
कर्म्मवज्रमध्यस्थ वै हूँ तत्त्वं विभावयेत् ।
स्फारयेत् डाकिनीचक्र रश्मिमालामनेकधा ॥
द्विभुजैकवक्त्रा त्रिनेत्रा रक्तवर्णा महाघोरा ।
शूलाकारं भावयन् का रक्ताद्या पिङ्गलोर्द्ध्वकेशाम् ॥
नवयौवनसम्पन्ना व्याघ्रचर्म्माम्बरधराम् ।
ललज्जिह्वा महाघोरा भयस्यापि भयङ्करीम् ॥
सर्व्वडाकिनीसमायोगवज्रडाक प्रसिध्यति ।
इत्याह भगवान् वज्री वज्रसत्त्वस्तथागतः ॥

पुव्वघुम्मिअ भम्मन्तओ वङ्किसमेव्वे णिभणिअम् ।
कुरु कुरु सत्त विच्चोअ ॥ वन्देहिअउ कुडिल उभड एअ पुणो विभणिअर्थम् ।
चलिअ तोसिअ सार्थं । रूअ विसए एअ सवभाव भणिअम ॥
कप्पाकवओ घाए सदसजुतम ।
भअ मासट्ठिअ एस भणिअव्वम् ॥
रविआसण सट्ठिओ सवरो दहवण खण्डेन्दुबिन्दुपरिपूरिअम् ।
एअ पुणोवि कहिअ ॥ दिणअर सद्दाअ परिभोलिओ ।
सवरो विसम सण्ठिओ वेस्सि गुणिअव्वम् ।
मेकारोऊदए बालेन्दुबिन्दु णोइअ पुणो विभणिअम् ॥
पटपटाटोपटकारमोल्लिअम् ॥
सयलविकुप्पत सदद्द हकाइ णिमवर ॥
पञ्चवग्गवेस्सि सजुत्तो एअवग्गपज्ञाए पुणोइ भणिअम् ।
भखभखद्दि वसवद्दि रूअ लमालाइकम्बेभम् ।
5A गिङ्ग गिङ्ग सम पाय लगायलु बङ्ग सण वोतञ्जय विगुणिअम ॥
चाञ्चार कवरु तिअ तिअ पउङ्क मवगसट्ठिअ ।
एअत्त सजोअ भणिअव्व ॥
सोहइ रवि चासणट्ठिओ । सवरो चउवाण परिपूरिओ ॥
पुणोवि भणिअ तिअ दिअ चन्तिमो धसरिठअ वीओ ।
वारह वाण परिट्ठिओ । खण्डमण्डिलभूसितम् पुणो विभणिअम् ।
कसाकड पचत्रगान्त चामयाट्ठिओ ।
चाअरविन्द सजुतुओ एअ वि भणिअव्वम् ॥
मशरो वेस्सिवाण सङ्गहिओ, पुणोवि तिअवाण परिभोलिओ ॥
सवरो पुणोइ सवरो पञ्चवाणसण किओ ।
एअ सवखण्डेन्दुमण्डिभूसिअम् ।
एअत्था पुणपुण भुणिअम् ।
कस घधइ सरवरधरो एक्क एक्कलिअत्तम् ।
एअसरूव पुण पुण भणिअम् ।
सवरो उआर सराहदो ॥ पचण्डेन्दुबिन्दु पुणोवि परिभोलिओ

फलारक्षयशप लोहित्यो बहुविविध फलफुलकुसुम सङ्कर्षितो ॥
वास देवि महामाया सर्व्वसिद्धिप्रदायका ।

इत्येव भाषितमात्रेण सर्व्वलोकधातव कम्पिता सर्व्वतथागता सम्यक्ता पुनरपि सर्व्वतथागत बोधिमभिसम्बुद्धा सर्व्वपर्व्वता कम्पिता स्फुटिता सर्व्वदुष्ट विनीता दमिता शमिता । व्याकुला मण्डलप्रवेशिता समयैर्बद्धा वशीकृता। सर्व्वमातृगणभूतगणग्रहा ज्वरासर्व्वग्रहराक्षसविनायका पापा नरका स्फाटिताः पातिता विनाशिताः ।

7A इति सर्व्वकर्म्मप्रसवविधिग्रह मायाविकुर्व्वणमन्त्रविधिपटलो द्वितीय ,

11B सर्व्वनागाकर्षणपटलस्तृतीय

15B इति सर्व्वकर्म्मप्रसरोदयो नाम विधिविस्तरपटलश्चतुर्थ ,

17B इति सर्व्वनागाकर्षणप्रवेशनविधिविस्तरपञ्चमपटल ,

19A सर्व्वडाकिनी[म]न्त्रलक्षणपटल षष्ठ ,

20A हस्तमुद्राप्रयोगकशोभिकाचिह्नलक्षणादिपटल ,

20B सर्व्वडाकिनीक्षोभणा पटलोष्टम ,

26B इति सर्व्वयन्त्रोदयो नाम पटलो नवम ,

33A इति श्वासोदयो नाम दशम पटल ,

34B इति सर्व्वमायाविकुर्व्वितो नाम पटलैकादशम ,

36A इति चक्रोदयो नाम पटलो नाम द्वा[द]शम ,

37A इति वीरादयपूजासर्व्वकर्म्मोदयो नाम पटलस्त्रयोदशम ,

38A इति देशन्यासवीरादय नाम पटलश्चतुर्दशम समाप्त ,

39B इति कालत्रयोदयमन्त्रतन्त्रकालम्हलुवचनो नाम मण्डल पञ्चदशम ,

45A इति सर्व्ववीरपटलीयोगाभासिसमायोगचक्रोदयो नाम षोडशम

48A इति रसायनविधिपटलो नाम सप्तदशम ,

51A इति मेलापकनिर्णयो नाम साधनविधिरष्टादशमपटल ,

55A इति वज्रडाकमहातन्त्रे सर्व्वभूतग्रहोत्पत्तिसाधनपटलोनामोन विंशतिम ,

58A इति डाकिनीसमायोगश्वासोदयो नाम विधिपटलविंशति ,

60A इति उत्क्रान्तिध्यानसिद्धविक्रीडितमुद्रायोगोदयो नाम एक विंशतिम पटल ,

60B इति योगयोगिनीरतिक्रीडावाह्यमुद्रासङ्केतलक्षणविधिपटलो नाम द्वाविंशतितम ,

61B इति निर्गमनिग्रहाविकारोनामपटलस्त्रयोविंशतितम ।

62B इति होमाग्रहो नाम कर्म्मविधिपटल चतुर्विंशतितम ,

63A इति सर्व्वोदयो नाम पटल पञ्चविंशतितम ,

64A इति कालोदय पटल षड्विंशतितम ,

64B इति मद्यश्रवणाधिकारविधिपटल सप्तविंशतितम ,

65B इति चिह्नविशेषनिर्णयो नाम पटलोऽष्टाविंशतितम ,

66A इति ज्ञानोदयो नाम पटल एकोनत्रिंशतितम ,

66B इति वज्रसत्त्वनिकुञ्जिनोदयो नाम पटलस्त्रिंशतितम ,

69A इति घण्टालक्षणसाधनविधिरेकत्रिंशतिम समाप्त ,

70B इति गुर्व्वाराधनसमयसम्वरापटलो द्वात्रिंशतितम ,

71B मन्त्रविधिपटलस्त्रयस्त्रिंशतितम

72A इति म्लेच्छवज्राभिषेकपटलश्चतुस्त्रिंशतितम ,

72B इति हेरुकीकरण विधिपटल पञ्चत्रिंशतितम ,

72B इति हेरुकीकरणे विधिपटल पञ्चत्रिंशतितम

73A इति म्लेच्छनाद्यसमयसम्बरविधिपटल षट्त्रिंशतितम ,

73B इति म्लेच्छसर्व्वायुधमुद्राध्यानपटल सप्तत्रिंशतितमः

74A इतीदासनविधिपटल षट्त्रिंशतितम पटल ,

77A इति बलाधिकारपटल एकोनचत्वारिंशतितम

79B इति हतकथनमुद्राध्यानपटल चत्वारिंशतितम ,

87B इत्थालिकालिमन्त्रोदयन्यासपटल एकचत्वारिंशतितम ,

91B इति रक्षणादितत्त्वोदय पटलो द्वाचत्वारिंशतितम ,

93A इति सर्व्वकर्म्मध्यानोदयो नाम होमविधिपटलस्त्रयश्चत्वारिंशतितम ,

94A इति वेताडसाधनाध्यात्महोमविधिपटलश्चतुश्चत्वारिंशतितम ,

94B इति जपविधिपटल पञ्चचत्वारिंशतितम ,

97B इति भूम्याधिवासनसूत्रपातनविधि पटल षट्चत्वारिंशतितम ,

100B इति रसायनद्रव्यवर्गाधिकारविधिपटल सप्तचत्वारिंशतितम ,

104B. इति सर्व्वकर्म्मप्रसरस्यार्थ होमविधिः पटलो चतुश्चत्वारिंशतितम ;

111A. इति वज्रडाकमहातन्त्रे रसायन + + + + विधिपटल एकोनपञ्चाशत्तम ;

121B. इति वज्रडाकमहातन्त्रराज्ये वज्रसत्त्वाश्वासस्वपाख्याननिर्द्देशो नाम पञ्चाशतितम ;

125B. इति वज्रडाकमहातन्त्रराजे निर्घण्टपटल एकपञ्चाशतितम समाप्तः ।

73.

8060. **प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धिः ।** *Prajñopāya Viniścaya Siddhiḥ.*

By Anaṅga Vajra

Substance, Nepalese paper—white on one side and yellow on the other $7\frac{1}{4}\times4\frac{1}{4}$ inches Folia, 42 of which foll 22—30 are missing Lines, 6 on a page Extent in ślokás 440 Character Newari Appearance, fresh Copied under orders

For a description of the MS. from which this was copied, see my *Nep. Cat*, *Vol. II (1915), pp 64—65*

The main work in this MS is Prajñopāya viniscaya siddhih, by Ananga Vajra, who seems to have been a pupil of Śubhākara, from an obscure verse which runs thus in fol 40B :—

40B. गुरुचरणाम्बुजसेवा विठयित(?) मन्दतं शुभाकराख्येन ।
पञ्चो तदखिलजगतां विहितं साधारणं कृपया ।

The main work is the last, there being, as preparatory to the understanding of this, some short works given before it, namely, (1) Yogāvatāra of Nāgarjuna, ending in leaf 2A; (2) Svādhiṣṭhānaprabheda by Āyadeva, ending in fol. 8B; (3) Advayavivarana Prajñopāya-viniścayasiddhi by Ācārya Padmavajra, ending in fol 17A; (4) Nānāsiddhopadeśa —the siddhas being 1. Padmāṅkura (17A), 2. Prajñāraksita (17A), 3. Nalipāda (17B), 4 Ravigupta (17B); 5. Kṛṣṇā-

carya (17B), 6 Saraha (17B), 7 Mahidhara (18A), 8 Bhuri pada (18A), 9 Vināpada (18B), 10 Virūpacarya (8B), 11 Varnpacaryya (18B), 12 Nagabudha (18B), 13 Dinnaga (19A) In 20B, the 4th work ends and the main work begins It has five chapters, of which the colophons of the first two are lost in the lacuna

31B इति प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धौ बोधिचित्ताभिषेकस्तृतीय परिच्छेद समाप्त , 31B ॰तत्त्वभावनानाम चतुर्थ परिच्छेद , 41A ॰तत्त्वचर्य्यानिर्द्देशो नाम पञ्चम परिच्छेद, प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धि समाप्ता। कृतिरियमनङ्गवज्र पादाना।

Post Colophon statement —

स्पर्शेदादौ विचित्र कनककुलिशयोर्योगतोऽसौ विपाक
पश्चात्तु + + रागानलदलितजगत्सङ्गराग्नि विमर्द्द।
तस्मिन् निर्वार्य्यमाणो पवनसहचरे रागवह्नौ सरोजे
साथ सम्बोधिमार्गं सकलजिनतनूयोगगम्यादिलक्ष्य ॥
प्राकचक्रौबन्धवद्ध सचक्रनियमित मेखलाश्वासबद्ध
कण्ठाग्र घारपात्र कमलकुलिशगाश्रितनिष्ठातबद्ध
इत्थ वज्राद्धयाम प्रहरमपिदिन सूत्रवच्चित्तवच्च
धातो वज्रार्थ्य तूर्ण सपुरगापनयेत् कुण्डलाकार (कृति) योगे ॥
शुभ। तालपत्रपुस्तके दृष्ट्वा लिखित ॥ शुभ।

The following extract is from the 5th pariccheda of Ananga Vajra's work, in which it will be seen what the lofty philosophy of Prajnaparamita has come to

36A स्वप्नमायोपम सर्व्वं स्कन्धधात्वादिलक्षण।
ध्रैधातुकमिद सर्व्व च्चालेख्य [च] समागत ॥
कौकल्यस्थानमिदन्तु जीवितैश्वर्य्यमेव च।
तथाष्टलोकधर्म्मश्च सर्व्व यस्मा विदूरत॥
श्वप्रकाम्य सदा भूत्वा निर्द्वन्द्व क्षतनिश्चय।
षट्पारमितायोगेन बुद्धसिद्धिप्रसिद्धये॥

36B. बोधावारोप्य चित्तन्तु तत्त्वचर्य्यां समाश्रयेत् ।
व्याचरेत् समयं ज्ञानञ्च मन्त्रमार्गप्रकाशितं ।
विघ्नमारादिशान्त्यर्थं पञ्चामृतमधिश्रयेत् (छयेत्) ॥
एषास्त्वनुत्तरा रक्षा विन्मुद्रादिव्यवस्थिता ।
ज्वररोग (ज्वरागरा) विष (षा) योग डाकिन्युपद्रवप्रदा ॥
मारा विनायकाश्चैव प्रशमं यान्त्यनेन हि ।
नरोद्भवं तथाश्वस्य (खस्य) श्वोद्भमातङ्गसम्भवम् ॥
प्रदीप भक्षयेत् प्राज्ञ श्वानमेव च पञ्चम ।
धन्यैश्च समयै ज्ञावृश्चित्तस्योत्कर्षकारकै ॥
मवत्सम्भोगशान्त्यर्थं प्रीणयेच्चित्तवज्रिणं ।
प्रज्ञापारमिता सेव्या सर्व्वथा मुक्तिकाङ्क्षिभि ॥
परमार्थे स्थिता मुद्रा सम्वृत्या रूपधारिणी ।
ललनारूपमास्थाय सर्व्वत्रैव व्यवस्थिता ॥
अतोऽयं वज्रनाथेन प्रोक्ता वाह्यार्थसम्भवा ।
ब्राह्मण्यादिकुलोत्पन्ना मूद्रास्वै श्वन्त्यजोद्भवा ॥
दुःशीला परभार्य्याश्च विकृतां विकलां तथा ।
जनयित्री स्वसारं च स्वपुत्रीम्भागिनेयिका ॥
कामयेत् तत्त्वयोगेन लघु सिध्यति साधक ।
वज्रादिसम्भवै + + श्चित्तस्योत्कर्षकारकैः ॥
करवीराङ्गमुद्राभि नानारसविचेष्टितै ।
स्वाधिदैवतयोगेन पञ्चकामगुणैर्वरैः ॥
स्वर्णार्धचित्तरत्नस्यात्मानं पूजयेत् सदा ।
गन्धमाल्यादिसत्कारैः शौरपूजादिविस्तरै ॥
वज्रचन्दनवस्त्राद्यैश्चित्तस्यानन्दकारकैः ।
गम्यागम्यादिसङ्कल्पं नात्र कुर्य्यात् कदाचन ॥
मायोपमादियोगेन भोक्तव्य सर्व्वमेव हि ।
धर्म्मधातुसमुद्भूता न कश्चित् परिपन्थिनः ॥
प्रभुञ्जीत यथाकामं निर्विशङ्केन चेतसा ।

सम्भोगार्थमिदं सर्व्वं त्रैधातुकमशेषतः ॥
निर्म्मितं वज्रनाथेन साधकानां हिताय च ।
अनन्तज्ञानसम्पन्ना + + नैव तथागता ॥
सततम्भावनायुक्तनिषिक्तादिषु का कथा ।
सर्व्वभावस्वभावोयम्बोधिचित्तस्वरूपत ॥

38B. मुद्रालिंगनसंयोगाद्वज्रावेशप्रवर्त्तनात् ।
सत्त्वीराधरपानाच्च तत्कण्ठध्वनिदीपनात् ॥
विपुलानन्दसम्भोगात्सद्भूतस्फोटनोद्भवम् ।
न चिरात्मम्भवो रागो वज्रसत्त्व प्रसिद्ध्यति ॥
तथा तथा प्रवर्त्तेत यथा न क्षुभ्यते मन ।
संक्षुब्धे चित्तरत्ने तु सिद्धिं नैव कदाचन ॥

The following extract from Padma-vajra's work explains Prajñā and Upāya —

9B. तथाचोक्त; नि स्वभावलक्षणा प्रज्ञा, स्वभावलक्षणा उपाय इति ।
तस्मात् प्रज्ञोपायकरणविधानेन चोदिता
तत पूर्व्वोक्त सत्त्वार्थं विम्बस्योत्सर्जिपंथा । इति ।

तेन तावत् प्रज्ञेति उपाय इति व्यवस्थितभावद्वयम् । इदानी+ + + + + प्रज्ञया केवलया किं बुद्धत्वं स्यात् । नोचेदुपायमात्रेणापि । उच्यत चेदम् । न प्रज्ञाकेवलमात्रेण बुद्धत्वं भवति, नाप्युपायमात्रेण किन्तु यदि पुन प्रज्ञोपायलक्षणौ समतास्वभावौ भवत एतौ द्वौ अभिन्नरूपौ भवतस्तदा भुक्तिमुक्ति भवतीति।

तथाचोक्तम् ।

उपायश्चाभिमतो यस्मात्कैवानुकूलं यत ।
तदानुकूल्ययोगेन सैवोपाय प्रकीर्त्तित ॥
उभयोर्म्मिलनं यत्र सलिलक्षीरयोरिव ।
अद्वयाकारयोगेन प्रज्ञोपायस्तदुच्यते ।
प्रज्ञेयं चोपनेतुं च ग्राह्यते यत्र नैव हि ।
प्रज्ञोपाय+ + + +प्रतीतत्वं तदुच्यते ॥
चिन्तामणिरिवाशेष जगत सर्व्वदा स्थितम् ।
भुक्तिमुक्तिप्रदं सम्यक् प्रज्ञोपायस्वरूपत ॥

मलतन्त्रमुपायतन्त्रम् । तदत्र हेतुः वज्रकुलीनाः सत्त्वाः । परिनिष्पन्ना हेवज्रमूर्त्तिः फलं । उपायो वक्ष्यमाणलक्षण सप्रकारो मार्गः । तस्य (तस्य) वज्रधरस्य निगदितमेवमयेत्यादिवाक्येन ।

4B. इह हि मन्त्रमहायाने आदिकर्म्मिकाणां सत्त्वानां प्रथममवतारार्थ (भाराय) देवतामूर्त्तिभावनैव कथ्यते ।

यदाह ।

आदिकर्म्मिकसत्त्वानां देवतामूर्त्तिभावना ।

निर्दिष्टा प्रथमं तन्त्रे सर्व्वकर्म्मप्रसिद्धये ॥

द्वितीये परिनिष्पन्नक्रमे वक्ष्यमाणसूचनापेक्षयैककारणं महोपाय ॥

For a description of the contents of the text see Bendall's Cam. Cat , p 58 It consists of two parts, as mentioned in my Nep Cat for 1915, referred to above. The full name of the text is Hevajra-Ḍākinī-jāla-sambara Tantra.

The Pañjikā also is described in Cam Cat , p 189

For a Tibetan translation of the text see Beckh, p. 74, para. 9, and for that of Kṛṣṇācārya's Pañjikā, see Cord, p. 67.

76.

3853. **पञ्चरक्षासूत्राणि ।** *Pañcarakṣā Suttrāni*

Substance, palm leaf 14¼×2¼ inches Folia 135 of which the first 34th to 36th, the 127th and the 130th are missing Lines, 6 on a page Extent in ślokas, 2700 Character Newari of the 14th century Appearance, old, soiled, faded and worn out

The leaves are marked by letter numerals on the left hand and by figures on the right hand side

The five Rakṣāsūttras or protective treatises are.—

33B यानीमानि भदन्त भगवता पञ्चमहारक्षासूत्राणि भाषितानि । तद्यथा । महासाहस्रप्रमर्द्दिनीसूत्रं महामायूरी महाशीतवती महाप्रतिसरा महामन्त्रानुसारणीसूत्राणि भदन्त भगवता पञ्चानिष्पन्नर्द्धिसेन अनुज्ञातानि ।

The colophon of the Mahāsāhasrasūttra is not to be found, perhaps being lost in one of the missing or faded leaves

88B. आर्य्यमहामायूरीविद्या राज्ञी सर्व्वार्थसाधनी समाप्तेति ।

117A. महाविद्या राज्ञी महाप्रतिसराया कल्पः समाप्त ।

125B. आर्य्यमहाप्रतिसराया महाविद्याराज्ञी रक्षाविधानकल्पो विद्याधरस्यायं समाप्तः ।

129B. आर्य्यमहाशीतवतीनाममहाविद्याराज्ञी मनुष्यंसारक्षासूत्रं समाप्तम् ।

135B. आर्य्ये महारक्षामहामन्त्रानुसारिणी नाम महायानसूत्रं समाप्तम् ।

Post-Colophon.—

ये धर्म्मा हेतुप्रभवाः etc., etc

77.

4078. **पञ्चरक्षा ।** *Pañcaraksā*

Substance palm-leaf 13×2 inches Folia, 127 Lines, 5 on a page Extent in ślokás, 3100 Character, Bengali of the Kutila type Dated śaka 1211 = 1289 A D In good preservation with illustration Complete

There are two sets of leaf-marks on the right side, the original marks being parallel to the third line and the later marks below them. The later marks are not reliable

Last Colophon —

महारक्षा महामन्त्रानुसारिणीमहाविद्या समाप्ता ।
येधर्म्मा हेतुप्रभवाः etc, etc देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिन परमोपासकसाधुदीयोकस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्य्योपाध्याय मातापितृपूर्व्वङ्गमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानफलावाप्तये, इति ॥ परमेश्वरपरमसौगत परममहाराजाधिराज श्रीमान् गौड़ेश्वरमधुसेनदेवकाणां प्रवर्द्धमानविजयराज्ये यत्राङ्केनापि शकनरपतेःशकाब्दाः १२११ भाद्रदि २ ।

The five rakṣas are :—

37B आर्य्यमहासाहस्रप्रमर्द्दनी नाम महायानसूत्रं समाप्तम् ।

84B. आर्य्यमहामयूरीविद्याराज्ञी, अविनष्टा, पञ्चमुखात्, प्रतिबद्धा समाप्ता ।

88A आर्य्यामहाशीतवती नाम महाविद्याराज्ञी समाप्ता ।

118B आर्य्यामहाप्रतिसराया महाविद्या राज्ञी प्रथमकल्पः समाप्त ।

125A. महारक्षा महामन्त्रानुसारिणी महाविद्या समाप्ताः ।

78.

9970. पञ्चरक्षा । *Pañcarakṣā*

Substance, palm leaf 15½×2 inches Folia 102, marked on the left with letter numerals and on the right with Newari figures Lines, 5 per page Character ornamental Newari of the 14th century Appearance, well preserved Complete

Last Colophon —

> आर्य्यमहासाहस्रप्रमर्द्दिनी आर्य्यमहामायूरी आर्य्यमहाशीतवती आर्य्यमहाप्रतिसरा आर्य्यमहामन्त्रानुसारिणि ॥ एतानि महारक्षा समाप्त ।

Post-Colophon Statement —

> ये धर्म्माः etc., देयधर्म्मोयं प्रवरमहायानयायिनः परमोपासक-महाराजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारिका कंसनारायनऽवतार-श्रीश्रीजयरत्नमल्लदेवस्य विजयराज्ये आर्य्यावर्त्तभूमे नेपालदेशे श्रीमल्लश्रीललितापुरीमहानगरे श्रीमानिगूलके नागलस्थाने सर्व्व-संघावतारश्रीवज्रधरचक्रमहाविहारावस्थितशाक्यभिक्षुश्रीशाकुजु स-भार्य्या केतकिलक्ष्मीस्य पुत्र भिक्षुश्रीशिवरत्नस्य सभार्य्या पुरामयि-कस्य पुत्र नायुभाराः । मध्यमपुत्र भिक्षुश्रीहृदयजु सभार्य्या किसिमयिकस्य पुत्र श्रीचन्द्रराजजु मङ्गीमशिनजु सः । कनेष्ठ पुत्र भिक्षुश्रीकुसमजु सभार्य्यानुगमयिकस्य यदत्र पुण्यं तद्भवत्व-चार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगमं कृत्वा सकलसत्वराशेरनुत्तरज्ञान-फलवाप्तयेति । लिखितेयं श्रीकालमन्दपमहानगरस्थाने चैत्यमा-मकुथाया स्वनक श्रीवर्मचन्द्रवंशाहारावस्थित वज्राचार्य्यभिक्षु

श्रीजयसिद्धदासेन रचितं। यथादृष्टं तथा लिखितं लेखिका
नास्ति दोष । न मे दोष न भाष्यते ।
यस्तमूर्द्दयुक्तस्याऽपि तस्य दोषं न मुह्यति ।
उदकानलचोरेभ्यो मूषिकेभ्यस्तथैव च ।
रक्षितव्य प्रयत्नेन मया कष्टेन लिखितम् ॥

श्रेयोऽस्तु सम्वत् ६४० श्रावणमासे कृष्णपक्षे पञ्चम्यायां तिथ्यां रेवतिनक्षत्र शूलयोग (?) शुक्रवासरे ॥ चैव भगवान् । पञ्चमहारक्षा लिखित सम्पूर्णमिति । ६४० (In a later and blurred hand)

शतपुण्यावरपञ्चरचरचितम् गम्भीरधर्म्मोदक ।
समवर्त्तघातस्वभावगुणगणिका सगुणधर्मी वच ॥
शुभमस्तु सर्व्वदा ॥

This is the only MS dated in the reign of Jayaratna malla, who was the first separate king of the kingdom of Kāstha mandapa

For a description of the work see Cam Cat of Bendall, pp. 83, 48, 99, 105, 152, 153, 157, 162 175 and 190

Rājendralāla splits up the work into 5 and treats of them separately—(1) Mahāsitabati (Nep Bud Lit, p 164), Mahāmantrānusārini (p 165), Mahāsāhasrapramardini (p 166), *Mahāpratisarā (p 168) Mahāmāyūri (p 178)*

The Tibetan translation also splits up the work See Beckh, 102B and 103A

79.

3854 **क्रियासंग्रहपञ्जिका कुलदत्तपञ्जिका ।** *Kriyā-saṃgraha Pañjikā* or *Kuladatta Pañjikā*

By KULADATTA

Substance palm leaf 12×2 inches Fol s 176 of which 7 38 54 56 70 75 8? 1? 1?1 107 140 142 1 1 168 172 are missing marked with letter

numerals on the left and with figures on the right Lines 8 on a page Extent in ślokas 5200 Character, Newari of the 16th century. Appearance old and soiled Incomplete at the end

See Dr Rājendralāl's Nepal Catalogue, p 105

8A, इति कुलदत्तपण्डितविरचितायां पञ्जिकायां प्रथमं प्रकरणम् ।

20B, इति महापण्डित कुलदत्तविरचितायां पञ्जि + + + + + ।

41B, श्रीमहापण्डित कुलदत्तविरचितायां पञ्जिकायां तृतीयप्रकरणम् ।

47B, श्रीमहापण्डित कुलदत्तविरचितायां पञ्जिकायां चतुर्थं प्रकरणमिति ॥

68A, श्रीमहापण्डित कुलदत्तविरचितायां पञ्जिकायां पञ्चमप्रकरणमिति ।

154B, श्रीमहापण्डित कुलदत्तविरचितायां षष्ठमप्रकरणम् ।

The opening lines are given in the *Nep. Budh Lit.* of Rājendralāla

यस्य श्रद्धाप्रज्ञाक्षमावान् व्याकरणकाव्यच्छन्दोविचारैतिज्योतिषशास्त्रप्रत्याय-वदिति कथा पाठे। नानालिपिनानादेशभाषाभिज्ञनकपुस्तीगणशानिलस्तय-समवेत्ता गान्धर्वगीतवादननाट्यायुर्वेदवैद्यकेन्द्रजालधातुवादतुलाशास्त्रज्ञः गीतादि-कौशलवरछेदाविभिस्यपान् विदितकामशास्त्र प्राज्ञ सहिष्णु दक्षो वाग्मी प्रमत. प्रतिपत्तिवान् सहोत्साहि लोमघट (?) गुणधीशालि समयरत्नत्रयादिदः भक्तिमान् दशपारमिताघनो विगतभयछम्बभ्वाः प्रतिष्ठामण्डललिखननानाकर्म-प्रसरनिपुण' गुरोराज्ञापरिपालनतत्पर गुरोराज्ञानुगताशालङ्घनकोपादुभाष-दोषप्रकाशन सत्त्वेषु मैत्रियामः बोधिचित्तत्यागः सधर्मनिन्दा गुह्यज्ञानपर स्वान्याव (?) महायानविचिकित्साद्युपसर्गयोर्धर्मकम्पना प्राद्धचित्तप्रतिच्छेदो भङ्ग-नसयासेवास्त्रीजुगुप्सानलापनिरहितः + + + भावाम्यो (?) भवति। एवंविधैः सर्व्वगुणैर्लक्षणस्य सर्व्वदोषरहितस्य महाभवसंगादौ योग्यस्य शुभे दिवसे नक्षत्रादौ गुरुं गत्वा परलामनभक्तं कृत्वा यथाशक्ति दक्षिणां दत्वा सम्पुटाञ्जलिं कृत्वा आध्येषणा कुर्य्यात् समन्वादराचार्य्यं अहं अमुकनामा उपासको विहारादिकं कर्त्तुमिच्छामि तदर्थं विज्ञापयाम्यहं अधिगतसकलसुगतवचनत्वात्। इत्यनेनाचार्य मिथाध्येषणां कुर्य्यात् यजमान ॥

13A, वास्तुपूजामाह ; 87B, इदानीं वास्तुनाग+ +, 41A, इदानी-दोषयं कृत्वा होमं कुर्य्याम् प्रमोक्षने ; 48B, इदानीं पादादलक्षणमभिधीयते ;

44A, इदानीं विशेषलक्षणमभिधीयते , 45A, देवालयस्तु विशेषः , 47A, तस्मिन् काले सधर्म्मपाठ , 51A, इदानीं दार्व्वादीना प्रमाणमभिधीयते , 52A, देवालयस्य + + + कोष्ठद्वयेन द्वारस्य व्यायामः; 55B, ततो द्वारस्थापनानन्तरमधिपूजामाह , 58A, इतिमन्त्रेण चण्डोत्सृष्टसवार परिजपति ग्रन्थविस्तारभयात्पुष्पान्यन्यदावकर्म्माणि , 61A, तदनन्तर वधहेतुकर्म्ममुद्राया पुरतो वक्षधातुमाह , 64A, इति पाददेशनादि, ततो विघ्नविपूजा कुर्यात् मन्त्रमुद्रायुक्तेन 65A, एव विघ्नविप्रकाराभिः सर्व्वतथागतान् सम्पूज्य आत्मान निपातयेत् , 66A, इत्यनादिससिद्धियोग , 68B, इति घनोऽभिषेक , इति नामाभिषेक इति वज्रव्रतम् , 69B, इति वीजचिह्नदेवताद्वार , 72A, समयमुद्रालक्षणम् , 72B, इति धर्म्ममुद्रा तत कर्म्ममुद्रालक्षणमाह , 74A, इति कर्म्ममुद्रा , 76B, इत्याचार्याभिषेक , 79B, इत्यादियोगो नाम समाधि , 85A, इति मण्डलराजाग्रीनाम समाधि , 87B, इति कर्म्मराजाग्रीनाम समाधि , 101A, मुद्राविशुद्धि , 101B, चेतमुद्राविशुद्धि , 102B, ईशानस्य कर्म्ममुद्रा, 108A, इति घटाधिवासना इति मण्डाधिवासना, इति स्कन्धाधिवासना , 109B, इति देवताधिवासना 111B, इति वाह्यमण्डलक्षेत्रविधि , 112A, इदानीं तन्त्रोक्त, सूत्रणमुच्यते , 114A, इति दे[व]ताचिह्नपातनम् , इति मण्डलाधिवासना , 116B, इति शिष्याधिवासना , 118B, इति शिष्यप्रवेशविधि , 121A, इति वस्त्रव्रतदानम् । इति मण्डलतत्त्वम् , 122A, इति व्याकरणम् , इत्याश्वासदानम् , 123B, इति प्रज्ञाज्ञानाभिषेकविधि , 124B, इति सहजसम्बोधिरुच्यते, अथ मेवार्थः शैसमाजेऽप्युक्त , 125B, इति चतुर्थाभिषेकविधिः , 129A, इति शुभनिमित्तम् , 129B, इत्यशुभनिमित्तम , 132A, इदानीं चत्वाङ्कतौ हस्तप्रमाणमभिधीयते , इदानीं विधानमाह , 132B, तत्र प्रथमानपूजामाह , 135A, इति विधानम् ॥ इदानीं पिण्डिकास्थापनाय नव कोष्ठकविभागोऽभिधीयते , 136A, इदानीं मूलपद्मासनवतु पण्डिकायौतिकोष्ठकानां प्रत्येक विशुद्धिरभिधीयते , 138A, इति रत्नन्यासविधिः ॥ इदानीं पिण्डिकालक्षणमभिधीयते । स्थाप्यमान देवस्य सार्द्धसप्ततालप्रमाणो दैर्घ्येण पिण्डिकायाम व्यायामत पादोनपञ्चतालप्रमाणा etc , etc

138B, इदानींमिन्द्वारप्रतिष्ठा[भिधी]यते , 139A, इदानीं प्रतिमाकाय

गौयतक्षणमुच्यते, 139B, इदानीं देशना + + + + + +, 141A, प्रतिमाया रूपगुणमुच्यते, 141B, इदानीं दोषोऽभिधीयते, 142B, ... इदानीं पटपुस्तप्रतिमादीनां दग्धक्रिया अभिधनीया। रजस्वलारजोऽङ्कितकर्पटे *श्मशानकर्पटे गर्दभमोचि कपालके श्मशानभस्मसप्तकलसोदकप्रक्षालिते मुन्यताक* वज्राभिन्नबोधिचित्तात्मके सर्व्वतथागतानुप्रवेश वाच्य दत्वा, etc , etc

144B, इति योनिसंसोधनम् , 146A, नीराजनक्रम ; 147B, बीमल्लीपनयन , 149B, इति पञ्चगव्यासनविधि , 153A, इति नामाभिषेक , 158B, इति गुह्याभिषेक ,

155A, चित्रकर्म्मंवत् सिद्धिगण्डिकालक्षण तत ।

एतेषाञ्च प्रतिष्ठान प्रवक्ष्ये शृणुत तथा ॥

ततो निष्पन्ने विहारादौ बहिरभ्यन्तरे च यथास्थाने तथागता बोधिसत्त्वा विद्यादेव्यः क्रोधगणा विद्याधरा   लिखनीया , 156B, इति *वैश्रवणस्थापनम्* , इति *बलिमन्त्र* , 157A, इति *महाकालस्थापनम्* , 158A, इति राजाभ्यापनम् , 158B, बलिपिण्डिकास्थापनमिति गण्डिकालक्षणमित्युच्यते , 159A, आकोटनमुद्गरस्य *प्रमाणमभिधीयते* , 160A, इति *गण्डा* कोटनम। इदानीं प्रव्रज्यायचनमुच्यत , 163B, इति प्रव्रज्याविधि ,

164A, *लक्षण धर्म्मधातुना पूजानामवरोहनम्* ।

ओंनैंडाद्योपसंहारा (?) पूजयेद् *गणमण्डलम्* ॥

धर्म्मधातुना लक्षणमभिधीयते 176B इति उच्छिष्टपिण्डमन्त्र

The Manuscript comes abruptly to an end

23B, तत शुभे   शुक्लीक्षय विश्वाजचन्द्रचिह्नानि लिखेत । महावैरोचनस्य भाले पञ्चसूचिकवज्र सत्त्ववज्रा नीलवज्र रत्नवज्राङ्कितरत्न धर्म्मवज्री वज्राङ्कितपद्म कार्म्मवज्रादिच वज्रम्। अक्षोभ्यस्य नीलपञ्चसूचिकवज्र वज्रसत्त्वस्य *शुभ्र* पञ्चसूचिकवज्र वज्रराजस्य वज्राङ्किताङ्कुशम्। वज्ररागस्य शरधनुन वज्रसाधो स्वज्रभुजद्वयेन साधुकारप्रदान। रत्नसम्भवस्य वज्राङ्कितरत्नम्। वज्ररत्नस्य वज्राङ्कितरत्नमाला। वज्रतेजस्य सूर्य्य वज्र[कि]तोचिन्तामणिवज्रम्। वज्रभासस्य वज्राङ्कितदन्तपङ्क्ति। *अमिताभस्य* वज्राङ्कितपद्म। वज्रधर्म्मस्य *समालपद्मम्* ।

अमोघसिद्धिना विश्ववज्र। वज्रकर्म्मंण स एव। वज्रभिन्नस्य वज्ररक्षस्य

वज्रघटिकशब्दं। वज्रपाणेः वज्राङ्कितघण्टापुटम्। वज्रतन्त्रेश्वर्मुद्रिका गृहीत पञ्चसूचिकवज्रम्। वज्रलास्याया वज्रदर्पम्। वज्रमालाया रत्नमाला। वज्रगीताया वीणा। वज्रनृत्याया त्रिसूचिकवज्राङ्कितकरद्वयम्। वज्रधूपाया धूपकटच्छुक। पुष्पायाः पुष्पकरण्डकम्। दीपाया दीपयष्टिः। गन्धाया पीत गन्धभाज मैत्रेयस्य नागकेशरनागपुष्पम्। अमोघदर्शिनः नेत्राम्भोजः। सर्वापायजह-स्याङ्कुशम्। सर्वशोकतमोनिर्घातनमिति दण्डम्। गन्धहस्तिनः शङ्ख। सूरङ्गमस्य खड्गम्। गगनगञ्जस्य पद्मस्थधर्मगञ्ज। ज्ञानकेतोश्चिन्तामणिध्वज अमितप्रभस्य कलसम्। चन्द्रप्रभस्य चन्द्रम्। भद्रपालस्य रत्नपात्रम्। जालिनीप्रभस्य वज्र-पञ्जरम्। वज्रगर्भस्य सरक्तनीलोत्पलम्। अक्षयमतेः कलशम् प्रतिभानकूटस्य पद्मस्थरत्नकूटः समन्तभद्रस्य रत्नमञ्जरी वज्राङ्कुशस्य अङ्कुश वज्रपाशस्य पाशः। वज्रस्फोटस्य शृङ्खला।

100A इदानीं प्रव्रज्याविधानमुच्यते

तदुक्तं विनये।

आचार्योपाध्यायैः प्रव्राजयितव्यमुपसम्पादयितव्य इति भिक्षवो न जानन्ति कथं प्रव्राजयितव्यं कथमुपसम्पादयितव्यमिति भगवानाह यः कश्चित् प्रव्रज्यायै उपसङ्क्रामति। स तेनान्तरायिकान् धर्मान् पृष्टः। आदौ त्रिशरणगमनानि पञ्चशिक्षापदानि उपासकसम्वरं दातव्य। चैत्यवन्दनां कार-यित्वा आचार्यस्य पुरतो मण्डले कारयित्वा उत्कुटकासनेनाञ्जलिं प्रगृह्य च वक्तव्य। ब्रूहि अहमित्थंनामा यावज्जीवं बुद्धं शरणं गच्छामि द्विपदानामग्रम्। धर्मं शरणं गच्छामि विरागाणामग्रम्। संघं शरणं गच्छामि गणानामग्रम्। द्विरपि तत पञ्चशिक्षापदं देयम्। अहमित्थंनामा यावज्जीवं प्राणातिपातात् प्रतिविरमामि। अहमित्थंनामा यावज्जीवमदत्तादानात् प्रतिविरमामि। अह मित्थंनामा यावज्जीवं काममिथ्याचारात् प्रतिविरमामि। अहमित्थंनामा याव ज्जीवं मृषावादात् प्रतिविरमामि। अहमित्थंनामा यावज्जीवं सुरामैरेयमद्य प्रमादस्थानात् प्रतिविरमामि। त्रिरपि। एवं त्रिशरण(म)गमनतो पञ्चशिक्षापदा दिकामुपासकशिक्षासाधारयितुम्। तत आचार्यो याचितव्य। समन्वाहर अह मित्थंनामा आचार्यं याचे। आचार्योवाह प्रतिभिक्षे। द्विरपि। तत उपाध्यायो याचितव्य समन्वाहर उपाध्याय भवान् उपाध्यायो भूत्वा अह इत्थंनामा उपा-

ध्यायेन प्रव्रजिष्ये॥ त्रिरपि तत केशानवतार्य्य चूड़ा स्थापयितव्या। तत प्रष्टव्य। अद्यापि त्व गृहिश्रामसमान एव। किं प्रव्रज्याया निश्चय इति। यदि ब्रवीति निश्चय इति तदा चूड़ामवतार्य्य चतु समुद्रजले स्नापयित्वा काषायवस्त्रैराच्छाद्य वक्तव्य॥ ब्रूहि॥ अहमित्यनामा यावज्जीव गृहलिङ्ग परित्यजामि प्रव्रज्यालिङ्ग समाददे॥ त्रिरपि॥ तत प्रव्रज्याचित्तमाभुखीभाव कृत्वा प्रव्राजयेत्॥ प्रव्रजन् गृहस्थनामपरित्यागेन निकायानुरूपेण भिक्षुनामोच्चारणपूर्व्वं शिरणगमन कारयेत्। ब्रूहि॥ अह-मित्यनामा यावज्जीव बुद्ध शरण गच्छामि, द्विपदानामग्रम्॥ अहमित्यनामा यावज्जीव धर्म्मं शरण गच्छामि विरागाणामग्रम्। अहमित्यनामा यावज्जीव सङ्घ शरण गच्छामि गणानामग्रम्॥ त्रिरपि॥ ततो दशशिक्षापदानि दातव्यानि। समन्वाहर आचार्य्य। यथा ते आर्य्यार्हन्तो यावज्जीव प्राणातिपात प्रतिविरता॥ एवमहमित्यनामा यावज्जीव प्राणातिपातवैरमण्या श्रामणेरशिक्षा समाददे। एव मेवाह प्रथमेनाङ्गेन तेषामार्य्याणामर्हता शिक्षायामनुशिक्षे अनुविधीये अनुकरोमि यथा ते आर्य्या अर्हन्तो यावज्जीव अदत्तादानमब्रह्मचर्य्यंमृषावादसुरामैरेयमद्य प्रमादस्थाना नृत्यगीतवादित्र माल्यगन्धविलेपनवर्णकधारणमुच्चशयनमहाशयना कालभोजनजातरूपरजतप्रतिग्रहात् प्रतिविरता॥ एवमेवाहमित्यनामा यावज्जीव अदत्तादानवैरमण्यश्रामणेरशिक्षापद समादयामि। अहमित्यनामा यावज्जीव अब्रह्मचर्य्यवैरमण्यशिक्षापद समाददे। अहमित्यनामा यावज्जीव मृषावादवैरमण्य शिक्षापद समादयामि। अहमित्यनामा यावज्जीव सुरामैरेयमद्यप्रमादस्थानवैर मण्यशिक्षापद समादयामि। अहमित्यनामा यावज्जीव उच्चशयनमहाशयनशिक्षा पदं समादयामि॥ अहमित्यनामा यावज्जीव नृत्यगीतवादित्रवैरमण्यशिक्षापदं समा दयामि॥ अहमित्यनामा यावज्जीव माल्यगन्धविलेपनवैरमण्य शिक्षापद समा दयामि॥ अहमित्यनामा यावज्जीव जातरूपरजतप्रतिग्रहणवैरमण्य शिक्षापद समादयामि॥ त्रिरपि॥ अनेनाह दशमेनाङ्गेन तेषामार्य्याणामर्हता शिक्षामनुशिक्षे अनुविधीये अनुकरोमि। ॥ ततः पात्रचीवरं पर्य्येषितव्यं आचार्य्योपाध्यायो वाधेयितव्यौ। सन्निपतिते सङ्घमण्डलके कृत्वा दक्षिण जानुमण्डल पृथिव्या प्रतिष्ठाप्य कृताञ्जलिमाधाय॥ समन्वाहर आचार्य्य अहमित्यनामा आचार्य्य अधीषयामि इद चीवर सङ्घस्य विश्वासे सङ्घपरिभोगायाधितिष्ठन्तु॥ तथा॥ समन्वाहर आचार्य्य अहमित्यनामा आचार्य्य अधीषयामि इद चीवर राजकुलमनायाधि

तिष्ठन्तु । तथैव समन्वाहर आचार्य अहमित्थनामा आचार्य अध्येषयामि इद चीवर ग्रामनगरनिगमारामपल्लीपत्तनगमनायाधितिष्ठेत् । समन्वाहर आचार्य अहमित्थनामा आचार्य अध्येषयामि । इद पात्र ऋषिभाजनभिक्षाभाजनभोजन परिभोगिकमधितिष्ठतु । तथा समन्वाहर आचार्य अहमित्थनामा आचार्य मध्येषयामि इमां भिक्षाभाजनकुण्डिकामधितिष्ठतु ॥ तथा समन्वाहर आचार्य अहमित्थनामा आचार्य अध्येषयामि इमां खिखिरिकामधितिष्ठतु ॥ त्रिरपि ॥ समन्वाहर उपाध्याय अहमित्थनामा उपाध्याय अध्येषयामि इद चीव[र] सङ्घस्य विश्वाससङ्घपरिभोगायाधितिष्ठतु ॥ तथा समन्वाहर उपाध्याय अहमित्थनामा उपाध्याय अध्येषयामि । इद चीवरं राजकुलगमनायाधितिष्ठतु ॥ तथा समन्वाहर उपाध्याय अहमित्थनामा उपाध्याय अध्येषयामि । इद चीव[र] ग्रामनगरनिगमारामपल्लीपत्तनगमनायाधितिष्ठन्तु ॥ समन्वाहर उपाध्याय अह मित्थनामा उपाध्याय अध्येषयामि इद पात्र ऋषिभाजन भिक्षाभाजन पारिभोगिकमधितिष्ठतु । तथा समन्वाहर उपाध्याय अहमित्थनामा उपाध्याय अध्येषयामि । इमां भिक्षाभाजनकुण्डिकामधितिष्ठतु तथा समन्वाहर उपाध्याय अहमित्थनामा उपाध्याय अध्येषयामि इमां खिखिरिकामधितिष्ठन्तु ॥ त्रिरपि ॥ समन्वाहरन्तु आचार्यसङ्घा अहमित्थ नामाचार्यसङ्घा अध्येषयामि ॥ इदचीवर सङ्घस्य विश्वासे सङ्घपरिभोगायाधितिष्ठन्तु ॥ समन्वाहरन्तु आचार्य सङ्घा अहमित्थनामा आर्यसङ्घानामध्येषयामि । इदचीवर राजकुलगमनाया धितिष्ठन्तु ॥ समन्वाहरन्तु आर्यसङ्घा अहमित्थनामा आर्यसङ्घामध्येषयामि ॥ इद चीवर ग्रामनगरनिगमपल्लीपत्तनगमनाय अधितिष्ठन्तु ॥ तथा समन्वा हरन्त्वार्यसघा अहमित्थनामा आर्यसघा अध्येषयामि ॥ इद पात्र ऋषिभाजन भिक्षाभाजन भोजनपारिभोगिकमधितिष्ठन्तु ॥ तथा समन्वाहरन्त्वार्यसङ्घाः अहमित्थनामा आर्यसङ्घानध्येषयामि ॥ इमा भिक्षाभाजनकुण्डिकां+ + + + + + + + + + + + + + आर्यसङ्घा अहमित्थनामा आर्यसङ्घानध्येषयामि ॥ इमा खिखि[रि]कामधितिष्ठन्तु ॥ त्रिरपि ॥ तत आचार्येन प्रदातव्यम् । चीवरमन्त्रमन्त्रेण ॐ नम समन्तबुद्धानां सर्वतथागताधिष्ठिताचीवर स्वाहा । तत समन्वाहरन्तु भदन्त अहमित्थनामा इद चीवर सङ्घस्य विश्वासपरिभोगाय धारयामि ॥ तथा समन्वाहरन्तु भदन्ता अहमित्थनामा इद चीवर राजकुल

गमनाय धारयामि। समन्वाहरन्तु भदन्ता· अहमित्थंनामा इदं चीवरं ग्रामनगर-निगमपक्षिपत्तनगमनाय धारयामि। समन्वाहरन्तु भदन्ता अहमित्थंनामा इदं पात्रं ऋद्धिभाजनं भिक्षाभाजनं भोजनोपभोगाय धारयामि। समन्वाहरन्तु भदन्ताः अहमित्थंनामा भिक्षाभाजनकुण्डिका धारयामि। समन्वाहर भदन्ता अहमित्थंनामा खिक्खिरिका धारयामि॥ तथा समन्वाहरन्तु भदन्ताः अहमित्थंनामा आर्य्याख्यासम्बरमासंपत्स्ये॥ साधुसम्बर सुष्ठ सम्बरिष्ये। समन्वाहरन्तु भदन्ता अहमित्थंनामा यदा सङ्घस्य सामग्री लप्स्ये तदा अनेन सङ्घेन सार्द्धं पोषधं करिष्ये। शीलस्कन्धस्य परिपूरये। समाधिस्कन्धस्य प्रज्ञास्कन्धविमुक्तिज्ञानदर्शन-स्कन्धस्य परिपूरये। त्रिरपि। यश्चवि + + + + इति प्रव्रज्याविधिः॥— महापण्डितकुलदत्तविरचितायां कुलपञ्जिकायां सप्तम प्रकरणम्॥

No work on the rituals of the Mahâyâna School of Buddhism has yet been obtained. So an attempt has been made here to give that ritual in as complete a form as possible in a catalogue The chapter on initiation has been copied *in extenso, so that it may be compared with the* Hínayána rituals as given in the Golden Book

80.

4728. क्रियासंग्रहपञ्जिका। *Kriyāsamgraha Pañjika.*

By KALADATTA

Substance Nepalese paper 13¼×4 inches Folia 194 Lines, 7 on a page Extent in ślokas 3100 Character Newari Appearance, discoloured Complete

Colophon.—इति श्रीमहापण्डितनिसङ्गाचार्य्य श्रीकुलदत्त विरचितायां क्रियासंग्रहोनामपञ्जिकायां अष्टमा प्रकरणं समाप्त॥

Post-Col:—संवत् ८३९ माघ कृष्णसप्तमी स्व संवत्सर सपोड़क्केया। आवया संवत्सर ७९२ मार्गशिर कृष्णाष्टम॥ सवत् ८४० फाल्गुन कृष्ण षष्ठ्यां कुङ्कु आदित्यवारः सम्पूर्णमिति। लिखित श्रीभगतापुलि-महानगरे दक्षिणदिग्पमुप्रतिविहारेः श्रीरदेवतालोके नगस्य'-चरसेवित, नित्यं नित्य धर्म्मकर्म्मसेवकः धम्मदेव स्वर्पवताधकार'

आशीवन् मात्ताढादो . . ...श्रीवज्राचार्य जयदयवनाधिकार दयका सुरो । राजाधिराजः श्रीरत्नजितमल्लदेवस्य विजयेराज्ये मिति । शुभ ।

It ends —ततो वक्षी यदा छोमाग्निविज्ञानमप्रगच्छति तदा रचाप्रयाणोक्त विधिनैव भक्षप्रदान कुर्यादिति ।

निरोद्यतन्त्रनिचिल मयाय +संवृतेषाहतरा विशुद्धा ।
नापूर्व्वंप्रम्देन सुशोभनेन तथापि सतः सुधिय क्षमध्व ।
सार सटक मनघ श्रीकुलदत्तेन योजित च च ।
यजमानमनोहरणं निखिलाचार्यस्य परमाभरण ।
प्रतो विधाय विधिना यदवापि शुभ मया ।
वचसस्तोस्तु लोकोय तेनावधमयो वर ।

The preceding MS of this work comes to an end with the 7th Prakarana The topics of the 8th are —179B इदानी चतुर्गामपि घाकतीनां सामान्येन विशुद्धिरुच्यते । 181A, ध्वजानां लक्षण 186B कुम्भप्रतिष्ठा, 187A चामर प्रतिष्ठा ध्वजप्रतिष्ठा, पताकाप्रतिष्ठा, 188A जीर्णोद्धारविधि । इदानी मण्डलोपम विधिरुच्यते ।

81.

1758 Two Works

I —तथागतप्रतिविम्बप्रतिष्ठानुशंसवर्णनधर्म्मपर्य्यायः ।

Tathāgatapratiimbapratisthānuśamsavarnana Dharma paryāya

II —दिव्यभोजनावदान *Divyabhojanāvadāna*

Substance palm leaf 12× inches Folia 6 numbered 1 and 6 to 12 Lines, 5 on a page Character Newari Appearance old and discoloured Dated N S 3

I —Comes to an end in 7B, line 1, then begins II

I

Beginning — ॐ नमोऽस्तु बुद्धाय।

एवम्मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् श्रावस्त्यां विहरति स्म जेतवनेऽनाथपिण्डदस्यारामे। अथायुष्मानानन्दो येन भगवांस्तेनो- पसङ्क्रामदुपसङ्क्रम्य भगवतः पादौ शिरसाभिवन्द्य एकान्तेऽस्था देकान्ते स्थित आयुष्मानानन्दो भगवन्तमेतदवोचत्। किं भगवन् कुशलमूलं सम्मार्जनप्रदानस्य। किं मण्डलकप्रदानस्य। किं छत्र गमनशिलापदाना। किं तथागतप्रणामाञ्जलिकर्म्मण। किं भदन्त कुशलमूलं संसारे न क्षीयते न क्षीयते यावन्निर्व्वाण- मुपनयति। किं तथागतबिम्बकरणे। भगवानाह। इत्यादि।

Colophon — तथागतप्रतिबिम्बप्रतिष्ठानुशंसावर्णनो नाम धर्म्मपर्य्याय। समाप्त। सम्वत् ३८५ फाल्गुनि शुद्धि १० बृहस्पतिदिने।

II.

Beginning — ॐ नमो बुद्धाय।

दिव्यभोजनमिति बुद्धो भगवान् सत्कृतो गुरुकृतो मानितः पूजितो राजभी राजमन्त्रिभिर्द्धनिभिः (?) पौरैः श्रेष्ठिभिः सार्थवाहैः देवैर्ना- गैर्यक्षैरसुरैः गरुडैः किन्नरैर्म्महोरगैरिति देवनागयक्षासुरगरुड- किन्नरमहोरगाभ्यर्च्चितो बुद्धो भगवान् ज्ञातो महापुण्यलाभी चीवरपिण्डपातशयनासनग्लानप्रत्ययभैषज्यपरिष्काराणां श्रावकसंघैः राजगृहे विहरति। इत्यादि।

Colophon —दिव्यभोजन अवदान समाप्त। सम्वत् १८५ फाल्गुनि शुदि १२ बुद्धवासरे। नमो बुद्धाय नमो धर्म्माय नमः संघाय।

82.

4840 **वसुन्धरादेश।** *Vasundharoddeśa*

Substance palm leaf $9\frac{3}{4} \times 2$ inches Folia 6 Lines 6 on a page Extent in ślokas 75 Character, Newari of the 18th century Appearance old and discoloured

A ritual of Vasudhārā or the Goddess of Wealth

Beginning —ॐ नमो भगवति वसुधारायै ।

समन्वाहरंतु मा बुद्धा धर्मे[र्म] दिक्षु सस्थिता ।

भगवति वसुधारे ज्ञानमूर्त्ति नमामि

इ गगणागणमनोरथालोलणामन्त्रणयोवनी ।

असमिशुणनिधान काचन रत्नवर्षा

बज्रमनधनरद्धि धामरा रत्नकूटा ॥

मैत्री करुणा मुदिता उपेक्षा । ॐ स्वभावशुद्धा सर्व्वधर्म्मास्व भावातमकोऽह शून्य विभाव्य शून्यतानन्तर ॥ फटकारेण विश्वदलपद्म पद्मकर्णिकोपरिचन्द्रमण्डम् । तदुपरि अकार । तदुपरि णामेन भद्रघट भद्रघट परिणामेन वसुधारा भगवती भावयेत् ॥ इत्यादि ।

Colophon —इति वसुन्धरादेव्या दोषयेत् समाप्ता ।

यदि शुद्धमशुद्ध वा लेखको नास्ति – – – – ॥

83

9971 **दमनकमहारक्षा (महातन्त्रराज)।** *Damanaka Mahārakṣa (Mahā Tantrarāja)*

Substance palm leaf 11×2 inches Folia 5, marked 2 to 7 Lines 5/6 on a page Extent in ślokas 125 Character Newari Date, N S 371=A D 1251 Appearance old and dilapidated

Last Colophon —इति श्रीदमनके महारक्षातन्त्रराजसर्व्वव्याधिश्री मनसमुच्चयज्ञान समाप्तम् ॥

Post Colophon Statement —शुभम् ॥

सवत् ३७१ मार्गवदि ८ ॥ भुयात् ।

The first leaf of the MS seems not to belong to this work It has been substituted for the first leaf

The second leaf begins —

निर्व्वाण ॥ ॐ हूं औं स्फूं स्फों ॐ स्फों पायु । ॐ ५ सर्व्वाङ्गमध्योत्स मैरवाय —(Then a Kūtakṣara Mantra—or a combination of a

number of consonants with a single vowel and with the sign of mātrā) ञ ञ ञ षाष् ष् एँ क्रौँ श्रौँ

ॐ श्रौँ महानिर्व्वाणेश्वरानन्दनाथ ईश्वरीशक्तिसहिताय सिद्धान्ता धिकारोमय।

CONTENTS

The first leaf seems to be about the ritual of Caityapūjana by the Buddhists

It begins — ॐ नमो बुद्धाय ।

रत्नप्रस्थानसूत्रान्ते प्रोक्त[] यचैत्यपूजनम ।

तदहं सम्प्रवक्ष्यामि समासा शुभदक्षये ॥

तत्रादौ स्नानमुखशौचादि परिविहितशुचिवस्त्र सन्नीतलपूर्णोपकरण कवि दिग्भागेऽनुकूले प्रदेशे सुखासने पूर्व्वाभिमुखमुपविष्टो मौनीभूय सलक्षण सधातुकं अधातुकं वा चैत्यमेकं पञ्च नव वा मण्डकादौ निवेशित पुरतो गन्धमण्डलं वस स्नानमण्डलेऽवस्थाप्य प्रतीत्यसमुत्पन्नमायादिसमजगदभिमुख झटिति विशो चनरूप चन्द्रस्थहुङ्काराधिष्ठितहृदयमात्मान विभाव्य बोध्य श्रीमुद्रा बद्धा शिरः कण्ठहृतसु चक्रपद्मवज्रमुद्रितं चन्द्रसूर्यद्वयेस्थान् मुक्ताक्षलक्षणान् ॐ श्री क्रौँ कारान दृष्ट्वा पूजादिकं च वज्रदेवाधिष्ठाय पुरस्थभट्टारक सूर्योदय झटिति चतुर्भुजमण्डलस्थसमेरूपरि पद्मे अष्टदले ॐ ह्रीं श्रीँ क्रौँ सँ लौ मो यौं तौं कारण चन्द्रसूर्यचतुष्टयचन्द्रचतुष्टयस्थसर्वीशाधिष्ठितचक्रादिचिह्नपरिणतान् वैरोचना

दीन् ध्यात्वा 'षड्बीजकराङ्कस्थान्' कनिष्ठात् समयसत्त्वसमान् निवेश्य निर्भास। ॐ व्या प्रवर सत्कार ह्रीं अर्घ्यं प्रतीच्छ ह्रूं साहैत्यर्घ्यादिपुरःसरं सम्पूज्य तत ह्रूं वं होरिति समयसत्त्वैकीकृत्य चैत्यरूपेण परिणमयेत्।

This appears to be in a Bengali hand of the twelfth century.

At another leaf in Bengali, much effaced We get the following verse —

> चम्पू चम्पकमालेव विष्णुसिंहमहीपते ।
> गुम्फिता हरिनाथेन सदास्ता कविवल्लभा ॥

This appears to be the last leaf of the Campūkāvya and names a king named Visnusimha, who is found nowhere else

84

9089 **एकल्लवीर-चण्ड महारोषण तन्त्र।** *Ekallavira Canda Maharosana Tantra*

Substance Nepalese paper 14¾ × 4 inches Folia 41 Lines 7 8 on a page Extent in Ślokās, 1100 Character Newari of the early nineteenth century Appearance discoloured Complete

It begins —ॐ नमः श्रीचण्डमहारोषणाय।

> एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् वज्रसत्त्व सर्व्वतथागतकायवाक्चित्तहृदयेवज्रयो[गि]नीभगेषु विजहार। अनेकैश्च योगिनीगणैः। तद्यथा —

श्वेताचलेन च वज्रयोगिन्या। पीताचलेन च वज्रयोगिन्या। रक्ताचलेन च वज्रयोगिन्या[ना]। श्यामाचलेन च वज्रयोगिन्या। मोहवज्र्या च वज्रयोगिन्या। पैशुन्यवज्र्या च वज्रयोगिन्या। रागवज्र्या च वज्रयोगिन्या। ईर्षावज्र्या च वज्रयोगिन्या। एव प्रमुखै योगियोगिनीकोटिनियुतशतसहस्रै। अथ भगवान् वज्रसत्त्व कृष्णाचल नाम समाधि समापद्येदमुदाजहार।

> भावाभावविनिर्म्मुक्तश्चतुरानन्दैकतत्पर।
> निष्प्रपञ्चस्वरूपोऽहं सर्व्वसङ्कल्पवर्ज्जित ॥

मान्न जानाति ये मूढाः सर्व्वपुम्वपुषि स्थितम् ।
तेषा(ना)मह हितार्थाय षष्ठकारमसंस्थित ॥
अथ भगवती देवबज्री समाधिमापद्येदमुदाजहार ।
शून्यता करुणाभिन्ना दिव्यकामसुखस्थिता ।
सर्व्वकल्पविहीनाह निष्प्रपञ्चा निराकुला ॥
मा न जानन्ति ये नार्य्य सर्व्वस्त्रीदेहसंस्थिता ।
तासामह हितार्थाय पञ्चाकारेण संस्थिता ॥

अथ भगवान् शाश्वतो गाढेन भगवतीदेवबज्रीं चुम्बयित्वा समालिङ्ग्य चामन्त्रयते स्म ।

देवि देवि महाश्चर्य्यं रहस्य चातिदुर्लभम् ।
सारात्सारतरं श्रेष्ठं सर्व्वबुद्धैः सभाषितम् ॥
शृणु वक्ष्ये महातन्त्र तन्त्रराजेश्वर परम् ।
नाम्ना चैकल्लवीरन्तु सत्त्वानामाशु(श)सिद्धये ॥
अप्रकाश्यमिदं तन्त्र यदृष्टमण्डलस्य हि ।
नान्यमण्डलप्रविष्टस्य तन्त्रराजन्तु दर्शयेत् ॥
मण्डले चण्डरोषस्य प्रविष्टो य[ ] समाहित ।
श्रद्धायत (यन्त्र) परखण्डे तस्य तन्त्र तु देशयेत् ॥
गुरौ भक्त कृपालुर्वै मन्त्रध्यानपरायण ।
भक्तचण्डेश्वरे नित्य तस्य तन्त्र प्रदर्शयेत् ॥
एव बुद्धा तु य कश्चित् योगी(गि) लोभविलम्बित ।
रहस्य मण्डले दृष्टे देशयेत्तन्त्रमुत्तमम् ॥
स महाव्याधिभि[ ] ग्रस्त विष्ठामूत्रमलीकृता ।
सप्ताहाभ्यन्तरे तस्य मृत्युदुःख भविष्यति ॥
यमदूतैस्ततो ग्रस्ता कालपाशैर्विमोक्षितः ।
नरक नीयते पाप यदि बुद्धैरपि रक्षित ॥
यदि कर्मक्षयं दु ख भुक्त्वा च सहस्रवत्सरम् ।
मानुष्यं प्राप्नुते जन्म तत्र वक्तेण भिद्यते ॥
तस्मात् मण्डल चाश वर्त्तयेन्मन्त्रविद्बुधो ।
प्रवाय तत्र वै शिष्यान् पूर्व्वमेव परीक्षितान् ।

ततो हि देशयेत्तत्त्वं प्रियं लोकेषु दुर्लभम् ।
अश्रुत देशयेद्योपि सोऽपि गच्छत्यधोगतिम् ।
सुखपाको भवेत्तस्य यदि बुद्धसमोऽपि हि ।
अज्ञाद्वीनोऽथवा शिष्य प्रच्युते शिष्यासनाय ।
भिद्यते मूर्द्धि वक्षेण स्थितिकाले न संशय ।
तथामेतन्मया देवि भाषित च वरानने ।
तत्र चैकल्लवीरोऽस्मिन् सत्पुते चण्डरोषणे —

इत्येकल्ल[वी]राख्ये(ये) चण्डमहारोषणतन्त्रे तन्त्रावतारपटल प्रथम —

3B • मण्डलपटलोद्वितीय , 5B, • श्रीचण्डरोषणतन्त्रे अभिषेकपटल स्तृतीय ।

4B अथ गुह्याभिषेको भवति । शिष्यो गुरु वस्त्रादिभि सम्पूज्य तस्मै स्वमनोवाञ्छितां स्वपयौवनमण्डितां निर्यातयेत् ।

इय निर्यातिता तुभ्य सर्व्वकामसुखप्रदा ।

• मया कामसुखार्थ ते गृह्ण नाथ कृपां कुरु ।

ततो गुरु नमस्कृत्य शिष्यो बहिर्निर्गच्छेत् ।

ॐ चण्डमहारोषण ॐ भ्रहिति मन्त्र जपन् तिष्ठेत् ।

गुरु पुनर्मद्यमांसादि[भि] आत्मा[नं] पूजयित्वा सम्पुटीभूय तद्भूत शुक्र शोधित पर्णपुटादाव[व]धाप्य शिष्यमाहूय तस्य जिह्वायां अनामिकाङ्गुष्ठाभ्यां मध्य ग्रहीत्वा ॐ यट्कार लिखेत् ।

ततो अहोसुखमिति पठेच ।

तत एव वदेत् ।

अद्याह तेन वत्स्यानमुत्पादयामि येनातीतानागतप्रत्युत्पन्ना बुद्धा भगवन्त अप्रतिष्ठतनिर्व्वाण प्राप्ता । किन्तु न सत्पद अदृष्टमण्डलस्य पुरतो वक्तव्यम् ।

5A, ततो बहिर्निर्गच्छेद् गुरु ।

प्रज्ञा तु नाभिभूय उत्कटकेन गुह्य तर्ज्जन्या दर्शयन्ती

कितमुत्सहसे वत्स मदीयाशु(शु)चिभक्षणम् ।

विण्मूत्रच रक्तञ्च भगस्थान्त प्रचुषणम् ।

7B, इत्येकल्लवीराख्ये चण्डमहारोषणतन्त्रे देवतापटलश्चतुर्थ

6A, तत्त्वमद्योभक ध्यायेत् मामक्या सह सम्पुटम् ।
सक्रमेत्तत्र योगीन्द्र तस्य मूर्ध्नि विरेचयेत् ॥
ताराक्रान्तयोगेन मामकीभगचेतसा ।
तत्र शुक्ररसीभूत पतेत्तस्य भगोदरे ॥
निष्पन्नच[ख]रूपन्तु नि सरेच्च भगात्तत ।
हन्यात् खड्गेन घाताेभ्य पितर पश्चात् प्रभक्षयेत् ॥
मामक्यापि तत पश्चाद्भूचित वै प्रकल्पयेत् ।

8A, • मन्त्रपटल पञ्चम , 12A, निष्पन्नयोगपटल षष्ठम ।

9A चाहो सखावर्तोद्वेन रक्तबुद्धोपशोभितम् ।
रागिणां सुखद प्रान्त सर्वकल्पविवर्जितम् ॥
ध्यामन्त्र्यानेन सम्पाद्य रागविह्वलमानसा ।
खन्धे पादयुग दत्त्वा ममाधोऽर्द्ध निरीक्षय ॥
सुरदच[ ] तत पद्ममध्ये रन्ध्रे प्रवेशय ।
देहि धातवद्ध[ ]त्व बद्धकोटिमपार्व्वदम् ॥
मदीयत्रिदले पद्मे मासवर्त्तीसमन्विते ।
सवच तत्र प्रक्षिप्य सुखैर्चित्तं प्रपूजय ॥

12B, • देहमीमांसपटल:

14B, • सहजपटल सप्तम , 15B, ध्यानपटलो नवम ।

14A, एकारव भवेत्सह पञ्चरूपेण संस्थित ।
एष षड्ढ समाख्यातो चास्य सिद्धिवृन्दपत: ॥

17A, • क्षोभग्रसनपटलो दशम , 17B, विश्वपटल एकादश: ।

17A सर्वोऽहं सर्वव्यापी च सर्वंकृत् सर्वनायक ।
सर्वरूपधरो बुद्ध दर्त्ता कर्त्ता प्रभु: सखी ॥
येन येनैव रूपेण सत्त्वा यान्ति विनेयतां ।
तेन तेनैव रूपेण स्थितोऽह लोकहेतवे ॥
क्वचित् बुद्ध क्वचित् सिद्ध क्वचिद्धर्मोऽथ संघक ।
क्वचित् प्रेत क्वचित्तिर्यक् क्वचिन्नारकरूपक ॥

22A, सर्वमन्त्रकपटलो द्वादशम , 28B, • चर्यापटलस्त्रयोदशम ।

23A प्रज्ञोपाय समायोगेन नग्न द्याप्त व्यन्तरम् ।
चुम्बनालिङ्गनश्चैव सर्व्वसुखक्रमेन च ॥
दानपारमिता पूर्णा भवत्येव न संशय ।
तत्पर कायवाकचित्त सम्वृत गाढसौख्यत ॥
शीलपारमिताज्ञेया ज्ञेया सद्दनाच नखक्षतम् ।
व्यक्तर पीडनश्चैव क्षान्तिपारमितान्विता ॥
सादर दीर्घकालश्च रत कुर्य्यात् समाहित ।
वीर्य्यपारमिता ज्ञेया तत्सुखे चित्तयोजना ॥
सर्व्वतोभद्ररूपेण ध्यानपारमिता मता
स्त्रीरूपभावना प्रज्ञापारमिता प्रकीर्त्तिता ॥
सुरतैकयोगमात्रेण पूर्णा षटपारमिता भवेत् ।
पञ्चपारमिता पुण्यज्ञानपञ्चेति कथ्यत ॥
सुरतयोगसमायुक्तौ योगसम्भारसम्भृत ।
सिद्धते क्षणमात्रेण पुण्यज्ञानसमन्वित ॥
यथा लतासमुद्भूतं फलपुष्प समन्वितम् ।
एकक्षणाच्च सम्बोधि सम्भारद्वयसम्भृता ॥
स त्रयोदशभूमीशो भवत्येव न संशय
भूमिस्तु मुदिता ज्ञेया विमलार्चिष्मतिस्तथा ॥
प्रभाकरी सुदुर्ज्जयाभिमुखी दूरङ्गमाचला ।
[सा]धुमती धर्म्ममेघा समन्त[ा]ख्यप्रभा तथा ॥
निरुपमा ज्ञानवतीत्येव त्रयोदशं च ॥

24A, • अचलार्थपटलचतुर्द्दश (gives reasons why Caṇḍa Mahārosana is called Acala, Ekallavira and Candamahā *rosana*), 25B • विशुद्धिपटल पञ्चम ,

25A पुरुषरूप भाव स्त्रीरूपमभावः । नीलो विज्ञान श्वेतो रूप पीतो वेदना रक्त संज्ञा श्याम संस्कार — अथवा नीलमाकाश श्वेता जल पीता पृथ्वी रक्ता वह्नि श्यामो वात — *यथा भगवता तथा भगवतीनां* — अथवा नील सुविशुद्धधर्म्मधातुज्ञान, श्वेत आदर्शज्ञान पीत समताज्ञान, रक्त प्रत्यवेक्षणाज्ञान श्याम कृत्यानुष्ठानज्ञानम् ,

एक एव जिन ख्याता पञ्चरूपेण संस्थिता ।
प्रज्ञापारमिता चैका पञ्चरूपेण संस्थिता ॥

27B, • समुत्पादपटल षोडशम , 29B, • शुक्रादिशुद्धिपटल सप्तदशमः , 31B, • आधिष्ठानलक्षणपटलोऽष्टादशम , 33B, • शुक्रस्तम्भादिपटल ऊनविंशतिमः , 36A • नानाभिभेदितयन्त्रपटलो विंशतितम , 38A • कुतूहलपटल एकविंशतम , 39A • वायुयोगपटलो द्वाविंशतितम , 39B • मृत्युवञ्चनपटल त्रयोविंशतितम, देहस्वरूपपटल चतुर्विंशति तम • (Last Colophon) देवीसाधनपटल पञ्चविंशतितम ।

Ch X 15B

The position of Śākya Sinha is thus defined in this cult

अथ भगवती आह । किं भगवन् स्त्रीव्यतिरेकेणापि शक्यते साधयितु चण्डमहारोषणपद उताहो न शक्यते ।

भगवानाह न शक्यते देवि ।

भगवती आह किं भगवन सुखासमुदयात् न शक्यते ?

भगवानाह ।

न सुखोदयमात्रेण लभ्यते बोधिरुत्तमा ।
सुखविशेषोदयादेव प्राप्यते सा च नान्यथा ॥

16B लोककौतुकनाशार्थं मायादेवीसुतः सुधी ।
चतुरशीति सहस्राणि त्यक्त्वा शान्त पुर पुन ॥
गत्वा निरञ्जनातीरं बुद्धसिद्धिप्रकाशक ।
यातो मारान्निराकृत्य न चैव परमार्थतः ॥
यस्मादन्त पुरे बुद्ध सिद्धो गोपान्वित सुखी ।
वज्रपद्मसमायोगात् स सुख लभते यत ॥
सुखेन प्राप्यते बोधि सुख न स्त्रीवियोगत ।
[वियोगत्] क्रियते यत्तु लोककौतुकहानये ॥
येन येनैव ते लोका यान्ति बुद्ध विनेयताम् ।
तेन तेनैव रूपेण मायादेवीसुतो जिन ॥

स्थितं वै कामशास्त्रं तु पद्मचन्द्रोपरिस्थितम् ।
पीनोन्नतकुचा दृष्ट्वा विशालाक्षि प्रियवदां ॥
सत्त्वाचलसमाधिस्था देवीमेतान् भावयेत ।
ऊकारस्थानसम्भूता विश्ववर्णान्तु योगिनीम् ॥
भावयेत हर्षितो योगी ध्रुव सिद्धिमवाप्नुयात ।
अथवा भावयेन्त्रेता वामाधीकारसम्भवाम ॥
मुदिता मम + + तत्रैव पीताम्बचधालेश्वरीम् ।
रक्तेन मुदिता वचा रक्ताम्बा [कुरु]कुल्लिका ॥
अमिताभमुदितां देवी क्रीकारस्थानसम्भवाम् ।
तारांवा श्यामवर्णाश्च त्रांकार स्थानसम्भवाम् ॥
अमोघमुदिता ध्यायेत् पूर्वरूपेण मानव ।
सत्त्वपर्यङ्कसंस्थस्तु सौम्यरूपेण संस्थित ॥
खड्गपाशधरः श्रीमान कालीङ्गाभिनय स्तनौ ।
सकुलीम्बाच कम्यां टष्ट्वा प्रभावयेत ॥ (?)
अनेन सिध्यते योगी मुद्राया नैव संशय ।
अथवा प्रतिमा कृत्वा साधयेत्सुखादिसंस्कृता ॥
सत्त्वपर्यङ्कसमाधिस्थो जपेदेकाग्रमानस ।
10B अथात सम्प्रवक्ष्यामि एकवीरन्तु मण्डलम्
चतुरस्रं चतुर्द्वारं चतुस्तोरणमण्डितम् ।
पीतवर्णं तु कर्त्तव्यं मध्यपद्मं चतुर्दलम् ॥
तस्य चाग्नौ दल श्वेत नैऋत्ये रक्तसन्निभम् ।
वायव्ये पीतवर्णन्तु श्याममैशानकोणके ॥
मध्ये वै कृष्णवर्णन्तु तत्राचलं प्रकल्पयेत् ।
सूर्य्यस्थमथवा श्वेत पीतम्वा रक्तमेव वा ॥
श्याम वा पञ्चभिर्बुद्धै एकरूपं विचिन्तयेत् ।
रोचनामिश्रितोयेन च चण्डाशोकविधायिनी ॥

वामदक्षिणकराभ्यां च शरचन्द्रकरप्रभाम् ।
नैऋत्ये पंहरा देवी धनुर्वाणधरा परा ॥
रक्ता वायव्यकोणे तु मामकी पीतसन्निभा ।
+ + + + + शिखाइन्ता श्याममैशानकोणके ।
तारिणी वरदा सव्यं वामे नीलोत्पलधारिणी ॥
एता षड्डाभना सर्व्वा अर्द्धपर्य्यंकसंस्थिता ।
रागवज्रा न्यसेत् पूर्व्वे द्वारे शचुक्तला समा ॥
खड्गपर्परधरा रक्ता देवज्ञन्तु दक्षिणे ।
कर्त्तितज्जनीकरा नीला यमेन कृतवेष्टिता ॥
पश्चिमे मारवज्रान्तु वर्णवज्रकरापला ।
भयरपिच्छवज्रान्तु वज्रास्या श्यामसन्निभाम् ॥
उत्तरे मोहवज्रान्तु तन्ययोकधारिणी ।
पीतवर्णा कुवेरस्याऽन्यसेत् सूर्य्यासना + + ॥
प्रत्यालीढपदा· सर्व्वा + + + + + मूर्द्धज ।
चत्वारो हि घण्टा कोणे कर्त्तव्या पीतसन्निभा ॥
अस्य भावनमात्रेण योगिन्यष्टसमन्वितम् ।
त्रैलोक्येषु स्थितस्तीर्णा स भर्त्ता परमेश्वर ॥
अथान्यत्सम्प्रवक्ष्यामि चण्डरोषणभावना ।
विश्वपद्मदले देवं कल्पयेच्चण्डरोषणम् ॥
वामदेवम्भवेदग्नौ रक्तवर्णन्तु नैऋत्ये ।
पीतम्बै कामदेवं तु श्यामा माच्छिद्यरामकं ॥
वायव्ये कृष्णवर्णं तु कोइलासरसञ्जकम् ।
कत्रिकर्पकंकरा चैते सस्थितालीढपादतः ॥
भवत· पश्चिमे देवी स्थिता वै पर्णशावली ।
चस्यैव ध्यानयोगेन दग्धमत्स्यादिपूजया ॥

. . ..

पीतया प्रज्ञया युक्तं वामे च श्वेतपद्मया ।
नील वैचण्डरोषं तु रक्तया रक्तयाथवा ॥

.. ..

तावद्विभावयेद्वाद् यावत् प्रस्फुटतां व्रजेत् ।
गतन्तु प्रस्फुटो योगी महामन्त्रेण सिध्यति ॥

In my Nep. Cat of the year 1915, pp 92 94, mention is made of a commentary on the Candamahārosana Tantra by Mahāsukhavajra The MS is dated N S. 417 = A D 1297 The commentary is entitled Padmāvatī Mahāsukhavajra is mentioned in the Tengur

For a Tibetan translation of the Text see Beckh, p 83, para 42

85.

9965. **एकल्लवीरचण्डमहारोषणतन्त्र** *Ekallavīra-Canda mahārosana-Tantra.*

Substance Nepalese paper 11½×2½ inches Folia 83 Lines 5 on a page Extent in slokas 1200 Character Newari Date, N S 13o Appearance, fresh Complete

Last Colophon —इत्येकल्लवीराख्ये श्रीचण्डमहारोषणतन्त्रे देवताधा धनपटल पञ्चविंशतिमः ।

Post-Colophon Statement —इत्येकल्लवीराख्ये श्रीचण्डमहारोषणतन्त्रे देवताधाधनपटल पञ्चविंशतितम ।

ये धर्मा हेतुप्रभवा, etc , etc

शुभमस्तु ॥ सम्वत् ४३८ मिति ।

See the preceding number

86

9981. **चण्डमहारोषणतन्त्र ।** *Candamahārosana Tantra*

The first and the last leaves of a MS of seasoned palm leaf—dated N S 531 = A D 1411

संवत् ५३१ मार्गसिरशुद्धि श्रीचण्डमहारोषणतन्त्र सम्पूर्णमिति ।

श्रीकाष्ठमण्डपनगरे श्रीश्रीजयसिंहराममहाविहाराधिवासितश्रीदविपक्षेन लिखितम् ।

यथादृष्टं तथालिखितम्‌ लेखिका नास्ति दोषाय न्यूनाधिकाक्षरं वा तत्सर्व्वं साधनीयं महज्जनैः ।

इत्येतत्य प्रयत्नेन मया कष्टेन लेखितम्‌ । शुभमस्तु सर्व्वसत्त्वानाम्‌ ।

Then commences another treatise on Sāntika and Paustika

87.

1084. **एकल्लवीरचण्डमहारोषणतन्त्र ।** *Ekallavira-Canda-Mahārosana-Tantra*

Substance Nepalese paper 7×2¼ inches Folia 26 Lines 5 on a page Extent in slokas, 200 Character Newari Appearance fresh

Last Colophon —इत्येकल्लवीर नाम चण्डमहारोषणतन्त्र समाप्तम्‌ । येधर्म्माः etc

88

10741. A. **श्रीचण्डमहारोषणसाधनम्‌ ।** *Sri Canda-Mahā Rosana Sādhanam*

Substance Nepalese paper 10×3 inches Folia 107 Lines 5 on a page Extent in Slokas 1000 Character, modern Newari Date N S 963 Appearance, fresh Complete

Beginning —ॐ नमः श्रीचण्डमहारोषणाय ।

अथात प्रवक्ष्यामि (?) तत्त्वराजस्तु राजेश्वर इतिसिद्धैकवीर (करवीर) निर्गतस्य चण्डमहारोषण प्रथम तावत्‌ मन्त्री ध्यानालय एक-वृक्षे श्मशाने वा शून्यागारे सर्व्वदा अथ गिरिकुहरे गह्वरेषु नदीतीरेषु रुरमेषु एकलिङ्गेषु गुहायां वा साधयेत्‌ मन्त्री महाधिप प्रथमं तावत्‌ गुरुबुद्धबोधिसत्त्वान्‌ त्रिरत्नशरण-गमनादिकं कृत्वा दृढचित्तमुद्धरेत्‌ ।— प्रथमं भावयेत्‌ मैत्री द्वितिय करुणाम्भावयेत्‌ त्रितिय मुदितासमायुक्तं चतुर्थे उपेक्षा विशेषत चतुर्ब्रह्मविहारानिति ।

तत[ः]पश्चिमद्वीरेन मन्त्र (?)

ॐ वर्णोत्तार किलये ऊँ फट्‌ ॥ पूर्व्वं ॥ ॐ वज्रककालवध्ये ऊँ फट्‌ ॥ दक्षिण ॥ ॐ वज्रचण्डमहासेन मूर्द्धानास्फोटय स्फोटय ग्रस ग्रस ऊँ फट्‌ ।

81 श्रीपकालवीरास्य—(कालवीलाख) इति सिद्धैकवीरोद्धृत्य श्रीचण्डमहारोषणसाधनम् समाप्तम् ।

10A, इति कालवीरस्य प्रथम परिच्छेद । 11A, इत्येकालवीरस्य पञ्चारपरिसूचनार्थो द्वितिय परिच्छेदः, 18A, इत्येकालवीरस्य कलितक्रियार्थप्रदयपरिच्छेदस्तृतीय , 14B, इत्येकालवीराख्यवाह्यविचारेण चतुर्थपरिच्छेदः, 26A, इति श्रीसिद्धैकालवीलप्रतिभेदान्तरे सहजाभिरास नामाभिसमय समाप्तम् ।

चण्डाभिसमय प्रसिद्ध । शुभम् ।

Post Colophon Statement —ये धर्म्माः etc, etc

सवत् वह्निस्तुयह माघे कृष्णे पञ्चमे तिथे रविवारे लिख्यता शुभम् ।

यथाप्राप्तोतं फल प्राप्तम् ।

•

89

9992 **चतुष्पीठनिवन्धः ।** *Catuspīthanibandha*

Substance seasoned palm leaf 20"×2 Leaves by counting 8 11 leaf marks have disappeared Character Newari of the 12th century

Colophons —

3B इति प्रकरणं गुह्यपीठतन्त्रे प्रथम पटलः ॥ • ॥ इति चतुष्पीठनिवन्धे गुह्यपीठे प्रथम पटल ।

6A इति प्रकरण + + + + पीठ समाप्तम् ॥ • ॥ इति चतुष्पीठनिवन्धे योगपीठ समाप्तम् ॥ इदानी गुह्यपीठमाह ।

The leaf marks given in one of the blanks left for the holes to the right and left of the centre, are not reliable They are generally given by venders without much thought

It begins —नमो रत्नत्रयाय ।

विद्युज्जिह्वा महाभीमा सर्व्वासापरिपूरका[] ।

तान्नमस्कृत्य वक्ष्येऽहं साधनोमायिकाम्बरी ॥

भगवत्या खेदाम्बुजाया कल्पोक्तविधिना प्रविष्टमण्डलाभिषेकविद्यालब्धस्य मन्त्रिण जपविधिमारभ्यते । प्रथमन्तावत मन्त्रिणो कल्प

... यपतिपालनाद्धिपतिद्याद्यादि ... महोत्साहिना । ..
मनाक्साधान राजादिसम्पदाम्यतने सिद्धिनिष्पादनाधेयपायुक्ते सुनि-
श्चितेतसा सर्व्वं दस्तं सहिष्णुना । अविलम्बमानमेव वाह्याध्यात्मिक-
शौचाचारे समन्वितेन प्रज्ञापारमितादिमहर्मैत्रापनोदितेन पर्व्व-
तारामोद्यानसम्रानपद्मसरनदीपुलिनविहारालयगृहादिष्वपरा म-
नोऽनुकूले स्थाने स्वद्गोमयादिवपलेपनम् । यभूमि कल्पयेत् ।
तत्रायं विधिक्रमो, निशा तृतीयावसानकालसमये शयनादुत्थाय
त्रैयध्विकाकाशधातुनिष्ठधर्मधातुपर्य्यवसानव्यवस्थितेभ्यः सर्व्वबुद्ध-
बोधिसत्त्वेभ्यः सर्व्वात्मभाव विनिर्यातयेत् । प्रथमेत् ततो द्वाद-
शाक्षरमन्त्रेणाङ्गुष्ठमुद्रयात्मान पञ्चसु स्थानेषु रक्षां विदध्यात् । तेन
बहिर्भूम्यादिकं गच्छेत् रात्रौ दक्षिणाभिमुखो दिवा चोत्तराभि-
मुखो भवेत् । ततः कृतशौचस्तु स्नानमथाङ्गप्रक्षालनं वा कुर्य्यात्
ततो देव्या उदकाञ्जलित्रयं निवेद्य देवगृहं यायात, सम्यक्लिप्त-
कुसुमाभिकीर्ण मण्डलके देव्या पटप्रतिमस्यान्यतमस्याग्रत अभा-
वेन भगवती ध्यात्वा शुक्लाम्बरधरो सर्व्वोपकरणोपेत पतीच्यादि
मुखोदङ्मुखो वा सर्व्वलोकधात्वास्थितसर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वप्रत्येक
बुद्धार्य्यश्रावकादीन् भावतो नमेत् । ततो भगवती नत्वा अञ्जलिं
शिरसि निधायैव वदेत् रत्नत्रयं मे शरणं सर्व्वपापं प्रतिदेशयाम्य
अनुमोदे जगत्पुण्यं बुद्धबोधौ दधे मन । तथैवाञ्जलिं कृत्वा विशुद्धि-
मन्त्रमुदीरयेत् । सप्तवारं नम समन्तबुद्धानां ॐ सर्व्वविशुद्धिधर्म्म ।

Here the first leaf ends. The second leaf however does not tally with it.

The text of the Original Catuspitha Tantra has been described in Cam Cat p. 197. The commentaries to the text have been described in my Nep Cat. 1915, Catuspitha Sadhanasamksepa in p 7, Catuspithaloka in p 12, and Catuspithanibanda, i e the commentary under notice in p 7.

For a Tibetan translation of the Text, see Beckh p 82, para. 39.

90.

8063. चर्य्याचर्य्यविनिश्चयः । *Caryācarya Viniścaya*

A collection of Buddhist songs in Bengali, with a Sanskrit commentary

Substance modern Nepalese paper, white on one side and yellow on the other Pages 96 Lines 10 22 on a page Bound in book form Character Nāgara in a Newari hand Appearance, fresh Ends abruptly in the commentary of the 50th song

See my printed edition of the work in the volume entitled *Hajāra Bacharer purāna Bāngālā Bauddha Gānao Dohā* This is a copy of the palm leaf MS on which the printed edition is based It contains 50 songs written by twenty different poets between A D 950 and 1200 Most of these poets are known from the Tengur, Tantrika Section. The accompanying Sanskrit commentary does not explain the words, but the inner meanings of the songs according to the Sahajia tenets of Buddhism

91.

9964 कृष्णयमारितन्त्र । *Krsna-yamāri Tantra*

Substance Nepalese yellow paper 11¾×2¾ inches The last four leaves are of smaller size—11¼×.. inches Fol a 26 Lines 5 7 on a page Extent in slokas 450 Character Newari Appearance fresh Copied from an original dated N S 500 = A D 1380 Complete

Last Colophon —श्रीकृष्णयमारितन्त्रराज समाप्तः ।

Post-Colophon Statement —

श्रीमानङ्कशराङ्कमौलिरदने (?) नेपालसम्वत्सरे

चैत्रे पक्षसिते फणीन्द्रदिवसे वारे महो(हि)नन्दने ।

श्रीमत् कृष्णयमारितन्त्रमसमं लिखितामयीव प्रद

सत्त्वार्थोहितचेतसा सुलिखितं तत्त्वं मया श्रद्धया ॥

लिखितमस्ति श्रीवनरत्नमहास्थविरपरमगुरोश्चरणाम्बुजसेविकेन श्रीमद्धर्मीमहाविहारीयभिक्षुश्रीधर्मरक्षितेन । इति शुभमस्तु ॥

Mahāsthavira Vanaratna is known from Tengur

There is no Tibetan translation of the Text in Beckh But Cord has translations of many commentaries in p 159 (ff)

Beginning —

एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् सर्व्वतथागतकायवाक्चित्त-
सर्व्ववज्रयोषिद्भगेषु विजहार। मोहवज्रयमारिणा च पिशुन
वज्रयमारिणा च ईर्ष्यावज्रयमारिणा च द्वेषवज्रयमारिणा च
मुद्गरयमारिणा च दण्डयमारिणा च पद्मयमारिणा च खड्गयमा-
रिणा च। वज्रचर्चिका च। वज्रवाराही च वज्रसरस्वती च
वज्रगौरी चाकोला— एवं प्रमुखैः महायमारिसंघैः अथ खलु
भगवान् वज्रपाणिं वज्रसत्त्वं सर्व्वतथागताधिपतिमामन्त्रयामास।
अथ खलु भगवान् सवज्रेत्यादेशाद्धर द्वितीयोऽय शब्द। सर्व्वं
मारनिकृन्तनवज्र नाम समाधि स्वकायवाक्चित्तवज्रयोनिश्चारया
मास।

चन्द्रवज्रप्रयोगेन भावयेद्यमघातकम्।
मारणां शमनार्थाय द्विषोपमुदे सर्व्वत ॥
रक्षार्थं भावयेद्वज्र पञ्जरश्मिसमाकुलम।
वज्रेण भूमिवातश्च प्राकार पञ्जर तथा ॥

अथ खलु भगवान् सर्व्वतथागतजनकसर्व्वमारविध्वंसनवज्रं नाम समाधि
समापद्येद सर्व्वमाह।

वज्रयमार्य्यादिबीज स्वकायवाक्चित्तवज्रयोनिश्चारयामास।

यमध्ये ह्रो स मे द य च नि रा जा स ह्रो व गा यो नि र।
रैफस्यादियमा स्यात् ह्रोकारे मोह उच्यते ॥
मकारे पिशुनमेवाहु सकारे रागमेव च।
दकारेऽपि च ईर्ष्या स्याद्यमप्राः पञ्च कीर्त्तिता ॥
यकार मुद्गर ख्यातः चकारे दण्डनायक।
निकारे पद्मपाणिश्च राकारे खड्गवानपि ॥
जाकारे चर्च्चिका प्रोक्ता वाराही च सकारके।
सरस्वतीचह्रोकारे नकारे गौरिका स्मृता ॥

यमोनिरुषचतु कोणे चत्वारः कंटका मताः ।
खवज्रमध्ये गतं चिन्तेत् विश्ववज्रं भयानकम् ।
यमान्तकस्य मध्यस्य भावयेत् कालदारुणम् ।
पूर्वद्वारे मोहवज्रं तु दक्षिणे पिशुनमेव च ॥
पश्चिमे रागवज्रं तु ईर्ष्यायुमुत्तरे तथा ।
कोणवज्रचतुःशूले चर्चिकाद्या विभावयेत् ॥
द्वारवज्रचतुःशूले मुद्गराद्या विभावयेत् ।
विश्ववज्रचतु कोणे चत्वारो मूकमत्तका ॥

अथ खलु भगवान् सर्व्वतथागताधिपति यमारिवज्रं नाम समाधिं समापद्येद महादेवकुलमन्त्रमुदाजहार । ॐ ह्रीः ष्ट्रीः विकृतानन हूं हूं फट् फट् स्वाहा ।

अथ खलु भगवान् सर्व्वतथागताधिपतिर्मोहवज्रमन्त्रमुदाजहार । ॐ जिन जिक ॥

अथ खलु भगवान् सर्व्वतथागताधिपति पिशुनवज्रमन्त्रमुदाजहार ॐ रत्नधृक ।

अथ खलु भगवान् सर्व्वतथागताधिपति रागवज्रमन्त्रमुदाजहार ॐ आरोलिक ॥

In this way it goes on giving the *mantras* of Irsyāvajra, Mudgaravajra, Dandavajra, Padmavajra, Khadgavajra, and their Śaktis Vajra Carcikā, Vajra-Vārahi, Vajra Sarasvati, Vajra Sauri, and Kāyavakcittādhisthana mantra, in short, the mantras of all the associates of Bhagavān, named in the beginning

Next come the Dhyānas of some of the deities of much iconographic interest

I Yamāri

त्रिमुख षडभुज क्रुद्धमिन्द्रनीलसमप्रभ ।
पाणौ वज्र प्रभावित्वा यमारिं भावयेद्बुध ॥

II Mohavajra

त्रिमुख षडभुज शान्त स्वच्छबिम्बसमप्रभ ।
पाणौ चक्र विभावित्वा मोहवज्र विभावयेत् ॥

III Piśunavajra

त्रिमुख षड्भुज पुक्त तप्तचामीकरप्रभ ।
पाणौ रत्न विभाविला पिशुनवज्र विभावयेत् ॥

IV Rāgavajra

त्रिमुख षड्भुज वज्र पद्मरागसमप्रभ ।
पाणौ पद्म विभाविला रागवज्र विभावयेत् ॥

V Īrsyāvajra

त्रिमुख षड्भुज सत्त्व मलक्ततोत्पलसन्निभ ।
पाणौ कोष विभाविला ईर्ष्यावज्र विभावयेत् ॥

Here ends the first Patala

4A, सर्व्वतथागतकायवाक्चित्तरहस्यमारिरहस्यातन्त्रेऽभिषेकपटल प्रथम ।
अथ खलु भगवन्त सर्व्वतथागता भगवन्त महावज्रसत्त्व स्तुवन्ति स्म ।

The second Chapter gives hymns to the deities

5B, ॰महामण्डलपटलो द्वितीय , 6A, कर्म्मयोगपटलस्तृतीयः , 10A, ॰चतुर्थ पटल (entirely devoted to mystic diagrams a specimen of which is given below)

8A श्मशानकर्पटे चक्रद्वय लिखेद्व्रती ।

राजिकालवणेनापि विषेण निम्बकेन च ॥
त्रिकटुक कटुतैलञ्च श्मशानाग्निनमेव च ।
धत्तूरकापत्रनिर्य्यासैस्तथा वीजैस्तथैव च ॥
सर्व्वं गौरसमादाय चित्रकस्य रसेन वा ।
ऊमरस्य मृत्तिका गृह्य चण्डालहस्तिकासन ॥
बुभुक्षितमण्डलेखन्या चतुर्द्दश्यां लिखेद्व्रती ।
मध्याह्ने क्रूरचित्तेन दुष्टाना बन्धहेतुना ।
नाम सत्त्वविघातस्य क्षकारेण विदर्भयेत् ॥
दक्षिणाभिमुखो योगी वात्मान यमघातक ।
क्रोधरूप महाचण्ड खड्गमुण्डविभूषितम् ॥

महिषस्थ सजल्जिङ्ग हृहदुदर भयानक ।
कहारोर्द्धमूटकेशं धकसन्नमुव तथा ॥
दक्षिणेन महावज्र खङ्ग चैव द्वितीयकम् ।
तृतीये कर्त्तिहस्त च इदानी वामतो लिखेत् ॥
चक्रचैव महापद्म कपालचैव वामत ।
मूलमुखे महाभ्रम दक्षिणे चन्द्रप्रभ ।
वाम रक्तनिभ प्रोक्त वज्राभरणभूषित ।
रोमकूपमहाविवरा स्फोरयेत् सकुलाधिप ।
प्रत्यालीढपदस्थ सूर्य्यमण्डल उद्भत ।
विकृतदंष्ट्राकरालास्य कल्पज्वालामिसन्निभ ॥
एवमात्मान सम्बध्य साध्य वै पुरतो न्यसेत् । etc , etc

11A, ॰चक्रानुपूर्व्वलिखन नाम पञ्चम पटल

12A, चक्रावलोकनो नाम षष्ठ पटल ,

11B अथ मन्त्र प्रवक्ष्यामि सर्व्वभूता बलिक्रियां ।
उच्चारिते महामन्त्रे सर्व्वभूतप्रकम्पनम् ॥

इन्द्राय ह्रीं यमाय ह्रीं वरुणाय वि कुबेराय क्ष ईशानाय त अग्नये ध नैरृत्ये न वायवे न चन्द्राय ड धर्काय ड ब्रह्मणे फट वसुधारायै फट वेम चित्रिणे खा सर्व्वभूतेभ्य हा । हा हा ही ही हु हू हे हे स्वाहा ।

कृत्वा मण्डलिका व्यक्ता विण्मुत्रतोयमिश्रिते ।
देवता प्रीणयेद्योगी हाहाकार पुनः स्मरेत् ॥

13B, चाकर्षणादिप्रयोगपटल सप्तम ।

The Saktis of the different Yamāris

12B, त्रिमुखा षड्भुजा रक्ता चक्रहस्ता शशिप्रभा ।
चर्चिका भावयेत् प्राज्ञो रक्षाशान्तिप्रयोगत ॥
त्रिमुखा षड्भुजा घोरा वज्रहस्ता सुनीलका ।
वाराही भावयेत् प्राज्ञो मयाशान्तिप्रयोगत ॥
त्रिमुखा षड्भुजा रक्ता सरस्वती भावयेद्व्रती ।
पद्महस्तधरा सौम्या प्रज्ञावर्द्धनहेतवे ॥

त्रिमुखा षड्भुजां खर्व्वां मरकतोत्पलसन्निभां ।
गौरिं भावयेत् प्राज्ञो शुभाकृष्टिप्रयोगत ॥

14B, ॰होमविधिपटलोऽष्टम , 15B, ॰यमारिभीमा नाम नवम पटल ।

15A माघमासस्य तु मासेन चितिभस्मेन तन्मदा ।
यमारिप्रतिमां कुर्य्यात् द्विभुजमेकवक्त्रियम् ॥
दक्षिणेन महावज्र सव्ये त्वसिरक्तया ।
शुक्लवर्ण महाभीम तेन दुष्टान्निकृन्तयेत् ॥
प्रतिदिन बलि दद्यात् पञ्चमासाम्प्रतेन तु
म्रिय यत् प्रार्थयेद्योगी मम शत्रु निकृन्तय ॥
इत्युक्ता सप्तरात्रेण प्रत्युषे म्रियते रिपु ॥

16A, वेत्ताड (वेताल?) साधनानुस्मृतिभावनापटलो दशम 17B, चर्य्यासमयसाधनपटलएकादशम , 18B, सर्व्वोपायिकविशेषको नाम द्वादश पटल , 19B, सिद्धिनिर्णयपटलस्त्रयोदशम , 22A, ॰अञ्जनचक्रसाधनो नाम चतुर्द्दशपटल ,

It begins —अथेद सूत्रपाठेन परमसमय ।
अकारो मुख सर्व्वधर्म्माणामाद्यनुत्पन्नत्वात् ॥
भित्य वैलोचन ध्यात्वा श्रीयमान्तकरूपवान् ।
ज्ञानसूत्रवराग्राय पातयेत् सुसमाहित ॥

तत्रेद महामण्डलप्रवेशसमय ।
मण्डलदिशतो दीर्घद्वारविंशतिक ।
पञ्चमध्यसमाविष्ट सूत्र बुद्धै प्रकल्पितम् ॥

तत्रेद महावज्रप्रार्थनासमय ।
अहो बुद्धमहाचार्य्यो अहो धर्म्मगण प्रभुः ।
देहि मे समय तत्त्व बोधिचित्तञ्च देहि मे ॥

तत्रेद महाभूपरिग्रहसमयः । वज्रपृथिव्यावाहनम् ।
त्व देवि साक्षिभूतासि सर्व्वबुद्धान तायिनां ।
चर्य्यानयविशेषेषु भूमिपारमितासु च ॥

20B, प्राणातिपातिनो ये च मत्स्यमांसादिभक्षकाः ।
मदिराकामिनीसक्ता नास्तिकव्रतधारिणः ॥
धनर्भिपिता नरा ये च उद्ध[त ?]थमनकारिणः ।
ग्रामजालरता ये च परार्द्दितत्तपरायणा ॥
सिध्यन्ते नास्ति सन्देहः छ्ष्णस्य वचन यथा ॥
अथ ते मैत्रेयप्रमुखा सर्व्वबोधिसत्त्वा ।
वज्रनिवक्तिपद श्रुत्वा तुष्णीं स्थिता अभूवन ॥

23A, •वश्यानङ्गसाधनम् पञ्चदशमपटल ।

22B, अथातो रहस्य पक्षे समासान्न तु विस्तरात् ।
येन विज्ञातमात्रेण अप्सराकर्षण भवेत् ॥
द्विभुजमेकवक्त्र तु इक्षुकार्म्मुकपाणिनं ।
पीतदेहं महारूप वश्यानङ्गं विभावयेत् ॥
पूर्व्वेण [च] रतिं ध्यायात् दक्षिणे मदनसुन्दरी ।
पश्चिमे कामदेवी तु उत्तरे मदनोत्सुका ॥
सर्व्वासां कामदेवीनां कार्म्मुकं भावयेत् प्ररम् ।
पीता रक्ता तथा श्यामा शुक्लरक्ता च भावयेत् ॥
कोणे चैव न्यसेन्नित्यमनिरुद्धमुमापतिम् ।
वसंतं मकरकेतुश्च द्वारि भागे प्रकाश्यते ॥
कान्दर्पदर्पकं पोक्तं स्मरं वाणायुधं तथा ।
सर्व्वेषा देवतानां तु यमग्न मूर्द्धि भावयेत् ॥
स्त्रीणां खगमुखान्तस्थं वश्यानङ्गं विभावयेत् ।
सीत्कारमन्त्रसम्भूतं विस्फुरन्तं समन्तत ॥
वाञ्छिता विह्वला ध्याता वेपमाना मदोत्सुका ।
पादयो॰ पतितां चैव रक्तवस्त्रपराद्दतां ॥
मन्त्रश्चैव जपेत्तत्र ॐकार स्वरभेदितम् ।
स्वाहा अन्त ततो दत्वा सीत्कारमन्त्रमुच्चरेत् ॥
अमुकी मे वशीभवतु भावयेत् सप्तवारकम् ।
वाञ्छिता[ ] लभते योगी छष्णस्य वचनं यथा ॥

23B, •हेवकसाधनपटल षोडश ,

25B, •बोधिचित्तनिगदनपटलः सप्तदश

26B, •कथापटल सप्तदशम ।

The work ends —

इदमवोचत् गुह्यकाधिपतिर्वज्रकुलप्रणेता नकटकूरस्य सम्पन्नतो महातन्त्र राजयोडियानविनिर्गत सपादलक्षाद्‌द्धृत समाप्त

Last Colophon —कथापटलोऽष्टादशम

92

10744 सेकोद्देशटिप्पनी । *S l ld i ḷippi i*

By SADHUPUTTRA ŚRIDHARANANDA

Substance seasoned palm leaf 1?×?¼ inches Folia 10 Lines on a page 7/8 Extent slokas 3 0 Character Newar of the early 13th century Appearance old and discoloured Correct Remarkably correct and accurate

Beginning —ॐ नम श्रीकालचक्राय

सर्वाक्षविविंमलशून्यमयीव माला

बद्देतमातरसपूर्णतसुविंसुख ।

मूर्त्ता यया जनयतेऽभिजन जिनाना

तस्मै नमः सहजयोगविशुद्ध माच्यै (?)

श्रीगुरोश्चरणाम्भोज प्रणम्य स्मरणाय मे ।

लिख्यते तत्प्रसादेन सेकोद्देशस्य टिप्पनी ॥

इह खलु श्रीधान्यमहाचैत्यनातक्मयवणास्त्रिभिरध्येषितः श्रीमा

च्छिद्धो भगवान् मन्त्रमहायान देशयत स्म ।

तत्र दशभूमीश्वरमहाबोधिसत्त्वश्वपाणिनिर्मितशरीर सुचन्द्रो

राजा परमादिबुद्धान्प्रसाद्यसमहातन्त्रे भगवन्तमध्येषयति स्म

तथाहि भगवद्वाकरणम् ।

बोधौ स्थान महाबोधि प्रज्ञापारमितालये

नियतं देशकस्थान गृध्रकूटो महागिरि ॥

मद्दामन्त्रनये प्रोक्तं ख्यातं श्रीधर्म्मधातुकम् ।
लोकधात्वादि सम्बद्धे बुद्धानां व्यवस्थितम् ॥
यद्देभाषिकसूत्रान्तधारणी कल्पदेशना ।
ख्यातं नैकं जिनस्योक्तं मध्यमत्वाश्रयेण तत् ।
प्रभकूटेऽपि नैवेयं प्रज्ञापारमितानयम् ।
बुद्धो मन्त्रनय शुद्ध श्रीधान्ये देशयिष्यति ।
इति वचनाद्भगवत श्रीधान्य एव मन्त्रनयदेशना। अन्यदेशे पुन-
र्यत्राधिमुक्तोजनस्तदभिप्रायेण दशभूमीश्वरमहाबोधिसत्त्व संगी-
तिकारोऽन्यो वा तत्प्रदेशनां विस्तरेण करोति ।

सुचन्द्र इति सेक इत्यादि ..

भगवानिति . . आयामनिति . .

तत्र अपर इति महानिर्देश,—

So this is a good old manuscript of a standard work of the Mantrayana

End —सेकोद्देशस्य टिप्पन्या यद्दतम्मि शुभ मया ।
लिखनात् तेन [स]धायात् वज्रसत्वपदङ्गन ॥
सेकोद्देशटिप्पनी समाप्ता ।

Post Colophon Statement —
छतिरिय साधुपुत्रपण्डित श्रीधरानन्दस्य ।

For a Tibetan translation of the commentary, see Cordier page 16, and for that of the Text see Beckh, p 72, para 2

93.

4756A **ताराबोधय उत्पातकथा ।** *Tarabodhaya Utpata Katha*

Substance Nepalese paper 11 x 2¾ inches Folia 20 Lines 5 on a page Extent in slokas 200 Character Newari Date N S 819 Appearance discoloured Complete

Beginning —ॐ नमो लोकेश्वराय ।

श्रीमत्पोतलके रम्ये लोकनाथं प्रपृच्छति ।
मानवानां हितार्थाय तारादेवी महाकृपा ।
उत्पातदर्शनस्यापि शुभाशुभफलेच्छया ।
देशयस्व कृपासिन्धो विधिना महता प्रभो ॥
लोकेश्वराह ।
शृणुताच प्रवक्ष्यामि उत्पातशान्तिकक्रमम् ।
पश्चिमकालयो लोका पापाचारि भवन्ति हि ।
इत्यादि ।

Colophon —इति श्रीतारबोधये उत्पातकथा समाप्त ॥ सवत् ८२८ ।

94.

3855 **वज्रावली नाम मण्डलोपायिका ।** *Vajrāvali nāma Mandalopāyikā*

By Abhayakara Gupta

Substance seasoned palm leaf 13×2½ inches Folia 123 of which 72 is twice marked Lines 6 on a page Character Newari of the 12th century Appearance mouse-eaten Complete The last leaf is a restoration on paper

The leaves are marked with letter numerals on the left and figures on the right Both sides agree up to 88, then letter numerals increase by one till 118 What should be leaf 119 is marked 116 in letter numerals and 118 in figures, and the mistake is continued to the end

See Bendall's Cambridge Catalogue, p 197

Beginning नम श्रीवज्रसत्त्वाय ।

वन्दे श्रीकुलिशेश्वर खरतरे मारामवारे परम्
क्रोधो धावति दिक्षु मङ्गलगिरो यावत् वज्राङ्गना ।
श्रीमदभ्रतो महिम्नि जगदाधातुमहामण्डले
नित्यव्यूहमिहाभवस्य महसा वज्रावली मौलतु ।

धान्तवह्निर्दम्भतेव वच परम्पराभिधियता हृदीयं
यज्ज्योतिरन्तस्तिमिरं निरस्य श्रीवज्रमूर्त्तिमतो बिभर्त्ति ॥

Object of the work

मण्डलादिविधि प्रास्तुविस्तृत' कमलोदये ।
सद्विप्रमिह [सु] व्यक्तं ब्रूम प्रक्रियं क्रमात् ॥
किञ्चाचार्य्य'र्यिवप्रक्रियाख्या
पूर्णत्वं न प्रस्तुतत्व स्फुटोक्ति ।
व्वापि क्वाप्याम्नातलो युक्तता चे-
त्यस्माभि स्तत्तद्गुणैर्मण्डितेयम् ॥

इह हि दुःखजालमाद्यविद्यादिदामपरम्परावद्धबुद्धीन् दुर्व्वारकर्म्मोर्म्मिप्रेरणया प्रायशोऽपायनेषु गतिद्वयेषु च गम्भीरसंसारसरिदावर्त्तेऽतिदुस्तरे प्रतिमुहुर्न्निमज्ज्योन्मज्जन+र्म्मविश्राममसत्वान्सत्तुम्हत' परमकृपाप्रयप्रयात् समुद्धर्त्तुमुद्यरे प्रथममार्गाद्युपकरणसन्निधापनादिक्रमतो मनोहरविहारादिक्रियाप्रतिष्ठापनानुष्ठानादिस्वभिषेकस्तुतचिन्तादौ च यथायोग पुण्यसम्भारे ज्ञानसम्भारे च सम्यग् ग्राह्याचार्य्यैर्वाङ्गश्रुत्यमन्त्रनीतिनिपुणधीधैर्य्यमात्सर्य्योत्साहशालिभि कृपालुभिर्यथाक्रम विहारार्घ्यार्घ्यादिदानलक्षण पूर्व्वसेवाप्रयोजन शिष्यसंग्रहो भूखननं भूशोधन भूमिपरिग्रहो विघ्नकीलन वसुन्धराधिवासन कलसाधिवासन वसुन्धराधिवासन देवताधिवासन मण्डलसूत्रण रजपातन कलसन्यासो मण्डलसाधन देवताधिवासन प्रतिमादिप्रतिष्ठा पुष्करिण्यादिप्रतिष्ठा आरामारामादिप्रतिष्ठा शिष्याधिवासन आचार्य्यप्रवेश शिष्यप्रवेशो मालोदकमुकुटवज्रघण्टानामसेका क्षिसमयदान आचार्यश्रीको मन्त्र अर्घ्यण अञ्जन दर्पणसेक प्रत्यक्षेपो गुह्यसेक प्रज्ञाज्ञानचतुर्थसेका विद्याव्रत वज्रव्रत चर्य्याव्रतं व्याकरणमनुज्ञा आश्वास स्वसेको होमो मण्डलोपसंहारो मानसमण्डल वलि विघ्ननिवारण वज्र वज्रघण्टालक्षणं धारणश्चेति पञ्चाशद्विधयो विधेया ॥

Authorities consulted 21B, नागबुद्धिपाद ; 23B, निष्पन्नयोगावली ; 24B, सम्पुटतन्त्र , 27A, इत्यानन्दगर्भोदय' ; 29B, डाकिनीवज्रपञ्जर ; 32B, विमलप्रभ ; 36A, वज्रडाकतन्त्र , 39A, मञ्जुवज्रमण्डलटिप्पणी ; 42B, तत्त्वसंग्रह , 43B, भूतडामर ; 44B, कालचक्र ; 48B, त्रैलोक्य-

विजयतन्त्रे, 54A, अभिधानोत्तरतन्त्र, 58A, अपरवज्ञामृतवयसा मण्डलेषु शिष्याणि वज्रामृततन्त्रे वेदितव्यानि, 87A, सद्गुरु भगवता सार्द्धाष्टशतिकायाञ्च, 87B, विस्तरा चास्माभिरायमनुष्ठेयादिषु अन्यत्र च नायत्तः, 89B, विस्तरमिदमास्रायमञ्जर्यां, 104B, बुद्धकपालसम्बरहेवज्रादीनां, 109A, डाकिनीवज्रपञ्जरतन्त्र, 110A, योगिनीसञ्चारतन्त्रे, 111A, श्रीसमाजे, दिक्कालतन्त्रे, 112B कालचक्रे, 112B, सुवाहुपरिपृच्छा, सुप्रतिष्ठिते च तन्त्रे, 119A चास्माभि श्रीसम्बरोदयाभिसमयोपायिकायां प्रकटित ।

Topics 5B, इति विहारगन्धकुटीचैत्याश्रमार्थविधि, पुष्करिण्याद्यर्थविधि,, 6A, इति प्रतिमाद्यर्थविधि, 7A, इति सर्वविधिश्चयम् ध्यादिदानलक्षणविधि, 8A, पूर्वसेवानियमप्रयोजनविधि, 8B, शिष्यमयाद्यविधि, 9B, भूखननविधि, 10B, भूमिशोधनविधि, 13B, बुद्धवनाच्छेदः, 16A, इति भद्रासनम्, 16B, इति कूटकासनम्, इति स्वस्तिकासनम्, 17A, इति भूपरिग्रहविधि, 20A, वसुन्धराभिषासनविधि, 22A, इति कलश सप्ताधवस्था, 25A, इति कलशाधिवासनविधि, 25B, देवताधिवासनविधि, 72 2B, वज्रपातनविधिः, 78A, इति कल्पन्यासविधि नतश्चतुर्दिक्षु मण्डलाद हिराद्यर्थप्रज्ञापारमितादिसप्तधर्मोच्चतुष्टय पाठयितव्यम्, 80A इत्युदकाभिषेक, इति मुकुटाभिषेक, 80B, इति वज्राभिषेक, 81A, इति आचार्याभिषेक गुह्याभिषेक प्रज्ञाज्ञानाभिषेकः चतुर्थाभिषेक, 85A, विद्याप्रतिष्ठा, अन्त सूत्रप्रतिष्ठा, प्रतिमादिप्रतिष्ठाविधि, इति पुष्करिणीवापीकूपप्रतिष्ठाविधि, 86A, आकाशादिप्रतिष्ठाविधिः, 89A, विशेषतोऽध्येषणा कारयित्वा बोधिचित्तोत्पाद कारयेत्, 90B, इह य सम्बरमाचार्यमकर्त्तुमाप दीयते स सामान्य प्रत्यागमनबोधिचित्तोत्पादमात्रलक्षण, यस्त्वाचार्य कर्त्तुं दीयते स आचार्यसम्बरः। मध्यकुलसग्रहोत । अतोऽय सम्बरदयदानपूर्वक शिष्याधिवासनविधि, 92A, इत्याचार्यप्रवेशविधि, 93B, इति समयोदकदानम्, 95B, शिष्यप्रवेशविधिः, 96A, मालाभिषेकविधि, 97A, इति मण्डले शिष्यस्य दर्शनात्मक प्रवेश, 98A, इत्युदकाभिषेकविधि, 99B, मुकुटाभिषेक, 99A, वज्राभिषेकविधि, घण्टाभिषेकविधि, 100A, नामाभिषेकविधि, 100B, घण्टासमय, 101A, इति त्रिसमयदानविधि, 101B, इति मन्त

समर्पणविधिः, इति ध्यानविधिः; 102A, इति दर्पणाभिषेकविधि ; इति प्रत्येषविधिः; 103A, इति गुह्याभिषेकविधि ; 104B, वज्रव्रतविधि, 106B, चर्याव्रतदानविधिः, इति व्याकरणविधि ; 111B, इति मन्त्राभिषेकविधि ; इति सामान्यः समटिकयोऽभिषेकविधि , 113B, इति ज्योति मञ्जरी होमविधेय , 114B, इति मण्डलोपसंहारादिविधि एवमय चैत्यमण्डलविधि , 115A, इति मानसो मण्डलविधि , 115B, इयमन्नसाधनम्, 117B, सार्व्वभौतिकबलिविधिः, 119A, सार्व्वभौतिकबलिमन्त्र , 120B, इति दैवखिकसार्व्वभौतिकबलिविधि , 121A, इति विघ्ननिवारणविधि । महापण्डिताभयाकरगुप्तरचिता वज्रावलीनाम मण्डलोपयिका समाप्ता ।

The detailed description of *Bodhicittotpada*

89 विशेषतोऽध्येषणां कारयित्वा बोधिचित्तोत्पादं कारयेत् । समन्वाहरन्तु मां बुद्धाः बोधिसत्त्वा अहममुकनामा इमां वेलामुपादाय यावदाबोधि मण्डनिषदनादुत्पादयामि परमं बोधिचित्तमनुत्तरं ।

यथा त्रैयधिका नाथा सम्बोधौ कृतनिश्चया ।
त्रिविधां शीलशिक्षाञ्च कुशलं धर्मसंग्रहम् ॥
सत्वार्थक्रियाशीलञ्च प्रतिगृह्णाम्यहं दृढम् ।
बुद्धं धर्मञ्च सङ्घञ्च त्रिरत्नाग्रमनुत्तरम् ॥
अद्याप्रेण ग्रहिष्यामि (?) सम्बर बुद्धयोगजम् ।
वज्रघण्टाञ्च मुद्राञ्च प्रतिगृह्णामि तत्वत ॥
आचार्य्यञ्च ग्रहिष्यामि महावज्रकुलोच्चये ।
चतुर्दानं प्रदास्यामि षट्कृत्वा तु दिने दिने ॥
आमिषाभयसधर्मामैत्रीबुद्धकुलोच्चये ।
महारत्नकुले योगे समये च मनोरमे ॥
सद्धर्मं प्रतिगृह्णामि बाह्य गुह्य त्रियानिकम् ॥
महापद्मकुले शुद्धे महाबोधिसमुद्भवे ।
सम्बरं सर्व्वसंयुक्तं प्रतिगृह्णामि सर्व्वत ॥
पूजाकर्म्म यथाशक्ति महाकर्म्मकुलोच्चये ।
उत्पादयित्वा परमं बोधिचित्तमनुत्तरम् ॥

उद्धृत्वा सम्बरं क्रूरं सर्वसत्त्वार्थकारणात् ।
वर्तमानान् तारयिष्येऽहममुक्तान् मोचयाम्यहम् ॥

अनाश्वस्तानाश्वासयिष्यामि सर्वसत्त्वान् स्थापयिष्यामि । निर्दृष्टा चेति वाक्त्रयं पाठयन् (विवृतमिदं व्यासायमक्षर्या) ततोऽमृतकुण्डलीमन्त्रेणारक्ष्य तेषां हृतकण्ठशिरसि वज्रपद्मचक्रोपरि सूर्यचन्द्रस्थानि वा क्रमाक्षराणि । ॐ आः हुं अक्षराणि चिन्तयित्वा तानुच्चारयन् हृतकण्ठशिरासि गन्धोदकवज्रयुक्तेन मध्यमुष्टिना संस्पृश्य शिरसि पुष्पं चाग्रे धूपं दीपञ्च हृदये पुनर्गन्धं दद्यात् ।

There are twenty seven mandalas treated of in this book in full detail, therefore it is called *Mandalanpayika.*

(1) 53B, सम्बरमण्डले तु, (2) 54A, अनो मञ्जुवज्रमण्डले; (3) 55A, चित्तोत्तमोत्तमण्डले; (4) 55B, सम्पुटतन्त्रोक्तवज्रसत्त्वमण्डले; (5) 56A, वागडाकिन्या मण्डले, (6) 56B, समदशात्मकस्य हेवज्रस्य मण्डले; (7) 57A, षोडशभुजस्य तु मण्डले, (8) 57B, नैरात्माया मण्डले; (9) 57B, एवं कुरुकुल्लामण्डले; (10) 57B, वज्रामृतमण्डले; (11) 58A, अपरवज्रामृतत्रयस्य मण्डले; (12) 58A, महामायामण्डले; (13) 58B, नवात्मक बुद्धकपालमण्डले; (14) 58B, वज्रहूंकारमण्डले, (15) 59A, सम्बरमण्डले; (16) 59B, पञ्चविंशत्यात्मकबुद्धकपालमण्डले, (17) 60A, योगाम्बरमण्डले; (18) 60B, यमारिमण्डले; (19) 60B, वज्रतारामण्डले; (20) 61A, मारीचिमण्डले; (21) 61B, पञ्चरक्षायां मण्डले; (22) 61B, वज्रधातुमण्डले; (23) 62B, त्रिपताकिंशदात्मकमञ्जुवज्रमण्डले; (24) 67A, दुर्गतिपरिशोधनमण्डले; (25) 67B, भूतडामरमण्डले; (26) 69A, षट्चक्रवर्तीमण्डले; (27) 70A, कालचक्रमण्डले ॥

Vajrávali means a row of conventional figures of thunderbolt, which are to be found everywhere among the Buddhists in Nepal

The detailed description of *Caryāvrata.*

104B, ततो बुद्धकपालसम्बरहेवज्रादीनां अन्यतमपूजनमन्त्रेण खट्वाङ्गपद्म भाजनानि निर्मापिता ।

हृष्ट दक्षमतो वीर खट्वाङ्गं डमरुपात्रकम् ।
श्रीचक्रसत्त्वमुद्रेयं बहिरप्यासंस्थितेति ।

गाथां पठन् पातयेत्। तस्यान्तरीकृत्य खट्वाङ्गादिभ्यो चर्याङ्गं तत्तत्
मन्त्रमन्त्रितं स्फरेत्यादिना पातयेत् तथाच श्रीसमाजे।

जटामुकुटधरं बिम्बं सितवर्णनिभं महत्।
कारयेद्विधिवत् सर्वं सत्त्वसम्बरसम्भवम्।

कन्दमूलफले सर्वं भोज्यं भक्ष्यं समाचरेत् इत्यादिना विद्याव्रतसमादानेन
* कर्तुंचर्याव्रतमुक्तं। यातु योषित् पुरुषो वा चर्याव्रतं याचते तां वज्रवाराहीरूपां नैरात्म्यारूपां पुष्पपातानुरूपकुलदेवतारूपां वा पुरुषन्तु श्रीसम्बर हेवज्राद्यन्यतमरूपं विचिन्त्य तस्यां तस्मिन् वा।

इत्थं जनयुक्तैरानीतां कुलदेवतां प्रवेश्य।
अक्षोभ्यवज्रिरूपेण अमिताभ कुण्डलात्मक।
रत्नेश कण्ठमालायां हस्ते वैरोचनः स्मृतः।
मेखलायां स्थितो अमोघ इत्युक्तैर्यथाक्रमम्।

चक्रीकुण्डलकण्ठिकारुचकमेखला अक्षोभ्यामिताभरत्नसम्भववैरोचनामोघसिद्धिरूपा झटिति विचिन्त्य तत्र तन्तुज्ञानसत्त्व तथानीतं प्रवेश्याक्षोभ्यादिपरिकल्पितचक्रादिमुद्रा अक्षोभ्यादिस्वभावा एवेत्यधिमुच्य ॐ धर२ धारय२ मर्द२ वज्रधृक् फट् स्वाहेति मन्त्रेण निजाः चक्रीन्तस्याः स्वस्य वा शिरसि गृह्णेत्यादि गाथां स्त्रीपक्षे वीरेति पाठे देवीति निक्षिप्य पठन्नारोपयेत्. ॐ वज्रधर मक्षय (?)स्व झलु२ आलिक फट् स्वाहेति निर्गम कुण्डलद्वय कर्णयोः ॐ वज्र सूर्यौ समोविधमनसमयफलमह रत्नेश फट् स्वाहेति निर्गमा कण्ठिकायां ग्रीवायां ॐ शाश्वत परमशाश्वत एह्येहि जिनाधिकु फट् स्वाहेति निर्गमं रुचकद्वय करयोः कङ्कणवत् ॐ फट् + + प्रज्ञाधृक्स्वाहेति निर्गता च मेखला श्रोण्यौ देवीत्यनन्तर वीरेत्यनेतरं वा यथाक्रमं चक्रिमक्षोभ्यरूपिणीमिति वागवज्रकुण्डलमिति। रत्नसम्भवकण्ठिकामिति रुचक श्रीशाश्वताकारमिति अमोघसिद्धि सिद्धिमेखलमिति प्रक्षिप्य गृह्णेत्यादिकं पठेत्। या तु स्त्री पुरुषो वा लब्धदृष्ट्यादिसामर्थ्यं परार्थं वीरचर्याव्रतमादातुमिच्छति तां वज्रवाराहीरूपां तं सम्बररूपं ज्ञानसत्त्वैकरस विचिंत्य चक्रादिकं प्राग्वदधिमुच्य मुण्डमालादिकं स्वस्वमन्त्रदेवतास्वभावं ॐ वज्रवैरोचनीये ॐ हं फट्स्वाहेति निनिर्गमाग्र चक्रे वा तथैवारोपयेत् ॐ पञ्चबुद्धात्मककपालानि च पञ्च पदयुक्तं वैरोचनीति यन्मन्त्र कपालकृत शिर इति। कपालमिद्ध चक्रिरूप चापि ॐ क्रीं हूं२ हूं२ फडिति निर्गत कुण्डलद्वय यदुक्तं मन्त्रेण कुण्डल कर्ण-

शोधनमिति । वज्रवाराह्या मूलमन्त्रेण सर्व्वबुद्धेत्यादिमन्त्रेण वा त्रिर्जप्तं कण्ठिका यदुक्तं वज्रवाराह्या यन्मन्त्रं कण्ठकण्ठिकामथितमिति ॐ हन मदि स्वाहा हुँ वौषट् हे ॐ फ्रौँ फट् हुँ इति त्रिर्जप्तं रुचकद्वयं यदुक्तं षड्भि रुचकस्य वीरेण मुद्रेयं गात्रशोभनेति । ॐ वं हँ यों हूँ मों क्रं फ्रौँ हुँ २ फट् फड़िति त्रिर्जप्ता मेखलां यदुक्तं षड्योगिन्येति मन्त्रेण मेखलाक्षतभूषणमिति ॐ श्री वज्र हे २ रुरु हुँ २ फट् डाकिनीजालसम्बर स्वाहेति त्रिर्जप्तं परिधानस्य व्याघ्रचर्म यदुक्तं सर्व्वबुद्धस्य डाकिनस्य चर्म्माम्बरधरा परा इति ॐ प्रचण्ड हुँ फड़ित्यादिभि । ॐ चपिशीये हुँ २ फड़ित्यन्तैः फट् त्रिंशता मन्त्रैं त्रिर्जप्त खट्वाङ्गमपात्र पाणौ यदुक्तं सर्व्वचक्रस्य योगिन्यो मन्त्रपाशकरोटकमिति खट्वाङ्गमत ॐ भगवन् मूलमन्त्रेण चिरभिमन्त्र्य गच्छे इत्यादिगाथया श्रीसम्बरस्य मूलमन्त्रेण त्रिर्जप्तं ब्रह्मसूत्रं कण्ठावलम्बितहारमालालम्बितभरणावर्त्तं वीरकेशप्रशस्तमुकुटो हिवेष्टनकधारी भस्मकेयूरं नूपुरं घुर्घुरांश्च स्वस्थाने । यदुक्तं ।

मूलमन्त्रस्य यद्वीर ब्रह्मसूत्रादिकल्पितमिति ।

तथैकयावल्या ब्रह्मसूत्रं कर्त्तव्यं । षड्भिरावलीभिर्मेखला सैव स्त्रीकण्ठा षोड़शभि पञ्चविंशत्याहारः यदुक्तं ।

एकयष्टि भवेत् सूत्र मेखला षट्यष्टिका ।

रसना षोडशा ज्ञेया पञ्चविंशत् मालिकमिति ॥

अथवा न्यनहश्मयं(?) केशकृतं वा ब्रह्मसूत्रं चान चक्रादिकं यथायोगं चास्थि घटितमाभरणं बध्नीया तदेकं शिखायां । तदुक्तम् ।

पञ्चाङ्कुलकपालखण्डं कृत्वा मुकुटां धियत इति ।

अन्यानि कर्णग्रीवाहृद्गुह्यभुजाभरणस्थानि यथाशोभमानानि षट्त्रिंशन्मन्त्रा मूलमन्त्रौ वा अस्माभि श्रीसम्बरोदयाभिसमयोपयिकायां सम्वर्णितौ वीरचर्य्याव्रतमेव योगराज्यप्रशचर्य्यालिवचकपालौ चर्य्याव्रतमिति चोक्त श्रीसम्पुटतन्त्रे तदनु पञ्चमुद्रादिकं पूजयेदिति चर्य्या व्रतदानविधि ॥

110A, पञ्चज्ञानमयबोधिचित्तव्रत एव व्यत्यन्त नियोजयितुं वज्रव्रतं बोधिचित्ताख्य न विना चयथेति शिक्षार्थं चर्य्याव्रत तस्य त्रय प्रकाराः । तत्राद्यः अध्यात्मसुदात्मनियोजनपरः । तथाचोक्तं ।

खट्टाङ्गदेवतामूर्त्तिप्रज्ञातमवकल्पितमिति मन्त्रयानकर्म्मोटकमिति च। देवताप्रवीरमनाद्दतस्पमद्दाल्नोनादोऽदयमप्रासवानुभवाश्यमाम्बुचबोधिचित्तं चेति चयप्रतिपादिकं द्वितीयं। मद्दविशुद्धधर्म्मधातुज्ञानादिजननियोजनपरोयोगिन्यासर्व्वाव्रतनिम्न(?)हतीयसत्वादृष्टिचतुष्टयाभिज्ञादिप्राप्तौ सत्वार्थसम्पादनपरस्य लोकवहिर्भूतस्य योगिनो योगिन्या वा अध्यात्मसमस्ताभरणार्थसमर्थनपरं मृत्युतोषकरुणामयबोधिचित्तोदयनियोजनं। तथाचोक्तं योगिनीमहाशतन्त्रे॥

प्रथमं समाहितो योगी शक्तिमुत्पाद्य यत्नत।
पश्चादुत्पन्नसामर्थो व्रतचर्य्यां समेप्सितम्॥
पञ्चवर्णसमाचार एकवर्णन्तु कल्पितम्।
निर्विकल्पकचित्तात्मा भुञ्जीत कामपञ्चकम्॥
एव मौहिककज्ञानी सर्व्वासापरिपूरक।
करोति स महाप्राज्ञो ग्वदयज्ञानसुव्रतम्॥
चर्य्याव्रतप्रवृत्तस्य ज्ञेयं योगसुनिश्चितम्॥

इति त्रैधातुकाध्यतिवर्त्ति धर्म्मतावेगमक्रमयोग्यत्वं इत्युद्दीपयितु व्याकरणम्॥

On the blank side of the first leaf we have the following.

क्रिया त्रिसमयराज भूतडामरतन्त्र॥
चर्य्या वैरोचनाभिसम्बोधितन्त्रादि॥
योग तत्त्वसंग्रहादितन्त्र॥
योगोत्तर समाज तन्त्रादि॥

योगनिरुत्तर सम्बरोदय डाकिनीवज्रपञ्जर डाकार्णव अभिधानोत्तरादय इति योगिनीतन्त्र॥

95.

4835. **वज्रावली नाम मण्डलोपायिका।** *Vajrāvalī nāma maṇḍalopāyikā.*

By Abhayakara Gupta

Substance seasoned palm leaf 12×2¼ inches Folia 1 to 96 Lines 7 on a page Extent in ślokas 3200 Character, Bengali of the 12th century Appearance old and soiled

See the previous number

The last Colophon —

सविस्तरन्तु घण्टावन्धप्रभेदानां लक्ष्मादिकमाम्नायमन्यत्राभिहित-

मिति वज्ञवन्धपट्टालक्ष्मादिविधि ।

Then we have the following verse —

इति परममुनीनां वाग्मुदन्वत्पयोधे

र्गतिमपि न परोचः केपि केपि प्रयत्ने ।

सकृपमतिमहिमाऽस्माभिरन्तर्निमज्ज्या-

मृतमिदमुपनीत प्रीतये ते भवन्ताम् ॥

सुकृतमुदितमुच्चैर्यो निरन्तश्चलद्भृत्

प्रकृतमिह महिमामाकरस्यास्तु नाथा । (?)

विरमतु मम वद्ययेयमो सर्म्मधारि

र्भिजगदभयमर्पुमंकले विश्वमूर्त्ते ॥

२५० ॥ महापण्डिताभयकरगुप्तविरचिता वज्रावली नाम मण्डलोपायिका समाप्ता ॥

The figure 250 may be a date, but then why should a book copied in Bengal have a newari date? The hand writing of the MS agrees pretty nearly with Cam Cat Plate II, i. e. end of the 12th century

96.

4732 कालचक्रावतार *Kalacakrāvatāra*

By Abhayākara Gupta

Substance, seasoned palm leaf 12 × 2 inches Folia 7 Lines 7 on a page Extent in Ślokas 250 Character Bengali Date Saka 104 Appearance old and discoloured Complete

Beginning — ॐ नमो मञ्जुश्रिये ।

प्रज्ञादयाद्वैतमसौमधर्म्मं विश्रान्तिनिःश्रेयसकल्पवृक्षं ।

गौरापकृपादिमय प्रदीपं जैन जिनं साम्येश्वर नमामि ॥

यान्यम्बरस्य श्रियमादधन्ति सम्पद्विपत्ती च निवेदयन्ति ।
तथागताभ्यन्तरिव स्फुरन्ति ज्योतींषि तान्यद्य तमो जयन्ति ॥

इह हि मात्सर्य्योपहतैस्तीर्थिकैर्ज्योतिषे सिद्धान्त गुप्तीकृत्य बहुप्रपञ्च लघु करणं कृतमपीदानीं न ज्ञायत इति तत्प्रतिपाद्यते । त्रिषष्ट्यधिक शतचतुष्टय लिखनीय । शुक्लप्रतिपदादिचैत्रमासादिवर्षं यदा स्यात् तदानेन तन्मिश्र कार्य्यं । तद्द्वाशीतिशतेन शुद्ध वर्षध्रुवक भवति । इत्यादि ।

End —एवञ्च वार तिथि नक्षत्र योग करण राशि होरेति सक्रान्ति । ग्रहाणां फलमन्यत्र सुगममिति नेह प्रतन्यत इति ।

उदितमिदमुदारं ज्योतिरेतत् फल न
प्रथितमिह हि तन्त्रे कालचक्रेऽवतीर्य्यं ।
गमयतु पदबन्धं निर्विबन्ध सुबुद्धि
सुखमिति रचितेऽस्मिन् क्षन्तुमर्हन्ति सन्त ॥
विरचितिरियमभयस्य प्रविषयपदवी तनोतु हृदयस्य ।
उदिततमः सुहृतस्व निजगति जिनसम्पद चरन्तु ॥

Colophon —इति कालचक्रावतार समाप्त । कृतिरियं पण्डिताभयाकर गुप्तपादानामिति । चन्द्रः प्रतिमासमुदयोदयराशौ चरति । सूर्य्य एकराशि । राहोर्म्मण्डलदिनानि ६९०० मङ्गलस्य ६८७ बुधस्य ८८७ गुरो ४३३२ शुक्रस्य २२४० शनैश्चरस्य १०७६६ । सिद्धान्ते सूर्य्यस्य मण्डलदिनानि ३६५ दण्ड १६ पानीपल(?) ४ प्रत्यह भोग द ४ पाद २६ । चन्द्रस्य मण्डलदिनानि २७ दं ४२ प्रत्यह भोगो द ५८ पाद ३० राहोस्तिथिदिन भोग पा १४ श्वासार्द्ध १ मङ्गलस्य द ३ पा २१ श्वा २ बुधस्य पा ११ गुरो पा २० श्वा ३ शुक्रस्य ४३ श्वा १ शनैश्चरस्य पा ८ केतो प्रत्यह द ३४ पा २६ सूर्य्यादधिकसार्द्ध लिप्त दर्पं लि २ । शकाब्दाः १०४० शकाब्दे तद मिश्रयित्वा षष्टिभागेन शेष प्रभवादिसंवत्सरो वक्तव्यो प्रक्षेपाय । यथैतत संवत्सरे प्रभवादि वर्षाणि इह अतेरियं श्रीचन्द्रोमित्रेण । (')

97.

3827 **बुद्धकपालतन्त्रटीका ।** *Buddhakapāla-Tantra-Tīkā*

By ABHAYĀKARA GUPTA

Substance seasoned palm leaf 11¾×2 inches Folia 63 Lines 6 on a page Extent in ślokas 1625 Character Newari of the 14th century Appearance, old and worm eaten Complete

The last Colophon —

इति· पण्डितस्थविराभयकरगुप्तपादानामिति । ३

Post Colophon —

सपादषोडशश्लोकशतो सत्पञ्जिका प्रमा ।
पण्डितैर्मण्डनायास्या प्रमेव हृदि वाक्तवीति ॥

This is a commentary on the Buddhakapālatantra by Abhayākara Gupta The text has not yet been found out, for a Tibetan translation of which, however, see Beckh, p. 82, para 85, where it is called बुद्धकपाल नाम योगिनीतन्त्रराज For a Tibetan translation of Abhaya's commentary, see Cord , p 107. Abhayākara Gupta finished this commentary at Vikramaśīlā in the 25th year of Rāmapāla Deva

The colophon of the 14th paṭala and the subsequent lines run thus:—

पण्डिताभयकरगुप्तकृतायामभयपद्धत्या श्रीबुद्धकपालमहातन्त्रटीकायां चतुर्दश पटल समाप्त ।

श्रीमद्वेवकवीरवर्कविष्टतेश्चैरदश्वच्छुभा
छित्वा सह्वतिनिर्वेलिभ्रममसौ तन्मण्डले मौलम् ।
लोकोऽस्त्वन्तु मुनेरमुष्य(मुष्य)विभयां मूर्त्तीरमन्ता· प्रति-
प्राणिप्रक्रमदभ्रमं विदधक्तत्पमवशिरम् ॥
सूरिर्विक्रमशीलस्याभयो मर्म्मस्पृशङ्गिरा ।
राज्याब्दे रामपालस्य पञ्चविंशेऽकरोदिमाम् ॥

Beginning —

नम श्रीवज्रसत्त्वाय ॥

कल्पान्तोद्दामधामस्फुरदमितनगम्भाढलौलायितश्री

रम्भौलखित्रसेनावद्दलितपरमानन्दमूर्त्तिर्भवारिः ।

माद्य सम्बोधिलक्ष्मीतद्दअसुखरसो + तन्नादुद्दत्या

सद्वृत्तैरित्ययुक्त द्रवयति भववीमित्यमस्याभयोसौ ॥

करोति वज्रदेवीनामादेशात स्वप्रसन्नुतात ।

टीका बुद्धकपालेऽस्मिन तदधिष्ठानतोऽभय ॥

+ + + नाद्यनाथेनाधिष्ठितो वचिनाऽप्यहम् ।

यतस्त्र इत्यथ (?) स्वार्थे कथयन्तीव कर्णयो ॥

मुद भजत सज्जना शुचमुदस्यता साधव

तमस्त्रिभववर्त्ति रेऽपसर दूरम् + + + + ।

उदेत्यभयपद्धते किमपि धाम धम्मास्पद

सुधानयसमसम्पद विम्ररतस्य मध्यस्थिते ॥

चतुर्दशपटलात्मकस्यास्य बुद्धकपालतन्त्रस्य बुद्धकपाल + + वौन्द्रिशकोऽभि धेयस्य । एव च देशदेशिकसम्बन्धोऽभिधानाभिधेयसम्बन्धश्चोक्त विनेयानाञ्च बुद्ध कपालार्थप्रतिपत्ति प्रयोजनम ।

This commentator also commented upon Samputodbhava tantra, for he says, in leaf 2A एतच्च निदानवाक्य यथासम्भव मस्माभि सविस्तर श्रीसम्पुटटीकाया नि[मा]रतम् सुधीभिरवधार्य्यम् ।

Authorities —8A, वज्रशेखरतन्त्र, 6A, योगिनीतन्त्र, 6B, इह हि भवमहायानवादिकर्म्मिकसाधाना प्रथममेवतारोय देवतामूर्त्तिभावनैव कथ्यते, 8A, हेवज्रे, 12A, राजरत्नावली, 12B, आर्य्यनागार्जुनपादै, श्रीसम्पुटतन्त्रे, 16A, हेवज्रतन्त्र, 16B, सिद्धैकवीरतन्त्र, 20A, धर्म्मचक्रे उत्पन्नक्रमे, 21A, प्रमाणवार्त्तिके, प्रभास्वरमिद चित्त प्रकृत्याऽगन्तवोमला ।

24B, quotes a Prakrta passage from Hevajra tantra

घुम्माय गरुभक्खयें ना थिल्चियअ लोच्च ।

मोहविवजिय खत्तमश्रुत सुपरत्त दुइसोच्च । इति ।

89B, अक्षतलतकालचक्रावतारात्स्न्यायेन, 10B, उक्तमस्माभिर्मार्गफलोपायिकाया

88A; a definition of Sahaja —

न रागो न विरागश्च मध्यमो नोपलभ्यते ।
प्रयाणां वर्ज्जनादेव सहजः सम्बोधिरुच्यते ॥

In leaf 39A there is a Bengali piece in the original, explained in the Tikā The Pratikas quoted are —सन्नेत्यादि, सच्चेति । तिम । कमलेत्यादि । मध्यमउच्चतीति । बोधिच । नदक्क पयटापादै ।

There are other Bengali Songs and verses, for instance in leaf 41A and 44B

98.

9981 **वर्षापणविधि ।** *Varsāpana-vidhi*

Substance serrated palm leaf 11½ × 1 inches Folium one with a hole towards the left of the centre Lines 6 Written on one side Old, in the Newari character

This seems to be the last leaf of a big ancient MS, because on the left side of the hole, there are four lines of writing, the first line of which, in Newari of the 12th century, says — यत्प्रमाणमस्य पञ्चशताधिकसहस्राख्यष्टानि ।

The other lines are in a modern hand and in Newari language.

There are six lines towards the right of the hole, containing *Varsāpanavidhi*

नम श्रीचक्रसम्बराय ॥

अथात सप्रवक्ष्यामि वर्षापणविधिक्रम ॥

ॐ वज्रक्रोध महाबल हन हन दह पच विध्वंसय घोसो मारय ॐ फट ।

वाल्मीकमृत्तिकामादाय पञ्चगव्येन सहितया वितस्तिमात्रं वासुकिनागराजप्रतिकृतिं कृत्वा ॥

कमलविरच्छुतोदकेन सेचयेत् । गुग्गुलधूपमधिवासितमविच्छिन्नचित्रकबलिं दत्वा सप्ताहेनोदके धारा पातयति यदि(नि) न वर्षति सप्तमे दिवसे खण्ड[ख]ण्ड कृत्वा एत प्रक्षिप्य दद्या प्रवाहयेत् अवश्य वर्षयति ॥

इति संवोदयतन्त्रोद्धृत वर्षापनविधि समाप्त ।
वाग्भावकं चातं जुरो ष्व शुभरस्तु शुभ ।

99.

9991

Substance seasoned palm leaf 11 ×1½ Folia 2 Lines on a page, 6
Character, Newari of 14th century

ॐ नमो बुधाय ।
बुद्धं नमामि सततं वरपद्मपाणिं
मैत्रात्मकं गगनगञ्जसमन्तभद्र ।
वज्राधिप परहितोद्यतमञ्जुघोषं
विष्कम्भिनं क्षितिधनञ्च नमामि भक्त्या ॥
दीपेश्वराश्वसुरस्तदिशाधिवासान्
रुद्रोविरूपक्षतराष्ट्रकुवेरकादीन् ।
इन्द्रादिदेवपतिवह्मकविष्णुदेवान्
नित्यं नमामि जिनमण्डलेयान् ।
चादौ समर्चेत्र सगुरुं क्षतमण्डलेन
पश्चात् विभावयन्त ब्रह्म चतु विस्तरम् ।
सूक्ष्मस्वभावपरिमोद्यसदेहभूतं
तथागुलोम्यपरवलोपरिमितवेधि ॥
डङ्कारविश्वसकमध्यचक्र
कूटागार विभाव्य चत्वरससतोरणदीन् ।
नियूहद्वारचत्वर शुभनन्द्यावाम्
मध्येषु विश्वदलपद्मसकर्णिकेषु ॥

There are altogether 15 verses of devotional nature in these two leaves.

On the obverse of the first leaf, there is an attempt in a much later hand to give a chronogram which runs thus —

०१ साके मुनिदेवपादेशुरि । ५

100.

4751. **चक्रसम्बरवलिविधि ।** *Cakra sambara vali vidhi and other Ritual Works*

Substance, palm-leaf 11×2 inches Folia 28 Lines 5, 6 on a page Extent in ślokas 550 Character Newari of the 17th century Appearance damaged

This relates to the worship of Cakrasaṃvara

It begins thus —

नम श्रीचक्रसम्बराय ।

प्रथमतर स्मसान + + + दावुस्थाने सर्वोपविष्टो मुक्तकेशो दक्षिणाभिमुखो योगी सुखप्रक्षिप्तपद्मामलवटिक श्रीहेरुकेत्यक्षर चतुश्चयस्यार्थमामुखयन् श्रीकारमद्वयज्ञान हे इति हेतुशून्य रु इति व्यपगतव्यूह क इति न क्वचित् स्थितमिति । सर्व्वसत्वसुखहेतवे श्रीहेरुकोऽह इति चिरघार्थं हिमुजसम्बरमात्मानमधिमुच्य तदनन्तर ॐकारादि हूं हूं षट्कारान्तामालिकाविर्यंति पद्मरश्मिका चिरघार्थं मविवेश्य स्थिता स्फुरन्ति चक्रे देवता । इन्दमर्द्धितङ्मखन्दा भावयित्वा कि कर्त्तव्यमित्याह । प्रथमन्तावद्योगेश्वरेण चतुर्ब्रह्मविहारेण भाव्य । एवं सर्व्व कृत्वा चतुर्ब्रह्मविहारमलवनेति, etc , etc

2B, इति योग , 11B, श्रीहेरुकस्त्पालमन , 17B, इति वज्रजाप , इति समयजाप ; 22A, इति सक्षिप्तचक्रसम्बरवलिविधि समाप्त । इतिरिय शाश्वतवज्रस्य । वाह्यपूजाविधिरुच्यते ।

सद्गुरुचरणाम्भोज प्रणम्य सग्रहयते यथास्नायम् ।
सम्बरतन्त्रोक्तविधिना वाह्यपूजाविधिर्मया स्वयम् ॥

23B, वाह्यपूजाविधिसग्रहः समाप्त । इति शाश्वतवज्रस्य ।

प्रणम्य वज्रवाराही योगिनीचक्रनायिकाम् ।
संग्रह्यते यथास्नाय हस्तपूजाविधिर्मया ॥

24B, हस्तपूजाविधि समाप्त ।

25B, हस्तपूजाविधि । समाप्ता इति शाश्वतवज्रस्य ।

27A, वज्रवाराह्या मालामन्त्रोऽयं श्रीहेरुकाभ्युदयतन्त्रोक्त ।

27B, भगवत्या अष्टपदमालामन्त्रोऽयम् , 28A, इति भवनो मालामन्त्रः ।

It ends —यथाशक्त्या यथाबलं यथावाक्यं चाहिमा श्रीचक्रसम्बरः थकारणं महाकरुणा अनाथनाथ प्रसीदय ।

101.

4752 चक्रसंवरसाधनम् । *Cakrasambarasadhana*

By KALAHANSA KUMĀRA.

Substance palm leaf 12×2 inches Folia, 27 Lines 5 6 on a page Extent in ślokas 270 Character, Newari of the 15th century Appearance old and discoloured Complete

The leaves are marked both with figure numerals and letter numerals There are two works, relating to the worship of Cakra Sambara

I

Beginning —ॐ नम श्रीचक्रसम्बराय ।

विश्वाब्जरेणुपरिधूसरतिग्मरोचि

सम्मण्डलस्थहरमूर्द्धि प्रियाक्तमाङ्घ्रि ।

मायाद् विकर्षनभुजश्चतुराननश्री

श्रीचक्रसम्बरमहाप्रभुरेव विश्व ॥

सुहृदामनुरोधेन स्मृतये चात्मनोपि च ।

कलहन्सकुमारेण क्रियते साधन विभो ॥

इह तन्त्रे भावनाधिकृत क्वचित् मनोनुकूले स्थाने पर्य्यङ्कमाभुज्य स्वहृत्क मलसूर्य्यमण्डरश्मिकहूँकारम्विचिन्त्य तद्रश्मिभि पुरतो गगनतले भगवन्त चक्रसम्बरं वज्रमायाभुजमुखादिसंस्थान गुरुबुद्धबोधिसत्वादीश्च दृष्ट्वा हकार विचिन्त्य निर्गतवज्रमायाभुजमुखवर्णादिभि ॥ वीणावंशमुरजमुरजाद्यास्यादास्या गीता-न्त्यागीताद्याधूपादीपगन्धाख्या[दि]र्शास्पर्शधर्माभिर्देवीभिस्तान् सपू(ज्य) तेषा परत । सर्व्वमात्मन पाप देशयेत् । इत्यादि ।

सम्बराभिसमय विधाय यत् किञ्चिदत्र कुशल मयार्ज्जितम् ।

लोक एष सकल्प तत प्रभो सम्बरस्य पदवीमवा(मा)प्नुयात ॥

उत्पत्तिक्रममादरात् प्रथमतोऽभ्यायात् स्थिर तत्त्ववित्
मुद्रामन्त्रविशुद्धिचक्रहृदय सगच्छ तयात् स्मरन्
पश्चादुत्कर्षोदयादधिगतादत प्रसादक्रमात्
उत्पन्नक्रमभावनासु निरतः स्वेच्छाविहारश्चरेत् ।

18A, इत्यादियोगो नामः प्रथमसमाधि ।

16A, इति मण्डलराजाग्री नाम द्वितीय समाधिः साम्भोगिकश्च कायः ।

16A, ततस्तथतादेशनया गम्भीरदेशनया च द्विविधो धर्मकाय । सम्भोग-कायश्च, देहभोजप्रतिष्ठाभिस्त्रिविध निर्म्माण कायश्च सत्वाशय-वशभेदा[द]नन्त

16A, इति कर्म्मराजाग्री नामस्तृतीय समाधिर्नैर्माणिकश्च काय ।

18A, इदानीं यद्धर्म्मरूपा या देवता तदुपदिश्यते । तद्यथा कायानुस्मृत्यु पस्थान डाकिनी वेदनानुस्मृत्युपस्थान लामा । धर्म्मानुस्मृत्युपस्थान खण्डरोहा and so on materialization of the Mahāyāna ideas in deities

25A, डाकिनीजालचक्रवर्त्तिश्रीसम्बररहस्यनाम साधन समाप्तम् ।

II

चक्रसम्बरमण्डलपूजाविधि ।

नम श्रीचक्रसम्बराय ।

It begins —25B, नत्वा श्रीसम्बर वीरं भवसमसमबोधसिद्धये तस्य ।
श्रीकलहस[ना]साय मण्डलपूजाविधि क्रियते ।

It ends —पूजाविधि गुरुपरम्परयागत यच
श्रीचक्रसम्बर महाप्रभुमण्डलस्य
कृत्वा मया कुशलमाप्तमतोऽस्तु लोक
तन्मण्डलप्रणयसस्पर्शसतृसुखश्री ।

Colophon —कृतिरिय पण्डिताचार्य्यश्रीकलहसकुमारपादानाम्

Post Colophon —सुरावीजकारी मलयहर्षनामस्य पुस्तकेय ।

102.

1790.

Substance, Nepalese paper. 7¼×3 inches Folia 54 by counting, folded in the Chinese fashion Lines 7 on a page Character, Newari Date NS 693 Appearance discoloured and worm eaten Complete With many illustrations of deities

It relates to Tantrika rites A Buddhist Priests' Manual.

श्रीश्रीकाष्ठमण्डपनगरोत्तम श्रीश्रीजयमहेन्द्रमल्ल देवप्रभुठाकुरस विजयराज्य (some lines in Newari Language).

श्रेयोऽस्तु । सम्वत् (संवत्) ६९३ श्रावणि शुक्लअष्टम्याया तिथौ रेखकोय वज्राचार्य्य भिक्षु वज्रगन्ध श्रीविजयचन्द्रमति ।

103.

1887. **वज्रयानसाधनाङ्गानि ।** *Vajrayāna-sādhanāṅgāni*

Being an extract from Sadbháva-Tantra of the Vajrayāna School.

Substance, palm leaf 11×2 inches Folia, 37 Lines, 6 on a page Character, Bengali of the 13th century Appearance, old soiled and worn out Incomplete at the end

Beginning:—ॐ नमः श्रीवज्रसत्वाय ।

नमत खसमनि स्वभावशुद्धममताशेषमनक्षरमवाच्यं ।

नमतागागतसर्व्वगं सुगतं नमत समस्ताशेषसर्व्वशून्यं ॥

अथ वक्ष्यमाने द्विविधमन्त्रमुखचर्य्याचार्य्यैर्मन्त्रपरायणैरध्यात्मपरायणैः श्रुतिपारगतैः सर्व्वसत्वानुग्रहार्थिभिः । सूक्ष्मोक्तार्थवचनविस्पष्टीकरणार्थमनेकप्रकारललितपदवाक्यश्लोकगाथाख्यार्य्यावन्धादिनिगूढशब्दरचनाप्रबन्धैः सद्भावतन्त्रादुद्धृत्य बालप्रबोधनार्थं साधनाङ्गानि क्रियन्ते । इत्यादि ।

2A, संस्कृतासंस्कृतमिश्याणां साधारण-श्मशान-शब्ददारैश मन्त्रतत्व मुद्रातत्व ध्यानतत्वं देवतातत्वं पञ्चक्रम विस्पष्टीकरणार्थं दृश्नामेलापकं वक्ष्यामि ।

(Ends abruptly).

Colophon —

6B. प्रबोधनमेलावणसंग्रयपरिच्छेदः प्रथम ।

15B कायविवेकमेलावणसंग्रयपरिच्छेदो द्वितीय ।

26B वाग्विवेकसंग्रथमेलावयपरिच्छेदस्तृतीयः ।

35A. चित्तविवेकसंग्रथमेलावयपरिच्छेदस्तुर्थं ।

104.

9968. A Ritual of *Vajrayāna*

Substance old Nepalese paper 9×2½ inches Folia 2—13 Lines, 8/9 on a page Extent in slokas 300 With a hole towards the left of the middle Character, old Newari—with घ, म, ग and व looking like those of Bengali Appearance old and worn out

I

In leaf 11B there is the colophon —इति चक्रसम्बरपूजाविधि समाप्त ।

2A, शुद्धाधिष्ठान, मन्त्रशोधन ; 2B, ततोऽङ्गन्यासः ; 3B, तत्रस्थ-चक्रादिसर्वसिद्धिश्रीचक्रसम्बरं भगवन्तं भगवतीं समापन्न समालुलेय पश्येत् । 5A, मल्हावादमस्तुति ॥ ॐ नमश्चक्रसम्बराय ।

सर्व्वश्मशानसंदेह भगदर्थप्रसाधकम् ।
चिन्तामणिरिवाङ्कुतं श्रीसम्बरं नम स्तुते ॥
व्याप्य विश्वं महाचानं सर्व्वात्मनि सदा स्थित
क्षपाक्रोधं महारौद्र श्रीसम्बरं नमस्तुते ॥
तर्पण ॥

6A, तर्पण ; 6B, ततः पापदेशना , 6B, ततो मैत्रीकरुणामुदितो-पेक्षाचतुर्ब्रह्मविहारान् विभावयेत् ।

7A, तदुपरि चालिकालि विद्युणो चन्द्रमण्डल सूर्य्यमण्डल तयोर्मध्ये कारकाग्रमध्यर्हकारस्फुरणसञ्जाचात्मक तत्सर्व्वपरिणत श्राधाराधेयमण्डलस्थश्रीचक्र-सम्बरं भगवन्तमात्मानं भावयेत् । ततात्मान चतुर्मुख मूलमुखं सया वामे श्याम पश्चिमे राः दक्षिणे पीतं प्रतिमुख रक्तवर्त्तुलत्रिनेत्रं विवृतानन दंष्ट्रोत्कटभीषणं विश्ववज्राङ्कित मोलिन जटामुकुटिन वामे वलितार्द्धचन्द्रधारिण दक्षिणे शुष्कमुण्डं वज्रमालार्यचितं मयकमालधारिण द्वादशभुज प्रथमभुजद्वयेन वज्रवाराहीं आलि-ङ्गनं वज्रवज्रघण्टाधरं द्वितीयभुजद्वयेन गजचर्माम्बरधरं तृतीयभुजद्वयेन डमरु-

खट्वाङ्गधरं चतुर्थभुजद्वयेन कर्तृकपालधरं पञ्चमभुजद्वयेन परशुपाशधरं षष्ठम-भुजद्वयेन त्रिशूलब्रह्मशिरोधरं सद्यच्छायनरशिरोमालाधारिणं व्याघ्रचर्म्मनिवा-सनं शृङ्गारवीरविभत्सरौद्रहास्यभयानकं करुणाद्भुतशान्तिनवना(ट)यरसान्वितं कण्ठकुण्डलकेयूरशिरोमणियज्ञोपवीतभस्मचेलिपञ्चमुद्रितं रविमण्डलं वामदक्षिण-भागे पतितं भैरवं कालरात्रिं वामकर्णस्तनयुगलयो व्यालीढासनस्थं भगवन्तं श्रीचक्रसम्बरं भगवन्तमात्मानं भावयेत् ।—

भगवती वज्रवाराही रक्तवर्णा मुक्तकेशानेकवक्त्रा त्रिनेत्रा दिगम्बरा खड्ग-मण्डितकटिमेखला द्विभुजा रक्तपूर्णकपालधरा दक्षिणभुजया दुष्टतर्जनीवज्र-कर्तृधरा पञ्चमुद्राविभूषिता स्रवद्रुधिरानना जङ्घाद्वयेन भगवन्तं समालिङ्ग्य अनु-रागन्ती एवम्भूता भगवती भावयेत् —

8A, इतिचित्तचक्रं ; 8B, इति वाक्चक्रं ; इति कायचक्रं ; 9A, पूर्ववदङ्गन्यासः ; ततोऽभिषेकः ; 9B, तर्पण ; मण्डलादियोग ; 10B, इति-सूक्ष्मयोग ; इति अपयोग ।

II.

11B. *It begins*.—ॐ नमः श्रीकोलाम्बायै ।

उत्पादभङ्गरहितौ वरदेहधारी
रक्तप्रभावजननी वतधातुरूपी ।
वज्राङ्गनागुणगणैः समलङ्कृताङ्गी
अभ्यर्चयामि भवती जननीं जिनाना ॥

तत शून्यताप्रशान्तानन्तं श्रीवज्रदेवीरूपमालिख्य तदाकारजं सर्वं करिष्या-मीति यत्कृतं ।

ॐ सुम्भनिसुम्भहूं हूं फट् ॥

In the last colophon the name of the tract has pealed off.

105.

9969. A Ritual of *Vajrayāna*

Substance, old Nepalese paper 9¼×2¼ Folia (by counting) 4 Lines 8-9 on a page Character, Newari Appearance, old

The original leaf marks have been obliterated by the former owner, who put No. 1, to the leaf originally marked 24, which closes with the first line of a verse in Mālinī metre :—

सकलकलुषपङ्के दुस्तरे योनिमध्ये ।

Then in a different hand the following was added .—

त्रिभुवनविजयीयं हेवको तन्त्रराजं ॥

समाप्तं शुभम् ।

Then in a scribbling hand —इत्यनंदवचस्त्वयात् ।

This page really contains a hymn to Gaṅgā.

The leaves relate to a Buddhist ritual, and invokes Buddhas and Bodhisattvas A priest's manual.

106.

9978A. **वज्रवाराहिद्वादशतन्त्र ।** *Vajravārāhīdvādasa Tantra.*

Substance, unseasoned palm leaf 11×1½ inches. Folium one Written in the Newari character by a scribbling hand Appearance, fresh

वज्रवाराह्यैदेव्यै नम ।

कोलास्या वज्रवाराही इष्टिवज्रा शुभद्रिका ।

गुह्यास्या वज्रवाणी वज्रदाढी जयङ्गुणा ॥ १ ॥

ईश्वरी परमा माया कल्पान्तनसंज्ञी तथा ।

एतद्वादश नामानि वाराह्या स्तोत्रमुत्तमम् ॥ २ ॥

त्रिसन्ध्य य [.] पठेन्नित्य तस्य सम्यक्फलं शुभम् ।

रूपवान् ज्ञानवान् चैव जितशत्रुर्धियतायुषं ॥ ३ ॥

श्रद्धावान् धनवान् भोगी सत्त्ववान् भवति प्रिये ।

धर्म्मवान् बुद्धिमान् चैव स्तोत्रेणानेन सुन्दरी ॥ ४ ॥

राजसूयाश्वमेधानां कन्यादानादिषोडश ।

दानस्य फलमाप्नोति सत्येन कथितं पुरा ॥ ५ ॥

Colophon —इति वज्रवाराहीद्वादशतन्त्रं समाप्तम् ।

ॐकारपूजनबाबाद्य एकत्ववादिरयत ।
कोषाभ्यन्तरत स्थाने अन्यद्ववे विवर्ज्जिता ॥
एकत्वेति सर्व्वेषा कथ्यते न च ज्ञायते ।
शरीरं द्वयमित्युक्तं करशाखादियोजितं ॥
वेदान्तेषु च पद्यन्ते तन्त्रतन्त्रान्तरेषु च ।
ऊर्द्धमूलमध शाखमश्वत्थं प्राहुरव्ययं ॥
फलपुष्पैरलङ्कृत्य वृक्षनामेन चोच्यते ।
गुप्तवृक्षमजानीया देहमध्ये व्यवस्थितम् ॥
... ... ।
तीर्थिके श्रावकादीना तद्वृक्ष नैव ज्ञायते ॥
धर्म्मोदया महोद्याने तन्मध्ये सम्प्रतिष्ठित ।
शुकारक्षादिपुष्पैश्च फलप्रसवमण्डित ॥

Fol. 2 begins उपदेशेन प्रकथ्यते ।
अट्टहासमुखस्थाने चरित्रन्तु भुवोत्तरे
केशाकर्षेण विख्याता जयाता घटिताघता ।

The leaves seem to be fragments of a bigger work

109.

9995

There are altogether 4 bundles of leaves in this number. They are all written in very ancient Bengali hand. They are not valued so much for their intrinsic merit as for their being specimens of ancient Bengal hand.

A Two leaves marked 7 and 8 written in Bengali character of the tenth century. *The fragment of a work* on Vajrayāna ritual. They begin —

[दे]क्षिणस्य उदङ्मुख सूत्रयेत् प्रतीच्यां उत्तरस्योदक्षिणास्य । उदीच्या पश्चिमस्य पूर्व्वास्य । अवाच्या पूर्व्वस्य पश्चिमास्य । वज्राङ्के तु प्रथमवंशसूत्रा-दक्षिणमरीचिभागार्थं मठिकान्तरेण दशसूत्रमेकमुक्त ततो ब्रह्मकोणसूत्राणवकोष्ठा भवति, अपरमध्यसूत्राणि नायकस्थानपर्यन्त सूत्राणि च प्रोक्तानि, कोणसूत्राणि देवतायष्टीसूत्राणि च स्थाप्यानि, देवतास्थानरतो विशेषार्थं रज पातैव

छादयितव्यानि। इह यथेव सूत्रपातादन्यथापाते पञ्चरेखा ब्रह्मणो बहिर्दिं मा[त्रा]न्तरेण सूत्रमेकं तस्य बहिरेकैकमात्रान्तरेण षट्सूत्राणि, षष्ठावपि सार्द्धचतुर्द्वारमानानि, अथवा रश्मिसूत्रं हित्वा कूटागारकमशीर्षसूत्रं यावत् तत्रोक्तं यत्र प्रयात्येव यथातु, प्रागवर्तुलसूत्रत्रयं कृत्वा पूर्व्वक्रमसूत्रपाते स्थापितसूत्राणि स्थापयित्वान्यानि लुम्पेदिति द्विधापीय मञ्जुवज्रमण्डले टिप्पणी, नायकान्तरन्यासेऽपीय, अनेन,

चतुरस्रं चतुर्द्वारं चतुस्तोरणशोभितम्।
चतुःसूत्रसमायुक्तं सूत्रयेद्बाह्यमण्डलम्।
तस्या भ्यन्तरतं चक्रमष्टमण्डलकोपमम्।
अर्द्धेन बाह्यचक्रस्य समन्तात् परिमण्डलम्।
चक्रस्तम्भादिरचित वज्रावल्या वृत शुभमिति।

चक्रस्तम्भादिसूत्राणां भूमिस्तुल्या रजोभरा इति च विभक्तम्, पिण्डी-क्रमोक्तमण्डलेपीयमेव टिपि।

विशेष पुन द्वितीयवृत्तसूत्रस्याभ्यन्तरे वज्रावलीमात्रिकान्तरेण तृतीय-वृत्तसूत्रं, प्रथमवृत्तान्तरे रश्मिमाला न तु प्रथमवृत्तसूत्रादद्बहिर्वृत्तसूत्रमिति। यदाकर्नागबुद्धिपादाः—

मूलसूत्रस्य चार्द्धेन गर्भचक्रं प्रमाणतः।
तत्र च ब्रह्मणो वेदिमात्रं स्याद्वेदिकार्द्धं द्वितीयकम्।
तृतीय सार्द्धवेद्या च वेदिकार्द्धेन चापरम्।
वज्रमालोज्ज्वलं कुर्यात् पञ्चरश्मिविभूषितम्।
बाह्यतो गर्भचक्रस्य चतुःसूत्रं समालिखेत।
अष्टस्तम्भं लिखेद्गर्भे वज्राङ्कितसुशोभनम्
नव कोष्ठानि तत्रैव वज्रस्तम्भान्तरान्तरे इति।

श्रीसम्पुटतन्त्रोक्ते वज्रसत्त्वमण्डले मूलसूत्राभ्यन्तरे त्रिमात्रिकान्तरम् हित्वा मात्रिकार्द्धमन्तरं वृत्तसूत्रद्वयमध्यगचक्रावल्या तदभ्यन्तरे त्रिमात्रिकान्तरं त्यक्त्वा मात्रिकार्द्धमन्तरं वृत्तसूत्रद्वयमध्यगपद्मावल्या। तदभ्यन्तरे त्रिमात्रिकान्तरं परित्यज्य वृत्तैकसूत्रन्तु। मात्रिकार्द्धमन्तरं रश्मिमालाया तदभ्यन्तरे मात्रार्द्धमन्तरं वृत्तसूत्रद्वयान्तर्वज्रावल्याः, अथाभ्यन्तरवृत्तसूत्रादपरदिग्वृत्तसूत्रम्

यावद्गृद्धमणो दक्षिणे पार्श्वे सूत्रद्वयम्। प्रथम सार्द्धमात्रिकान्तरेण द्वितीय स्तम्भनायक।

B One leaf in Bengali character of the eleventh century, $9 \times 1\frac{3}{4}$′, with 4 lines on a page

[ध्याकाशा]नन्त्यायतन विज्ञानायतन आकिञ्चिन्यायतन नैवसंज्ञानासंज्ञायतन निरोधसमापत्तिश्चेति।

द्वात्रिंशल्लक्षणानि तद्यथा—

चक्राङ्कितपाणिपादतलता सुप्रतिष्ठितपाणिपादतलता, जालावनद्धाङ्गुलि पाणिपादतलता, मृदुतरुणहस्तपाणितलता सप्तोत्सदता दीर्घाङ्गुलिता आयत पार्ष्णिता ऋजुगात्रता उत्सङ्गपादता ऊर्द्धाग्ररोमता ऐणेयजङ्घता पट्टबाहुता कोषगतवस्तिगुह्यता सुवर्णवर्णता शुक्लच्छविता प्रदक्षिणावर्त्तैकैकरोमता ऊर्णा ङ्कितमुखता सिंहपूर्व्वार्द्धकायता सुसम्वृतस्कन्धता चितान्तरांसता रसरसाग्रता, न्यग्रोधपरिमण्डलता उष्णीषशिरस्कता, प्रभूतजिह्वता ब्रह्मस्वरता सिंहहनुता सुशुक्लदन्तता समदन्तता हंसविक्रान्तगामिता अविरलदन्तता समचत्वारिंशद्दन्तता अभिनीलनेत्रता गोपक्ष्मनेत्रता चेति ३२

अशीत्यनुव्यञ्जनानि तद्यथा—

ताम्रनखता ... Here ends the leaf

C A broken palm leaf, written in the Bengali character of the twelfth century Only one side can be read, the other side being darkened with ink

1 ॰क परवशता किं सौख्यं सर्व्वसङ्गविरतिर्या।

किं पथ्यं भूतहितं क प्रेमा प्राणिनां प्राणा ॥ १२ ॥

किं दानं।

2 [नि]र्वर्त्तयति पापात् कोऽलङ्कारः शील,

किं वाचां मण्डनं सत्यं ॥ १३ ॥

कामोऽथ्यत्रया मैत्री किं

3. सर्व्वव्यसनविनाशकौ दक्ष सर्व्वत्यागी ॥ १४ ॥

कोऽन्धो योऽकार्यरतः को वधिरो

४ ... काले ... ॥ १५ ॥

किं मरणं मूर्खत्वं किञ्चानर्घं यदवसरे—

5 यत्कृतं पापं ॥ २९ ॥

कुत्र विधेयो यत्नो विद्याभ्यासेऽप्यौषधिपरानेषु काऽत्रधीरया ।

D. This is a stray leaf of Māgha belonging to Canto XI, in the 12th Century Bengali hand.

110.

10741B षोड़शमानसौभावचक्र । *Sodaśamāna-ibhāva-cakra*

Substance Nepalese paper white on one side and yellow on the other 7×3¼ inches Folia 22 Lines 5 per page Extent in ślokas 170 Character Modern Newari Appearance fresh Complete **A priests' manual**

Colophon —इति श्रीपापमोचना-अनुमोचना-याचनाया षोडशमानसौभावचक्र समाप्त ।

Post Colophon —ये धर्म्माः etc , शुभ ।

लिखित वज्राचार्य्य चिरञ्जभद्र नयोया जुलो ।

दानपति यजमान शाक्यभिक्षुभाजुल दयाधर्म्मचित्त

उत्पत्ति जुया थोथ पुस्तक थोका जुलो । शुभ ॥

शुद्धं वा मशुद्धं वा शोधनियं महत्तुद्धैः ।

Beginning —ॐ नमः श्रीकुलिशेश्वराय ।

ॐ नम श्रीआदिबुद्धाय वज्रहाकाय श्रीहेरुकाय

संसारवन्धनाय सकलसत्त्वहितार्थाहं नमामि ।

वन्दे श्रीवज्रहस्ता मुनिवरकथितं आदिबुद्धजिनश्री

संसारे मोक्षदाता सकलगुणनिधि कामक्रोधादिनाशम् ।

नायस्य यद्यद्भक्तो सकलजिनगुणनिधिदाता त्वमेव

वाचा श्रीसम्बरो वा मम हृदयवज्र पातुव श्रीसम्बरो व ।

111

10747 साधनसमुच्चय । *Sādhana-Samuccaya*

संक्षिप्तमारीचिसाधनम् ; 33B, कुल्लामाधनम् २५ (?) ; 34A, भृकुटीसाधनं समाप्तम् २६ ; इति अभयसंक्षिप्तसाधनं समाप्तम्, २७ ; 34B, संक्षिप्तकुरुकुल्ला-साधनम् २८ ; 35A, पर्णशवरीसाधनम् समाप्तम् २९ ; 35B, इति प्रज्ञापार-मितासाधनं समाप्तम् ३० ; 36A ; सिंहनादसाधनं समाप्तम्, सिंहनादधारणी समाप्तं ३२ ; 37A, आर्यवज्रवराहीसाधनं समाप्तम् by Sridhara ३३ ; 38A, वज्रतिलकवज्रोष्णीषसाधन समाप्तम् , 38B, आर्यजाङ्गुलिसाधनं समाप्तम् ३७ ; 39B, इति सत्त्वपादावतारितलोकेश्वरविनिर्गतत्रैलोक्य-वशंकरलोकेश्वरसाधनं समाप्तम् ३८ ; 40A, परिज्ञातभयकरगुरुविरचित-मुक्तज्ञाजम्भलसाधनं समाप्त ५० , 40B, इति तारासाधनं समाप्तम् (The leaf 40 does not seem to belong to this MS.); ५,० ; 41A, रक्तयमारिसाधनं समाप्तम् ४० ; 43A, भूतडामरसाधनं समाप्तम् ४२ ; 43B, सद्योनुभवारपचनसाधन समाप्तम् ४३ ; 44A, इति वज्रानङ्गसाधनं समाप्तम् ४४ , 45A, वज्रानङ्गमञ्जुश्रीसाधनं समाप्तम् ; महाराजलीलामञ्जुश्रीसाधनं समाप्तम् ४६ ; 46A, धर्मधातुवागीश्वरसाधनं ४७ ; 47A, आर्यसिद्धैकवीर साधनम् ४८ ; 47B, सिद्धैकवीरसाधनम् ४९ ; 48A, कृष्णयमारिसाधनम् ५० ; 52A, इति खसर्पणसाधनं समाप्तम् इति पद्माकर मतिपादाना ५२ , 52B, मारीचीसाधनम् ; 53A, इति कुरुकुल्ला-साधनम् ५५ ; 53B, मृत्युवञ्चनतारासाधनम् ५७ ; 54B, चलितमन्त्रसाधनम् ५८ ; 55B, कुरुकुल्लासाधनम् ५९ ; 56B, इति यमान्तकसाधन समाप्तम् ६० ; 57A, आर्यखदिरतारासाधन समाप्तम् ६२ ; 57B, वादसाधनम् ६३; 58B, कल्पोक्तमारीचिसाधनम् ६४ ; 59A, वज्रश्रृङ्खलासाधनम् ६५ ; वज्राधिकार-मञ्जुश्रीसाधनम् ६६ ; 59B, महाप्रतिसरासाधनम् ६७ ; उष्णीषविजया-साधनम् ६८ ; भृकुटीसाधनम् ६९ ।

112

10764 Substance Nepalese paper 16×2½ inches Lines, 6 on a page Character, Newari of the 17th century In good state of preservation Folia, 48 (by counting)

The first and the last leaves have been added by a recent hand, putting, in the last leaf, date Samvat 224

The Post Colophon —सवत २२४ साल मिति चैत्र वदि ४ रोज १ सिद्ध यक्राजुन । शुभ

The original leaf marks have been obliterated by the vendor from the leaf now marked 2 downwards Fortunately the MS was marked both by figures and letter numerals Not knowing the letter numerals he did not destroy them We have them fully visible from no 72 (marked by the vendor 15) to 109 (now marked 47), of which however the 108th is lost But from 72 backwards the letter numerals are not fully visible In the immediately preceding 6 leaves (66—71) there is no leaf missing The 65th leaf is evidently missing In the remaining nine leaves there is no gap and they are from 56 to 64

So of the original MS we have leaves from 56 to 109 of which 108th and 65th are missing

In the false enumeration the leaves were not in their order I have arranged them and put English figures in them from 56 to 109

The leaves contain Sadhanas from No 49

49 वाकूसाधन , 50 सिद्दैकवीरसाधन , 51 वाराह्या साधनम् , 52 महाराक्तवोलमञ्जुश्रीसाधन , 53 मञ्जुश्रीसाधन , 54 आर्य्यसिद्दैकवीरसाधनम् , 55 सिद्दैकवीरसाधनम् , 56 धर्म्माधिकारमञ्जुश्रीसाधन , 57 मञ्जुश्रीसाधन , 58 विद्याधरपिटकीयमञ्जुश्रीसाधन , 59 विद्याधरपिटकप्रविन्ष्टमञ्जुघोषसाधन , 60 पञ्चाक्षरविधि 61 नामसङ्गीत्याम्नायेन सिद्धप्रज्ञाचक्रवल्लभ समाप्तम् , 62 धर्म्मधातुसमाधिमञ्जुश्रीसाधनम् 63 आर्य्यनामसङ्गीतिसाधन , 64 (no colophon), 85 (?) [ता]रा भट्टारिकाया कल्प , 86 आम्यजाङ्गुलिसाधनम् , 59 (?) ditto 60 आर्य्यजाङ्गुलि महाविद्या समाप्तम् , 61 आर्य्यजाङ्गुल्याभगवत्या कल्प समाप्त , 62 आर्य्यजाङ्गुलि समाप्त , 63 विद्युज्ज्वालाकरालो नाम एकजटीसाधन , 64 एकजटासाधन , 65 ditto, 66 ditto 67 एकजटासाधन समाप्तम् आर्य्यतारायाञ्जलपादे भाट्टेश्वरता (?), 68 वसुधारासाधन ; 69,

कल्पोक्तसद्धर्मनिरमारीचीसाधन ; 70. मारीचकल्पमारीचीसाधनम् ; 71. कल्पोक्तमारीचीसाधन ; 72. अष्टमारीचीमारीचीसाधन ; 73. दशभुजसप्तशतत्रिमुखमारीचीसाधन ; 74 दशभुजसप्तशतोष्णीषविजयाधिष्ठानक्रममारीचीसाधन ; 75 पर्णशबरीसाधन ; 76. ditto; 77. आर्यपर्णशबरीधारणी 78 शुक्लप्रज्ञापारमितासाधन ; 79. पीत० 80. पीतवर्ण संक्षिप्त० , 81 सित० ; 82 शुक्ल० कृतिरियं पण्डित श्रीवज्रदत्तपादानाम् ; 83 कनकवर्ण ० ; 84 प्रज्ञापारमितासाधनम् , 85 कनकवर्ण० ; 86 प्रज्ञापारमितासाधनं समाप्तम् कृतिरिय आर्य[ा]सङ्गपादानां , 87 आर्यवसुधारासाधनम् , 88. महासरस्वतीसाधनम् , 89 वज्रसरस्वतीसाधनम् ; 90. (no colophon) , 91 वज्रवीणासरस्वतीसाधनम् , 92 वज्रशारदासाधनम् ; 93 हृदयमार्तिमार्दिभृत्यवज्रसरस्वतीसाधनं समाप्तम् . 94 वज्रसरस्वतीसाधनं समाप्तम् . 95 भृकुटीसाधनम् , 96. ditto ; 97. मृत्युवञ्चनताराकुरुकुल्लासाधनम् ; 98. अष्टभुजकुरुकुल्लासाधनम् ; 99. चतुर्भुजकुरुकुल्लासाधनम् १ : कृतिरियमिन्द्रभूतिपादानां , 100 अमरोपेतकुरुकुल्लासाधनम् ; 101. कुरुकुल्लासाधनम् , 102 आर्यश्रीमतीकुरुकुल्लासाधनम् , 103 पार्श्वविनिर्गतकुरुकुल्लासाधनम् , 104. बलिविधि , 105 होमकुण्डविधि ; 106. श्रीमन्मायाजालमहायोगतन्त्रात् षोडशसाहस्रिकात् उद्धृतकुरुकुल्लासाधनम् ; 107 षड्भुजकुरुकुल्लाभट्टारिकायाः साधनम् , 108 कल्पोक्तकुरुकुल्लासाधनं समाप्तम् 109. जम्भलसाधन , 110. द्वात्रिंशितालक्षणापराजितासाधनम् ; 111 वज्रचर्चिकासाधनम् , 112 महाप्रतिसरासाधनम् , 113. महामायूरीसाधनम् , 114. महासहस्रप्रमर्दिनीसाधन , 115. महामन्त्रानुसारिणी साधन ; 116. महाशीतवतीसाधन , 117, 118, 119, 120 (no colophons)

113.

9090. स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देश or लघुस्वयम्भूपुराण । *Svayambhūcaitya-Bhaṭṭārakoddeśa or Laghusvayambhū-Purāṇa.*

Substance old Nepalese paper with black ground. Complete in 39 leaves of which 35th is missing. Lines 5 on a page, of which the first third and fifth are in silver and the second and the fourth are in gold. Character, Newari. Date, N.S. 764 = A.D. 1644. Appearance, faded specially in the silver lines.

86A *Post Colophon Statement* —

ये धर्म्मा, etc ॥

रत्नावतीकनकपत्रविराजमान

प्रासादपुण्यजनकायरसाभिमान[।]

वीणामृदङ्गपटहादिनिनादरम्य-

श्रीकाष्ठमण्डपमहानगरवरेण्य (वरसत्) ॥

स राजसूर्य्यो विमल(क्ष)प्रताप

जितारिशत्रुर्जो जितकामरूप ।

जितेन्द्रियग्रामवशीकृतश्री

विराजतेऽस्मिन् विधिवत्प्रशास्ता ॥

श्रीमज्जय(द्यय)प्रतापमल्लव[ये] नामनि ख्यात गोविन्दचन्द्र ।

सवारिवाणाश्रेणि प्रमुक्ति नेपालस्य + + + + + +(?)

श्रीमन्नेपालिकाब्दे वेदरसमुनिभि सयुते कृष्णपक्षे आषाढैकादसिमु रोहिणीतारकायामसुरगुरुवारे । सर्व्वमापूर्य्य त्वरूय सनिधिप्रवर ज्ञानकीर्त्ति द्वितीयपत्नी रत्नौ तत्पुत्रयौ श्रीकमलप्रभया ज्ञानपार + + + + च्चि रत्नधात्वी [स्वर्य्या]द्यनेकजिनमूर्त्तिभि र्भ्यम्यान्तरदिगस्थाभ प्रासादविवदृश ॥

त्रिन्यस्त द्वारनिर्दिष्ट केतु[र]स्त्रौ कुर्वता शिव ॥

पश्चरत्ना लिखिष्यन्ति पूर्व्वजन्मशुभापल ।

देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिन परमधार्म्मिकस्य शाक्यभिक्षुश्रीज्ञानकीर्त्तिस्य यदत्र पुण्य तद्भवत्वा(ना)चार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगम कृत्वा सकल सत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानफलाप्तये प्राप्नयतु ॥

श्रीकाष्ठमण्डपमहानगराधिपतिश्रीश्रीजयप्रतापमल्लदेवप्रभुप्राकृतस्य विजय राज्य दानपति स एव कीर्त्तिपुण्यवज्रधातुमहाविहारस्य उत्तरदिग्भाग स्तदधिवासितपरमधार्म्मिकशाक्यभिक्षुश्रीज्ञानकीर्त्ति तस्य कान्ता रमणीलक्ष्मी ज्ञानकीर्त्तिस्यात्मज शाक्यभिक्षु श्रीज्ञानपार[भि]क्ष तस्य भार्य्या इकुसनीलक्ष्मी द्वितीयभार्य्या भवानीलक्ष्मी तृतीयभार्य्या नवनलक्ष्मी चतुर्थभार्य्या त्रिभुवनीलक्ष्मी ज्ञानपारस्यात्मजपूर्णचन्द्र ज्ञानकीर्त्तिस्य भगि भारती ज्ञानकीर्त्तिस्य दुहिता मनोहरा यशोधरा भवानी ॥ पूलसम्भारसम्पार इद भगवतीस्वयम्भूपुराण दापयेत् । श्रेयोस्तु सम्वत् ७८॥ आषाढ मास कृष्णपक्षे एकादश्यां तिथौ रोहिणी

नक्षत्रे ध्रुवयोग मध्यकर्णमुहूर्त्तके गुरुवारे सम्यकर्कटराशिगते भास्करे मेषराशिगते चन्द्रमसि। तद्दिने लिखितं सम्पूर्णमिति। लिखितेय मयूरमहानगरे तमपुलमहाविहारे स्व[य]म्भूचैत्यपूर्व्वदिग्भागे तदधिवासितवज्रदेव वज्राचार्य्य पुण्यप्राण निम्नोकौ तत्पुत्रौ द्वौ भ्रातौ कुशलदेव, तस्य भ्रातृ श्रीश्रीमत्‌देव द्वाभ्यां भ्रातृभ्यां लिखितमिति

The rest of the post colophon statement is so worn out that it cannot be read

The work is noticed in p 9 of Bendal's Cam Cat It comes to an end in the present MS in the second line of 29A From 29A to 31A the Post Col Statement is written in Sanskrit Then comes something in Desabhāsā which ends in 36A The Sanskrit portion contains accounts of Mahendra, his son Śiva Simha and his son Laksmi Nrsimhadeva The Newari portion contains four dates—754 757 758 and 760 —apparently referring to the consecration of the *cakras* in Svayambhūksetra From 6A to the end the Post Col Statement has been quoted above

Wright in his History of Nepal p 251, says Syamārpa Lama came from Bhot and renewed the Garbha Kātha of Svayambhū (the main timber round which the mound is built), and gilt the images of the deities This was done in N S 760 (A D 1640) and this date and the name of Rājā Laksmi Narasimha are inscribed under the arch of the southern side

The dates in the MS refer perhaps to Syamārpa's work which it must have taken several years to complete In one place after the date 760, it is said श्रीस्वयम्भूचैत्यविहारे गुड़िया वज्राचार्य श्रीमञ्जुदेवजु। सदाऽकर्म्मापूर्णस्वयञ्जु। उपाध्या वज्राचार्य्य मणिजु। पूर्व्व वज्राचार्य्य चतुरोक्षदेवजु दक्षिण ललितक्रमगुठि वज्राचार्य्य श्रीविग्नजु। पश्चिमयमराद वज्राचार्य्य श्रीकुशलदेवजु। उत्तर समोटवाह्नावज्राचार्य्य श्रीसिताराजु। and so on

In the post colophon statement dated 764, Pratāpamalla, *the son of Lakṣmī Nṛsiṁha*, is mentioned as the King of Nepāla

114

1856A **स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देश ।** *Svayambhu caitya-Bhattārakoddesa*

Substance Nepalese paper 1. ×2½ Folia 40 Lines 5 on a page Extent in ślokas 440 Character Newari Date N S 7 1 Appearance old and soiled *Complete*

Beginning —ॐ नमो बुद्धाय नमो धर्मधातवे

सद्धर्मं श्रीमता येन त्रिषु लोकेषु देशित ।

देवदेवाधिदेवाय तस्मै नमैकबन्धवे ॥

नत्वा गोश्टङ्गशैलस्य धर्मधातुस्वयम्भुवम् ।

तदुद्देशयमह वक्ष्ये लोकाना पुण्यवृद्धये ॥

अस्ति नेपालविषये गोश्टङ्गनामपर्व्वतः ।

तस्य पुगे प्रभेदस वर्त्तमाने प्रवर्त्तते ॥ इत्यादि ।

5B इति गोश्टङ्गपर्व्वते स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशे धर्मधातुत्पत्तो नाम प्रथम परिच्छेद ।

9B इति पूजाफ[ल]वर्णनो नाम द्वितीय परिच्छेदः ।

18B इति उपच्छन्दोहप्रकाशो नाम तृतीयः परिच्छेद ।

18A इति ग्रामनगरनिगमजनपदराष्ट्रराजधानीप्रवर्त्तमानो नाम चतुर्थ परिच्छेदः ।

26A इति तीर्थवर्णनो नाम पञ्चम परिच्छेद ।

32B इति धर्मधातुवागीश्वरसञ्ज्ञाप्रवर्त्तनो नाम षष्ठम परिच्छेद ।

35A इति धर्मधातुवागीश्वरगुप्तो नाम सप्तम परिच्छेद ।

End इद ससार खलु मानवानां

सम्बुद्धशास्त्रं भुवि मोक्षमार्गम् ।

शृणोति वा श्रावयते मनुष्यः

स याति नून सुगतस्य लोकम् ॥

अपि खलु लोका वाग्मतीनां प्रभावं
स नु विदित चैता कारयिष्यन्ति सम्यम् ।
तदनु सकलमात्म सौख्यञ्च भुक्त्वा
सुगतवरराज्यन्तु नूनं प्रयान्ति ॥

40B इति गोशृङ्गपर्व्वते स्वयम्भूचै[त्य]भट्टारकोद्देशे नेपालविषये महाप्रभावो नामाष्टक परिच्छेदः समाप्त ।
ये धर्म्मा हेतुप्रभवा हेतु तेषां तथागतो ह्यवदत् ।
तेषाञ्च यो निरोध एव वादी महाश्रमणः ॥

श्रेयोऽस्तु मङ्गलं सिद्धिरस्तु सम्वत् (सवत्)७४४ भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे द्वादश्यायां तिथौ राज्ञा राज्यप्रवृद्धिर्भवतु वसुमती शस्यपूर्णा तु शाश्वत् काले काले तु वृष्टिर्भवतु भुवि सदा देवराट् किङ्करो हि ।

नोगभोल विश्वतर नाम स्वाध श्रीगोशृङ्गपर्व्वते स्वयम्भूसपुनशात समाप्त शुभमस्तु सर्व्वदा ॥

115

4856B **स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशः ।** *Svayambhū caitya Bhaṭṭākoddeśa*

Substance Nepalese paper 13 × 2½ inches Folia 29 Lines 5 on a page Extent in ślokās 300 Character Newari Date N S 744 Appearance old and discoloured Complete

Beginning — ॐ नमः श्रीधर्म्मधातवे ।
नत्वार्कबन्धुं जगदेकबन्धुं
स्वयम्भूभट्टारकमादिदेवम् ।
जराजरामृत्युहरैकदक्ष
वक्ष्ये तदुद्देशमहं समस्तम् ॥
नेपाले जगति ख्याते गोशृङ्गो नाम पर्व्वतः ।
भेदोऽस्ति च युगे तस्य नाम्ना च युगभेदतः ॥ इत्यादि ।

Colophons —

5A, इति श्रीस्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशे धर्म्मधातुत्पन्नो नाम प्रथम परिच्छेद ।

7B इति॰ पूजाफलवर्णनो नाम द्वितीय परिच्छेद ।

10A इति॰ पुष्पकन्दोद्योत्पादनो नाम तृतीय परिच्छेदः ।

18B इति॰ ग्रामादिसमुद्भवश्चतुर्थ परिच्छेद ।

18A इति॰ तीर्थोपतीर्थनिरूपणो गुणवर्णनो नाम पञ्चम परिच्छेद ।

23B इति॰ धर्म्मधातुवागीश्वरप्रवर्त्तनो नाम षष्ठम परिच्छेद ।

25B इति॰ धर्म्मधातुवागीश्वरोद्गमो नाम सप्तम परिच्छेद ।

End —श्रुतेति काश्यपवरा भिक्षवो बोधिमार्गगा ।

मैत्रेयप्रमुखा देवा नागलोकासुरादय ।

सा च सर्व्वावली पर्षदनुमोदन्त इत्यनम ॥

Colophon —इति श्रीस्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशे महाप्रभाववर्णनो नामो

ऽष्टम परिच्छेद समाप्त ॥

ये धर्म्मा हेतु प्रभवो हेतु तेषा तथागतो ह्यवदत् ।

तेषाञ्च यो निरोध एव वादी महाश्रमण ॥

सम्वत्(संवत्) ७८८ श्रावणमासे शुक्लपक्षे तृतीया तिथौ मघानक्षत्रे व्यतिपातयोगे बृहस्पतिवारे नामभोत निश्चतर नाम स्थाये इति श्रीस्वयम्भूचैत्य भट्टारकोद्देशे महाप्रभाववर्णनो नामोऽष्टम परिच्छेद समाप्त ॥ शुभम् ।

116.

4856C **स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशः अथवा बृहत्स्वयम्भूपुराणम् ।** *Svayambhu caitya Bhattārakoddesa or Brhatsvayambhupurāna*

Substance Nepalese paper 14×5½ inches Folia 117 Lines 11 on a page Extent in ślokas 4200 Character Nagara of the 19th Century Appearance fresh Complete

Beginning —ॐ नम श्रीस्वयम्भूज्योतीरूपबुद्धाय ।

नमो बुद्धाय धर्म्माय सङ्घरूपाय वै नम ।

स्वायम्भुवे विपश्यात्मभानवे धर्म्मधातवे ॥

The *maṅgalācaraṇa* continues to the 9th line of 2A

Then we have:—श्रद्धया च प्रणोतोमां स्वयम्भूत्पत्तिसत्कथां ।
परिशुद्धत्रिकाय स बोधिसत्त्व भवेद्ध्रुवम् ॥
तद् यथाभूत् पुरा विद्यो जयश्रीः सुगतात्मज ।
बोधिमण्डमविहारेऽस्मिन् विजहार समाहितः ॥
तत्र जिनेश्वरि(?) नाम बोधिसत्त्व महामति ।
श्रद्धया शरणं गत्वा जयश्रियमुपाश्रयेत् ॥
तदा धीमान् जयश्री स सर्व्वसत्त्वहितार्थभृत् ।
सद्धर्म्मं समुपादेष्टुं सभासनं समाश्रयेत् ॥
तत्र सर्व्वे महासत्त्वा बोधिसत्त्वा जिनात्मजा ।
श्राद्धश्राक्तीर्थिकाश्चापि यतयश्च तपस्विनः ॥
राजान मन्त्रिणोऽमात्याः सैन्याधिपाश्च पौरिका ।
ग्राम्या जानपदाश्चापि तथान्यावासिनो जना ॥
तत्सद्धर्म्मामृतं पातुं श्रद्धया समुपागताः ।
तत्र राभासनारोभं तमर्हन्तं जयश्रियं ॥
समभ्यर्च्य देवं नत्वा पादाम्भोजे यथाक्रमम् ।
• कृताञ्जलिपुटाः सर्व्वे परिष्कृत्य समन्तत ॥
पुर स्थित्वा समुद्वीक्ष्य जयश्रिय समाश्रिता ।
तान् सर्व्वान् समुपाश्रितान् सद्धर्म्मश्रवणोत्सुकान् ॥
दृष्ट्वा जिनेश्वरी धीमान् बोधिसत्त्व समुत्थित ।
उत्तरासङ्गमुत्तरासङ्गं साञ्जलि समुपाश्रित ॥
जानुभ्यां भूतले धृत्वा संपश्यन्नेवमब्रवीत् ।
भदन्ताहं समिच्छामि चरितुं बोधिसम्वरम् ॥
तदादौ किं व्रतं धृत्वा सम्वरेयं समाहित ।
तद् भवान् समुपादिश्य सर्व्वानस्मान् प्रबोधयन् ॥
बोधिमार्गं समापुज्य चारितुश्च शुभे इति ।
इति सम्प्रार्थिते तेन श्रुत्वा ससुगतात्मजः ॥
जयश्रीस्त महासत्वं समामन्त्र्यैवमादिशत् ।

शृणु वक्ष्यामि ते वाञ्छा सम्बोधिमम्बरे यदि ।
यथाक्रमं प्रवक्ष्यामि सम्बोधिव्रतसाधनम् ॥

Colophons :—

*15A, इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे श्रीधर्म्मधातुवागीश्वरसमुत्पत्ति-कथायां प्रथमोऽध्यायः ; 40B, इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे गोशृङ्ग-पर्व्वते स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशे पूजाफलवर्णनं नाम द्वितीयोऽध्यायः , 57A, इति श्रीगोशृङ्गपर्व्वते स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशोच्छेदोत्पत्तो नाम तृतीयोऽध्यायः , 74B, *ग्रामादिसमुद्भवो नाम चतुर्थोऽध्यायः , 91B, *तीर्थफलोपपीठप्र निरूपणशुद्धवर्णनो नाम पञ्चमोऽध्यायः ; 107A, *सम्भधातुवागीश्वरप्रवर्त्तनो नाम षष्ठमोऽध्यायः ; 126A, इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे गोशृङ्गपर्व्वते धर्म्मधातुवागीश्वरगुप्तोऽध्यायः सप्तम , 147 A (Last Colophon) इति श्रीस्वय-म्भूचैत्यभट्टारकोद्देशे महाप्रभाववर्णनो नामाष्टमोऽध्यायः परिसमाप्तः ।

Post Colophon —

समाप्तश्चेदं पौराणे मङ्गलकालोऽध्यायक श्रीस्वयम्भू पुराण मञ्जश्रिया कृत-मिति । ये धर्मा॰ etc., etc Printed in Bibl Ind 1894

117.

5438 **धर्म्मपूजाविधि ।** *Dharmapujavidhi*, attributed to Raghunandan.

Substance palm leaf 16½ × 1¾ inches Folia 185 by counting Lines 3 4 on a page Extent in slokas 2400 Character Bengali of the early nineteenth century Appearance old and discoloured Complete

There are several batches of leaves

The Beginning of the 2nd batch —

ॐ नमो निरञ्जनाय ।
प्रणम्य सच्चिदानन्दं गोविन्दं जगतां गुरुम् ।
धर्म्मपूजाविधानञ्च वक्ति श्रीरघुनन्दन ।
तत्र प्रथमस्नानपद्धर्म्मपूजनम् ।
क्रमो यथा ।

प्रथमतः आरम्भात् पूर्व्वदिवसे द्वादशभक्ताभिरूप्य क्षौरादिकविधिं कारयित्वा स्वयञ्च हविष्याशी संयतस्तिष्ठेत् ।

परदिने उषस्युत्थाय प्रातःकृत्यादि विधाय सद्वादशभक्तः स्नात्वा कृत-नित्यक्रियः श्रीधर्म्ममन्दिरं गत्वा पादप्रक्षालनादि विधायादौ गृहाभ्यन्तरे घटं संस्थाप्य गणेशादीन् यथाशक्ति सम्पूज्य ततो वहिर्वेदिसम्मुखे लक्ष्मीसहितं गणेशं संस्थापयेत् । etc , etc

This batch of leaves, from 1 to 21A, the beginning of which is given above, is preceded by 12 leaves, taken up with preliminaries to Dharmapūjā, and is followed by another batch marked from 1 to 96

The batch marked from 1—96 begins अथ धर्म्मपूजाविधि-लिख्यते ।

In 5B (1—96) the Samkalpa runs thus —

अथ साम्प्रदायिकसङ्कल्प विष्णुरो तत्सदद्य etc पूर्व्वक्षोक्तद्वादशादिवसीय-श्रीधर्म्मदेवोद्देश्यभरणाकर्म्मणि श्रीधर्म्मप्रीतिकामो गणपत्यादिनानादेवताकामिना-पूजापूर्व्वक-श्रीधर्म्मपूजनमहं करिष्ये ।

25B. (1—96).

ॐ यस्यान्तं नादिमध्यं न च करचरणं नास्ति कायो निनादम् ।
नाकारं नादिरूपं न च भयमरणं नास्ति जन्मैव यस्य ।
योगीन्द्रध्यानगम्यं सकलदलगतं सर्व्वसङ्कल्पहीनं
तत्रैकोऽपि निरञ्जनोऽमरवरः पातु वः शून्यमूर्त्तिः ॥
इति ध्यात्वा प्रतिमायां पुष्पाञ्जलिं निक्षिपेत् ।

Again, the batch of 96 leaves is followed by 27 leaves taken up with the topics given below —

कालिमाभाङ्गाल ; श्रीश्रीधर्म्मदेवस्य पादयुगनिर्म्माणार्थं मुद्रिस्थापनम् , अत संमार्जनम् ; अथ धान्यशन्न ; अथ चेतनापावन ; अथ गृहभरणस्थापन-सामग्री ।

The work has been printed by the Vaṅgiya-Sāhitya Parisad in 1917

118

8201. बुद्धचरित्र । *Buddha Carita*

By NATHAMALA BRAHMACĀRIN

Substance, country made paper 13×5½ inches Folia 100 of which the first is missing Lines 11 on a page Character Nāgara Appearance old

Nāthurāma, the author of the work, was a Buddhist mendicant, living at Benares It took the author 12 years to complete the work, from 1755 to 1767 of the Samvat era Some fragments of the author's original copy have been found, one of which is referred to in my pamphlet "Discovery of living Buddhism in Bengal" and another is the present MS A copy of a portion of the original will be found described in Rajendralāla's Nep Buddhist Literature, pp 78, 79 Here Buddha is fighting with ghosts and demons *The present fragment is divided into seven parvans*

48B, इति श्रीबुद्धचरित्रे नाथुरामविरचिते कालपुरुषराक्षसेन युद्धवर्णनं नाम प्रथमपर्व्वं ; 58B, • देवर्द्धियुद्धवर्णनं नाम द्वितीयो पर्व्व , 75A, • राक्षचेतनामाभ(?)प्रतिरूपीय प्रतियुद्धवर्णन चतुर्थोपर्व्वं , 85B इति श्रीबुद्ध चरित्रे सर्व्वेषां संवादे कालचक्रस्वरूपिणि आनन्दस्वरूपिणो जल तत्रैव यत्कृतं तद्वर्णनो नाम पञ्चमपर्व्वं ; 96A, इति श्रीबुद्धचरित्रे नथमलब्रह्मचारि-विरचिते संगरपराक्रमवर्णनं नाम करुणभद्रदेवस्य युद्धपर्व्ववर्णनं षष्ठमो पर्व्वं , (Last Colophon) • मिथ्यापकालचक्रयुद्धवर्णनं नाम सप्तम पर्व्वं ।

119.

8056 धर्म्मकोषसंग्रह । *Dharmakosa samgraha*

Substance modern Nepalese paper 12×4½ inches White on one side and yellow on the other Folia 92 Lines 8 on a page Character Nāgara Appearance fresh Complete Extent in ślokas 1,800

Colophon —समाप्तोऽयं धर्म्मकोषसंग्रहमिति । शुभम्

Beginning —

नम स्वयम्भुवे ॥

॥ आदिबुद्ध ॥ मनसैव बुध्यते आदौ य निरञ्जन ॥ निराकारत्वात् ॥
॥ निरञ्जन ॥ निर्गत अञ्जन लेपनादिक यस्मिन् स गगनवत्
शून्यत्वात् ॥ ॥ निराकारः ॥ निर्गत आकारो यस्य चक्षुराद्य
वयवहीनत्वात् ॥ ॥ निराधार ॥ निर्गत आधारो यस्य
भुवनादिपात्रहीनत्वात शून्यभावेन ॥ ॥ निरामय ॥ निर्गत
आमयो रोगादि कायाद्यवयवशून्यत्वात् ॥ ॥ निर्विकल्प ॥ निर्गता
विशेषण कल्पना भावनारहितत्वात् ॥ ॥ निराकाश ॥ निर्गत
आकाश प्रकाशोऽप्रकाशो वा दृश्यादृश्यरूपत्वात् ॥ ॥ नित्या
नित्य ॥ नित्यश्च अनित्यश्च स्थिरास्थिरश्च कायमनोरूपत्वात् ॥
॥ उपाय उप समीपे अयति प्रज्ञादिक सर्व्वमिति ॥ अथच
प्रज्ञाया समीपे दत्तवाममेवत् (?) ॥ ॥ महावैरोचन विशेषण
रोचयति सर्व्वं महाश्चासौ ॥ ॥ निरात्मा निर्गतआत्मा निवृत्ति
योगी सर्वेन्द्रियहीनत्वात् ॥ ॥ निरावयव निर्गता अवयवा चक्षुरा
दयो यस्मिन् ॥ ॥ शून्य भुवन ॥ शून्य वर्त्तुलाकार भवतीति
शून्य भुवन ॥ १ ॥ विन्द्वाकार ॥ विन्दुवदाकारो ॥ २ ॥ गगन-
रूप गगनवन्नीलवर्णमयच गगनमेव शून्य यच (यव)लीना सर्वे
शून्या तथताज्ञानवान् ॥ ३ ॥ ० ॥

This work was written by Vajrācārya, Amrtānanda, of the Mahā bodhi vihara in Lalita Pattana, who was the first Residency Pandit in Nepal, at the request of Brian Hodgson in N S 946 = 1826 A D For in leaf 70B the author says—

ऋतुरदधिनिधौ वर्षे श्रावणे कृष्ण आवसे ।
श्रीसाहेवाज्ञयालेखत् अमृतः शाक्यशासन ॥

The Buddhist Amrita wrote this in N S 946 under orders of a European (sahib)

Brian Hodgson seems to have made a good use of this work in his paper on the language and literature of Buddhism

The work gives a good account of Buddhism in Nepal as it was, about *one hundred years ago*, and incidentally mentions some of the rituals and ideals of the Tibetans whom it calls the Kāmbojas.

70B, अस्माकं नैपालीयानां बौद्धानां मते यथैव। तथैव केषाञ्चित् कुत्रचित् किञ्चिद्भेदो भविष्यति। परञ्च काम्बोजदेशीयैर्लामाभि-धानैर्बौद्धैर्निर्मित मिति (?) तासां तेषां मते को भेद ।

In leaf 64A, he begins a chapter on Buddhist literature with its twelve divisions

अथ बुद्धशास्त्रग्रन्थानां विषयसूचनपूर्वकं उपाख्यतारतम्यं लिख्यते। यत्र तावद्बुद्धशास्त्रग्रन्थानां स्वरूपज्ञानाय तन्नामपूर्वकं भेदद्वयमुच्यते। सूत्रं १ गेयं २ व्याकरणं ३ गाथा ४ उदानं ५ निदानं ६ इत्युक्तकं ७ जातकं ८ वैपुल्य ९ *अद्भुतधर्म १० अवदान ११ उपदेश १२—एतानि बुद्धशास्त्रस्य ग्रन्थनामानि ।*

See B. H Hodgson's "Essays on the languages, literature and religion of Nepal and Tibet," pp 11—20.

INDEX

२६।	पानीयावदान	४७७३
२७।	पिण्डपात्रावदान	४०८६
२८।	रत्नगुणसञ्चयगाथा	१०७३६
२९।	कारण्डव्यूह	६६७४
३०।	,, ,,	४७३५
३१।	,, ,,	४०२५
३२।	,, ,,	६६७५
३३।	बौद्धन्याय	१०७४६
३४।	अपोहसिद्धि	४०११
३५।	क्षणभङ्गसिद्धि	४७४४
३६।	उपयोगक्रम	८०६२
३७।	सुगतजन्मरत्नावदानमाला	१०७५४
३८।	अपरिमितायु नाम महायानसूत्र	४७०६
३९।	,, ,, ,,	४७१६
४०।	,, ,, ,,	१०७३४
४१।	दुर्गतिधारणी परिसूत्र	४०१५
४२।	सर्व्वदुर्गतिपरिशोधन	४८४८
४३।	वसुधारा नाम धारणीपरिसूत्र	४८३६
४४।	,, ,, ,,	१०७५७ I
४५।	,, ,, ,,	,, ,, II
४६।	सर्व्वतथागतोष्णीषसितातपत्रोनामापराजिता महाप्रत्यङ्गिराविद्याराज्ञी	१०७३५
४७	षण्मुखी नाम धारणी	६६८७
४८।	धारणीसंग्रह	१०७४१ D
४९।	बोधिचर्य्यावतारपञ्जिका	३८३०
५०।	बोधिचर्य्यावतार पञ्जिका च	६६६८
५१।	बोधिचर्य्यावतारपञ्जिका	३८२९
५२।	शान्तिदेवस्य जीवनचरितम्	६६६०

५३।	आदिवाग्वज्रचिरत्नविम्ब	९९९८
५४।	— — — ..	९९८३
५५।	लोकेश्वरशतकटीका	१०७३७
५६।	परमार्थ नाम सगीति	१०४३१ C
५७।	परमार्थनामसङ्गीति	१०७६०
५८।	अभिधानोत्तर	१०७५९
५९।	हेवज्रतन्त्र (सम्बरोदय)	१०८४६
६०।	,, ,,	९९८६
६१।	तत्त्वज्ञानससिद्धि	९९८८
६२।	सम्पुटोद्भवकल्पराज	३८२८
६३	,, ,,	४८५४
६४	गुह्यसमाज	८०७०
६५।	वसुन्धरासङ्गीति	१०७६१
६६।	लघुकालचक्रतन्त्रराज टीका	४७२७
६७।	,, ,,	१०७६६
६८।	चतुराभरण	४८०१
६९।	चतुराभरण	४७१३
७०।	योगाम्बरीप्रभेद	४८१८
७१।	डाकार्णव	८०५६
७२।	वज्रडाकतन्त्र	३८२५
७३।	प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धि	८०६०
७४।	साधनमाला	८०५१
७५।	हेवज्रपञ्जिका	१०७४५
७६।	पञ्चरक्षासूत्राणि	३८५३
७७।	,, ,,	४०७८
७८।	,, ,,	९९७०
७९।	क्रियासमुच्चयपञ्जिका	३८५७
८०।	,, ,,	४४२८

८१ I	तथागतप्रतिबिम्बप्रतिष्ठानुशंसावर्णनधर्म्मपर्य्याय	४७५८
८१ II	दिव्यभोजनावदान	ditto
८२ ।	वसुन्धरोद्देश	४८४०
८३ ।	दमनकमहारक्षातन्त्र	९९७१
८४ ।	एकल्लवीरचण्डमहारोषणतन्त्र	९०८९
८५ ।	,, ,,	९९६५
८६ ।	,, ,,	९९८१
८७ ।	,, ,,	१०८४४
८८ ।	चण्डमहारोषणसाधन	१०७४१ A
८९ ।	चतुष्पीठनिबन्ध	९९९२
९० ।	चर्य्याचर्य्यविनिश्चय	८०६२
९१ ।	कृष्णयमारितन्त्र	९९६४
९२ ।	सेकोद्देशटिप्पनी	१०७४४
९३ ।	ताराबोधये उत्पातकथा	४७५६ A
९४ ।	वज्रावली नाम मण्डलोपायिका	३८५५
९५ ।	,, ,,	४८६५
९६ ।	कालचक्रावतार	४७६२
९७ ।	बुद्धकपालतन्त्रटीका	६८२७
९८ ।	वर्षापणविधि	९९८४
९९ ।	– – – –	९९९४
१०० ।	चक्रसम्बरबलिविधि	४७५१
१०१ ।	चक्रसम्बरसाधन	४७५२
१०२ ।	पूजाविधि	४७९०
१०३ ।	वज्रयाने साधनाङ्गानि	४८३७
१०४ ।	वज्रयाने पूजाविधि	९९६८
१०५ ।	,, ,,	९९६९
१०६ ।	वज्रवाराहीदारकतन्त्र	९९७८ A
१०७ ।	वज्रवैरोचनीश्वरीस्तोत्र	९९७८ B !

१०८।	सर्व्वयोगिनीकर्म्मबलिविधि	९९९३
१०९।	— — —	९९९५
११०।	षोड्षीमानसीभावचक्र	१०७४१ B
१११।	साधनसमुच्चय	१०७४७
११२।	कतिचित्साधनानि	१०७६४
११३।	स्वयम्भुचैत्यभट्टारकोद्देश	८०९०
११४।	स्वयम्भुपुराण	४८५६ A
११५।	,, ,,	४८५६ B
११६।	वृहत्स्वयम्भुपुराण	४८५६ C
११७।	धर्म्मपूजाविधि	५४३८
११८।	बुद्धचरित	८२०१
११९।	धर्म्मकोषसग्रह	८०५५